İLÂHÎ NİZAM ve KÂİNAT

Bedri Ruhselman
tarafından düzenlenmiştir.

* Günümüz Türkçesine uyarlanmıştır. *

İLAHİ NİZAM
ve
KAİNAT

Bedri Ruhselman
tarafından düzenlenmiştir.

* Günümüz Türkçesine uyarlanmıştır. *

I. Baskı: İstanbul, Nisan 2013
IV. Baskı: İstanbul, Nisan 2013

ISBN: 978-605-63845-0-9
Yayıncı Sertifika No: 27468

Yayın
MTİAD1950
Hasnun Galip Sok. Pembe Çıkmazı No: 4/8
34433 Beyoğlu/İstanbul
Tel: (212) 243 18 14 - 249 34 45
Faks: (212) 252 07 18
www.mtiad.org.tr
www.mtiad1950.org

Baskı
Boraks Matbaacılık ve Ambalaj Sanayi
Ticaret ve Pazarlama Ltd. Şti.
Maltepe Mah. Çiftehavuzlar Cad.
Ayvalıdere Yolu No.3/3-I Maltepe-Zeytinburnu/İstanbul
Tel: (212) 567 64 26 Faks: (212) 567 78 62
www.boraks.com
info@boraks.com

1959 yılında “Önder” adını verdiğimiz

Büyük Vazife Planı’ndan gelen bu bilgiler,

Bedri Ruhselman tarafından düzenlenmiş,

o tarihten beri noter, banka kasalarında

korunmuş, zamanı geldiği için

54 yıl sonra yayınlanmıştır.

Elinizdeki kitap orijinal metnin

günümüz Türkçesine uyarlanmış şeklidir.

* * *

Bu kitap etrafımızda gördüğümüz, hissettiğimiz, yarım olarak tabiat diye adlandırdığımız ahengin bir parçasıdır. Kâinatımızda, tekâmül diye adlandırabildiğimiz o nurlu yolun, insanların bilgilerine olan bir köprüsüdür. İnsanın dar bir madde hayatını, geniş ve idrakli olan ileri bir safhaya bağlayan biricik yoldur. Bu ne bizim, ne siz insanların, ne de hiçbir kimsenindir. Bu, ilâhî nizamın, insanlara bir hediyesidir. Yâni tabiattan bir parçadır.

*** * ***

Bu kitap, ünite dediğimiz idrak vahdetinden, insanların tekâmül ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde, vazifelileri tarafından dünyaya verilmiştir.

MUKADDERAT YOLCULARI

Madde, bütün tesirlere zemin oluşturan ve çeşitli oranlarda bu tesirlere cevap veren bir unsurdur. Bu bilginin içinde saklı olan bir anlam da şudur: Maddenin, kendi kendine hiçbir harekete geçme ya da en ilkel bir faaliyet gösterme gücü yoktur. Onda kendi kendine bir oluş ya da yapış olanağı yoktur. Yani madde ancak kendisine gelen tesirleri bekler ve bu tesirlerin doğrultularına göre hâller, şekiller, durumlar alır. Öyleyse herhangi bir maddenin her türlü tesirden özgür bir hâlini -farz edelim- düşünürsek bu maddenin hiçbir şekle, hiçbir hâle sahip olmayacağını kabul etmemiz gerekir. İşte insan idraki ve düşüncesi dışında kalan, böyle bütün hâl ve şekillerinden soyutlanmış bir maddeye amorf madde ya da aslî madde deriz. Demek ki amorf maddede:

a - Hiçbir hareket eseri yoktur. O, maddenin mutlak ve tam bir hareketsizlik hâlidir.

b - Maddelerde görünen bütün özellikler ve nitelikler ancak onlardaki hareketlerin görünümlerinden ibaret olduğuna göre, mutlak hareketsizlik hâli demek olan amorf maddenin ne şekli, ne özelliği, ne de nitelikleri söz konusu olamaz.

c - Bu durumda olan bir hâlin idraki mümkün olamayacağından, amorf madde var olmakla beraber, insanlar için yok demekle eşittir.

d - Amorf ya da aslî madde -mutlak hareketsizlik olan niteliğinden dolayı- kendi kendine hiçbir hareket, hiçbir kıpırdanış yapamayacağı için dışarıdan hiçbir tesir gelmeden, onun kendiliğinden harekete geçmesi ve maddedeki hareketlerin birer sonucu olan şekilleri, hâlleri ve görünümleri sunması olanaksızdır.

Bütün bu bilgilerden sonra kolaylıkla anlaşılır ki insanların madde diye anladıkları ve değerlendirdikleri şeyler, dışarıdan gelen tesirlerin madde bünyesindeki olanaklarla meydana getirdikleri çeşitli hareketlerin görünümleridir, amorf maddenin bizzat kendisi değildir.

* * *

Bu şekillerin ve durumların incelik, kabalık ya da basitlik, karmaşıklık hâllerine göre, çeşitli idraklere ve görüşlere hedef olabilen kısımları vardır. Yüksek ve karışık hareket görünümlerine sahip maddeler o oranda karmaşık[1] ve gelişmiş durumlar sunarken, az ve basit hareketlerle kendilerini gösterenler de o kadar ilkel ve basit niteliklerle öne çıkarlar.

Demek ki maddeler en basit hareketlere sahip ilkel durumlarından, en karmaşık hareketlerle nitelenmiş yüksek durumlarına kadar sayısız gelişim derecelerinde çeşitli değerler gösterirler. Öyleyse en basit madde demek, ilk hareketlerle amorf maddeden ayrılarak ilk şeklini almış bir madde hâli demektir. Buna karşılık yüksek, karmaşık madde demek de sayısız, çeşitli hareket bileşimleri ve tarzlarıyla karışık durumlar ve şekiller almış madde hâli demektir.

* * *

Burada teknik bir bilgi olarak şunu ekleyelim ki maddelerin ince-kalın hâlleriyle, basit-karmaşık hâlleri kavramlarını birbirine karıştırmamalıdır. Maddenin basitlik-karmaşıklık farkları, onların bünyelerini oluşturan hareket karmaşıklarının az ya da çok karışık ya da gelişmiş olmalarından ileri gelir. Eğer bir maddenin madde bileşimleri, bünyesini kuran değerler, yani hareketler fazla, zengin ve karışık ise o madde o kadar karmaşık olur. Ve basitlikten o kadar uzaklaşmış olur. Oysa incelik ve kalınlık kavramı bu anlamı taşımaz. Burada maddenin içindeki bileşim ve değer miktarlarının azalıp çoğalması söz konusu değildir. Bundan dolayı, bir maddenin inceliği, kalınlığı onun gelişim durumunu, yani amorf maddeye uzaklık ve yakınlık derecesini göstermez. Dışarıdan gelen kuvvetli tesirlerle bazen bir madde bütününün parçaları arasındaki bağlar artar ve kuvvetlenir, hatta hareketleri sınırlanacak şekilde bu parçalar birbirlerine yaklaşır. Bu yüzden bunların hareketlerine tesir etmek için -onları bu derece sıkıştıracak kadar kuvvetli olan tesirleri yenmeye yetecek derecede- kuvvetli tesirler yollamak gerekir.

İşte bu maddeler yoğun, kaba hâller gösterirler. Buna karşılık, madde bütününün parçaları arasındaki bağlar zayıf olursa bu parçaların gevşek bağlantıları, onların aralarında daha geniş mesafelerin kalmasına neden olur. Ve bu parçalar az ve zayıf tesirlerden de etkilenirler. Bundan dolayı, onlara tesir etmek önceki kaba maddelere tesir etmekten daha kolay olur. Çünkü onları bu hâlde tutan tesirler kuvvetli değildir. Bu sebepten onları daha kolaylıkla yenmek mümkündür. Bunlar da akışkan dediğimiz ince maddelerdir. Öyleyse, her aşamada bulunan basit ya da karmaşık maddeler, aşamalarını değiştirmeden inceltilip kabalaştırılabilirler. Buna örnek olarak suyu gösteririz. Buhar, su ve buz hâlleri, aralarında incelik ve kabalık farkları gösterirler. Fakat bunların her üçü de amorf maddeye uzaklıkları aynı derecede olan ve aynı karmaşıklık kademesinde bulunan su maddesinden başka bir şey değildir. Aynı şekilde bazen karmaşık bir madde, nispeten kendisinden basit olan diğer bir maddeye göre daha kaba olabilir. Örneğin, demir maddesi oksijenden daha karmaşıktır fakat ondan daha yoğun ve kabadır.

* * *

İnsanlar en alt ve en üst sonsuz noktalar arasında uzanıp giden hareketlerin -basitlik ve karmaşıklığı zincirinde- ancak belirli sınır dahilindeki birkaç madde halkasının şekil ve hâllerini görüp idrak edebilirler. Bu hâller ve şekiller, hareketlerin azlığı ya da basitliği bakımından, ilkelleşip aşağılara doğru inerek bir sınıra gelince, insan idrakinin alıcı alanından uzaklaşmaya başlarlar ve sonunda tamamıyla kaybolurlar. Aynı şekilde yukarı taraflara doğru da madde zincirinin halkaları gittikçe artan ve karmaşıklaşan hareketlerle yükselir ve gelişirken, yine insan idraki onları bir noktadan itibaren tamamıyla kaybeder. Çünkü ne bu sınırın alt tarafındaki ne de üst tarafındaki madde durumlarıyla sonuçlanan hareket nitelik ve niceliklerini, dünya maddesinin beyin cevherine bağlı hiçbir insan zekâsı ve idraki kavrayamaz. Bundan dolayı insanların, evren maddelerinin sonsuz uzanan zincirindeki birkaç halkadan başkasını anlamaya ve kendilerine göre el ile tutulurcasına irdeleme konusu yapabilmeye gücü yetememiştir. Zaten bazılarının, bazı yüksek maddesel görünüm olanaklarını ret ve inkâr etmelerinin başlıca sebebi de budur.

* * *

Evrenin ilk madde hâlinden astronomik âlemimize doğru yürünen madde gelişimi yolunda, insanlar için anlaşılması mümkün olmayan karanlık bir alan vardır. Bu alan kaba, dağınık, amorf bir madde bütününden ibarettir. Bu kaba ortamda, madde biçimlenmeleri oluşmamıştır. İşte bu alanın ardından bir menzil gelir ki bu menzil hidrojen âleminin başlangıcını oluşturan ilk hidrojen atomudur. Fakat bu ismi, insanlar ilk atoma hidrojen dedikleri için kullanıyoruz, aslında söz ettiğimiz ve bundan sonra da ilk hidrojen atomu diye söz edeceğimiz madde, insanların tanıdıkları hidrojen (H) atomu değildir. İnsanlarca bilinen bu atom, buradaki atomun çok gelişmiş karmaşık ve ileri bir hâlidir. İnsanlar bu ilk hidrojen atomunu henüz tanımamaktadırlar.

Dünyamızın ve küreleriyle, sistemleriyle, nebülözleriyle bütün astronomik âlemimizin madde hâl ve şekilleri, bu hidrojen atomunun gelişmiş durumlarının çeşitli bileşimlerinden meydana gelmiştir.

Dünyamızı oluşturan elementlerin altında ve üstünde diğer öyle elementler daha vardır ki bunlar insanların idrak alanından çok uzaktadırlar. İnsanların tanımadıkları dünya atomunun en ileri gelişim aşamaları arasında bulunan bu elementler, onların tanıdıkları atomun üstünde, bambaşka yapıda ve kalitede cevher hâlleri sunarlar. Maddelerin bu hâllerinden bedenli varlıklar, yani insanlar idrakleriyle yararlanamıyorlarsa çoğu kez bunları daha üstün varlıkların da yardımıyla otomatik olarak kullanmaktadırlar. Buna basit bir örnek olarak bir insan kafasından diğer insan kafasına geçen fikir titreşimlerini gösteririz. Fikir titreşimleri, insanların tanıdıkları maddelerin üstünde bulunan ve dünyada var olan bir madde hâlidir. Aynı şekilde, yüzyıllardan beri dünyada çeşitli spiritüalist ekollerin çeşitli isimlerle anıp da bir türlü açıklayamadıkları ve niteliğini anlayamadıkları perispri[2] denilen şey de yine dünyada bulunup insanlar tarafından bilinmeyen madde hâllerinden biridir. Bunlar gibi, dünyada var olup insanların tanımadıkları yine madde enerjilerinin bazıları da sempati, sevgi, antipati, kin, korku, sevinç, gurur, kıskançlık, bencillik gibi öznel ruhsal durumlardır denilip geçiverilen hâllerdir.

* * *

Evren bir bütündür. Bu bütün; dünyalar, sistemler, âlemler dediğimiz birbirinden farklı birtakım parçalardan oluşmuştur. Evrende her âlemin kendisine özgü bir özelliği vardır. Ve bu özellikler ruhların tekâmül[3] ihtiyaçlarına göre ayarlanmıştır. İşte aslî madde ya da madde cevheri dediğimiz şey, bu evren bütününün ana maddesini, mayasını oluşturan mutlak hareketsizlik ve şekilsizlikle nitelenmiş amorf bir madde hâlidir. Bu cevher ilk harekete geçtiği andan itibaren gittikçe karmaşıklaşarak, birbirine oranla daha yüksek karakter değişimlerinin eşlik ettiği aşamaları meydana getirir. Biz bu madde aşamalarına, madde evrenini dolduran ve birbirine göre değişik özellikler sunan âlemlerin birer çekirdeği ya da aslî maddesi deriz. Çünkü birbirinden daha gelişmiş görünümlere ortam olan bu âlemlerin aslî maddeleri, ancak kendi âlemlerine özgü hareket ve şekilleri meydana getirebilmek yeteneğindedirler. İşte her âlemin ilk maddesi ya da atomu, evren aslî cevherinin ilk hâlinden evren bütününe kadar yükselen yürüyüşünde, vardığı menzillerden biridir ki bu menzillerin her biri o âlemin karakterini bünyesinde taşır.

* * *

Herhangi bir âlemin aslî maddesi, o âlemin ilk maddesidir. O ilk maddede, o âleme özgü bütün hâl ve şekillerin özü vardır. Bu hâl ve şekilleri meydana getiren unsur da harekettir. Hareketlerin nitelik ve karakterleri ise her âlemin kendi özelliklerini doğuracak tarzda değişiktir. Yani her âleme özgü ayrı hareket tarzı vardır. Bundan dolayı, bir âlemin ilk aslî maddesi olan atom ya da çekirdek, o âlemin henüz hareketlerini açığa vurmadığından, o âlem için hareketsiz ve amorf durumda bulunur. Bu ilk atomlar ilk hareketleri göstererek, çeşitlendirerek, arttırarak ve hızlandırarak o âleme özgü bütün hâl ve şekilleri yavaş yavaş meydana getirirler.

Maddelerin, yukarıdan aşağıya indikçe hareketten hareketsizliğe, faaliyetten atalete doğru yürümelerinin değişmez bir kural hâlinde görünmesi de bu hakikatin bilimsel gözlemini oluşturur.

En yüksek ve gelişmiş maddeler, hareketleri en karmaşık ve çok olanlardır. Buna karşılık, maddeler gelişim hiyerarşisinde aşağılara doğru indikçe hareketleri azalır, basit hâllere geri dönerler ve sonunda o âlemdeki hareket olanaklarına oranla sıfıra yakın bir durum alırlar.

* * *

Aşağılara inildikçe hareketlerin azalması değerli diğer bir gözlemi daha verir. Madde hareketlerinin azalması ve basitleşmesi, maddelerin ilkelleşmesini gerektirdiği gibi, o maddeye dışarıdan gelen tesirlerin azalması ve basitleşmesi de madde hareketlerinin o oranda azalması ve basitleşmesi ile sonuçlanır. Örneğin, hidrojen ve uranyum atomunun bünyesini gözlemleyenler bu hakikati orada görürler.

Hidrojen atomu sayısız nitelik ve nicelikteki hareketlerle nitelenmiş bir madde hâlidir. Bu atomun daha karmaşık şekli olan uranyum atomu bunun birçok katı fazla ve karmaşık hareketleri içinde taşır.

Aynı şekilde, bir hidrojen atomunun etrafına yaptığı tesir uranyumunkinden daha azdır. İşte uranyumun hidrojene göre etrafına yaptığı tesirlerin yüksekliği ve fazlalığı onun, hidrojenden daha çok tesir almakta olduğunu gösterir. Tesirler ancak maddelerde neden oldukları hareketlerle göründüklerinden uranyum atomunun hareketleri hidrojeninkinden daha çok ve karmaşıktır. Bundan dolayı, burada uranyumun, etrafına fazla tesir göndermesi fazla tesir almakta olduğunu, yani kendisine gelen tesirlerin o oranda tepkilerini göstermekte olduğunu ifade eder. Çünkü hiçbir tesir tek taraflı değildir ve maddede ne hareketsiz tepki olur, ne de cevapsız kalan hareket olur.

* * *

Bütün hâl değiştirmeler, bütün şekil almalar ve şekil değiştirmeler ancak hareketlerle ve hareketlerin çeşitlenmeleri ile mümkün olur. Böyle olunca âlemimizin henüz hiçbir hareketini göstermeyen aslî maddesinin de dünyamıza özgü hiçbir hâl ve şeklinin hemen hemen var olmaması gerekir. Bu yüzden ona, âlemimizin amorf, yani şekilsiz maddesi diyoruz. Öyleyse aslî madde, dünyamızın idraki karşısında ancak teorik olarak düşünülüp kabul edilebilen ve görünürde yokluk ifade eden bir realitedir[4] ki bu realitenin, dünyamıza özgü çeşitli biçimlerini alabilmesi için, yeryüzü küresine ait bir sürü değer kazanması ve gelişim kademelerinden geçmesi gerekir.

* * *

Bu bilgileri verdikten sonra, aslî maddenin önemli olan ikinci özelliğine geçiyoruz. İnsanlar şunu düşünebilirler: Nasıl oluyor da nispeten atıl ve hareketsiz olduğu hâlde, yani âlemimizin hareketlerinden yoksun olduğu hâlde aslî madde sonradan sayısız hareketlerle şekiller alarak birtakım gelişim aşamaları geçirmeye başlıyor? Bu sorunun cevabını verirken, aslî maddenin yukarıda söz ettiğimiz ikinci özelliğini de belirtmiş olacağız. Burada herkesin görebileceği bir örnekle işe başlayacağız. Şu masanın üzerinde hareketsiz olarak duran bir kalem var. Bu kalem -bünyesinde sayısız hareket karmaşıklarını taşımakla beraber- odadaki kaba maddelere ve görüş ölçülerimize oranla herhangi bir hareketten yoksun bulunmaktadır, yani kımıldamamaktadır. Şimdi, bu kalemi parmağımızla biraz itersek yerinden oynar ve ileriye doğru kayar, yani hareket eder. Bu gözlem, dışarıdan gelen bir tesirle maddenin nasıl harekete geçtiğini gösterir. Eğer burada tesir konumunda bulunan parmağımız kalemi itmeseydi, o kendi kendine bu hareketi yapmayacaktı. Aslî maddenin daha önce söz ettiğimiz birinci özelliği budur. Fakat parmağımızla kalemi ittiğimiz zaman onun buna derhal cevap verdiğini, yani bir etkiye karşı hemen tepki gösterdiğini de gözlemliyoruz. Burada onun, parmağımıza karşı bir direnci var olmasaydı hareket etmesi de mümkün olamazdı. O zaman parmağımız, örneğin dumanın içinde yürüyen bir cisim gibi geçip giderdi. Öyleyse -kendindeki hareketsizliği ile beraber- dışarıdan gelen herhangi bir harekete derhal cevap verme olanağı da kalemde vardır. Ve bu da onun ikinci özelliğini oluşturmaktadır. Demek ki kendi kendine harekete geçmeye gücü yetmeyen, daha doğrusu kendisinde hareket bulunmayan atalet hâlindeki aslî madde, dışarıdan gelen herhangi bir tesire cevap verip o tesir doğrultusunda hareket etme olanağına sahiptir. Her hareket de kendisine direnç yüzeyi oluşturabilecek, yani kendisi ile sempatize olabilecek diğer maddelere karşı bir tesir demek olduğuna göre, bu bilgiyi şu formülle ifadelendiririz: Kendinde hareketsiz, şekilsiz ve tesirsiz olan ve kendi kendine hareket etme gücü olmayan aslî madde, dışarıdan kendisine gelen her tesire karşı o tesirin şekliyle, doğrultusuyla, derecesiyle ve şiddetiyle orantılı olarak harekete geçme ve etrafındakilere tesir etme yeteneğine sahiptir. Yani maddede kendiliğinden enerji çıkarma gücü yoktur. Fakat

dıştan gelen tesirle hareket etme ve enerji görünümü gösterme olanakları vardır.

Dışarıdan gelen bir tesirle aslî maddede meydana getirilen tepki, yani karşı hareket, o tesir kesildikten sonra devam etmez. Burada yine yukarıdaki örneğe dönelim. Hareketsiz duran kaleme parmağımızı yavaşça dokunduralım, çok hafif bir basınçla onu itmeye başlayalım. Elimizi durdurduğumuz zaman onun da hemen durduğunu, tekrar eski hareketsiz hâline döndüğünü görürüz. Öyleyse bu kalem ancak parmağımızın tesirinin devamı boyunca hareket hâlini koruyor, bu tesir ortadan kalktığı anda hareket olanağını kaybediyor. Eğer parmağımızla ona kuvvetlice bir fiske vurursak, kalem ancak bu fiske tesirinin devamı süresince hareket eder, tesirin şiddeti kaybolunca yine durur. Bu örneği verirken, çevrenin ikincil olarak kalem üzerine yapması olası direnç hareketlerine ait teknik çeşitlemelerden söz etmeye gerek görmüyoruz. Aslî maddenin yukarıda söz ettiğimiz iki ana niteliğine bu realiteyi de ekleyerek deriz ki kendinde atıl ve hareketsiz olan aslî madde, ancak dışarıdan aldığı tesirlerle harekete geçebilir ve bu tesirlerin devamı boyunca hareketini korur, tesirler ortadan kalkınca tekrar aynı hareketsiz atıl hâline döner.

* * *

Öyleyse, dünyamızda madde diye gördüğümüz şeyler aslî maddenin kendisi değil, tesirlerle ilk harekete geçtiği andan itibaren aldığı çeşitli şekil ve durumdaki hâlleridir. Oysa bu şekil ve hâller, aslî maddede mevcut hareket olanaklarını kullanan dış tesirlerin çeşitli görünümlerinden ibarettir. Yani her tesir uyuklayan ve kendi kendine uyanması mümkün olmayan maddedeki hareket yeteneği olanaklarından birini uyandırmaktadır. İşte maddelerin böyle türlü tesirler altında, türlü hareketlere geçerek, türlü hâller almasına, onlarda saklı bulunan olanakların gerçekleşmesi deriz.

* * *

Burada konunun çok önemli bir noktasında bulunuyoruz. Mademki evrenin aslî cevheri kendi kendine hareket etme yeteneğinden yoksun amorf ve atıl hâldedir, mademki dıştan tesir almadıkça kendiliğinden hiçbir hareket yapmaya gücü yetmez, öyleyse bu amorf ve atıl cevherde böyle sonsuz hâl ve şekilleri meydana getirerek çeşitli realiteleriyle koca bir

evreni oluşturan bu tesirler nereden gelirler? Ve madde kendi kendine harekete geçemiyorsa onun böyle sonsuz hâl ve şekillere sokulmasının sebebi nedir?

Öz madde bilgisine ve maddenin niteliğine göre bu tesirleri evren içindeki maddelerin doğurabileceklerini kabul etmek akıl ilkelerine uymaz. Onları evrenin dışında var olan hakikatlerde arama zorunluluğu vardır. Ve aslında durum böyledir. Burada bu hakikatlerin insanlar tarafından ancak sezilebilecek kadarını belirtmekle yetineceğiz.

Evren dışına ait sezgilerimiz ne kadar zayıf ve yetersiz olursa olsun, evrenimizi oluşturan madde cevherinin nitelikleri ve oluşları hakkındaki bilgilerimiz bizi, bu cevherin sayısız görünümlerine sebep olan cevher üstü hakikatlerin varlığının zorunluluğunu kabul etmeye sürüklemekten asla geri kalmaz. İşte insanların ruh dedikleri şey de bu cevher üstü hakikatlerin arasında bulunmaktadır. Öyleyse ruh, evren cevherinin ana niteliği olan atalet ve hareketsizlik hâlinin tam zıddını ifade eden bir nitelik taşır.

* * *

Evren cevherlerinde ruha ait hiçbir şey yoktur. Ruhta da evren cevherlerine ait özelliklerin hiçbirisi yoktur. Evrenimizde ruhun niteliğinin zihinde canlandırılması ve idraki söz konusu olamaz. Çünkü onu ayrıntılarıyla anlatmaya ya da tanımlamaya yetecek evren maddeleri içinde hiçbir kelime, hiçbir biçim yoktur. Ruhun niteliğini çözümlemeye çalışmaksızın onun varlığının zorunluluğunu kabul etmek, hakikate en uygun gelen yoldur.

Öyleyse, ruh ile herhangi bir evren cevherinin birbiriyle hiçbir yönden benzerliği, doğrudan doğruya ilişkisi, hatta yakınlığı bile düşünülemez. Ve bunların birinden diğerine herhangi bir geçişin, yani aralarında doğrudan bir alışverişin gerçekleşebilmesi mümkün değildir. Ruhla evren cevherleri arasında sonsuz bir erişilmezlik vardır.

* * *

Bir bedenin içinde ya da dünyada ya da evrende ruh diye bir şey yoktur. Evrenin içinde ne varsa hepsi maddedir. Ve her olay, her hâl ve şekil ancak maddenin çeşitli durum ve görünüşlerinden ibarettir.

Ruh evrenin içinde değildir. Öyleyse neredededir? İç ve dış kavramları evrene özgü realiteler olduğundan, ruh evrenin dışındadır da denilemez. Çünkü evrenin dışı, başka bir evrenin içi demektir. Yani evrenin dışı diye boş bir alan yoktur. Fakat bu sözlere bakıp evrenleri birbiri içine girmiş küreler hâlinde zihinde canlandırmak da hatadır. Böyle bir şey de olmaz. Aslında böyle birbiri içine girerek genişleyen küreler şeklinde evrenleri kabul etmek, yine onlara birer mekân ayırmak ve o mekânların sınırlarını çizmek olur ki bu yanlıştır. Doğal olarak bu sözlerin anlamını ve nesnelliğini zihinde canlandırmak insan idrakiyle mümkün değildir. Bunu ancak çok düşünmekle bir dereceye kadar sezmek mümkün olur. Bu sezgiyi verebilmek için bir örnek göstereceğiz. Ancak bu örneği de aynen almayıp bir sezgi edinilebilecek şekilde onun üzerinde düşünmek gerekir.

Beyaz camlı bir projektörü boşluğa yansıtınız. Projektör ışığının beyaz renkli görünüşü belirli bir madde evreni cevherinin olanakları olsun. İşte bu, bütün hakikatleri ile ve realiteleri ile başlı başına bir evrendir. Şimdi bu projektörün beyaz olan camını değiştirerek mavi yapınız. Bu defa mavi renkli bir projektör ışığı ortaya çıkacaktır. Bu da niteliği ve olanakları öncekinden tamamen başka olan diğer bir evrendir. Burada hatalı bir düşünceye sapmamak için çok büyük bir dikkatle şu noktayı belirtmek gerekir ki mavi projektörden söz edilirken, beyaz projektörün kaybolup mavi projektörün onun yerine geldiği ya da iki projektörün birbiri üzerine eklenerek karışık bir ışık karmaşığı meydana getirdikleri ya da bu iki projektörden birinin diğeri hesabına zayıfladığı ve değiştiği gibi, yine hep mekânla var olan zorunlulukları asla düşünmemek gerekir. Burada her iki projektör de birbirine karışmadan, birbiriyle hiçbir şekilde alışverişe girişmeden, kendilerine özgü bütün değer ve niteliklerinden hiçbir şey kaybetmeden her biri tek başına -sanki kendisinden başka projektör ışığı yokmuş gibi- varlık gösterir. Bu durumun iyice sezgisine varmak gerekir.

Böylece, hiçbir mekân ayırmadan iki evrenin varlığı sezilebilir. Buradaki projektörler bu anlamda anlaşıldığı zaman birbirinin içinde ya da dışında olmadıkları gibi, birbirinin yerini işgal etmiş durumda da değildir. Şimdi, sembol olarak ele aldığımız projektör camlarını böyle iki renkli değil de üç, beş, yüz ve sonsuz renklerde kabul ederek hepsinin aynı şekilde ortaya çıktığını düşününüz. O zaman, zaman ve mekân kavramları dışında, evren

cevherlerinin birbirine karışmadan, birbiriyle hiçbir ilişkisi söz konusu olmadan sonsuz varoluşları hakkında kuvvetli sezgiler elde etmiş olursunuz. İşte hiçbir mekân ve sınır tanımayan bu sonsuz evrenler karşısında ruhun durumu söz konusu olunca ona, insanların tabi olduğu, evrenleri bile kuşatmaya yeterli gelmeyecek kadar insanî idrake bağlı bir yer, bir mekân belirlemeye kalkışmak hatanın en büyüğü olur. Öyleyse bu evrenlerin hiçbirisiyle doğrudan doğruya ilişkisi düşünülmeden, onların cevherlerine en uzaktan bile doğrudan doğruya teması söz konusu edilmeden, bütün evrenlerle kucaklaşmış gibi onlardan faydalanan ruhlar hakkında, iç ve dış kavramlarını dikkate almaksızın sadece, ruhlar bütün evren cevherleri kavramının üstündedir, demekle yetinmek icap eder. Bundan ileri bir sezgiye varmak dünyamız için mümkün değildir.

* * *

Evren bir tane değildir. Evrenler sonsuzdur. Ve evrenlerin sonsuzluğu mutlak erişilmezliğin bir zorunluluğudur. Bu sonsuz evrenlerin hiçbirisi diğerinin niteliğini taşımaz. Ve her evrenin karakteri o evrenin anası olan asal cevheri ile belirir. Bizim evrenimizin asal ya da aslî cevheri, mutlak hareketsizlik ve amorf olan madde hâlidir.

Aktif ve tekâmül ihtiyacı olan ruh, pasif evrenler için bir amaçtır. Yani ruhlar, davranışlarının yansımalarını evren cevherleri üzerinde göre göre ihtiyaçlarını giderirler. Öyleyse evrenler, ruhların tekâmül dediğimiz ihtiyaçlarına cevap veren alanlardır. Sembolik olarak bunu şöyle ifade ederiz: Evrenler, ruhların uygulamalarına yarayan ve o uygulamaların sonuçlarını tekrar ruhlara yansıtan, kendi cevherlerine özgü birer ortamdır. Aktif olan ruhlar tekâmülleri için, pasif olan çeşitli evren cevherlerinin sonsuz olanaklarını -ihtiyaçları oranında- dolaylı olarak kullanarak tekâmül ederler. Ne evrenler var olmazsa ruhların bilemediğimiz kendilerine özgü yüksek ihtiyaçları giderilebilir ne de ruhlar olmazsa evrenlerin varlık nedeni ortada kalır. Bunlar birbirleri ile daima başbaşa yürürler. O kadar ki ikisinin arasında kesin ve sonsuz bir erişilmezliğin varlığına rağmen, bunlar sanki birbiri ile sımsıkı kucaklaşmış ve birbirinin içine girmiş gibidirler.

* * *

Burada akıllara şu soru gelir: Mademki ruhlarla evrenler arasında bu kadar kesin bir erişilmezlik vardır, nasıl oluyor da birbirinin içindeymiş gibi ruhlar evrenlerin bütün olanaklarından -zerresine varıncaya kadar- yararlanabiliyorlar ve ruhlarla evrenler birbiriyle kucaklaşabiliyorlar?

Öncelikle şunu söyleyelim ki birbirinden kesin bir erişilmezlikle ayrılmış olan ruhla evren arasındaki ilişkiler, kesinlikle doğrudan olmayıp dolaylı yollardan meydana gelmektedir. Burada büyük bir hakikati dünyaya bildirmenin gereği ve zorunluluğu vardır. Bu hakikat şudur: Hem sonsuz bir sıra takip ederek düzenlenmiş çeşitli ve her birinin niteliği başka cevherlerden oluşmuş, birbirinden daha kapsamlı ve sonsuz çeşitlemeleri içinde bulunduran evrenlerin üstünde hem de bu evrenlerde sonsuz tekâmüllerine devam edecek olan sonsuz genişlik ve kapsamlara sahip ruhların üstünde, her ikisine egemen yüksek ilkeler vardır ki bunlar ruhların ve evrenlerin ileriye ve geriye doğru olan bütün durum ve yazgılarını belirler, değerlendirir ve uygun görürler. Bunların niteliklerini biz ne biliriz ne de onlar hakkında en küçük bir sezgiye sahip olabiliriz. Çünkü bu büyük hakikat sonsuz ruhlar âleminin ve sonsuz evren cevherleri zincirinin üstünde, mutlak bir erişilmezlikle onlardan ayrılmaktadır. Aslî ilke dediğimiz bu hakikatin açıklamasına dair bir tek fikir ileri sürmeye, bir tek söz söylemeye gücümüz yetmez. Çünkü buna olanak verecek hiçbir güç, hiçbir meleke[5], hiçbir idrak ya da sezgi madde evrenimizde yoktur ve olamaz. Yalnız erişilmezliğin erişilmezliği olan bu büyük hakikati, sembolik bir isimle aslî ilke diye anacağız. Evrenler içinde, evrenler üstünde ve ruhlar arasında bulunan her hakikat aslî ilkenin egemenliği ve düzeni altındadır. Evrenimizdeki bütün oluşlar, akışlar, her şey ancak onun icaplarıyla gerçekleşebilir. Bu konudaki bütün ilahi kavramları insanların idrak derecelerine ve özellikle sezgi yeteneklerine bırakıyoruz.

İşte ruhlarla evrenlerin, aralarındaki erişilmezliğe rağmen birbiriyle kucaklaşmış durum göstermeleri aslî ilke dediğimiz bu yüksek ilkenin icaplarıyla gerçekleşmektedir. Aslî ilkenin gücü, bir taraftan ruhları içine alırken (bu ifade semboliktir) aynı zamanda evrenleri de içine almaktadır. Ve ruhlarla evrenler bu yüksek ilke karşısında, sanki bir aynadan yansıtılıyormuş gibi birbirlerine yansıtılırlar. Doğal olarak buradaki ayna

kavramı da yine bir semboldür. Fakat bu ayna sembolünü de aslî ilke yerine koymamalıdır. Burada aslî ilkenin evrenler ve ruhlar ilişkisine ait gücünün en küçük bir yönünün ayna sembolü ile ifade edilmesi söz konusudur ki bunu da ancak bu kadarla anlatabiliriz.

Şimdi, dünya diliyle bu bilgiyi biraz daha açalım. Aslî ilkeden gelen tesirler ruhların ihtiyaçlarına göre amorf evren cevherini harekete geçirirler ve orada madde cevherinin sonsuz çeşitlemelerini şekillendirirler. Demek ki cevhersel kıyas bakımından ruh, evrenin içinde değildir ama evren cevherinin içinde kendisinin, süptil[6] bir madde varlığı tarafından temsil ve ifade edilmesi bakımından da evrenin içindedir. İşte gelecek konularda tekrar ele alınacağı gibi, maddelerin şekillenme ve değişmelerinin hangi hedefe yönelik olduğunun ilk bilgisini burada vermiş oluyoruz.

* * *

Bir maddenin ortaya çıkması, yani çevresindeki diğer maddeler arasında varlığını kendisine özgü özellikleriyle göstermesi, her şeyden önce, çevresinde bulunan diğer madde hâl ve şekilleri ile belirli oranlar ve derecelerde ilişkilere girişmesi, daha doğrusu onlarla karşılıklı tesirleşme olanakları içinde olması demektir. Öyleyse bir maddenin alıp verdiği tesirlerin çokluğu ve kapsamı ne kadar fazla ise o madde o kadar çok ortaya çıkıyor ve o kadar da yüksek gelişim aşamalarında bulunuyor demektir.

Bir maddenin, çevresi ile olan ilişkilerinin elbette düzeni, sıralaması ve yolları vardır. Bu düzen ve sıralamalar yüksek ilkelerin uyumu içinde, madde bileşimlerine yukarıdan, aşağıdan, sağdan, soldan gelen sayısız tesirlerle yürütülür. Ve bu yürütülüş, ruhların maddeleri kullanarak tekâmüllerini sağlamaları amacını hedefler. Nitekim, bir ruhun herhangi bir madde bileşimine ihtiyacı kalmaz ve ona karşı hiçbir davranışta bulunmazsa o madde bileşiminin -bulunduğu çevre içinde görünen- bütün hareketleri silinir ve o ana özgü bütün değerleri ortadan kalkar ki bunu da insanoğlu dili ile o madde bileşiminin bir tür ölümü ya da dağılışı olarak nitelendiririz.

* * *

Şimdi, bir maddeye böyle sürekli olarak gelen ve onun tepkilerine sebep olan çeşitli tesirlerin hangi mekanizmalarla işlevlerini yaptıklarını bildireceğiz ve böylece maddenin doğrudan doğruya bünyesini ilgilendiren

çok önemli bir realiteye, düalite[7] ilkesi ve değer farklanması realitesine girmiş bulunacağız.

Maddelerin ortaya çıkış olanaklarını gerçekleştirebilmeleri, çevrelerinde gösterecekleri faaliyetlere bağlıdır. Oysa hareketsiz faaliyet olmaz. Yani bir maddenin faaliyeti demek, onun hareket göstermesi demektir. Maddelerde hareketin görünebilmesi ise denge değişimleri ile mümkün olur. Bundan dolayı, âlemimizdeki maddenin bünyesinde hareketin oluşabilmesi için önce dengeyi sağlayan iki zıt unsurun var olması, sonra da bu unsurlardan birine fazla değer eklenerek dengenin tekrar kurulmak üzere bozulması gerekir. İşte maddedeki bu zıt unsurların varlığı ve o unsurlar arasındaki değerlerin farklandırılması, düalite ilkesi ve değer farklanması realitelerini ifade eder.

Maddenin bünyesi ile ilgili olan düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizmasının irdelenmesi, maddedeki hareketlerin açıklanmasını mümkün kılmaktadır.

Âlemimizin amorf ilk cevherinden itibaren dünyamızın ilk maddesine ve ondan da daha ötelere kadar uzanan bütün evren parçalarında sayısız hareket karmaşığı vardır. Bu parçaların sonsuz nitelik ve nicelikteki ortaya çıkışlarıyla sonuçlanan bu hareketler, maddede birbirine tamamen zıt karakterde, aynı zamanda denge ilkesi esasına göre birbirini destekleyici nitelikte iki ayrı değer grubu oluştururlar. Madde bileşimlerinin bünyelerinde denge hâlinde bulunan bu zıt değerlerden birinin diğerine oranla fazla yük, daha doğrusu fazla tesir alması, aralarındaki dengenin bozulması ile sonuçlanır ve bozulan bu denge unsurlarının tekrar denge hâline girebilmeleri için birinden diğerine doğru değer akışları başlar ki bu durum çeşitli hareketlerin ortaya çıkmasına sebep olur. Demek ki dengeyi bozacak kadar zıtlardan birine ya da diğerine fazla değerin eklenmesi onların arasında farklı durumları meydana getirir. Bu hâle değer farklanması ya da miktarsal değişmeler deriz.

* * *

Böylece her madde bileşimi iki zıt değerin sonucu olan bir üniteden ibarettir. İki zıt değeri içeren bu madde ünitesinin ya da madde bileşiminin zıtlarından yalnız bir tekini ele alırsak onun da yine iki zıt değerden

oluştuğunu görürüz. Bu hâl tâ aslî maddeye kadar böylece devam eder, gider. Bu sebepten bu madde bileşimlerinin her birine birer birim düalite demek gerekir. Bu tabir iki unsuru ifade eden bir tek, bir birim anlamını taşır. Çok kaba olmakla beraber, bu birim düalite hakkında basit bir fikir verebilmek için uzun bir mıknatıs parçasını örnek olarak gösteriyoruz. Bu parça, tam ortasından itibaren bir yarısı (+), diğer yarısı (-) işaretli birbirine zıt karakterde iki tür mıknatıs kuvveti gösteren bir ünitedir, bir birimdir. Bu birimin iki ayrı işaretli zıt değerinin birleştiği tam ortasındaki nokta nötürdür, yani orada mıknatıs özelliği yoktur. Bir ünite olarak ele aldığımız bu parçayı nötür noktasından keserek sağ ve sol tarafa düşen yarılarını ayrı ayrı incelersek onların da her birinin yine bir yarısı (+), diğer yarısı (-) işaretli olmak üzere birbirine zıt ikişer mıknatıs kuvveti gösteren başlı başına birer birim düalite hâline girdiklerini gözlemleriz. Bu parçalar sürekli olarak ortalarından kesilip ikişer parçaya ayrıldıkça düalite görünümleri de böylece devam edip gider. Yani mıknatıs parçasının her bölünüşünde birbirine zıt karakterli iki mıknatıslık unsuru bir öncekinden daha küçük olmak üzere yeni üniteleri, yeni birimleri meydana getirir.

İşte âlemimizin en önemli yasalarından biri olan bu realiteyi biz, maddenin bünyesine ait düalite ilkesi diye adlandırıyoruz ki biraz önce söz ettiğimiz değer farklanması ya da miktarsal değişmeler, bu düalite ilkesinin bir ek mekanizmasıdır. Düalite ilkesiyle ona bağlı değer farklanması mekanizması, âlemimizde maddelerin oluş ve akışlarındaki olanakların gerçekleştirilmesini sağlayan en önemli kurallardandır. Bunlar olmaksızın ne şekiller, ne hâller, ne de maddesel görünümler mümkün olabilir. Çünkü bu ilkeler ortadan kalkınca maddede hareket ortaya çıkmaz, hareketler olmayınca da maddelerin şekillenmeleri, çeşitli hâllere girmeleri, kısaca dünyaların kuruluş mekanizmalarına katılmaları mümkün olmaz, yani dünyalar oluşamaz.

* * *

Dünyada daima ikilik vardır. Her şeyde, maddenin bütün ışınımlarında, maddenin esasında, ayrıntısında, maddenin değişik biçimleri olup da maddeden arınmış gibi görünen bütün ruhsal hâllerde, cansız denilen maddelerde, canlı denilen maddelerde, bireylerde, bireylerin birbirlerine karşı durumlarında, toplulukta, hislerde, fikirlerde, kısacası

gözlemlenebilen ve gözlemlenemeyen dünyanın bütün koşullarında düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizması egemendir. Ve maddenin birlik gibi görünen her hâlinde birbirine zıt karakterde ve denge hâlinde iki unsur daima vardır. Bir ünitede bu zıt unsurların var olması şarttır. Çünkü bu olmaksızın madde ortaya çıkamaz, yaşayamaz, dağılır. Ve madde var olamayınca da hiçbir şeyin varlığından söz edilemez.

Dünyada ve bütün âlemimizde tek, bir gibi görünen her şey aslında birbirine zıt karakterde, birbirinden asla soyutlanamayan zıt durumda iki değerden oluşmuştur. Fakat bu zıt değerler birbirinden bağımsız, tamamen ayrı iki unsur değil, bir tek birimin karakterini meydana getiren, birbirine bağlı fakat zıt görünüşlü iki unsurdur.

Bizim âlemimizi oluşturan bütün parçalar ve bu parçalardan biri olan dünyanın ilk maddesi bile düalite ilkesinin kapsamı dışında kalamaz. Bu konudaki esaslı bilgiyi özet olarak tekrar ediyoruz:

a - Birim, düalitenin ismidir. Onun için buna birim düalite diyoruz.

b - Düalitenin zıtları tek birer değerden ibaret değildirler. Onlar da yine daha küçük çapta birer birim düalitedirler, yani her biri birer düalite olan birimlerdir.

c - Düalite ilk maddenin oluşumu konusunda açıklanacağı gibi, hareketin ilk kaynağı ve esasıdır.

d - Düalite mekanizması olmaksızın hareket ve hareket olmaksızın madde hâl ve şekilleri var olamaz.

e - Düalite ruh ve madde durumunun dünyadaki aslî görünüşüdür.

Sonuncu şıkta geçen fikirler hakkında açıklama yapmanın gerekli olduğunu hissediyoruz. Madde evreninde ruhla madde bir arada bulunamaz, demiştik. Yani evrende birbirine doğrudan doğruya, direkt olarak tesir eden ruh-madde kavramı gerçek bir kavram olamaz. Ancak bu ifadeden de ruhun varlığını reddetmek ve yalnız maddenin varlığını kabul etmek anlamını asla çıkarmamak gerekir.

Gerçekten madde evreninde doğrudan aralarında tesir alıp veren, birbirine kendilerinden bir şeyler gönderen ruh-madde realitesi yoktur ama evrenin temelini oluşturan maddenin varoluşu da amaçsız ve sebepsiz değildir. Aslında maddenin varoluş amacının, bir ruha hizmet etmek olduğunu daha

önce söylemiştik. Bu hakikatin ifadesi madde düalitesinde gizlidir. Şöyle ki: Maddenin oluşundaki amaç, onun ruha hizmet etmesidir. Ruha hizmet etmek ise maddenin her türlü şekil ve hâller içinde, gelişim olanaklarının ruh tarafından kullanılmasıyla olur. Onun bu olanaklarının kullanılabilmesi de ruhtan gelen dolaylı tesirlerle birtakım hareketlerin maddede ortaya çıkabilmelerine bağlıdır. Oysa maddedeki her hareketin meydana gelme olanağı, ancak düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizması ile mümkün olur. Yani düalite ilkesi ve onun ek mekanizması olan değer farklanması olmazsa ruhların maddelerden yararlanabilmeleri mümkün olmaz. Böyle olunca, ruh-madde ilişkisi gerçekleşemez. Demek ki düalite, değer farklanması mekanizması madde-ruh düalitesi zorunluluğunun bir ifadesidir. Daha doğrusu maddedeki düalite ilkesi bu yönden irdelenince, ruh-madde ikiliğinin evrendeki aslî görünüşü, yani -yüksek ilkeler karşısında- zorunluluğu olur.

* * *

Öyleyse bütün maddelerin canlılığını ve oluşlarını sağlayan düalite ilkesi, maddeyi unsurlara ayırarak esas yapı olarak aslî ilke tarafından onun bünyesine konulmuştur. Aslî ilke ilahi bir ilkedir. İşte böylece düalite, evren içinde bulunmayan ruh ile niteliği ondan tamamıyla ayrı olan evrenimizdeki varlıkların, yani maddelerin birbiriyle olan durumlarını madde bünyesi içinde ifade eder. İşte bir varlık, bir beden böylece anlar ki kendisi bir ruh olmayıp ruhun evrendeki yansımasıdır ve bütün hâl ve durumlarıyla bir ruhun ihtiyacına cevaplar veren ve o ihtiyacı yansıtan, ruhu temsil eden bir varlıktır. Bundan dolayı, varlık deyince bu bakımdan kastedilen anlam ruhtur. İşte düalite bu anlamı mümkün kılmak için konulmuştur.

* * *

Hayat baştanbaşa düalite ilkesi ile beraber, ona bağlı olan değer farklanması mekanizmasının gözlemlenmesinden ibarettir. Bu konuda bir insanın idraki ne kadar çok artar ve genişlerse bu ilkelere tabi maddeler ve olaylar içindeki ayrıntı inceliklerine o kadar daha iyi ve derin olarak nüfuz eder.

İlk bakışta kaba hâllerde de düaliteyi gözlemlemek mümkündür. Çünkü görünen her madde şeklinde de bir düalite vardır. Bu kaba maddelerin bütün

ve parçalarındaki düalitenin görünüşü açıktır. Örneğin, insan organizmasının faaliyetleri, sempatik ve parasempatik iki sinir sisteminin karşılıklı denge durumlarıyla yürütülmektedir. Bu iki sinir sistemi birbirine zıt yönde bedenin her organında karşı karşıya dikilmiştir. Öyle ki örneğin kalpte sempatik sistem (+), parasempatik sistem (-) roller alıyorsa, sempatik sistemin (-) rol aldığı midede parasempatik sistem (+) rol almaktadır. Yani birbirine zıt bu iki sinir sisteminin dengelenme hâlleri, organizmanın bir bütün oluşturan faaliyetlerinin devamında esaslı işler görür. Bunlardan birisi bir organı harekete geçirip onun vazifesini hızlandırırken, onun karşısına zıt karakterde dikilen diğeri aynı organı durdurmaya, yavaşlatmaya çalışır. Ve böylece birinci sistemin tesirlerini frenleyerek onun zararlı olabilecek hızlarını sınırlamış ve böylece organizmayı korumuş olur. İşte bu iki sinir sisteminin dengesinin şu ya da bu tarafa kayması, hayatın icap ve zorunluluklarına göre o bedene egemen olan varlık tarafından düzenlenir ve denetlenir.

Düalitenin, varlıklarda en kuvvetli görünümünü cinsiyet hâllerinde görürüz. Bir araya gelmiş olan erkekle dişi, bir birim düalite oluşturur. Bunlar birbirinin hem zıddı hem de destekleyicisidir. Bu tarzda onların karşılıklı durumları ve ilişkileri bir aile ünitesinin her yönden yürüyüşünü ve esenliğini sağlar. Bu iki zıt arasındaki dengenin tam olarak bozulması ise ailenin dağılması demektir. Hislerde de düalite vardır: sempati-antipati, sevgi-nefret, dostluk-düşmanlık, bencillik-başkalarını düşünmek vb. Aynı şekilde kavramlarda da düalite vardır: iyilik-kötülük, güzellik-çirkinlik vb. Kısaca her kaba hâlde düaliteyi görmek ve bulmak mümkündür. Fakat düaliteyi daha karmaşık hâllerde görmeye çalışmalıdır.

Eğer düalite ilkesi, değer farklanması mekanizmasıyla desteklenmez, tek başına kalırsa hiçbir işe yaramaz ve değerini kaybeder. Düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizması, belirli bir işlevin yerine getirilmesi için birbirine uyum sağlamış, biri diğerinin varlığıyla faaliyete girebilen iki mekanizmadır. Daha doğrusu değer farklanması, düalite ilkesinin ek mekanizmasıdır.

* * *

Değer farklanması hakkındaki açıklamamızı tamamlayalım. İlk önce değerin ne olduğunu açıklamalıyız. Madde hâllerinin ancak birtakım hareketlerle var olduğunu görmüştük. Öyleyse maddenin herhangi bir kademedeki durumu, o an içinde o maddede var olan hareket karmaşıkları toplamının görünümü demektir. Ve bu da o maddeyi o ana özgü olmak üzere var eden, kimliklendiren bir kavramdır. İşte bir maddenin herhangi bir anda, içinde bulunduğu ortamda varlık göstermesini sonuçlandıran bünyesindeki hareket karmaşıkları o varlık için birer değer ya da miktarlar toplamıdır. Öyleyse bir maddenin bünyesindeki hareket içeriğinin şu ya da bu şekilde azalması ya da çoğalması, o maddenin değerlerinin değişmesi, yani bu değerlerin artması ya da eksilmesi demektir. Bu da o madde ünitesinin zıtlarından birine ya da diğerine dışarıdan gelecek tesirlerle olmaktadır. Çünkü tesir de bir harekettir. İşte değer farklanması ya da miktarsal değişmeler tabiriyle ifade ettiğimiz anlam budur.

Kısaca, bir birim düalitenin birbirine zıt iki tür hareket karmaşığından, yani iki zıt değerinden birine diğerinden daha çok tesir gelmesi, o ünitenin ya da birimin değer farklanmasını gerektirir. Öyleyse, gelen tesirler birer değer demektir. Böylece zıtlardan birinin diğerine göre fazla değer alması, o zıtlar arasında var olan dengenin bozulmasıyla sonuçlanır. Oysa düalite ilkesi esasına göre bu zıtlar devamlı bir denge hâlinde bulunmalıdır. İşte bozulan bu dengenin tekrar kurulması için zıtların fazla değerli olan tarafından diğer tarafına doğru bir akış gerçekleşir ki bu akış hâlinin de maddedeki ifadesi harekettir. Çeşitli doğrultularda meydana gelecek bu hareketlerle madde hâl ve şekilleri üzerinde bir sürü değişmeler ve yenilikler meydana gelir.

* * *

Ruh ve evren düalitesinde şunu hiçbir zaman unutmamak gerekir ki ruhların tekâmül ihtiyaçlarına göre gerçekleşen her davranışına evren parçalarının tam bir uyumla cevap vermesi ancak ruhların bu davranışlarını madde cevheri üzerine yansıtan ve her madde parçasının ve bütününün göstereceği tepkileri de ruhlara yansıtarak geri gönderen aslî ilkenin icaplarıyla gerçekleşir. Yani ruhların ihtiyaçları yüksek ilkelerin icaplarına göre evrene tesirler hâlinde yansıtılır. Evrene yansıyan bu ihtiyaçların cevaplarını o anda vermek, yani bu tesirin taşıdığı icaplar gereğince derhal

harekete geçmek madde cevherinin karakter zorunluluğu olduğu için, bu zorunlulukla maddenin verdiği cevap, yine aynı kanallardan, aynı icaplarla ruhlara yansıtılır. İşte bu bilgiler icap kavramının ne demek olduğunu, ne kadar muazzam ve derin anlamlar taşıdığını bir kere daha belirtmiş oluyor. Evrenimizde, evrenlerde ve evrenler üstü olan ruhlar arasında icap her şeyi içine alır. İcap, aslî ilkede saptanmış ve kararlaştırılmış durumların ifadesidir.

* * *

Evrenimizin üstündeki hakikatlere dair söyleyeceğimiz her söz, kullanacağımız her ibare, göstereceğimiz her örnek ancak bizim evrenimizin maddesel araçlarından ibaret kalır ki bunların hiçbiri evren üstündeki yüksek değerler arasında hakiki bir varlık gösteremez. Bununla beraber bunlar evren içindeki hakikatlerin maddeselleşmiş ifadelerini birer sembol hâlinde ortaya koymaya ve bu yoldan bazı sezgiler vermeye yeterlidir. Zaten bundan ilerisini kavrayabilecek hiçbir dünya varlığı da yoktur. Bu noktayı belirttikten sonra tekrar ayna örneğine dönüyoruz.

Yüksek ilkelerin icaplarıyla ruhların ihtiyacı bir aynadan yansır gibi evrene ve oradan gelen cevaplar da ruhlara yansır demiştik. Bir dünya örneği içine sokmak zorunluluğunda kaldığımız bu muazzam hakikatin sezgisini biraz daha kuvvetlendirmek istiyoruz. Buradaki ayna sembolünü dünya zaman ve mekânına uydurup ruhları bir tarafta, aynayı karşılarında, evreni de öbür tarafta düşünerek ve aralarındaki mesafelere göre, söz edilen yansımaları belirli sürelerle ölçmeye kalkışarak fikir yürütmemelidir. Çünkü evrenimiz üstü hakikatlerde dünyamıza özgü zaman ve mekân durumları yoktur. Bundan dolayı, burada zaman ve mekân kayıtlarından özgür kalarak ayna-ruh-evren kavramlarını birbiri içindeymiş gibi kabul etmek ve bu sembolle ifade edilmek istenen uygulamaya -insanların anladığı anlamda bir zaman payı vermeden- aynı anda olup bitiyormuş gözüyle bakmak gerekir. Önemle hatırlatmak isteriz ki ayna örneği üzerinde dururken insanların alışık oldukları zaman ve mekân kaydından özgür sezgileri edinmeye layıkıyla başarılı olamadıkları anda, kendilerini bekleyen bir tehlike ile karşılaşmaları daima mümkün olabilir. Bu tehlike de hatalı bir anlayış tarzıdır. Yani bu bildirdiğimiz ruh-ayna-evren sembolünün zaman ve mekândan soyutlanmış sezgisi, hiçbir zaman insanı vahdet-i

vücut kavramına sürüklememelidir. Çünkü bu yazıları iyi anlayanlar, burada böyle bir kavramın kastedilmediğini bilirler. Yüksek ilkelerle ruhların ve evrenlerin bir tek varlık hâline girebileceği düşüncesi, anlatmak istediğimiz hakikatlerden tamamıyla zıt bir yöne doğru insanı yöneltir ve onun bütün yüksek sezgilerini silip süpürür.

* * *

Şurası bir hakikattir ki cevherleri birbirine göre daha bol olanaklara sahip ve daha üstün olan, bundan dolayı ruhların daha ileri ihtiyaçlarına cevap verebilecek yetenekler gösteren sonsuz evrenler serisinin hiçbir parçası ya da bütünü ruhlara erişemez. Nitekim ruhların da herhangi bir evren cevherinden kökenlerini almış olmaları olanağı düşünülemez. Evrenlerle, evren cevherleriyle ruhlar arasında kesin bir erişilmezlik vardır. Bu erişilmezlik ruhun ve evren cevherlerinin niteliklerinden ileri gelir. Çünkü eğer ruhlar ve evrenler birbirinden bir şeyler alıp verebilselerdi ve aynı niteliğe sahip, aralarında ortak cevhersel değerler bulunsaydı ruh ve evren ikiliğine gerek kalmazdı ve tekâmülün de anlamı kaybolurdu. Aynı şekilde, evren cevherlerinin de gelişimle ya da başka bir yoldan birbirine geçecekleri düşünülemez. Bu cevherlerin birbirine geçmesi mümkün olmaz. Öyleyse, insanların akıllarına gelebileceği gibi, bir evren gelişerek üst bir evreni oluşturmaya doğru kayamaz. O evren ancak -sonsuz denebilecek geniş olanaklar içinde- toplanır, dağılır ve tekrar toplanır, dağılır. Bu hâl, kimsenin akıl erdiremeyeceği bir sonsuzluktur.

Eğer evrenlerin zamanla ve gelişimle birbirine dönüşebilmeleri bir hakikat olsaydı, o zaman ayrı ayrı evren cevherleri ve ayrı ayrı evrenler kabul etmek gereği ve zorunluluğu ortada kalmazdı. Ve bir tek evren ruhlara sonsuza kadar bir tekâmül ortamı olarak kalırdı. Fakat bu durum, ruhun sonsuz tekâmül ihtiyacı kavramı ile uzlaştırılamaz. Çünkü ne kadar sonsuz olanakları bulunursa bulunsun, niteliği değişmeyen, aynı cevher niteliğinde kalan bir evren, ruhun sonsuz ihtiyaçlarını karşılamaya yeterli gelmez. Böyle bir tek evren kavramı, ruhlarla evrenin aynı değerde ve aynı planda bulunması zorunluluğunu doğurur ki bu da ruh ve evren ikiliğine ve tekâmül fikrine tamamen aykırıdır. Bundan dolayı, tek bir evren kavramı ruhun sonsuz tekâmülü kavramına uymaz. Sonsuz olanakları bile kabul olunsa, bir tek niteliğin sonsuz kapsama sahip ruhun tekâmülü karşısında

vereceği sezgi başka, birbiriyle kesinlikle benzerliği olmayan sonsuz niteliklerin sonsuz olanaklarının vereceği sezgi yine başkadır. Ve ruhların sonsuz tekâmülü hakikatine layık olan durum, yani sonuna varılması söz konusu olmayan sonsuz tekâmül hakikatinin olanaklarına uygun gelen durum, ikinci durum, yani birbirinden tamamıyla ayrı niteliklerde ve her birinin kendisine özgü bambaşka karakterlerde sonsuz gelişim olanaklarına sahip sonsuz cevherlerin varlığı durumudur. İşte, ancak böyle sonsuz cevher niteliklerinin her birinde sonsuz tekâmül devreleri geçirmesiyle ruhların tekâmüllerinin sonsuzluğu hakikati asıl anlamını ve değerini bulur.

* * *

Ruhun tekâmülünün sonsuzluğunu kabul etmek bir zorunluluktur. Çünkü hiçbir isimle anamayacağımız, sezgimizin bile hiçbir şekilde ulaşamayacağı o erişilmezliklerin erişilmezliği; ruhların hiçbir zaman olup bitmiş bir hâle, mutlak tekâmül hâline giremeyeceklerini ve sonsuza kadar tekâmül ihtiyaçlarından kurtulamayacaklarını zorunlu kılar. Öyleyse evrenlerin ruhlara erişilmezliğini zorunlu kılan etken, ruhların sonsuz tekâmülden kurtulamamaları hakikatini de zorunlu kılar.

Ruhların sonsuz tekâmülünü zorunlu kılan etken de ruhların aslî ilkeye hiçbir zaman erişemeyecekleri hakikatinin bir zorunluluğudur. Ruhların aslî ilkeye erişememelerini zorunlu kılan etken ise her şeyin üstünde ve bütünlerin bütünü olan her şeyle en ufak bir ilişkisi bile söz konusu olmayan, akıllara, hayallere, hislere girmeyen, hiçbir isimle ifadesi mümkün olmayan, -yalnız burada büyük bir zorunluluk içinde- ancak bir defaya özgü olmak üzere, hiçbir işaretini düşünmeden, bir dünya kelimesi ile anacağımız “Allah”ın, erişilmezliklerin erişilmezliği zorunluluğudur. Bu hakikati duraksamadan ve tartışma konusu yapmadan böylece olduğu gibi kabul etmek de zorunlulukların en büyüğü ve esenlik yolunun tek doğrultusudur.

* * *

Ruhların tekâmüllerine yönelik olarak aslî ilkeden gelen icaplar, evrenimizin üst sınırından içeri (bu ifadeler semboliktir) girerek evrende tesir şeklinde ortaya çıkarlar ve evrenin bilemediğimiz üst sınırlarında, ileride yine söz edilecek olan üniteden süzülerek madde bileşimlerinin

sonsuz gelişim ve yetenek olanaklarına göre onları ve kendilerini çeşitli biçimlenmelere, biçimsizleşmelere ve dönüşümlere uğrata uğrata üstten itibaren aşağılara doğru yayılarak, dağılarak inerler ve varacakları noktalara ulaşarak orada ruhların ihtiyaçlarına göre ortaya çıkıp ruh-cevher arasındaki dolaylı alışveriş işlevlerini sonuçlandırırlar. Hangi varlıktan, hangi kademeden geçerse geçsin, her tesir kesinlikle bir icabı taşımaktadır. Bu icap da tesirlerin eriştikleri kademedeki maddelerin ya da varlıkların tabi oldukları ruhların tekâmül ihtiyaçlarını içerir. Öyleyse evrenin hiçbir zerresi bu tesirlerden özgür değildir.

Tekrar ediyoruz: Niteliğini, sebep ve sonuçlarını madde evrenimizin kesin ve doğal olanaksızlığı yüzünden asla takdir edemeyeceğimiz ve bilemeyeceğimiz ruhların ihtiyaçları ve bu ihtiyaçların evrenimize düşen bir payı olarak kabul ettiğimiz tekâmülleri, yüksek ilkelerin icapları gereğince evrendeki uygulamalarla sağlanır. Bu amacın yerine getirilmesi için, aslî ilkeden gelen icaplar evrenin üst kademesini işgal eden ünite'ye yayılırlar. Ve orada bu tesirler bir birlik oluştururlar. Böylece, ünite ile birleşmiş olan bu icaplar, tesirler hâlinde ünite'den süzülüp her varlığın ihtiyacına uygun olarak evren içindeki topluluklara, fertlere, maddelere ve varlıklara, en küçük zerrelere kadar bütün madde parçalarına dağılırlar ve onlarda çeşitli dönüşümler, biçimsizleşmeler ve biçimlenmeler meydana getirirler. İşte bu tesirler mekanizmasıyla evrenin yürüyüşü ve akışı sağlanır. Varlıkların ruhlarla, birbirleriyle ve maddelerle olan ilişkileri kurulur ve böylece evrendeki gelişim belli hedefine doğru yürür gider.

* * *

İleride üzerinde tekrar duracağımız -biraz önce ismi geçen- varlık kavramından burada da söz etmemiz gerekiyor. Varlık; aslî ilkenin icaplarını taşıyan ve ruhlarla ilgili olan tesirlerin; herhangi bir ruhun, evren sonuna kadar kendisine hizmet etmesi için, belirli gelişim kademesindeki maddeler arasından toplayarak sentezleştirdiği bir madde ünitesi, daha doğrusu bir tesirler karmaşığıdır. Öyleyse her varlık, belirli bir ruhun evren sonuna kadar hizmetine atanmış bir tekâmül aracıdır. Bu öyle bir varlıktır ki ruhun evren üstü planında gerçekleşen davranışlarının bütün icaplarını evrende madde olarak ifade eder. Ve bu ifadeler de bir aynadan yansır gibi ruha yansıtılır. Öyleyse varlık, hizmetinde bulunduğu bir ruhun evrendeki

sembolüdür. İşte herhangi bir ruhun hizmetinde bulunan varlık o ruhun bütün davranışlarını, kıpırdanışlarını ve ihtiyaçlarını tam olarak ifade ettiğinden biz ona ruhun kendisiymiş gibi de bakabiliriz. Çünkü o varlıkta görünen her görünüm, ruhun davranışlarının -kullandığı madde olanaklarının izni oranında- evrene yansımış bir ifadesinden, temsilî bir görünüşünden başka bir şey değildir. Ve ruh ortadan kalkınca ona ait bütün ifadeler ve görünümler silinecek ve varlık o anda dağılacaktır.

* * *

Varlığın evrende iki yönlü işlevi vardır: Bunlardan biri, onun ruh karşısında sadece bir laboratuvar aracı oluşu, diğeri de maddeler ortasında ruhun bir simgesi konumunda bulunuşudur. İşte bu iki işlevin sonucu olarak varlığın da ayrıca bir uygulama alanına ihtiyacı vardır. Bundan dolayı, ruhun kendisinden beklediği tepkileri layıkıyla ona yansıtabilmesi için, o tepkilerin gerekli elemanlarını çevresinden toplaması, yani etrafındaki varlıklardan ve maddelerden sağlaması gerekir. Bu konuda ileride daha geniş bilgiler verilecektir.

* * *

Şimdi, burada insanların aklına gelebilecek bir sorunu çözmek icap ediyor. Varlık mademki bütün eylemleri ve hareketleriyle, bütün duygu ve düşünceleriyle madde bileşimlerinden ibarettir, öyleyse kendisiyle doğrudan doğruya hiçbir ilişkisi olmayan bir ruha hizmet etmekle ne kazanıyor, yani bir varlığın hizmet ettiği ruhun -ne tarzda ve nitelikte olduğunu bile bilmediği- tekâmülü için bu kadar çalışması, didinmesi, acı ve tatlı deneyimler geçirmesi kendisine ne sağlayacaktır? Ve eğer o, hizmet ettiği ruhun tekâmülüyle paralel olarak bu kadar ileri gelişim aşamalarını tamamladıktan sonra, günün birinde o ruhun evrenden ayrılıvermesiyle tekrar kendi ezelî karanlığına bir sıfır olarak dönecekse onun bir evren gelişimi boyunca gösterdiği faaliyetler bedava mı olacak?

İnsan kafasına gelebilen böyle bir düşünce onu kötümserleştirip karışıklık ve şaşkınlıklara düşürebilir. Fakat her şeyden önce madde ve ruh ilişkileri hakkında yukarıda verdiğimiz bilgiler üzerinde biraz derince düşünülürse bu irdelemelere sebep olan durumların birer görünüşten ibaret olduğu ve hakikatin böyle olmadığı anlaşılır. Bununla beraber düşüncelerde karanlık

bir noktanın kalmaması için bu konuyu açıklamak gerekiyor. İlk önce amorf bir maddeyi ele alalım. Bunda hiçbir hareket, hiçbir şekil yoktur. Fakat bu amorf madde, varlık hâline girdiği zaman, onda en basitinden itibaren bütün varlığa ait özelliklerle birlikte gittikçe yükselen sevgiler, sempatiler, antipatiler, merhametler, vicdan faaliyetleri, düşünceler, yargılamalar gibi bir sürü meleke ve durumlar meydana gelir. Şimdi, insanların zihinlerini oldukça zorlayabilecek olan amorf madde ile bu görünümlerin ilişkilerini açıklayalım.

Gerçekten insanların manevi değerler yükledikleri ve madde üstü saydıkları bütün insanî hareket tarzları, hâlleri, duygu ve düşünüşleri, inanışları; akışkanlığı artan madde işlevinden başka bir şey değildir. Ancak şimdiye kadar insanların bu hakikati bu kadar açıklığı ile görememeleri icap ediyordu ki böylece onlar bu realiteler içinde geçirilmesi zorunlu olan sınav ve deneyimlerini esenlikle yapabilsinler. Fakat bugün artık hakikatler olduğu gibi açıklanmaktadır. Çünkü insanlar bu hakikatleri bütün açıklığıyla öğrenme gücüne erişmişlerdir. Bu konuda dünyadan pek çok örnek vermek mümkündür. Madde üstü görünen en saf, en hissî ve ideal duygu, düşünce ve eylemler; dünyanın en akışkan maddesel olanaklarının görünümlerinden başka bir şey değildir. İnsanların sevgiye ilişkin duygusal hareketler diye ifadelendirdiği birçok eylem yüksek bir sempatizasyon olanağının, yüksek bir madde akışkanlığının, yüksek bir madde karşılaşması, tesirleşmesi ve kapsamını artırması gücünün ifadesidir. Aynı şekilde, bütün antipatiler, sempatiler, kin, gaddarlık, bencillik, başkalarını düşünmek, özveri, haz, sevinç, ıstırap, kısacası öznel denilen bütün his ve fikre ilişkin değerler: imgelemeler[8], düşünceler, idealler, imanlar, inançlar, buluş ve yaratma güçleri, yetenekler, dehalar, tutkular, arzular, eğilimler, alışkanlıklar ve bütün ruhsal denilen hâller: korkular, cesaretler, hainlikler, zalimlikler, iyilik ve kötülük duyguları vb. insanların idraklerinin henüz tanımadığı fakat dünyada var olan maddelerden yayılan türlü nitelikteki enerjilerin görünümleridir. Bundan dolayı, insanların bunlara egemen olması, bunları yenebilmesi demek maddeye egemen olması, maddeleri yenmesi demektir. Bütün bu ruhsal ya da manevi denilen realitelerin hiçbirinde maddenin dışına çıkılmamıştır. Burada hep madde kullanılmıştır. Fakat bunu bilmek, şimdiye kadar insanlar için mümkün olmamıştır ki bu

da dediğimiz gibi bir icaptı. Bu hakikat bundan sonra insanlar tarafından bilinecektir.

Dünyayı oluşturan madde parçalarının ve elementlerinin altında ve üstünde birçok diğer elementlerin daha var olduğunu ve bunların insanlar tarafından henüz bilinmediğini daha önce söylemiştik. Aynı şekilde şu durumu da belirtmiştik: Madde cevheri olan hidrojen atomunun insanlarca tanınmayan bu elementlerde o kalitede bir yapısı vardır ki bu, insanların, atomdan yayılan bütün enerji görünümlerine ait bilgilerinin üstünde ve bambaşka güçlerde cevher hâlleri gösterir. İnsanlarca bilinmeyen bu hidrojen atomu kademelerinden yayılan ve insan idrakini zorlayacak kadar akışkan ve güçlü olan maddesel olanaklar, insanların şimdiye kadar asla kavrayamadıkları birçok olayın meydana gelmesine olanak hazırlamakta ve sebep olmaktadır.

Kısaca, ruh bir madde ile ortak olur. Beden denilen şuurlu madde hâlini meydana getirir. Ondan sonra ruh artık tamamen o bedenin koşullarına bağlanır. Ve o koşullar içinde, organik faaliyetlerinden başka, ruhsal ve manevi denilen bütün hâlleri beyne ve sinir sistemine, yani beynin ve sinir sisteminin olanak ve yeteneklerine bağlı olur. Ruhun malı sanılıp da aslında maddede meydana gelen hâl ve hareketlerin tekâmül mekanizmasındaki rollerini ileride açıklayacağız.

Fakat şimdiye kadar bu saydığımız hâllerin hep maddeye ait olan yönünden söz ettik. Eğer iş yalnız bu kadarla kalsaydı o zaman insanların düşebilecekleri -yukarıda söylediğimiz- endişelere hak vermek icap ederdi. Fakat biraz önce açıkladığımız hakikatlere rağmen, maddenin kendi kendine hiçbir harekete gücü yetmediği hakkındaki esas bilgiyi hatırlatırsak iş değişir. Çünkü bu bilgi maddedeki hiçbir kıpırdanışın, maddenin kendisinden olmadığını öğretmektedir. Madde bu işi yapma gücünden kesinlikle yoksundur. Öyleyse bir varlığın her hareketi, her kıpırdanışı kendisinden olmayan bir durumun ifadesidir. Ve bundan başka bir şey de olamaz. Aksi hâlde maddenin ana niteliğini reddetmek gerekir ki bu da mümkün değildir. İşte varlığın gösterdiği madde olan bütün bu hareketlerdeki madde olmayan ifadelere, ruhun evrenimizdeki durumu diyoruz. Öyleyse, madde olarak sonsuz hareketlerle, bileşimlerle, şekillerle ve hâllerle bir varlıkta meydana gelen her türlü sevgi, düşünce, vicdan gibi

ruhsal denilen yüksek görünümler, aslında ruhun kendi planında var olan, bilmediğimiz sonsuz davranışlarının evrende madde olanaklarına göre düşünsel, duygusal ve yaşamsal biçimlerle çevirisi yapılmış karşılıklarıdır. Bundan dolayı, ortada varlığa ait madde hareketlerinden başka bir şey kalmamaktadır ve bu hareketlerdeki anlamların ve ifadelerin hepsinin ruha ait oldukları görünmektedir. Buna bir örnek olmak üzere idraki ele alalım. İnsan idrak eder. İdrak eden insandır. Onun sinir sistemi yapısında öyle ince bileşimler vardır ki bunlar sürekli olarak idrak şeklinde görünen titreşimler, enerjiler yayınlamaktadır. Ve idrak melekesinin sağlığı ya da bozukluğu işte bu enerjileri yayınlayan sinir sistemindeki o çok ince madde bileşimlerine, düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizmasıyla dış tesirlerin yaptıkları müdahaleler sonucunda meydana gelen hareketlere bağlıdır. Öyleyse dış görünüşüyle idrak, maddede ortaya çıkar ve maddesel titreşimlerle görünür. Bundan dolayı bir maddedir. Bununla beraber o aynı zamanda bir aynadan yansır gibi ruhun evrene yansımış davranışlarının maddedeki karşılığıdır, ifadesidir. Yani idrakin hareket hâlindeki durumu maddeye aittir. İfade bakımından durumu da ruha aittir. İşte ruhun evren üstü durumlarına ait olan bu ifade, böylece madde hareketlerinin olanaklarına tabi olarak evrende -tamamıyla maddesel bir realite içinde- ancak idrak mekanizmasıyla yorumlanmış ve temsil edilmiştir. Daha kısası, idrak ruhta var olan, niteliği evren sakinlerince bilinmeyen bir davranışın maddedeki teknik ifadesidir. Demek ki bir gün gelecek, ruh kendisine tabi olan varlığı evrende sonsuza kadar terk edip gidecek ve terk edilmiş varlık dağılacak fakat burada dağılacak olan şey sadece bu duyguları, fikirleri ve tanımadığımız, ileride gelecek diğer sayısız ifadeleri taşıyan maddelerin bileşimleri, şekilleri ve hareketleri olacaktır. Madde hareketleri içinde görünen bu hâllerin ruhtaki -niteliklerini bilmediğimiz- asılları ise ruhla beraber sonsuz oluş ve akışlarına devam edeceklerdir. Aslında ruhun evrenden ayrılmasıyla beraber varlığın da taşıdığı bütün ifadeleri kaybedip hemen tekrar atıl ve amorf hâline dönüvermesi bu hakikatin en açık delilini oluşturur.

Bundan dolayı, bir varlıkta gerçekleşen hâllerin, aslında ruhlar âleminde var olan, niteliklerini bilmediğimiz çok daha geniş ve kapsamlı durumların ve davranışların ancak maddesel birer simgesi, maddesel birer görünüşü

olduklarını böylece ifade etmiş olduk. İşte bundan dolayı biz, varlık denince ruhları hatırlar ve varlığa ilişkin olayların ancak ruhlar âlemindeki, niteliklerini bilmediğimiz karşılıklarına ait olduklarını anlarız.

* * *

Maddelerin ruhlarla paralel olarak ilerlemeleri kavramlarını gelişim ve tekâmül kelimeleriyle birbirinden ayırmak gerekiyor. Çünkü bunlar ayrı ayrı şeylerdir. Gelişim, evren içindeki maddelerin bünyelerindeki hareketlerin artması, maddesel bileşimlerinin karmaşıklaşması, tesirlere hedef olma alanlarının genişlemesi, değerlerinin artması hâlidir. Tekâmül ise ruhların hizmetlerinde bulunan varlıklardaki gelişimlere paralel durumlarıdır. Bu durum, niteliğine asla nüfuz edemeyeceğimiz ruhların sonsuz ihtiyaçlarından evrenimizde tatmini icap eden ve dünyamızda tekâmül sembolü ile ifade olunan bir kısmıdır. Öyleyse tekâmülün anlamı, onun maddeler içindeki ifadesi olan gelişimlerin anlamıyla paralel olarak yürür. Demek ki tekâmülün ilerleyişini irdelemek, ona aracı olan varlığın ve bu varlığa aracı olan maddelerin gelişim tarzlarını ve yürüyüşlerini incelemek demektir.

* * *

Evrende tekâmül uygulamasına ilk başlayacak bir ruhun bu uygulamaya ait ilk durumları evrenin amorf hâllerine yansıtılır. Bu yansıtılış tesirler kanalıyla olur. Tesirler ise hem ruhlar âlemini hem evrenleri kapsayan ve egemen olan, niteliğini hiçbir zaman anlayamayacağımız, hatta sezemeyeceğimiz aslî ilkenin icap dediğimiz gücünün evrenimize ait ruh-madde durumları üzerindeki ifadesi ve görünümüdür. Ruhların ihtiyaçlarını evrenlere taşıyan bu tesirler, düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizmasıyla maddede daha önce söz ettiğimiz hareketleri meydana getirirler. İşte evrendeki hareketler, ruhların kıpırdanışlarının ve davranışlarının bu tesirler kanalıyla madde oluşumları hâlinde görünen sembolik birer ifadesidir. Böylece evrene ilk giren basit acemi ruhlara ait tesirler, devamları boyunca eriştikleri alanlardaki ilk maddelerin o anda, o ruhlara birer gözlem alanı olmalarını sağlarlar.

* * *

Bir ruhtan gelen tesire karşı maddenin hareketler hâlinde verdiği cevaplar, yine o tesir kanalından dönerek aynı ruha yansırlar. Böylece, aslî ilkenin icaplarına tabi olarak ve o güçlerin yardımıyla ruh ve maddenin dolaylı ilişkisi kurulmuş olur ve ruh böylece maddeden alacağını o an için almış olur. Bundan sonra o ruhun yeni ihtiyaçlarına göre ya aynı madde kademesinde olan ya da daha üst bir madde kademesinde olan diğer maddelerde aynı tarzda ve aynı yollardan gözlemleri devam eder. İlk aşamada bulunan ruhlar için her maddenin gelişim durumundaki anına bir ruhun tekâmül ihtiyacı karşılık gelir. Diğer deyişle, maddedeki gelişimin her türlü durumu, o anda hizmet ettiği herhangi bir ruh için mekanik bir uygulama zemini olur. Ruhların buradaki durumu sadece o hareketlere uymaktır. Bu söz ettiğimiz aşama, evrenin ilk ve en kaba olan aşamasıdır ki bizler için karanlık olan bu aşama, ileride açıklayacağımız hidrojen aşamasının altında bulunur. Bu aşamadaki bütün işler aslî ilkenin icaplarına göre ancak evrenin üst sınırlarındaki ünite'nin kurduğu evrensel yönetim mekanizması dahilinde, bilmediğimiz yollardan yürütülür. Yalnız belirsiz olmakla beraber şu kadar söyleyebiliriz ki bu aşamada tekâmül etmek durumunda olan acemi ruhların yürüyüşleri mekanik ve pasif bir tekâmül ilkesine tabidir.

Bu ilk basit madde aşamasındaki ruhların tekâmülleri, maddelerin gelişimleri kadar kolay ve hızlı olmadığından ruhlar bu aşamada bir tek maddeye bağlanıp kalmazlar. Her an ortam değiştirirler. Böylece nispeten kendilerinden ileri bir maddeyi daha liyakatli bir ruha terk eden ruh, ağır yürüyüşü ile bulunduğu alt madde kademelerindeki daha basit maddelerde yürüyüşüne daima pasif olarak, yani madde hareketlerine müdahale etmeksizin devam eder.

* * *

Bu ilk aşama, ruhun evrenle ilk ortaklığından, maddenin ilk hidrojen atomuna gelinceye kadar ilerler. Bu ruh, evrende henüz bir bedene sahip olmamıştır. Çünkü onda henüz evren maddelerini toplayabilecek güçler yoktur. Bundan dolayı o, evren karşısındaki ilk ihtiyaçlarını takdir eden yüksek ilkelerin, ünite'den süzülen icaplarına göre basit madde hâllerinde sadece pasif ve mekanik bir yürüyüşe tabi tutulacaktır. Onun bu sıralarda evrende idrak, irade, şuur ve özgürlük hâlinde ortaya çıkan maddesel bir

kimliği olmayacaktır. Böyle bir kimliğin kazanılması ancak yüksek ilkelerin düzeni gereğince -onun ihtiyacı oranında- amorf maddeler arasında, daima pasif ve mekanik olarak geçireceği sonsuzluk kadar uzun devrelerden sonra yavaş yavaş mümkün olacaktır.

İşte bundan dolayı bu ilk madde aşamalarındaki ruhların iradeyi, özgürlüğü, idraki gerektiren aktif hiçbir durumları yoktur. Bunlar evrende henüz herhangi bir madde oluşumuna bağlanmamışlardır. Bu acemi ruhlar bu aşamadayken evrendeki basit yansımalarının mekanik yollardan geliştirilmesi için bir madde durumundan diğer bir madde durumuna, oradan da gereğine göre başka bir madde durumuna sokula çıkarıla (Bu sözler hakiki değil, semboliktir. Çünkü ruhlar hiçbir zaman maddelerin içine sokulamaz.) maddenin çeşitli durumlarıyla ve hareketleriyle karşılaştırılırlar. Bu ilk aşamadaki maddelerde, âlemimizde görülen hareket ve şekillerin hiçbiri yoktur. Ve onlar âlemimize göre şekilsiz, amorf, darmadağınık bir durumdadır ki bunların geneli amorf bir ortamı meydana getirmiştir.

Bu ilk evren maddesinin gelişim aşamasının ardından, hidrojen aşaması dediğimiz -âlemimizin tabi olduğu- bir üst aşama oluşacaktır. Şimdi, bu aşamaya ait bilgileri veriyoruz.

* * *

Âlemimizin başlangıcı olan aslî maddesi, ilk evren aşamasını oluşturan ilkel dağınık ortamın maddelerinden meydana gelmektedir. Madde oluşumlarının âlemimizde, düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizması ile var olduğunu görmüştük. Bu realitenin bir sonucu olarak, âlemimizde aslî cevherin ilk hâl ve şekillerinin meydana gelişini bu mekanizmalarla birlikte irdelemek gerekmektedir. Hidrojen âleminin ilk atomunun hareketlenmesi hakkında dünya dili ve kelimeleri ile verilecek bilgiler daha çok sembolik olacak ve sezgilere dayanacaktır. Çünkü insanlar, âlemdeki ilk hareketlerin şekil ve nitelikleri hakkında aslında hiçbir bilgiye sahip değildirler. Âlemimizin üstüne ait realitelerde insanların idraki nasıl bir noktadan itibaren duruyorsa, altındaki belirli bir noktaya da geçemez demiştik. Fakat madde evrenimizde geçerli olan yasaların ve ilkelerin esasları birdir. Burada değişen şey bu esaslar değil, bu yasa ve ilkelerin

âlemlere göre gerçekleşen biçimleri ve görünümleridir. Bu durum, âlemimizin alt ve üst kısımlarına ait bazı realiteler hakkında insanların ihtiyaç duydukları karşılaştırmalı sezgileri alabilmelerine yardım eder ki bu sezgiler de evren hakkındaki bilgilerin insanlara yetecek kadar tamamlanmasına yeterli gelir. Şimdi, ilk hidrojen atomunun nasıl oluştuğunu açıklamaya başlıyoruz.

Âlemimizin ilk maddesinin hidrojen atomu olduğunu ve bunun da insanların bildiği hidrojen atomundan bambaşka ve onun çok ilkel bir hâlinden ibaret olduğunu daha önce söylemiştik. Aynı şekilde, insanların tanıyamayacakları kadar basit ve ilkel olan bu atomun -âlemimizin ilk maddesi olması bakımından- amorfa en yakın madde olduğundan da söz etmiştik. Daha önce belirttiğimiz gibi, evrende mekanik tekâmül ilkesinin egemen olduğu ilk aşama, hidrojen atomu altı aşaması olan sonsuz, karanlık, dağınık ve amorf bir ortamdan ibarettir. Buradaki tekâmül tamamıyla mekanik bir sisteme bağlanmıştır. Bu aşamadaki maddeler toplu değil, darmadağınıktır. Çünkü bu aşamada yalnız mekanik uygulamalarını görmek için bulunan ruhlar, henüz maddeleri toplayabilecek güce erişmemişlerdir. Bundan dolayı bu basit ruhlar, bu ilkel ortamın darmadağınık, şekilsiz maddeleri içinde hiçbir maddeye bağlanmadan -aslî kaynakların yüksek icapları ile- o maddeden o maddeye atlayarak sürüklenip giderek sonsuz mekanik ve insanlar için anlaşılması mümkün olmayan ilkel bir tekâmül yolunu takip ederler.

İşte burada pasif olarak tekâmüllerini yaparken sonsuzluk kadar uzun görünen bir devreden sonra bu ruhların bazıları yavaş yavaş bu dağınık maddeyi toplayabilecek kadar tekâmüllerinde ilerlemiş durumlara gelirler. Böyle bir duruma gelmiş bir ruhun ardı sıra gelen tekâmülüne zemin olmak üzere ünite’den bu amorf ortamın içinde bir noktaya tesir gelir. Bu tesir, biri o maddeye bağlanmış olan, yani o maddeyi yakalayabilecek duruma gelmiş olan bir ruha ait, diğeri ise oluşum hâlinde bulunan o maddenin bünyesine ait olmak üzere birbirine zıt karakter göstermekle beraber, birbirini destekleyen, tamamlayan, kısaca aynı hedefe yönelmiş olan iki tesirden oluşmuştur. Ve doğal olarak bunların ikisi de yine aslî tesirin iki yönde görünen evrendeki görünümüdür. Bu iki zıt tesir, birbirine zıt karakterde birleşmiş unsurlardan oluşmuş ikili bir madde birliğini, yani bir birim

düaliteyi meydana getirir. Bu unsurlar o ortamda var olan amorf maddenin bir kısmının, gelen tesirler altında hareketlendirilerek bir araya toplanmış hâlleridir. Çünkü bu hareketler sayesinde meydana gelen manyetik alan, o dağınık maddeleri bir araya toplar. İşte bu hareketler de hidrojen âleminin ilk hareketleridir ki bir ruhun o atoma bağlanması icaplarına göre aslî tesirler tarafından ayarlanmıştır.

Böyle ilk atomlardan oluşmuş alanlar, astronomik âlemin bütün cisimlerini, kürelerini ve sistemlerini oluşturan sayısız nebülöz alanlarının ilk durumlarını meydana getirirler. Böylece meydana gelmiş olan ilk atoma bir ruh bağlanmış olmaktadır. Diğer deyişle, bu ruhun bu atoma bağlanma ihtiyacı, aslî ilkenin icapları ile bu atomun meydana gelmesine sebep olmuştur. Ve ruhun bu ihtiyacına ait icapları taşıyarak amorf ortama inen aslî tesir, onun bu atomla bağlantısını sağlamıştır.

Demek ki ilk hidrojen atomları böyle birbirine zıt fakat denge hâlinde bulunan ikişer unsurdan oluşmuş, âlemimizin en basit hâllerdeki aslî maddelerini oluşturmaktadırlar.

* * *

Âlemimizin ilk atomuna, yani hidrojen atomuna bağlanmış olan bir ruh, artık o atomun varlık dediğimiz bir ileri aşamasının oluşacağı ana kadar onu bırakmayacaktır. Burada da mekanik-otomatik bir tekâmül ilerleyişi vardır. Yani hidrojen tekâmülünün bu birinci kısmındaki ruhlar ilk yakaladıkları ilkel hidrojen atomunun, ardı sıra gelen bütün gelişim aşamalarını pasif olarak takip ederek tekâmüllerine devam edeceklerdir. Bu sırada onlar hidrojen atomuna egemen değildirler. Çünkü kendilerinde böyle bir egemenliği gerektiren ne sezgi, ne idrak, ne de özgürlük yoktur. Bunlar henüz çeşitli maddeleri toplayarak onlardan kendilerine bir varlık meydana getirecek durumda değildirler. Bundan dolayı bunların tekâmül süreçleri de aşağı yukarı ilk aşamadakiler gibi pasif ve mekaniktir. Arada şu fark vardır ki amorf ortam aşamasındayken varlıklar hiçbir zaman bir madde üzerinde uzun uzadıya tutunamazlardı. Çünkü onlar orada aslında herhangi bir maddeyi yakalayabilmiş durumda değildiler. Onlar, sadece darmadağınık maddeler içinde aslî tesirlerin icapları altında, maddeden maddeye atlayarak

mekanik uygulamalarını yapıyorlardı. Hidrojen âleminin ilk aşamasında ise varlıklar, yakaladıkları hidrojen atomlarına bağlanmışlardır.

O bağlandıkları atomdan başkasına atlayamazlar ve o atomun bütün gelişimi boyunca, onun gelişim kademelerini takip ederler, yalnız bu sırada o atoma egemen değildirler. Sadece onun hareketlerine pasif olarak katılırlar ve o hareketlere uyum sağlamaya alışırlar. Çünkü bu hareketler, aslî tesirlerin yüksek icapları altında kurulmuş ve doğrultularını almıştır. Ruhlar orada, bu icaplar altında ve tutsak olarak, yani sürüklenerek o hareketlere tabi olup varlık aşamasına kadar çok uzun bir süre devam edecek olan uygulama devresini tamamlayacaklardır. Bu ilk hidrojen atomunun oluşumundan, ilk varlık hâli meydana gelinceye kadar atomun bünyesine egemen olan tesir asal tesirdir, yani aslî ilkeden gelen tesirdir ki bunun da o atoma bağlanmış olan ruha ait, söylediğimiz gibi, bir yönü vardır. Demek ki bu atoma inen aslî tesirde hem atomun bünyesine ait maddesel bir yön hem de ruha ait olarak gelen ruhsal bir yön vardır. Öyleyse dolaylı olarak, yani aslî tesirler kanalıyla gelen, ruhlara ait tesirler atomun yazgısal hareketlerine pasif olarak uyarak sadece mekanik uygulamalarını yapacaklardır. Bu uygulama sayesinde onlar varlık aşamasına doğru ilerledikçe, maddeler arasındaki ilişkilerin nedensellik ilkesi karşısındaki durumlarına ait ilk içgüdülerin hazırlıklarını otomatik olarak yaparlar. Bu devredeki tekâmül, ruhlar için çok uzun ve zordur. Doğal olarak buradaki zorluk ve uzunluk kavramları görecelidir. Aslında ilahi düzende ne uzunluk kısalık, ne de zorluk kolaylık diye bir şey yoktur.

* * *

Hidrojen atomu, âlemimizin en basit maddesi olmakla beraber, az çok büyük bir enerji taşımaktadır. Çünkü o, evrenin ilk amorf madde hâlinden bu aşamaya gelinceye kadar birçok tesir ve değer almış bulunmaktadır. Burada söz ettiğimiz hidrojen atomunun kimyaca bilinen hidrojen (H) olmadığını tekrar hatırlatalım. Bizim söylediğimiz hidrojen atomu, bütün güneş sistemlerini, teleskoplarla insanlar tarafından bilinen yıldızları, nebülözleri, kısacası bütün astronomik cisimleri içine alan, âlemimizin anası olan bir madde bileşimidir ki kimyacılar tarafından bilinen hidrojen atomu, âlemimizin ilk maddesi diye söz ettiğimiz bu hidrojen atomunun çok ilerlemiş ve gelişmiş hâllerinden biridir.

Âlemimizdeki bütün maddelerde olduğu gibi, hidrojen atomunun da hâl ve varlığını koruyabilmesi, devamlı olarak gelişimler kaydetmesi ancak düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizmasına göre birbirinin içinde saklı bir sürü madde parçasının denge toplamları ile mümkün olmaktadır ve bu dengeler de aslî tesirlerin egemenliği altındadır.

* * *

Şimdi, hidrojen atomunun, varlık aşamasına girinceye kadar nasıl geliştiğini açıklamaya başlıyoruz.

Hidrojen aşamasının altında sonsuz bir mekanik gelişim ve tekâmül ortamının var olduğunu bildirmiştik. Bu ortam, dediğimiz gibi, amorfa yakın dağınık bir bütün oluşturan karanlık bir alandır.

Aslî tesirler bu karanlık ortamda ilk çekirdeği oluşturduktan sonra, onun etrafına diğer parçaları da toplayarak gittikçe daha karmaşık, daha karışık ve daha gelişmiş durumları meydana getirirler. Ve böylece meydana gelmiş olan madde oluşumunun ortasındaki aslî tesir, bu oluşum içinde kullanıldıktan sonra niteliği değişmiş ve aslî durumunu kaybetmiş olarak o maddeden tekrar dışarı yayılmaya başlar ki buna o cismin manyetik alanı deriz.

İşte, hidrojen âleminin en küçük parçalarından en büyük sistemlerine kadar bütün küreleri ve oluşumları böylece meydana gelir.

İlk hidrojen çekirdeği böylece kurulduktan sonra yukarıda söylediğimiz yoldan gelişe gelişe sonunda kimyaca bilinen hidrojen (H) atomu kademesine ulaşır.

Böyle aslî tesirlerin egemenliği altında kurulan ilk hidrojen atomuna, en son gelişim kademelerine kadar, yani varlık hâline gelinceye kadar yalnız aslî tesirle, o atoma bağlı olan ruha ait tesirler gelir. Yani ileride tesirleri anlatırken açıklayacağımız aslî tesirlerin, ruhlara ait, tekâmül değerleri dediğimiz kısımları ile maddelere ait asal tesir dediğimiz kısımları gelir. Bundan dolayı, bu atomların bünyelerindeki hareketler ancak yüksek aslî tesirin egemenliği altındadır. Ruhlar pasif olarak bu hareketlere sürüklenmekle, uymakla mekanik-otomatik tekâmüllerini yaparlar. Bu, tekâmülün bir tür pasif uyma aşamasıdır. Bu aşamada, atom bünyelerine, ikincil tesirler dediğimiz evrendeki diğer varlıklara ait olan tesirler gelmez.

Aslında burada ruhların henüz özgürlük ve idrakleri söz konusu olmadığından ileri aşamalara ait sınavlar, sınamalar yoktur. Onlar sadece düzenli olarak yürüyen ve gittikçe karmaşıklaşan atomun hareketlerine otomatik olarak uymak zorundadırlar. Ve atomların bu karışık hareketlerine alışa alışa varlık aşamasına hazırlanmaktadırlar.

Ancak hidrojen atomunun farklı çeşitlerinin bir araya gelerek türlü cisimleri meydana getirmesi, varlıkların gelişimleri için gereklidir. İşte insanlarca "cisimler" diye tanınmış olan atomun bu karışımlarına ve bileşimlerine -yine ünite'nin yüksek denetimi altında- vazifeli varlıklardan ikincil tesirler gelir ve bunlar bu cisimlerde çeşitli biçimlenmeler, biçimsizleşmeler ve dönüşümler yaparlar. Bundan dolayı atomlarda olduğu gibi bu karışımlara artık doğrudan doğruya asal tesirler inmezler. Onların yerine ikincil tesirler geçer. Ve doğal olarak bunlar da daima aslî tesirlerin denetimi altındadır.

* * *

İlk hidrojen atomunun bünyesi varlık hâline gelinceye kadar -biraz önce söylediğimiz gibi- yalnız aslî tesirlerin egemenliği altında gelişimine devam eder ve insanların oksijen, gümüş, platin, kurşun, radyum vb. isimlerle tanıdıkları hidrojen atomunun gelişmiş hâlleri olan elementler meydana gelir ki insanlar bugün bunlardan ancak yüz kadarını tanıyabilmişlerdir. Oysa bunların miktarı yüzün üstündedir.

Yine söylediğimiz gibi, hidrojen atomunun üst elementlere geçişi ancak aslî tesirlerin etki etmesiyle gerçekleşmektedir. İşte maddelerin varlık kademesine kadar gelişimleri sağlandıktan sonra o andan itibaren varlığa doğrudan doğruya asal tesirler gelmez. Ancak onun tabi olduğu ruhtan, daha doğrusu aslî tesirin ruha ait olan kısmından ve evrendeki çeşitli tekâmül kademesindeki varlıklardan tesirler gelir ki bu sonunculara ikincil tesirler deriz. İşte bütün bu tesirlerle o varlık, tekâmülü için gerekli olan sınavları, sınamaları ve deneyimleri geçirmeye başlar ve bir sürü olanaklarla karşılaşır. Gittikçe gelişen, çoğalan ve kapsamı artan bu tekâmül olanakları içinde -evrendeki işlerini bitirmek için- varlık uzun tekâmül yolculuğuna koyulur. Onun tekâmülü icaplarından olarak, bu vazifeli varlıklardan gelen ikincil tesirlerle, biraz önce söylediğimiz gibi, hidrojen

atomunun çeşitli elementlerinden sonsuz bileşimler kurulur, sayısız cisimler meydana getirilir. Bu cisimlerin sonsuz çeşitlemeler içinde bir araya getirilmesi ve dağıtılması yoluyla çeşitli biçimlenmeler meydana getirilerek büyük ve küçük cisimler, madde kompozisyonları, bedenler, dünyaları dolduran türlü maddeler, sonunda dünyalar ve sistemler kurulur. Bütün bunlar ünite'den süzülen aslî tesirlerin ışığı altında her kademede bulunan vazifeli varlıkların gönderdikleri sayısız ikincil tesirlerle yapılır.

Öyleyse atomun bünyesine ikincil tesirler müdahale edemez. O tamamıyla asal tesirlerin egemenliği altındadır. Fakat atom elementlerinin her türlü kompozisyonları, vazifelilerden gelen ikincil tesirlerle kurulup dağıtılabilirler ki bunlar da doğal olarak çeşitli tekâmül seviyesindeki varlıkların derecelerine göre büyük ya da küçük çapta olurlar.

* * *

Hidrojen atomunun en ilkel hâlinden itibaren gittikçe yükselen, gelişen bünyesi, o oranda hareket, güç ve etkililik kazanır. Ve onlara bağlı bulunan ruhlar da gittikçe zenginleşen ve güçleri artan bu hareketlere uya uya tekâmül ederler. Maddedeki bütün bu hareketleri uyandıran etkenler aslî kaynaklardan gelen tesirlerdir. Çünkü tesirler maddelerde hareketleri meydana getirerek işlevlerini yaparlar.

Kısaca, hidrojen atomlarını kuran aslî tesirler, taşıdıkları icaplara göre etraftan sürekli olarak topladıkları parçalarla hidrojen atomunu bir üst âleme doğru geliştirirler. Doğal olarak hidrojen atomunun gelişimiyle yayacağı enerjiler de o oranda yükselir, güçlenir ve hidrojen atomu geliştikçe daha yüksek ve karmaşık enerjiler, yani daha gelişmiş parçacıklar yaymaya başlar. Fakat bütün bunlar hidrojen atomunun henüz ilk aşamasına ait maddelerdir.

Burada şunu da belirtelim ki hidrojenin bu gelişimi birtakım atom çekirdeklerinin ayrı ayrı kimliklerini koruyarak atomun içinde kabaca birikmeleri tarzında olmamaktadır. Aslî tesirlerin egemenliği altında atomda biriken değerler; birbirleriyle birleşmeden, tam bir uyum ve denge içinde kaynaşarak hidrojen atomunun o andaki niteliğini karakterize eden bünyesini meydana getirirler.

* * *

Bütün maddelerin manyetik alanları vardır. Böyle gelişmiş bir atomun manyetik alanı ilk hidrojen çekirdeğinde olduğu gibi basit değildir. Hidrojen çekirdeklerinin bileşimlerinden meydana gelen hidrojen atomunun bünyesinde bir sürü parçacık olduğu ve her parçacığın da bir manyetik alanı bulunduğu için, bu gelişmiş atomun manyetik alanı da onu oluşturan parçalarının manyetik alanlarının sentezinden meydana gelmiştir. Bu alana manyetik alanlar sentezi deriz. Maddelerin bu manyetik alanları çok önemlidir. Çünkü onların birbiriyle ve varlıklarla olan bütün ilişkileri bu manyetik alanlar aracılığıyla sağlanır ve bu alanlara gelen ikincil tesirler; şiddetlerine, güçlerine ve doğrultularına göre, onların tabi oldukları maddelerin bünyelerinde -düalite ilkesinin ve değer farklanması mekanizmasının kuralları altında- çeşitli değişimler, başkalaşımlar, biçimsizleşmeler, dağılmalar ve toplanmalar yapabilirler. Aynı şekilde, varlıkların maddelerden yararlanmaları, onları çeşitli hâllere sokabilmeleri de bu yoldan olur. Dünyanın da doğal olarak o oranda kapsamlı ve geniş manyetik alanından yararlanan vazifeli varlıklar -bu alana çeşitli tesirler göndererek- dünyadaki küçük ya da büyük doğa olaylarını meydana getirirler. Bunun gibi, idraki daha üstün bir varlıktan gelen tesirler, bu manyetik alanlar üzerine etkili olarak onlara ait maddelerde o oranda büyük sonuçlar doğurur. Aslında, bu yoldan dünyaların, sistemlerin, güneşlerin hâl ve durumlarına tesir edebilecek hareketler ancak çok yüksek planların işidir. Ve doğal olarak bunlar aslî ilkenin icaplarına göre denetimli olarak yapılır.

Nerede madde varsa orada manyetik alanın olması zorunludur. Zaten manyetik alanın oluşumu hakkında daha önce verdiğimiz bilgi bu hakikatin anlaşılmasını kolaylaştırır. İşte böylece bir atomun manyetik alanı olduğu gibi, atomun bütün gelişim aşamalarının, yani elementlerin, bu elementlerden birleştirilmiş cisimlerin, dünyaların, sistemlerin, bunlardan başka nebülözlerin, âlemlerin, varlıkların birbirine göre az çok kapsamlı, az çok karmaşık manyetik alan sentezleri vardır. Bunların üstünde bütün evreni kapsayan ünite'nin manyetik alanı tektir. Orada manyetik alanlar sentezi yoktur. Çünkü ünitede birbirinden ayrı ve farklı varlıkların ya da unsurların varlığı söz konusu olmaz.

* * *

İşte insanların perispri dedikleri şey de maddelerin bu manyetik alanlarından ibarettir. Yani insan bedenlerinin manyetik alanları, insanların perispri anlamında kabul ettikleri şeydir.

Demek ki bir ruh, kendisinin evrendeki temsilcisi olan ve bir enerjiler karmaşığından ibaret olan varlığı aracılığıyla maddelerin manyetik alanlarına tesir ederek onları kullanır. Ve onlardan kendisi için, o maddelerin bağlı oldukları dünyalardaki uygulamasına uygun gelen bedenleri kurar ve bu bedenler aracılığıyla da o dünyanın diğer varlık ve maddelerinin manyetik alanlarına tesir ederek ve onları kullanarak tekâmülünü sağlar.

Bir dünyanın karmaşık bir manyetik alanlar sentezi var olduğu gibi, ondan daha karmaşık olan güneş sistemlerinin ve nebülözlerin de manyetik alanlar sentezleri vardır demiştik. Varlıklar bu alanlar kanalıyla bu âlemlere tesir ederek vazifelerini yaparlar. Örneğin birkaç güneş sistemini, hatta birkaç nebülözü içine alan ve manyetik alanlarına tesir ederek onları yöneten çok yüksek vazifeli varlıklar vardır.

* * *

Buraya kadar söz edilen bütün maddeler henüz varlık hâline girmemiş durumdadırlar.

Burada şunu belirtmek gerekir ki artık yukarıdan beri verilmekte olan bilgileri öğrenenler, evrende canlılık, cansızlık ifadelerinin de birer sözden ibaret olduğunu ve bunların esaslı bir anlam taşımadıklarını anlayacaklardır. Maddelerin gerek ilk aşamalarda, gerek hidrojen aşamasında ruhlarla olan dolaylı ilişkilerinin düzen ve sıralanışları, böyle bir canlılık-cansızlık ayrımının yapılmasını mümkün kılmamaktadır. Çünkü evren aşamalarının her maddesinde ruhların maddelerle, o evrenin karakterine ve tekâmül sistemine uygun çeşitli ilişkileri daima vardır. Ve evrende herhangi bir ruhun tekâmülüne yaramayan madde yoktur. Yani geçici ya da sürekli olarak ruhların hizmetine girmemiş madde durumu yoktur. Özellikle bu hâl hidrojen aşamasındaki bütün maddeler için çok açıktır. Bu hizmetin dışında kabul edilecek bir madde gereksiz ve amaçsız olur. Evrende ise gereksiz hiçbir süreç yoktur.

Öyleyse, maddeler ruhlara bağlanınca canlı, bağlanmayınca cansız demek gibi düşüncelere saplanmak yersizdir. Çünkü her madde geçici ya da devamlı olarak bir ruha bağlanır. Ancak maddelerin devamlı olarak bir varlığa bağlanmasına bakıp varlıklara canlı demek istense bile bu da doğru olmaz. Çünkü varlık aşamasından önceki hidrojen atomuna da varlık aşamasına kadar ruhlar bağlanmaktadır. Bundan dolayı, yukarıdaki bilgilerden sonra maddelerde canlılık, cansızlık ayrımı yapmanın bir anlamı kalmamaktadır.

* * *

Henüz varlık aşamasına girmemiş ilk hidrojen kademelerinde uygulama yapan ruhlar bu maddelerde pasif ve mekanik olarak hazırlanırlar.

Bu maddeler, uygulama yapacak ruhların yönetimi altında değildirler. Onlar ancak yüksek ilkelerin icaplarına göre ünite'den gelen tesirlerle, evrendeki ilk öğrenci ruhların madde hareketlerine alıştırılmalarını sağlayacak birer zemin olmak üzere kurulmuşlardır.

Buraya kadar maddelerin gelişimleri ve bu gelişimlere mekanik bir yürüyüşle tabi olan ruhların durumları hakkında gerekli bilgiler verildi. Şimdi bu maddelerin birer varlık hâline geçişleriyle ruhların âlemimizdeki otomatik ya da yarı idrakli tekâmül aşamalarına geçişleri hakkındaki bilgileri vermeye başlıyoruz.

İlk hidrojen atomu hâline gelmiş olan madde oluşumu, bir ruh tarafından yakalanmıştır. O ruh o atoma bağlanmıştır. Yalnız dediğimiz gibi, ona egemen durumda değildir. Ruh, aslî ilkeyle belirmiş olan maddenin düzenli ve sıralı hareketlerinin dışına çıkamaz, onlara uymaya çalışır. Bu ruhta henüz sezgi, hatta mekanik bir içgüdü bile yoktur. Bu sırada hidrojen atomu kendisine bağlı olan ruhun tekâmülü amacına yönelik, aslî tesirlerin kararlaştırdığı doğrultudaki hareket ve gelişimlerini yaparken ruhun tekâmülüne de hizmet etmiş olur. Bu gelişim sonucunda hidrojen atomu insanların tanıdığı hidrojen (H) hâline gelir. Ve sırasıyla kimyaca bilinen elementler ortaya çıkar. Bu hâl yukarılara doğru yükselir. Atomun hareketleri karmaşıklaşır. Değerleri bakımından bünyesi zenginleşir. Bünyesinde birtakım gruplaşmalar, toplanmalar, sistemler meydana gelir. Manyetik alan sentezleri daha karışık, daha karmaşık hâllere girer. Böylece

hidrojen birçok kademelerden geçe geçe oksijen, fosfor, bakır, gümüş, baryum, platin, altın, radyum, uranyum, sentoryum[9] hâllerine dönüşür.

Hidrojen atomu böyle geliştikçe ona bağlı olan ve onun hareketleri ile uyumunu sağlayan ruh da mekanik-otomatik bir tempo ile gayet yavaş olarak tekâmül eder. Ruhun bu tekâmülü arttıkça maddeler arasındaki ilişkilere ait, diğer deyişle çeşitli hareket bileşimlerine ait içgüdüsel bazı davranışlarının da hazırlıkları yapılır.

Sonunda hidrojen atomu, insanların tanıdığı en yüksek elementlerin kadrosundan taşmaya başlar. Ve onların kolaylıkla yakalayamadıkları, saptayamadıkları birtakım -yüksek enerjileri yaymaya başlayan- büyük bileşimlerle bünyesini zenginleştirir. Bu sırada hem onun bu gelişimine sebep olan hem de tekâmülü ona paralel olarak yürüyen ruhun, madde bileşimleri arasındaki ilişkilere ait ilk davranış içgüdülerinin kazanılması hazırlıkları ilerler. Bütün bunlar hep aslî tesirlerin -daima ruhların tekâmüllerini hedef tutan- büyük uyumu içinde gerçekleşir. Yani daha önce söylediğimiz gibi, maddenin ortasına inerek atomu amorf ortamın ilkel maddelerinden toplayan aslî tesirler, ruhların tekâmül ihtiyaçlarını gelişim hâlinde bulunan atoma yansıtır. Ruhun madde ile paralel olarak daha üst bir aşamaya uzanış hazırlıklarını sağlar. Hidrojen atomunun bu gelişim kademesinde atomun bünyesine gelen ikincil tesirler yoktur. Burada atoma doğrudan doğruya aslî tesirler iner. Aslî tesirler ünite’den süzülen ve maddelerle ruhlara ait olan tesirlerdir. Bu durum tâ varlık kademelerine kadar devam eder.

Hidrojen atomu ilk oluşumundan itibaren sonunda öyle bir kademeye gelir ki orada çok ince ve karışık madde bileşimleri hâlinde, insanların tanımadıkları dünya maddesi üstü birtakım enerjileri yaymaya başlar. Atom bu yüksek ve karmaşık enerjileri yayabilecek gelişim seviyesine geldiği zaman, zaten onun bu seviyeye gelmesine aslî ilke karşısında sebep olan ruh da artık maddeler arasındaki ilişkilerin ve hareketlerin içgüdüsel davranışlarına, uzun bir uygulama devresinden sonra, sahip olabilecek bir tekâmül kademesine ulaşmış olur.

İşte dünya maddesinin en üst sınırlarındaki yüksek hidrojen atomu öyle güçlü ve karmaşık enerjiler yaymaya başlar ki artık bunlar dünya

maddesinin malı olamaz. Bununla beraber, bu enerjiler de toplu değil, darmadağınık hâlde bulunurlar. Fakat onların bu dağınıklığı ile daha önce söz ettiğimiz ilkel ortamdaki amorf maddelerin dağınıklığı arasında muazzam farklar vardır. Öncekiler şekilsiz, basit, hareketleri çok ilkel ve atalete yakın, kaba maddelerdi. Bunlar ise çok karmaşık hareketli, bünyeleri karışık, zengin madde bileşimlerinden oluşmuş üstün değerli enerjiler hâlinde bulunan güçlü ve değerli maddelerdir. Bunların bulunduğu ortama yarı süptil ortam deriz. Bu yarı süptil ortam hem hidrojen atomu altındaki amorf ortamdan hem de ilk hidrojen atomlarının oluşturduğu astronomik nebülözlerden çok daha yüksek ve yepyeni bir âlemin basamağını oluşturan yüksek enerjilerden oluşmuş bir tür nebülözdür ki dünyanın üstünde bulunan böyle bir yarı süptil ortamın oluşumu, dünyanın, diğer deyişle hidrojen âleminin yavaş yavaş üst âleme kayışını ifade eder.

Bu yüksek ve dağınık enerjiler, o yarı süptil âlemin, yani hidrojen âlemi üstü nebülözünün en ilkel ve basit atomlarını oluşturmaktadır. İşte bu yarı süptil ortamın ilk atomlarının da gelişimleri ile kendilerinden yayılmaya başlayan daha yüksek ve dağınık enerjiler artık bir araya toplanıp, bir ruha evrenin sonuna kadar hizmet edebilecek bir varlık hâline girmek yetenek ve olanaklarına ulaşmışlardır. Aynı şekilde, onlarla beraber o aşamaya kadar tekâmül etmiş olan ruhlar da -daima aslî tesirlerin yardımıyla- bu yüksek fakat dağınık enerjileri bir araya toplayarak onlardan bir varlık meydana getirebilecek güce erişmişlerdir.

Bu durum ortaya çıkınca, bu dağınık enerjilerden kendisine bir beden kurmak liyakatine ermiş bir ruhun da ruhani plandan yansıyan tesirlerini içeren aslî tesirler, bu dağınık ve yüksek enerjilerin ortasına inerler. Orada daha önce açıkladığımız idrakî bir nokta etrafında bu enerjileri bir araya toplayarak onlardan bir topluluk meydana getirirler. Aslî tesirlerde, o aşamaya kadar tekâmülünü yapmış olan ruhlara ait tesirler de vardır. Bu tesirler oluşan varlığa, yani enerji topluluğuna aslî tesir tarafından yansıtılır ve bağlanır. Böylece varlık dediğimiz o enerji topluluğu evrenin sonuna kadar o ruhun bütün davranışlarına yansıtıcı olmak ve o davranışların cevaplarını tekrar ona geri göndermek üzere hizmete sokulmuş ve evrende ruhun bir simgesi, aracı hâline girmiş olur.

Böyle ilk hidrojen kademesinden itibaren gelişip varlık kademesine geldiği anda, aslî tesirin maddelere ait olan asal tesir kısmı, yerini ikincil tesirlere terk eder. Ve ünite'nin devamlı denetimine tabi tutularak büyük organizasyonlar içindeki vazifelilerden ya da onların kullandıkları çeşitli kademelerdeki varlıklardan gelen bu ikincil tesirlerle varlık, evrenin sonuna kadar tekâmülüne devam eder. Bu ikincil tesirlerin başlamasıyla varlıkların sınavları, sınamaları, deneyimleri ve gözlemleri de başlamış olur. Ve varlıklar yepyeni, daha hızlı bir tekâmül sistemine sokulmuş olurlar. Bu aşamadan itibaren maddeler birer varlık hâlinde, tabi oldukları ruhların egemenliği ve ikincil tesirlerin yardımları altında o ruhların her hâl ve durumlarına tabi ve tercüman olarak ve onları evrende ifadelendirerek gelişeceklerdir.

Böylece meydana gelen bir varlık, hizmet ettiği ruhun tekâmülüne ilişkin bütün davranışlarını aslî ilkenin ışığı altında o kadar mükemmel olarak ifadelendirir ki artık ona evrende ruhun kendisiymiş gibi de bakılabilir. Bundan dolayı, kendisinden daha aşağıda diğer maddelerin atıl ve amorfa yakın hâllerine oranla ruhun ifadelerini taşıyan aktif durumuna bakarak, bu varlığa canlı sıfatı yüklenmiştir ki bu da daha önce söylediğimiz gibi, göreceli bir ifadeden başka bir şey değildir. Çünkü burada canlı denilen varlık aslında atıl görünen ilk hidrojen atomu maddesinin gelişmiş yüksek kademelerinden başka bir şey değildir. Sadece onun, evrende bir ruhu ifade edebilecek kadar olanakları gelişmekte ve bu sayede de kendisi belirli bir ruhun hizmetine verilmiş olmaktadır.

Kısaca, insanların henüz tanımadıkları hidrojen atomunun ilk çekirdek, nüve hâli hidrojen âlemimizi, yani astronomik araçlarımızla gözlemleyebildiğimiz güneş sistemlerinin, nebülözlerin ve bütün astronomik cisimlerin ana maddesini oluşturur. Sonunda kendiliğinden (Unutulmasın ki madde kendiliğinden hiçbir enerji yayamaz. Bütün bunlar aslî kaynaklardan gelen tesirlere tabidir.) birtakım enerjiler yaymaya başlar. Burada şunu tekrar söyleyelim ki biz hidrojen atomu derken asla kimyada bilinen hidrojen (H) atomunu kastetmiyoruz. Dediğimiz gibi bu hidrojen (H) atomu bizim söz ettiğimiz atomdan çok ileri bir gelişim aşamasındadır ve ondan bambaşka bir şeydir. Ancak insanlar ilk atoma hidrojen dedikleri

için biz de ona tabi olarak âlemimizin ilk atomuna hidrojen dedik. Yoksa bu gerçekten hidrojen atomu değildir.

İşte hidrojen atomunun, dünyada belirli bir görünüm göstermeyen bu yüksek enerjilerinden, hidrojen âleminin bir kademe üstündeki yarı süptil ortam doğar. O ortamda gelişimine devam eden hidrojenin bu yüksek hâl ve şekilleri, yaydıkları daha üstün enerjilerle artık maddelerdeki uygulama seviyelerinin üstüne çıkıp yüksek enerjileri bir araya toplamak liyakatine erişmiş bulunan ruhlara birer tekâmül malzemesi olur. Ruhlar -yukarıda söylediğimiz yolda- bu enerjilerden kendilerine, evren sonuna kadar hizmet edecek birer varlık kurarlar.

* * *

Böylece ilk oluşmuş olan varlık, idrak bakımından henüz pek basit ve ilkel durumdadır. Bu varlıkta var olan ancak mekanik bir içgüdü; hidrojen âleminde onun geçireceği sonsuzluk kadar uzun bir gelişim süresi boyunca çok yavaş olarak ilerleyecek ve yavaş yavaş sezgi-içgüdülere, yine uzun zaman sonra sezgilere ve böylece aralarında büyük zaman mesafeleri ile ayrılan sezgi-idraklere ve ilkel idraklere dönüşecektir. Ancak insan aşamasına geldiği zaman idraklerin yavaş yavaş genişlemesi ve kapsamını artırmaya başlaması mümkün olur.

* * *

İlk mekanik içgüdülerle yaşamaya başlayan varlık, artık bir ruhun hizmetindedir. O ruhun bütün ihtiyaçlarına, bütün davranışlarına cevap verecek ve onun evrendeki maddeler arasında gerçekleşmesi gereken icaplarına aracı olacaktır. Bu andan itibaren başladığı tekâmül aşamasına göre, hidrojen âleminin henüz varlık aşamasına girmemiş kaba atomları ve onların kaba bileşimleri arasında aktif olarak uygulamalar yapma ihtiyacını duyacaktır. Fakat buradaki uygulama, ruhun daha önce o kaba atomlar içinde geçirdiği mekanik ve otomatik hayatlarınkinden bambaşkadır. O zaman onlara egemen olamıyor, sadece bir atoma bağlı ve tutsak hâlde, o atomun belirli hareketlerine katılıyor ve pasif bir uyum devresi geçiriyordu. Şimdi ise hizmetinde bulunan varlığı aracılığıyla atomların en basitinden itibaren gelişim kademeleri boyunca çeşitli elementlerinden kurulmuş bileşimlerine ve kompozisyonlarına yavaş yavaş egemen olmak üzere aktif

bir uygulama devresine başlamış olmaktadır. Bunun için onları toplamak, dağıtmak ve onlardan yeni oluşumlar meydana getirmek, bedenler kurmak, bedenleri yönetmek gibi faaliyetlerde bulunarak tekâmülüne devam edecek ve bu âlemdeki ileriye doğru olan hazırlıklarını da böylece tamamlamış olacaktır. Bütün bu işleri yapmasında bundan sonra ona, varlık dediğimiz işte bu süptil enerji topluluğu aracı olacaktır. Evrende bundan sonra ruhun bütün durumlarını temsil eden bu varlık, onun bu maddeler içindeki ihtiyaçlarını sağlamak amacıyla ruh tarafından kullanılacaktır. Bu varlık aracılığıyla ruhlar, hidrojen âleminin yoğun madde bileşimleri, kürelerin ve dünyaların içindeki kaba maddeleri üzerinde çeşitli biçimlenmeler ve dönüşümler meydana getirerek onları faaliyete sokacaktır. Çünkü ruhun doğrudan doğruya bu kaba maddelere egemen olması mümkün değildir. Bu sebeple, ilk oluşan varlık ruhta beliren yeni ihtiyaçlar karşısında hemen çevresindeki en ilkel maddelerden yararlanmaya çalışacak ve onlardan önce basit bileşikleri kurarak bu bileşikler üzerindeki egemenliğinin uygulamasına başlayacaktır.

Bütün bu işler -her yerde, her zaman olduğu gibi- ruhlara yardımcı olan yüksek tesirlerin yol göstermesiyle ve ışık tutmasıyla meydana gelmektedir. İşte varlığın böyle ilk kullanabileceği madde bileşimleri, bitki bedenlerinin önce en basit ve ilkel hücreleri olacaktır. Bu varlıklar onlardan kendilerine birer beden kuracaklar ve ancak o basit bedenleriyle, yani ilkel bitki hücreleriyle diğer kaba maddelere ve kaba bedenlere çeşitli tarzda -ilk zamanlarda daima içgüdüleriyle- tesirler yaparak yaşamaya başlayacaklardır. İşte buna insanlar enkarnasyon derler. Bu hücreleri kullanan varlıklar henüz idraksiz olduklarından bunların bu bedenleniş tarzlarına bir tür enkarnasyon denilebilir. Bunlarla bitki bedenlerinin her çeşit hücrelerinde gerekli enkarnasyonları tamamladıktan sonra, bütün bir bitkiyi yönetebilecek duruma gelmiş olan varlık, artık basitten yüksek bitkilere kadar bağımsız olarak ayrı ayrı bitkilerde de enkarne olmaya başlayacaktır. Bundan sonra varlık, başlı başına bağımsız bir bedeni yönetebilecek duruma gelecek ve o andan itibaren de onun için toplu, ortaklaşa bir hayatın ilk kademeleri kurulmuş olacaktır. Buna, ileride açıklayacağımız organizasyon sistemlerine hazırlığın en ilkel kıpırdanışları deriz.

Varlık, bitkilerin sayısız türlerinde gittikçe tekâmül ederek sonsuz bedenlenmeler geçire geçire -çok uzun bir zaman sonra- bu aşamayı da bitirecek ve bir üst aşamanın, yani hayvanlık aşamasının uygulamasını yapmak üzere kendisine özgü olan bir yarı süptil âleme geçecek, orada da bir süre yaşadıktan sonra yavaş yavaş hayvan ve insan bedenlerinin hücrelerinde bedenlenme kademelerini tamamlamak için, en basit bir hayvan organizmasının ilkel hücrelerinde enkarne olacak ve yukarı doğru bedenlenmelerine devam edecektir. Sonunda yüksek hücrelere, yani hayvanların sinir sistemini oluşturan hücrelere geçecek, bu devreyi de tamamlayıp gerekli melekeleri kazandıktan sonra bağımsız hayvan bedenlerine egemen olma durumuna girecek ve en ilkel hayvan bedenlerini yönetmeye başlayacaktır. İşte bundan sonra da dünyamızda ve diğer gezegenlerde bir sürü bedenlenmeler daha geçirdikten sonra insan bedenini yönetebilecek bir varlık hâline gelip dünyada insan bedenlerini kullanmaya başlayacaktır. İnsanlık âleminin en ilkel aşamalarından itibaren ileride açıklayacağımız zengin bir tekâmül devresi içinde dünyadaki son hazırlıklarını da tamamlamış olacaktır.

Demek ki ilk varlık hâlinden, yani ilk bedenlenme hâllerinden bir insan aşamasına gelinceye kadar, insanların idrakine göre sonsuzluk demek olan çok uzun bir zaman süresinde bir tekâmül aşaması geçirilmesi gerekmektedir.

* * *

İyi bir ifade gücü taşımayan enkarnasyon kelimesinin işareti şudur: Varlık, kendisine sahip olan ruha hizmet edebilmek için, daha doğrusu ruh, kendisine hizmet eden varlık aracılığıyla kaba bir âlemin maddelerini kullanabilmek için, o âlemin maddelerinden kendisine bir tesir aracı, yani kaba bir beden yapmak ve onu kullanmak zorundadır. Fakat o varlık henüz tek başına kaba maddelerden böyle büyük bileşimler kurabilecek güçte değildir. Onun için, ruhların tekâmüllerinde vazifeli olan üstün varlıkların yardımlarıyla o, ihtiyacına göre (ki bu aslında ruhun ihtiyacı demektir) kendisine kaba maddelerden bir beden kuracak ve ona devamlı tesirler göndererek bağlanacaktır. İşte varlık, artık o dünyada toplumsal tekâmülüne başlamış olan ruhunun ihtiyaçlarına ait, kaba maddeler ve diğer varlıklar arasındaki faaliyetlerini, kurduğu bu beden sayesinde yapabilecektir. Yani

varlık, ruhun davranışlarına göre o bedeni yönetecektir. Zaten o beden onun yöneteceği çapta kurulmuştur.

Demek ki burada biri diğeri aracılığıyla ruha hizmet eden bir varlık ve bir beden vardır. Bunlardan birisi daha önce söz ettiğimiz karmaşık bir madde yapısına sahip olan ve evren boyunca ruhu takip eden varlıktır ki bu, ruhun evrendeki sembolü, yansıması, ifadesi olan çok ince bir enerjiler karmaşığıdır. İkincisi ise bu varlığın ruha hizmet edebilmesi için, içinde uygulamalar görmek zorunluluğunda olduğu kaba âlemdeki maddeler ve varlıklarla bir tesirleşme aracı olarak kullandığı, o âlemin yoğun maddelerinden yapılmış kaba bir bedendir. Demek ki ruha evren boyunca eşlik edecek varlığa hizmet etmek durumunda olan beden, herhangi kaba bir kürede, ruhun ihtiyacına göre ancak geçici bir uygulama devresi süreci boyunca o varlığa bağlı kalacak geçici bir araçtan ibarettir. Varlık, bulunduğu ortamda, hizmet ettiği ruhun ihtiyaçlarını yerine getirdiği anda -onun yeni ihtiyaçlarına uygun- diğer bir bedeni kurmak üzere önceki bedenini terk eder. Bu da yine üst tesirlerin yardımıyla olur. İşte, varlığın herhangi bir kürede ikinci bir bedeni kurmasına insanlar enkarnasyon ya da doğum derler, o bedeni terk etmesine de dezenkarnasyon ya da ölüm adını verirler.

* * *

Demek ki bir güneş sisteminin herhangi bir küresinde, o kürenin koşullarına uygun bir beden içinde doğmuş olan varlık, tekâmül ihtiyacına göre o sistemin çeşitli kürelerinde sayısız bedenlenme ve bedenden ayrılma süreçleri geçirerek madde âleminin son basamağına erişmiş olur ki bu son basamak da sistemimizde insan, diğer sistemlerde ona denk gelişim aşamasında olan bedenlerden biridir. İşte ruhlar, hidrojen âlemi dediğimiz bu aşamada -maddenin ilk gelişim aşamalarında olduğu gibi- dağınık madde hâlleri içinde pasif olarak -mekanik yürüyüşlerle değil- maddelere bağlı, otomatik ya da yarı idrakli hâllerde gösterecekleri çabalarına göre tekâmül ederler.

* * *

Mademki dünyamızın atomu, âlemimiz üstü yarı süptil bir âlemin ana maddesi olan yüksek enerjileri çıkarabilecek kadar ileri gelişimler

kaydetmektedir, öyleyse dünyamız şimdiye kadar sanıldığı ya da düşünüldüğü gibi, geri bir dünya olmayıp maddesel gelişimi bakımından gezegenleriyle, güneşleriyle, küreleriyle, sistemleriyle ve nebülözleriyle bütün hidrojen âleminin en gelişmiş ve ileri madde oluşumlarına sahip kürelerinden birisidir. Nitekim dünyanın gelişimiyle tekâmülleri paralel giden ruhların kullandıkları insan bedenleri de bu muazzam astronomik âlemin en ileri ve en çok gelişmiş varlıklarından birisidir. Aslında ileride bildireceğimiz gibi, dünyamızın bütün olanaklarını kullanarak ve oradaki uygulamalarını bitirerek onu tamamen terk eden bir varlığın aynı zamanda hidrojen âlemini de terk etmiş duruma girmesi bu bilginin canlı delilini oluşturur.

* * *

Âlemleri birbiri içine girmiş, birbirinden büyük ve merkezleri ortak otuz-kırk küreye benzeterek evrenin kabaca bir sembolünü yapalım. Bunların en kaba ve ilkel olanı en ortada bulunan, en küçük küredir ki buna amorf ilk madde aşaması demiştik.

Yukarıdaki şema, söz ettiğimiz merkezleri ortak kürelerin ilk üç tanesinin kesitini gösteriyor. Burada (a) alanı ilk maddeden hidrojene gelinceye kadar ruhların mekanik tekâmül aşamalarına karşılık gelen, maddenin ilk gelişim alanını gösterir ki bu alan oldukça karanlıktır. (b) alanı, bütün gök cisimleriyle birlikte hidrojen âlemimizi oluşturur. (c) aşaması ise hidrojen âlemimizin üstünde bulunan ve kademe kademe yükselen sonsuz diğer âlemlerin, bizim âlemimize göre, ilk kademesidir ki buna da yarı süptil

âlem diyoruz. Bundan sonra diğer aşamalar birbirinden daha çok genişleyerek sürüp gidecektir.

* * *

Böylece varlık; güneş sisteminin bir sürü gezegeninde, o gezegenlerin koşullarına ve durumlarına uygun fakat dünyamızdakilere göre basit, ilkel madde karmaşıklarında sayısız bedenlenmeler geçire geçire sistemimizin en tekâmül etmiş varlığı olan dünyadaki insan bedenini kurma liyakatine ulaşır. Ve o andan itibaren daha serbest durum ve şekillerdeki gelişim süreçlerine başlar. İnsanlık hâlindeki varlığın idraki önceki aşamadakilere göre çok artmıştır. İrade özgürlüğü, idraki oranında çoğalmıştır. Bu güçleriyle orantılı olarak da sorumluluğun anlamını yavaş yavaş sezmeye başlamıştır. Bütün bu melekelerin artması ona sevgi ve vicdan denilen yüksek gelişim mekanizmalarının şuurunu az çok kazandırmıştır. Böylece insanlar sorumluluk sezgilerinin gittikçe kuvvetlenen baskıları altında otomatik ya da yarı idrakli olarak insanlık aşamasını bitirmeye çalışırlar ve bunun için insanlık hayatında yüz binlerce görgü ve deneyim geçirirler, yüzyıllar boyunca yaşarlar.

* * *

Bir insan, dünyada tek başına kalırsa görgü ve deneyim sahibi olamaz. Görgü ve deneyim sahibi olamayınca da ruhun tekâmülüne hizmet edemez. İşte bu noktada, madde evrenindeki çeşitli toplumsal tekâmül planlarının zorunluluğu açık olarak kendisini gösterir. Bundan dolayı, bedenli varlıklar gelişebilmek için beden dışında bulunan diğer bedenlerle ve maddelerle karşılıklı alışverişlerde bulunmak zorundadırlar. Onların bu ilişkilerinden sayısız olay bileşimi meydana gelir. İşte öz varlıktan ruha yansıyan bu olay bileşimine ait idrakler bu aşamadaki varlıkların tekâmülünü sağlar.

Demek ki ruh, madde ile ortak olur. Şuurlu maddeyi, yani varlığı kurar. Varlık da kendi ruhunun ve yardımcı varlıkların faaliyetleriyle kaba maddelerden kendisine ayrıca bir beden yapar. Ve bu beden aracılığıyla maddelere tesir eder. Kullandığı kaba maddelerle de kendi dışındaki diğer bedenlere tesir ederek toplumsal plana adımını atar. Ve hidrojen âleminin varlık aşamasındaki tekâmülü de bu andan itibaren yürümeye başlar.

Bu önemli bilginin hiçbir noktasının belirsiz kalmaması için biraz açıklamada bulunacağız. Örneğin sevgiden, vicdandan fakir, çok geri bir insanın tekâmülü için, düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizması gereğince zıt değerlerle karşılaşması, sevgi-kin, adalet-zulüm, iyilik-kötülük gibi kavramlarla yüz yüze gelmesi ve böylece otomatik olarak bir kıyas bilgisi kazanması ve dengesini bulabilmesi gerekir. Bunun için de onun diğer bedenlerle ilişkiye geçmesi icap eder. Bir insan, elinde bulunan bir kırbaçla bir kaya parçasını kırbaçlasın dursun, bundan ne sonuç alabilir? Hiç. Onun sevgi ve vicdan melekelerini işletecek hiçbir zıt değeri, bu kaya parçasını kırbaçlamasından alacağı sonuçları sağlayamaz. O, karşısında bir beden bulamayınca etrafına zulüm ve haksızlık yapamaz, bunu yapamayınca da düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizmasına göre gerekli olayları meydana getirecek zıt değerleri kazanamaz ve bunun sonucunda da ihtiyacı olan madde gelişimlerine kavuşamaz, tekâmül edemez. Buna karşılık, eğer o insan bir çocuğu kamçılarsa işler değişir. O çocuğun ya da etrafındakilerin bu kamçı sonucunda gösterecekleri çeşitli tepkiler, zıt unsurlar hâlinde karşısına dikilir ve onu hemen bir kıyas bilgisine götürür. Böylece, birbirini takip eden yüzlerce, binlerce olayın birbiri üzerine eklenmesiyle kıyas bilgilerinin birikmesi, onda en basit hâliyle bir iyilik-kötülük kavramının doğmasına sebep olur ve vicdan da böylece toplanmaya ve canlanmaya başlar. Bütün bu işler sonucunda meydana gelecek olaylar idrak kanalıyla ruha yansır ve tekâmülü sonuçlandırır. Bundan sonra ruhta yeni ve daha ileri ihtiyaçlar belirir. Bu yeni ihtiyaçlar karşısında kalan ruh, bedeninin, etrafıyla yapacağı daha geniş alandaki temaslardan, daha anlamlı tepkiler beklemeye başlar. Onun bu yeni ihtiyacı da yine öncekinde olduğu gibi derhal bedene yansır ve bedenden cevabı alınır, yani ruha hizmet eden varlık hemen bedeni aracılığıyla etrafındaki kaba maddelere ve bedenlere tesir ederek ruhun bu yeni ihtiyaçları karşısında gerekli olayların meydana gelmesine sebep olur. İyilik yapar, kötülük yapar, hırsızlık yapar, adam öldürür, özveri gösterir ve bunların, etraftan gelecek karşılıklarını, tepkilerini görür. Bütün bunlar birer olay olur. Ve bu olayların her birini idrak kanalıyla ruha yansıtarak tekâmülünü sağlar. Böylece, dünyanın son gelişim aşamasına varmış olan

insan varlığı sonunda daha ileri aşamalara geçmek üzere dünyadan tamamıyla ayrılır.

* * *

Maddenin gelişimlerinin ve ruhların tekâmüllerine hizmet edebilmelerinin ancak tesirlerle mümkün olabileceğini belirtmiştik. Şimdi, tesirler üzerinde de gereği kadar durmak ve bilgi vermek gerekmektedir.

Tesirler konusuna girerken işe tekrar ruh-madde ilişkisinden söz etmekle başlayacağız. Ruhların tekâmül ihtiyaçları bir icaptır, maddenin bu ihtiyaca cevap vermek durumu yine bir icaptır. Fakat ruhlar maddeye ne doğrudan doğruya bir şey gönderebilirler, ne de ondan bir şey alabilirler. Eğer iş burada dursaydı tekâmül amacının zorunluluğu olan madde evreninin varlık nedeni ortada kalmazdı. Oysa tekâmül için ruh-madde ilişkisinin gerçekleşmesi, yüksek icaplar gereğince zorunludur. İşte bu icaplar hem evren üstü ruhlara hem de evrenlere doğrudan doğruya egemen olan ve kapsayan, niteliğini bilmediğimiz aslî ilkenin evren içinde maddesel tesirler hâlindeki görünümleriyle yerine getirilir.

İcapların maddelerde gerçekleşmesi, düalite ilkesi ve değer farklanması tekniği ile tesirlerin işlevlerini yapması demektir. Öyleyse, bir evren bilmecesi olarak dünyada şimdiye kadar çözülememiş bu ruh-madde ilişkisiyle ilgili tesirler hakkında gerekli derecede bilginin verilmesi gerekmektedir.

Evren cevherinin sonsuz sayı ve şekildeki hareket olanaklarını -ruhların tekâmül ihtiyaçlarına göre- kullanan ve madde evreninin bütün görünümlerini yine aynı amaçla meydana getiren tesirler, işlevlerini yaparak ruhlar âleminin tekâmül ihtiyaçlarını yerine getirmiş olurlar. Yani ruhların tekâmülü için gerekli olan maddedeki her hareket, her değişim ve her gelişim ancak bu tesirlerle sağlanır.

* * *

Aslî ilke dediğimiz, ruhların ve evrenlerin üstünde ve her ikisine de egemen olan büyük hakikat hakkında fazla bir şey söyleyemeyiz. Çünkü bu, bizim bütün bilgilerimizin, hatta sezgilerimizin dışında kalır. Aslî ilke, gücüyle ruhların bütün tekâmül ihtiyaçlarını evren cevherlerine ve evren cevherlerinin de bu ihtiyaçlar karşısında gösterecekleri tepkileri tekrar

ruhlara yansıtır. Bu güç, ruhların ihtiyaçları karşısında var edilmiş olan evren cevherlerini, evren içindeki sayısız araçlarla ve yollarla hizmete sokar. İşte bu yüksek güç, evrende en ince cevherler hâlinde olan tesirlerle görünür. Böylece, büyük icapları taşıyan bu tesirler, evrenin bütününden en küçük zerresine kadar her tarafına nüfuz eder ve işlevlerini yapar. Bu işlevlere göre madde cevheri şekillenir, gelişir, toplanır, dağılır, biçimlenmeler, biçimsizleşmeler ve dönüşümler geçirir ve böylece evren bütünü ve parçaları ruhların ihtiyaçlarına göre sevk edilir ve yönetilir. Bu da doğal olarak evren içindeki alt ve üst, çeşitli mekanizmalarla ve vazife ilkeleriyle yürütülür.

* * *

Ruhla evren arasındaki yolu kuran bu tesirler dört grupta görünür. Bunların ikisi doğrudan doğruya evren dışından gelen aslî tesirlerdir. Yani aslî ilkeden gelen tesirlerdir. Diğer ikisi bu aslî tesirlerin maddelerde ve varlıklarda bazı işlemlerden geçtikten sonra değişmelerinden ortaya çıkan ikincil tesirlerdir. Aslî kaynaktan gelen güçlerin, ancak evren içinde yürüyen kısımlarını tesir hâlinde anlayabiliriz. Evren dışında kalanların niteliği ve durumları evren sakinleri için bilinmeyendir.

Aslî tesirlerin birinci kısmındakiler, ruhların ihtiyaçlarını evrene ve onların evrendeki tepkilerini de tekrar ruhlara yansıtan güçlerin görünümleridir. Bunlar dolaylı olarak gelen, ruhlara ait tesirlerdir.

İkinci kısımdakiler ise evrende bireysel ve toplumsal tekâmüllerin icap ve zorunluluğundan olan kaba maddenin biçimlenme, biçimsizleşme ve dönüşümleri için aslî ilkeden evrene giren tesirlerdir.

Ruhlara ait olarak evrene gelen ve birinci kısımda görülen tesirler -yine aslî kaynaktan gelmekle beraber- ruhların davranışlarının ve ihtiyaçlarının birer ifadesidir. Evrenle ruhları birbirine yansıtmak ve böylece tekâmülü sağlamak için aslî ilkeden gönderilmiş bu güçler, ruhlara ayrılan varlıkların ve bedenlerinin belirli yapı ve mekanizmalarına katılırlar.

Bu tesirler evrenden içeri girince ünite dediğimiz evrenin son tekâmül sınırlarındaki varlıklar ve icaplar birliğine gelirler. Ayarlanmış olarak oradan, ulaşacakları ortamdaki bir bedene yönelirler. Bu tesirler doğrudan

doğruya tekâmülle ilgili olduklarından, yani ruhlarla varlıklar arasındaki bağlantıyı sağladıklarından bunlara tekâmül değerleri de deriz.

Ruhların tekâmül icaplarını yerine getirmek, kaba maddeleri ve evren oluşumlarını gerekli biçimlere sokmak için aslî ilkeden çıkan güçlere gelince, bunlar da yine evrenin dışından ünite'ye inerek oradan âlemleri, küreleri, varlıkları ve maddeleri bireysel ve toplumsal tekâmül icaplarına göre hazırlamak ve yürütmek üzere yüksek tesirler hâlinde evrenin bütün parçalarına ve bütününe dağıtılıp bölünürler ki bunlara da asal tesirler ya da asal değerler deriz.

Bunlar herhangi bir madde ortamında, o ortamın parçalarını bir nokta etrafında toplayarak bir çekirdek kurmak ve onun etrafına diğer parçaları çekip madde oluşumlarını meydana getirerek maddelerin, cisimlerin, kürelerin, sistemlerin, nebülözlerin ve âlemlerin var edilmesini sağlarlar.

Üçüncü derecedeki tesirler, aslî ilkenin icapları dahilinde evren dışından gelen ilk ana tesirler gibi doğrudan doğruya dışarıdan gelmeyip evren içindeki belirli aşamalarda olan bedenler, yani varlıklar tarafından beden dışına nakledilen tesirlerdir. Aslında yine aslî kaynaklardan gelmiş olan bu tesirler, herhangi bir beden tarafından kullanıldıktan sonra asıl değerini kaybedip oldukça farklaşmış ve aslına göre kalitesi düşmüş olarak beden dışına yansımışlardır. Buradaki düşük kalite tabirini küçümsememek gerekir. Çünkü aslî ilkenin hiçbir icabının görünümünde küçüklük, büyüklük diye bir şey yoktur. Buradaki düşük kalite tabirinin işaret ettiği anlam, yürüyeceği ortamlara ve hedeflere göre, tesirlerin ayarlanmış olması icaplarını ifade eder. Basit bir madde bileşimine yüksek tesirin gönderilmesi uygun olmaz. Aynı şekilde, çok karmaşık madde bileşimlerine de hafif tesirler fayda etmez. Bütün bunlar, icapların yürüttüğü teknik mekanizmalarla ayarlamıştır. İnsanların birbirlerine yaptıkları tesirler arasında bu üçüncü derecedeki tesirlerin örneklerini görmek kolaydır.

Dördüncü derecedeki tesirler ise miktarca kabalaşmış değerlerdir. Bunlar asal tesirlerin bir madde bileşiminde kullanıldıktan sonra tamamen değişmiş olarak depo edilen ve gerektiğinde otomatik faaliyetlerde kullanılan kaba tesirlerdir. Örneğin, bir maddesel sistem dahilinde ya da bir beden içinde otomatik faaliyetlerin yapılması, bu depo tesirlerin kullanılmasıyla olur.

Daha önce bildirdiğimiz maddelerin manyetik alanları bu tesirlerin kapsamı içine girer.

* * *

Yukarıdan gelen asal bir tesirin, maddenin tam ortasında bir odak oluşturarak madde parçalarını etrafına toplayıp madde oluşumlarını meydana getirdiğini ve o maddede çeşitli dönüşümlere uğradıktan sonra kalitesi düşmüş ve başkalaşmış olarak maddeden tekrar dışarı yayılmaya başladığını ve buna da o maddenin manyetik alanı denildiğini daha önce söylemiştik.

Aynı şekilde, maddelerin ve bedenlerin birbirlerine tesir etmeleri de bu manyetik alanlarının birbiriyle temasları sonucunda yaptıkları alışverişler sayesinde mümkün olur demiştik. Örneğin bir (a) varlığı, (b) maddesinin bünyesinde bazı değişimler ve görünümler elde etmek istiyorsa kendi tesirlerini içeren manyetik alanını o maddenin manyetik alanıyla temas ettirir. Maddenin manyetik alanından bünyesine geçen bu tesirler; (a) varlığı tarafından belirlenmiş derece, doğrultu, şekil ve dozlara göre istenilen hareketlerin ve sonuçların o madde üzerinde meydana gelmesine sebep olurlar.

Aynı şekilde bir manyetizmacının insanı manyetize etmesi ve onun fizik, fizyolojik ve psikolojik durumlarında bazı değişiklikleri yapabilmesi de yine aynı yoldan olur. Yani kendi bedeninin manyetik alanıyla deneğinin manyetik alanını temasa getirerek ona tesir eder.

Bunun gibi, bir spiritizm celsesinde insanların ektoplazma[10] dedikleri materyalizasyon[11] olayları da bedensiz varlıkların manyetik alanlarının medyomun[12] manyetik alanıyla temasları sonucunda, gönderdikleri tesirlerin, bu alandan medyomun bedenine geçerek orada istenilen tarzlarda maddesel değişmeler, dağılmalar, toplanmalar meydana getirilerek gerçekleşir. Yine fizik medyomların eşyalara tesirleri, bireyler arasında görülen telepatiler, sempatiler, antipatiler, aktarımlar ve diğer maddesel olaylar hep bu mekanizmayla olur. Yani bütün bunlar, manyetik alanlar üzerine yapılan tesirlerle, o alanların bağlı oldukları madde bileşimlerinde çeşitli dönüşümler meydana getirilerek olur.

Böylece bir yerde zelzelenin olması, bir yanardağ patlaması, bir tufanın ortaya çıkışı gibi büyük doğa olaylarının meydana getirilmesinin de yine yeryüzünün manyetik alanına vazifeliler tarafından gönderilen tesirlerle sağlandığından daha önce söz etmiştik.

Bütün bu saydığımız tesirlerden başka daha kaba olan ve bu tesirlerle ikincil derecede ilgileri olan birtakım basit tesirler, basit değerler de vardır. Örneğin, bir bedende meydana gelen kimyasal tepkiler, hastalara verilen ilaçlar gibi tesirler ki bir atomun, hatta bir molekülün birim düalitelerindeki değer farklanmalarına oranla bile daha çok kaba oldukları için bunlara kaba yükler ya da kaba değerler diyoruz.

* * *

Maddeler tesirleşirken, bir bedenden ya da madde bileşiminden diğer bedene ya da madde bileşimine tesirler geçerken birtakım değişimlere uğramakta, yukarılardan aşağılara indikçe basitleşmekte, yukarılara çıktıkça da karmaşıklaşmaktadır. Bunun sebebi şudur: Bir madde ünitesinden alt madde ünitesine geçerken tesirlerin içeriği olan değerlerin bir kısmı üst ünitede kullanıldığı için, o tesir ilk gelişindeki hâline göre kısmen silinerek ve değerlerinin bazılarını kaybederek aşağıdaki üniteye iner ve bu hâl alttaki üniteyi kuvvetli bir tesirin zararından otomatik olarak korur ki bu da evrendeki varlıkların ve maddelerin esenliği için kurulmuş süzgeç mekanizmalarından birini oluşturur. Bu mekanizmalar maddeler için gereklidir. Bunların değerini belirtmek için dünyayı örnek olarak göstereceğiz. Dünyamıza Güneş'ten, Ay'dan, yıldızlardan, diğer gök cisimlerinden ve gezegenlerden milyarlar kere milyarlarca doğrudan ve dolaylı tesir gelir ve bir tesir ağı bütün dünyayı kucaklar. Dünyadaki varlıklar ve maddelerin her zerresine ayrı ayrı gelen yüz binlerce tesirin hesap edilmesiyle bütün dünyaya inen tesirlerin toplamının hiçbir rakama sığmayacak miktarını tahmin etmek mümkündür. İşte bu gelen tesirler arasında hiç şüphesiz dünyayı büyük zararlara sokabilecek olanları da vardır. Fakat çok yukarılardan gelen büyük tesir kaynaklarına ait düzenleme mekanizmalarından başka, ikincil tesirler için dünya etrafında kurulmuş bazı süzgeç mekanizmaları da vardır ki bunlar, bu güçlü tesirleri süzerek onların zararlarından dünyayı korurlar. Bu süzgeç mekanizmalarının hedefi, dünyanın kaldıramayacağı kadar kuvvetli olan tesirlere yol vermemektir. Bu

çeşitli mekanizmalar sayesinde o tesirlerin bir kısmı dünyaya uğramadan geçer giderler. Diğer bir süzgeç mekanizması da Güneş'ten gelen tesirlerin atmosferde kurmuş olduğu koruyucu bir mekanizmadır. Bu, dışarıdan gelen ya da yeryüzünde yapay olarak yaratılan fazla radyoaktiviteler gibi, dünyayı büyük zararlara uğratabilecek bazı ışınımları ve tesirleri değiştirir ve zararsız bir hâle sokar. Bu öyle bir şekilde işler ki Güneş'ten ya da şuradan buradan gelen titreşimlere -dünyaya zararlı olmadıkları sürece- dokunmazlar. Fakat bu titreşimlerin dozları belirli sınırları aşarak dünyaya zarar verebilecek bir hâle geldikleri andan itibaren atmosferdeki bu mekanizma otomatik olarak çalışmaya başlar ve o zararlı ve belki de öldürücü ışınımları zararsız hâle getirinceye kadar çalışır, onların dozlarını normal seviyeye indirince faaliyetini durdurur. Örneğin, böyle bir mekanizma atmosferde olmasaydı dünyada meydana getirilen radyoaktiviteler birçok ölümlere sebep olabilirdi.

Bu tür süzgeç mekanizmaları ile diğerleri hemen hemen her cisim, her madde için vardır. İşte tesirlerin aşağılara inerken değerlerinin azalması da aşağıdakilerin esenliği için bir tür süzgeç mekanizması olur.

Alt maddeden üst maddeye çıkarken de tesirlerin karmaşıklaşması şundan ileri gelir: Aşağıdan gelen tesirler yukarıya çıkarken oranın bünyesi icabı olarak daha geniş bir tesirler alanıyla karşılaşırlar. Oradaki tesirlerle sempatize olarak onlardan değer alarak kendi bünyelerini genişletirler ve böylece daha karmaşıklaşmış bir hâle girerler.

Öyleyse bir tesir aşağılara indikçe her uğradığı aşamada değerlerinden bir kısmını bıraka bıraka zayıflayarak iner ve kaybolur. Yukarı çıkarken de her aşamadan yeni değerler alarak çoğala çoğala yükselir. Bu hâl hem tesirlerin maddeler arasında yürürken yaptıkları işlevlerin zorunlu bir sonucudur hem de aşağılara indikçe uğradıkları aşamalarda kendilerine sempatizan birer ortam bulmalarına olanak kazandırıcı bir icaptır.

Eğer bu süzgeçler ve bu mekanizmalar olmasaydı, tekâmül icaplarına göre gerekli değişimleri yapmak için varlık ve madde bileşimlerine inen tesirlerle o maddeler arasında çeşitli kaynaşmazlıklar olur ve bu tesirler fayda vereceği yerde çoğu kere zararlı olabilirdi. Bütün bu tesir ayarlanma

mekanizmaları da yine, yüksek icapları taşıyan üstün tesirlerin denetimleri altında bulunmaktadır.

* * *

Tesirler, evren dışı hakikatlerin maddeye yansımış durumlarıdır. Maddenin gösterdiği tepkileri de evren dışına yansıtan yine bu tesirlerdir. Tesirler bir maddeyi harekete geçirdikten sonra o maddenin hareketleriyle diğer maddelerin ve o diğer maddelerin hareketleriyle de daha diğer maddelerin hareketlerini gerektirerek art arda tesirler zincirini meydana getirirler ki bu da bir tür otomatizm olur. Evrende böyle otomatizmlerle yürütülen bir sürü iş vardır. Fakat böyle art arda otomatik faaliyetler de yine ancak yukarıdan gelen vazifeli varlıkların tesirlerinin denetimleri altında gerçekleşir.

Şimdiye kadar ana hatlarıyla söz ettiğimiz tesirler, sonsuz çeşitlemeleriyle çeşitli madde bileşimleri hâlinde madde bünyelerine girerler ve maddeler arasındaki sayısız alışverişleri sağlarlar. Bütün bu tesirler, evreni baştanbaşa ve hiçbir insan idrakinin kavrayamayacağı karışık bir ağ hâlinde sararlar. Bunların her zerresine aslî ilkenin yüksek icapları egemendir. Bütün bu tesirler sayısız çeşitlemelerine rağmen, ilahi düzenin büyük uyumu içinde evrenin en ince maddelerinde ortaya çıkmış bir tek güç hâlinde işlevlerini yaparlar. Evrenin ilk zerresinden bütününe varıncaya kadar insanların maddi, manevi, cismani, ruhani diye nitelendirdikleri her şey, ancak yüksek ilkelerin icaplarını taşıyan bu tesirlerin düzen ve sıralamaları dahilinde yürüyebilir. Bu noktayı bütün ayrıntısıyla sezebilenler için evrende tesirlerden özgür hiçbir akış ve oluşun mümkün olamayacağını idrak etmek mümkün olur.

* * *

Tesirlerin akışı hakkında bu genel bilgiyi verdikten sonra onların evren parçaları arasında gerçekleşen işlevlenmelerinden, bu işlevlenmelerin gerçekleşmesi yollarından ve son olarak asıl hedeflerinde meydana getirdikleri sonuçlarından da söz etmek gerekiyor. Çünkü evrende toplumsal tekâmül hayatının esas bünyesini oluşturan organizasyon sistemlerinin daha iyi sezilebilmesi için bu konunun bilgisinde biraz daha ileri gitmeliyiz. Tesirleşme mekanizmasıyla, organizasyon sistemleri

birbirini tamamlamaktadırlar. Bundan dolayı tesirleri tek başına değil, organizasyon sistemleriyle ve bu sistemleri kuran mekanizmalarla birlikte açıklamak gerekir.

* * *

Evren baştanbaşa bir organizasyondur. Fakat bu büyük organizasyon içinde bir organlık-organizatörlük durumu ile beliren organizasyon şekilleri, evrenin ancak belli bir aşamasından başlayıp belli bir aşamasına kadar devam eder. Bunların üst ve altlarındaki organlaşma durumları, insan idraki dışında kalan yüksek ilkelerin düzen ve sıralamalarına ait yasa ve kurallar dahilinde gerçekleşir. Bununla beraber bunların hiçbirisi büyük evren organizasyonunun dışında değildir.

İnsanların sezebilecekleri kısımlardaki evren organizasyonları organ-organizatör ilişkileri içinde gerçekleşir. Bir organizasyon, kendisinden bir üst olan organizasyonun organizatörlüğü altında çalışır. Burada organizatör konumunda bulunan üst organizasyon alt organizasyona ışık tutar. Bu ışık da ona yine bir üst organizasyondan gelmiştir. Bu hâl tâ ünite'ye kadar uzanır. Böylece, ünite'den bütün evrene tutulan bir projektör, hiyerarşik olarak vazife planının en alt kademelerine kadar sıralanmış vazife organizasyonlarını yukarıdan aşağıya doğru kateder. Bu sırada her organizasyon bir üstündekinden aldığı ışıkla kendi vazifelerini görürken bir alttaki organizasyonun da vazife görümündeki ihtiyaçlarına göre o ışığı alttaki organizasyona gönderir. Ünite'den gelen direktiflerle bütün vazife planının aşama ve kademelerindeki organizasyonlar, kendilerine düşen vazifeleri kendi kapsamları dahilinde ve yukarıdan gelen direktifin ışığı altında yerine getirirler.

* * *

Yüksek ilkelerin çizdiği tekâmül yolunda, her organizmanın belirli birtakım vazifeleri vardır. O organizmanın bütün elemanları el ele verip -kendi güç ve liyakatleri derecelerine göre- bu vazifeleri yapmakla yükümlüdürler. Hiçbir organın ya da organizatörün kendisine düşen vazifeyi terk ve ihmal etmemesi gerekir. Fakat hidrojen âleminin henüz ilk aşamalarındaki ruhların görgü ve deneyimleri bu hakikatleri ve zorunlulukları idrak edebilmelerine yetecek kadar ilerlememiştir. Hatta az

çok gelişmiş olanlarında bile bu durum çok eksiktir. Bir evren sorumluluğunun çeşitli derecelerdeki payını taşıyan vazife idrakine, bu aşamadakiler henüz varmamışlardır. Onun için, bu varlıklara henüz yönetim mekanizmasındaki vazifeler bırakılamaz. Bundan dolayı bunlar büyük vazife organizasyonlarına dahil değildirler. Bu ancak tekâmülün daha ileri aşamalarında bulunan vazife planlarındaki varlıklara ait bir iştir. Bununla beraber, daha alttaki bu idraksiz, hatta yarı idrakli varlıkların tekâmüllerine yardım etmek vazifesiyle yükümlü kılınmış üstün varlıklar, onların vazife planına hazırlıkları için paylarına düşen zorunlu işleri yapabilmelerine yardım ederler. Bunun için onlar arasında ilerideki organizasyon örgütüne hazırlanmak üzere çeşitli topluluklar, gruplaşmalar olur. Ve vazifeliler yerine göre, az çok otomatik ya da az çok idrakli olarak hazırlık işlerine bu grupları ve toplantıları sevk ederler. Bunlar, gelişip idraklerini genişlettikçe hareketlerinde o oranda artan serbestlikler kazanmaya başlarlar. Ve bu sırada kendilerine yavaş yavaş büyük organizasyon sistemlerinin sezgileri verilir.

İşte, nasıl kaba bir madde, varlık aşamasına girip orada bir süre tekâmül ederek bir bitki bedenini kurmaya başladığı andan itibaren içgüdüleriyle bir topluluğa girerek yeni bir gelişim devresine başlıyorsa o varlık, çok uzun bir tekâmülü sonucunda ve vazife anlayışı olgunlaştığı oranda vazife yükümlülüklerini öylece idrak etmeye başlamış ve sorumluluk duygusunu kazanma yoluna girmiş olur. Bu da büyük vazife planının organizasyonlarına giden geniş yollarını ona sezdirmeye başlar.

* * *

Biraz önce, bir topluluk içindeki otomatik vazifelerden söz ettik. Şimdi bu otomatik faaliyetlerin açıklaması üzerinde duracağız. Çarşıdan gelirken elinizdeki paketleri evinize taşıtmak için bir küfeciye verirsiniz. Küfeci onları evinize kadar niçin taşır? Size yardım etmek için mi? Hayır. Onun böyle bir kaygısı yoktur. O bu işi sadece sizden alacağı beş on kuruşu koparmak için yapar. İşte bu, sizin ona otomatik olarak yaptırdığınız bir iştir. Otomatizmin çeşitli karakterleri arasında bir tanesi de işte bu örnekte olduğu gibi, birisini aklı ermediği bir amaç uğrunda aldatıcı ya da oyalayıcı birtakım ödünlerle yürütmek olur. Buna göre, bir insanın otomatik olarak tekâmül yolunda yürümesi demek, varması gereken hedefe bilerek ve

isteyerek gitme gücünü gösteremeyen o insanın nefsaniyetlerine[13] göre önüne ya çekici oyuncaklar sererek ya da korkutucu, sindirici durumlar çıkararak onun istenilen yolda yürümesini sağlamak demektir. Büyük amaçların gerçekleşmesine yönelik bu işler böyle birtakım otomatizmlerle başlar. Bu otomatizmin ilk yürüyüşlerini hazırlayan duygusal ve nefsani düşünceler ve arzular da olumlu ya da olumsuz işlevleriyle, bu otomatizmin kuvvetli birer elemanı olurlar. İdrakler genişledikçe ve yapılacak işlerin sebep ve sonuçları hakkındaki öz bilgiler arttıkça sonuçlar yavaş yavaş daha iyi görülür ve aradaki çekici ya da korkunç otomatizm araçları birer birer işlevlerini kaybetmeye başlar. Artık annesi çocuğunun başını yıkayabilmek için ona şeker sözü verme gereğini hissetmez. O zaman insan doğrudan doğruya hedefini daha iyi görerek o hedefe ulaşmanın idrakine sahip olmaya ve gereğine inanmaya başlamış, vazife planına doğru yürüyüşün sezgilerini kazanmış olur. Aslında yeryüzü küresinin güçlü bir tekâmül aracı, mükemmel hazırlayıcı bir okul oluşu da bundan ileri gelmektedir. Çünkü vazife bilgisine doğru şuur ve idrakleri zorlayan programlı ve düzenli olaylarla kurulmuş büyük bir otomatizmin -insanları sevk edici- her türlü malzemesi, sayısız his ve nefsaniyet unsuru dünya okulunda vardır. Ve dünya hayatı üzerindeki vazifeliler de bu vazifelerini, insanlar arasında bu malzemeleri kullanarak yapmaktadırlar. Demek ki dünya, bitkileri hayvan ve hayvanları insan aşamasına çeşitli otomatizmlerle hazırladığı gibi, insanları da vazife bilgisi ve organizasyon sistemleri sezgisine hazırlayıcı çok zengin çeşitlemelerle doludur. Sınavlar, sınamalar, gözlemler, deneyimler, acı ya da tatlı bütün his karmaşıkları, dinlerin koydukları cennet, cehennem, ahiret yaptırımlarının çeşitli görünüşleri vb. Bütün bunlar, evrende yapmakla yükümlü oldukları büyük ve âlemi kapsayan işlerin, vazifelerin idrak ve şuuruna insanları hazırlamak amacına yöneliktir. İnsanların, dünya olaylarının nedensellik ilkesi karşısında hakiki değerleriyle, o değerler karşısında kendi durum ve davranışlarını öğrenmelerini, kendilerini ona göre ayarlamalarını ve böylece vazife bilgisine ve organizasyon disiplinine kendilerini hazırlayabilmelerini sağlamak dünya hayatının esas işlevlerinden biridir. Ancak bu işlevin sonuçlandırdığı hedefe ulaşmış, evrende yapacağı işlerin yükümlülüğünü benimsemiş olanlar dünya ile ilgilerini kesebilirler.

* * *

Çok geniş bir evren mekanizmasının teknik yollarını gösteren organizasyonların faaliyeti hakkında şimdilik kısa bir bilgi vereceğiz. Evrenlere ve ruhlara egemen aslî ilkenin icaplarına göre yapılmakta olan sonsuz işler vardır. Maddelerin oluşumlarında, tesirlerin maddelere ve varlıklara dağıtımlarında ve bu dağıtımların yerli yerince kullanılmasında varlıkların çeşitli gelişim aşamalarının ve tekâmüllerinin sevk ve yönetiminde ve denetimlerinde, onların tekâmüllerine hizmet eden kaba maddelerin çeşitli sayısız görünümlerinin meydana getirilişlerinde, kısaca evrenin bütün mekanizmalarında yapılacak sayısız işler ve hizmetler vardır ki bunların her biri uzmanlık yeteneklerine göre varlıkların, yerine getirmekle yükümlü oldukları birer idari vazifedir. Bu yükümlülükler -aslî ilkenin yüksek icaplarına göre- varlıkların liyakat dereceleriyle orantılı olarak yapılır ve ona göre varlıklar vazifelendirilir ve vazifelenir.

Vazife duygusuna ve idrakine varmış varlıkların liyakatlerine göre, vazife planlarında birbirinden derece ve vazife durumu bakımından farklı gruplaşmalar, kadrolaşmalar ve organizasyonlar oluşur. Bunlar birbirinin düzenleyicisi, denetçisi, yardımcısı hâlinde, aslî ilkelerin hedeflediği ortak amaca yönelmiş olarak ünite’ye kadar yayılırlar. Bunların yapacakları işler arasında yüksek icaplara göre varlıkların tekâmüllerine hizmet etmek, onlar için maddesel ortamlar hazırlamak, henüz otomatik kademede bulunanlara yardım etmek gibi sayısız faaliyetler vardır.

Organizasyonlar bütün bu vazifelerini biraz önce açıkladığımız gibi, ünite’den çıkıp organizatörlük-organizasyon düzeni içinde aşağılara doğru yayılan direktiflere göre yerine getirirler. Öyleyse, vazife planına dahil olmuş varlıkların sayısız yollarda uzmanlaşmaları, vazife liyakatlerini kazanmaları ve bunların sonucu olarak da çeşitli vazifeler etrafında toplanmaları, gruplaşmaları, organlaşmaları ve sistemleşmeleri aslî ilkenin direktifleri, yaptırımları ve icapları dahilinde, onun ışığı altında meydana gelmektedir. İşte bütün bu örgüt, ruhların tekâmülleri için şaşmadan yürüyen evrenin, ünite’ye bağlı muazzam yönetim mekanizmasının teknik yönünü oluşturur. Doğal olarak böyle yüksek bir mekanizmada vazife almak için tam idrake varmak, insan üstü seviyeye gelmek gerekir. Aslında vazife planı da ancak hidrojen aşamasının bitirilişinden sonra başlar. Vazife

organizasyonları hakkında şimdilik gereği kadar bir fikir verebilmek için, muazzam evren organizasyonu içinde evrenin bir zerresinin zerresinden daha küçük olan dünyamıza ait faaliyet mekanizmalarından birisini, bu alanda vazifeli olan bir grup yöneticisinden aldığımız bilgi ile açıklamak istiyoruz. Aşağıdaki satırlar dünya işleri düzeninde çalışan teknik yönetim grubunun yöneticisi, vazifeli bir plan tarafından -yüksek kaynakların uygun görmesiyle- dünyamıza ilk defa verilmiş bu konuya ait yüksek bir bilgiyi içermektedir.

“Evren içindeki, evreni yöneten ilkelerin zorunluluk ve icapları olan maddesel olaylar; evrendeki tekâmülün malzemesini, gözlemini sağlayan unsurlardır. Türlü tekâmül ihtiyaçları için, en ağır madde hâlinden en hafif madde hâline kadar sonsuz dönüşümler, biçimsizleşmeler ve biçimlenmeler olur. Bu maddesel değişiklikler evrenin genel yönetimiyle vazifeli varlıkların direktif ve güçleri kanalıyla ve belirli alanlarda vazifelenmiş varlıkların faaliyet ve işçiliği ile sonuçlanır. Evrenin teknik içeriğinin unsurları olan sürekli değişimler, vazifeli birçok varlığın eseridir. Fakat bu vazifelileri sevk eden varlıklar gittikçe yükselerek ünite’deki genel sorumluluk ve kuvvetlerle ilgilenirler. Şimdi aldığım bir direktifle, belirli değişimlerin meydana gelmesine etken olan, onları hazırlayan varlıkların nasıl çalıştıklarını anlatacağım.

“Yüksek ilkelerin icabı olarak olması yakın bir değişimin, olması gerekenin direktifi bize gelir. Zaten evrenin tekâmül eden her bir varlığı için, onların ihtiyaç ve işlevlerini denetleyen ve saptayan diğer vazifeli gruplar, bu varlıkların liyakat ve ihtiyaçları derecesini ve onlar hakkında yapılması gerekeni bize bildirirler. Yani yüksek ilkelere paralel olarak direktif veren yüksek varlıklardan başka, bize faaliyetlerimiz hakkında tamamlayıcı bilgi veren diğer başka vazifeli gruplar da vardır. Bir örnek vereyim: Dünya hayatını yaşayan bir insanı zihninizde canlandırınız. Onun tekâmülü için belirli bir değişikliğe, belirli malzemeye ihtiyacı vardır. Buna ya liyakat kazanmıştır ya da bu onun sınavlarının, karışıklık ve şaşkınlığının, kısacası işlev gören özelliklerinin bir icabıdır. Bu icabı ölçüp biçen, derecelendiren, zamanını ve niteliğini belirleyen grup bir başka gruptur. O grubun bize yardımı, söz konusu insan için meydana gelecek olayın niteliklerini, miktarca değerini, zamanını, kısacası bizim yapmakla

yükümlü olduğumuz bütün ayrıntısını hazırlayıp vermesidir. Örneğin, o insanın hasta olması icap ediyorsa hastalığın tür, ağırlık ya da hafiflik derecesi, uzunluğu, kısalığı, tedavi olanakları bize bildirilir. Daha ayrıntıya gireyim: Bu hastalıkta ağırlaştırıcı sebepler olması gerekiyorsa o kimsenin olanağı az bir yere gönderilmesi, tedavi edecek doktorun teşhiste yanılması gibi konular da eksiksiz olarak verilir. Artık o bir tek kişinin bu durumundaki tekâmül malzemesi için -icap ederse- birkaç varlık çalışacak, birisi bünyeyi hazırlayacak, bünyedeki mikropların faaliyetini sağlayacak, bir diğeri doktorun düşünsel durumunu o belirli anda icap ettiği gibi tesir altında bulunduracaktır. Bu teknik faaliyetlerin alanları da pek çok dallara ayrılır. Bunların arasından önemli birkaçını sayacağım. Örneğin, insanların ruhsal durumlarını belirli biçim kalıplarına bağlamak, bölgesel, toplumsal biçimleri kurmak ve son bir örnek vereyim, medyomları yönetmek vb. Bunlar gibi çoğaltılabilecek, nitelik ve önemleri birbirinden farklı pek çok faaliyet dalları vardır. Bunların her biri kendi kadrosu dahilinde kendi teknikleri ile çalışırlar. Bu belirli faaliyet kadrolarının her birinin tekniği birbirinden farklıdır. Örneğin, doğada gerçekleşen fizik değişiklikleri yapmakla yükümlü olan grup medyomları yönetemeyeceği gibi, medyomları yöneten grup da toplumsal olayları kuran grubun vazifesini yerine getiremez. Zaten çalışma zeminlerinin farklı oluşu, bütün bu grupların çalışma tekniklerinin farklı oluşunu icap ettirir.

“Bu teknik vazifeli gruplar belirli vazifeleri yaparken birçok olanaklardan yararlanırlar. Bu olanaklar nitelik bakımından çok değişiktir. Bu arada size teknik tabirler verme olanağını bulamayacağım. Çünkü kullanılan bu kuvvet ve olanakların kelimelerle ifade ve nitelendirilmesi güç ve olanaksızdır. Ancak onları yakın bir anlamda, en uygun şekilde ifade edebilecek olan tabirleri kullanmakla yetiniyorum. Kullanılan kuvvetler elektromanyetik kuvvetler, mekanik kuvvetler, birçok kuvvetlerin bileşkesi olan biyolojik kuvvetler ve kozmik kuvvetlerdir. Bunları üretmek için uzay olanaklarından, bedenini terk etmiş serbest varlıkların enerjilerinden, üst âlemlerdeki varlıklardan yayılan enerjilerden, insanların kuvvetlerinden, bedenlilerin kuvvetlerinden (elbette onlar bunu bilmezler) ki bu bedenliler dünya içinde pek çoktur: insanlar, hayvanlar, bitkiler gibi. İşte bütün bu olanak ve kaynaklardan üretilen enerjiler bizim enerjimizi destekleyerek

(altımızdaki) vazifelilerin de sevk edilişleriyle belirli sonuçları meydana getirirler. Bir cismin dengesinin bozulması, örneğin rüzgâr yönünün yönetilmesi (çünkü rüzgârların belirli bir yöne sevk edilmesiyle bazı zaman belirli bir yerde kopacak olan bir tayfunun, belirli kişilerin tekâmülü için zorunluluğu vardır) aynı şekilde bölgesel bir zelzelede, zelzele için gereken denge değişikliğinin meydana getirilmesi vb. İşte bütün bunlar için gereken koşulların meydana getirilmesi bu saydığım kaynaklardan yayılan enerjilerle ve o enerjilerin belirli ve uygun değer ve tarzlarda vazifelileri tarafından kullanılmasıyla gerçekleşir.”

* * *

İnsanlık aşamasının, yani hidrojen atomu devresinin üstünde başlayan vazife organizasyonlarına varlıklar birdenbire sokulmazlar. Bunun için uzun hazırlıklardan sonra vazife planının icaplarına uygun bir idrak seviyesine ulaşmak gerekir. Bu da dediğimiz gibi ancak hidrojen âleminin en ilkel kademelerinden en üst kademelerine kadar geçecek uzun hem de çok uzun bir hazırlık devresinden sonra olur. İlk varlık hâlinden en yüksek bir insan varlığı hâline gelinceye kadar idrakin böyle bir vazife liyakatini kazanabilmesi için geçirilmesi gereken aşamaları daha önce belirtmiştik. Bu aşamaların başında organizasyon sisteminin en ilkel yürüyüşüne başlangıç olmak üzere bitkilerde otomatik-mekanik içgüdülerle bir tür topluluk hayatı başlar. Bu topluluklar varlıkların hayatı ilerledikçe daha kapsamlanır ve anlamını genişletir. Hayvanlarda bu topluluk daha çok görünür. Henüz bir toplum hayatı başlamamış olmakla beraber, ona doğru ilk hazırlıkları ifade eden oldukça anlamlı topluluklar hayvanlar arasında vardır. Örneğin karıncaların, arıların, toplu hâlde yaşayan bazı hayvanların otomatik toplulukları buna örnektir.

Bunlar, insan hayatındaki toplumsal planlara aday olan varlıkların düzenli hazırlanışlarıdır. Doğal olarak bunları birbirlerine bağlayan üst tesirler ve bağlar vardır. Bunlar da bu alanlarda çalışan vazifeli varlıklardan gelmektedir. Böylece, kışlık tahıllarını biriktirmek için karınca toplulukları örgütlendirilir; arı toplulukları aynı şekilde. Bazen yuvalarını, saldırgan kartallara karşı korumak için etraftaki bütün leylekler bir araya toplanarak bu canavarlarla bir ordu hâlinde savaşırlar. Bazı vahşi hayvanlar aç kaldıkları zaman sürüler oluşturarak avcılığa çıkarlar. Hayvanlarda sık

görülen bu hâller, onların daha üst toplumsal plan hazırlıklarının içgüdüsel uygulamasını yapabilmelerini sağlamak için vazifeli varlıklar tarafından gönderilen gerekli tesirlerle meydana getirilmektedir.

Sonunda insanların yine kısmen otomatik, kısmen yarı idrakli olan toplulukları ve toplum hayatları gelir. Burada artık yüksek vazife organizasyonlarına ulaşmanın doğrudan doğruya ve en yakın hazırlık uygulamaları başlar. İnsan hayatının amacı da bu yolda gerekli olan hazırlıkları bitirmektir.

Bundan başka, bir insanı oluşturan ve yöneten varlığın da o insan bedeniyle karşılıklı bir organizatör-organizma durumu vardır. O varlık, insanın sinir sistemi hücrelerinden oluşturduğu manyetik alana egemen olarak o hücreler aracılığıyla bütün bedeni, organizmayı yönetir. Burada varlık organizatör, beden ise organizmadır.

Bütün bu toplulukların, bu organizasyonların, bu sistemlerin, her madde topluluğunun, topluluk sistemlerinin, bileşimlerinin faaliyetleri, birbirleriyle olan ilişkileri, kısaca her olay, her durum, her şey ancak ilahi düzenin büyük uyumu içinde, bu tesirler mekanizmasıyla sağlanır.

* * *

Her organizmaya yukarıdan, yanlardan, aşağılardan bir sürü ikincil ve yan tesirler de gelir ki bu tesirlerin içinde hem o organizasyonun vazifesini kolaylaştırıcı olumlu tesirler vardır hem de onun kuvvetlenmesi, görgü ve deneyimlerinin artması, gelişip tekâmül etmesi için sarsıcı, bozucu ve hatta yıkıcı olumsuz tesirler vardır ve bunlar o organizmanın sınav, deneyim ve gözlem uygulamalarının meydana gelişlerine sebep olurlar. Bütün bu ikincil tesirler o organizmanın yetişmesi için idrakli ya da otomatik olarak çalışan bir sürü vazifeli varlıktan gelir. Yüksek evren mekanizmasına bağlı bu vazifeliler, varlıkların, beden hayatlarındaki vazifelerinde başarı kazanmalarını sağlayacak çabaları göstermelerine zemin hazırlamak için -tekâmül malzemeleri olarak- ağırlaştırıcı, güçleştirici ve bazen de olanaksızlaştırıcı bir sürü olayı onların önlerine sürerler. Bu malzemeler, varlıkların gittikçe liyakatlerini arttırmaları, kuvvetlenmeleri ve daha üst durumlara kayarak yükselebilmeleri için ilahi düzenin yasalarına göre

düzenlenmiş ve sıralanmışlardır. Fakat insanlar, bilgisizlikleri yüzünden bunları daima başlarına gelmiş birer felaket olarak tanırlar.

* * *

Organizasyonların, yüksele yüksele evrenin üst sınırlarındaki ünite'de son bulduklarını söylemiştik. Ünite'ye varıncaya kadar bu organizasyon elemanları aslî ilkenin yüksek icaplarına uyum sağlayarak idraken yavaş yavaş birleşirler. O kadar ki ünite'ye girdikleri zaman, pek küçük ayrımlar dışında onların idrakleri yüksek icaplara her noktasında ve tam liyakatle uyum sağlamış olur ve o zaman onlar, evrensel yüksek faaliyetlere aşağılarda olduğu gibi, organizatör-organ zorunluluklarına tabi olmadan, insan aklının eremeyeceği tek ve büyük bir organizasyon birliği içinde devam ederler. İşte bu, aslî ilkenin evrene ve ruhlara ait gücüyle evrenimizin bütün olanaklarının birleştiği bir hakikattir. Bize göre görünen bu yönüne bakarak biz ona ünite diyoruz. Çünkü orada aslî ilkenin ruhlara ve evrene ait güçleriyle evren bütünü bir birlik oluşturur.

Demek ki organizasyonlar ünite'ye yaklaştıkça idraklerin, özgürlüklerin ve sorumlulukların artması oranında birliğe doğru yürüyüş hızlanır. Organizatörlük-organlık ilişkileri arasındaki bağlar gittikçe gevşer ve sonunda kaybolur. O zaman ünite dediğimiz evrensel birlik gerçekleşir. Bu konuda ileride açıklama verilecektir.

* * *

Âlemlerin ilk kısımlarında, ilk kaba hidrojen aşamasında ruhların henüz egemen olabildikleri varlıklar yoktur. Bu bakımdan da onlar hakkında zaten böyle bir organizasyon sistemi söz konusu olamaz, hatta bu ruhların toplulukları da düşünülemez. Burada aslî tesirlerle kurulmuş, ruhların mekanik tekâmüllerini sağlayan, insan aklının eremeyeceği bir yönetim sistemi vardır. İşte bu yönetim sistemi altında ruhlar, ilahi düzene göre belirlenmiş yollarda mekanik olarak sürüklenirler. Çok uzun süren ve ruhlar için pasif hâllerde geçirilen bu tarzdaki uygulamalarla bu ilkel ruhlar varlık aşamasına doğru yavaş yavaş yükselirler.

* * *

Varlık aşamasındaki bir beden de bir organizmadır. Bunun da kendisini oluşturan parçacıkları arasında organlaşmalar ve sistemleşmeler vardır.

Bundan dolayı ona -yukarıda söylediğimiz gibi- aslî ilkenin maddeye ilişkin asal tesirleri yerine, etraftan ikincil tesirlerle birlikte tekâmül değerleri dediğimiz aslî ilkenin ruhlara ait güçleri gelir.

Bu ikincil tesirler de elbette başıboş değildir, bunlar da daha önce evrene girdiğinden söz ettiğimiz iki ana tesirin, varlıklardan ve bedenlerden geçtikten sonra değişmiş olarak dışarı nakledilen hâlleridir. Daha doğrusu bunlar, varlıkların manyetik alanlarıdır. Bu ikincil tesirler, ruhların bireysel ve toplumsal tekâmül ihtiyaçlarına göre ünite'nin tayin ve takdiri gereğince, doğrultularında en küçük bir sapma bile olmaksızın tam zamanında, gereği kadar ve ayarlı olarak hedeflerine ulaşırlar. Hiçbir zaman başları boş olmayan bu tesirler kendileri için uygun görülüp belirlenmiş hedeflere -bir sürü yönetim, denetim ve yardım mekanizmalarına tabi tutularak- ulaştırılırlar. Bunlar, çoğu kez aralarında binlerce çatışma, çarpışma, çekişme ve bozuşma gibi uyumsuzluk ve bozgunculuk manzarası gösterirlerse de bu durum bir dış görünüştür. Aslında bütün bunlar tekâmül zorunluluklarını yerine getirmek için meydana gelen düzenlerin ve mekanizmaların teknik icapları ve insanları aldatıcı zıt görünüşleridir.

* * *

Şimdi, bu tesirlerin maddelere akışlarındaki düzenlere ait bazı mekanizmalardan gereği kadar söz edelim.

Daha önce söylediğimiz gibi, tesirin bir maddeye gelmesi demek, o tesiri verici maddenin manyetik alanından alıcı maddenin manyetik alanına çok ince bazı parçacıkların, yani pek yüksek hareketlere sahip değerlerin aktarılması demektir. Bu şöyle olur: Tesiri alan maddenin ihtiyacına cevap verme güç ve liyakatinde bulunan verici varlığın manyetik alanından bir tesir kalkar. Buna karşılık, alıcı madde ya da varlık kendisine ulaşması istenilen bu tesiri -kendi manyetik alanından bir parçasını uzatarak- sanki davet eder gibi bir hâl alır. Daha doğrusu tesirler göndermeye başlar. Biz buna öncü tesir deriz. Bu öncü tesirler grubuna insanların isteklerini, arzularını, ihtiyaçlarını, çabalarını ve dualarını birer örnek olarak gösteririz. Dualar belirli bir mesafeye kadar yukarılara yansıyabilirler. Bu mesafelerin uzunluğu da o duaları yapanların duayı yaparken yukarılara sundukları isteklerin samimiyetine, doğruluğuna ve şiddet derecesine bağlıdır. Bazı

dualar uzun yollar katedemez, aşağılarda kalırlar. Bunlar zayıftırlar ve bu yüzden de kendilerini gerçekleştirebilecek güçteki varlıklara rastlamazlar. Bunun da böyle olması icap eder. Bazı dualar ise çok uzak mesafelere kadar gidebilirler. Bunlar özden gelen ve hakiki tekâmül ihtiyaçlarına dayanan kuvvetli isteklerdir. Güçlü varlıklara ulaşabilen bu duaların gerçekleşme olanakları fazladır.

İşte böylece, sanki bir uçak alanından uçağa verilen sinyaller gibi, bu öncü tesirler, gelmekte olan ilk tesiri karşılamak üzere harekete geçerken, o alana inmesi icap eden ilk ikincil tesir de idrakli, yarı idrakli ve hatta bazen de otomatik olarak kendi kaynağından çıkıp ineceği alana doğru yürümeye başlar. Fakat dediğimiz gibi, bu ilk tesir başıboş değildir. Ona, ulaşacağı hedefin doğrultusunu göstermek için daha üst idrakli kaynaktan gelen diğer bir ikincil tesir de eşlik eder ki buna güdücü tesir deriz. Bu güdücü tesir ilk tesirle sempatize olmuştur.

Fakat güdücü tesir nispeten kabadır. Çıktığı kaynağın şuur ve idraki her ne kadar ilk tesirinkinden üstün de olsa yine sinyal vererek kendisini bekleyen manyetik alana onu tam isabetle ulaştırabilecek güçte değildir. Bununla beraber ilk tesirle doğrudan doğruya sempatize olabilecek ayarda bulunması, kendisinin ona eşlik etmesini mümkün kılmıştır. Demek ki iş bu kadarla kalırsa bunlar yine hedefe ulaşamazlar. Burada da iki sebep vardır: İlk olarak, güdücü tesir her şeyi kapsayan bir idrak genişliğine sahip olmadığından burada yolunu şaşırabilir. Yani ilk tesirin sempatize olabileceği daha diğer birtakım manyetik alan da vardır ki onlar da ihtiyaçları dolayısıyla bu tür tesirlere sinyal verebilirler. Oysa bu ilk tesirin buralara gitmemesi icap eder. İşte güdücü tesirin bu konudaki yetersizliği yüzünden, diğer alanların vermekte oldukları sinyallere aldanıp kapılarak ilk tesirin doğrultusunu onlardan birisine doğru yöneltmesi de mümkün olur. İkinci olarak, hedefi doğrultusunda giden ilk tesire müdahale edip onun niteliğini değiştirmek ya da yolundan çevirmek, hatta yok etmek gücünde olan diğer bir sürü parazit tesirle bunların karşılaşması mümkündür. İşte güdücü tesirler -bazen çok kuvvetli olan- bu müdahalelere karşı koyabilecek durumda değildirler. Birinci tesir bu saldırılar karşısında korumasız kalınca yarı yolda yozlaşıp işlevini kaybedecek duruma gelebilir ya da diğer bir yere sürüklenebilir ya da dağılıp gidebilir. Oysa ilahi

düzende herhangi bir işin aksaması, bozulması, kötü sonuçlar vermesi gibi düzen bozucu durumlara asla izin verilmez. Onun için bu aksaklığı önleyici düzenler kurulmuştur. Bu bağlamda, ilk tesirle beraber gelen güdücü tesirden başka, daha yüksek idrakli, vazifeli kaynaklardan; daha üstün ikincil tesirler çıkıp bu kafileye eşlik eder ki bunlara da dirijan tesirler deriz. Dirijan tesir, sevk edici tesir demektir. Dirijan tesirler, ilk tesire hedefi bulduran ve onu yoldaki saldırgan, rastgele parazit tesirlerden koruyan ve icap ederse bu bozucu tesirleri yok eden daha güçlü tesirlerdir. Bu şuna benzer: Bir treni ele alalım, bu trenin en önünde bir vagon vardır, onun arkasında bir lokomotif vardır, bu lokomotifi de bir makinist sevk edip yönetmektedir. İşte burada vagon ilk tesiri, lokomotif güdücü tesiri, makinist de dirijan tesiri kabaca sembolize eder. Varılacak istasyondan verilen işaretler ise öncü tesiri gösterir.

Böylece, bu tesir treni alıcının manyetik alanına gelince güdücü ve dirijan tesirlerin vazifeleri o alanın eşiğinde biteceğinden, ilk tesiri orada, alanın sınırında terk eden bu eşlikçi tesirler ondan ayrılırlar. İlk tesir ise amacına uygun olarak o alanda meydana getireceği faaliyetlerle, onun tabi olduğu madde bünyesi üzerinde gerekli değişimleri yapar, o maddenin dengesini bozar, ona çeşitli hareketler yaptırır: Yerinden oynatır, hâl ve şekillerini değiştirir, kısacası şiddeti ve doğrultusu derecesine göre fakat daima düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizmasından yararlanarak o maddede çeşitli olayları meydana getirir. Yalnız bütün bunların daima yüksek tesirler mekanizmasının denetimi altında oldukları unutulmamalıdır.

* * *

Yukarılardan alınan tesirler çok önemlidir: Çünkü bu tesirlerin her biri yükseltici değerleri içerirler. Ve maddeler bu yüksek değerleri ala ala üst planın daha zengin değerli maddeleriyle ve tesirleriyle sempatize olabilecek durumlara gelirler. Ve günün birinde de bir üst kademedeki bileşimlere kayarak onlarla aynı planda, yani üst planda tesirleşmelere başlarlar. Böylece, o madde bir üst kademedeki madde bileşimlerine geçerek bir kademe daha yükselmiş olur ve gelişim de böylece devam eder gider. Tam tersine eğer aşağıdan gelecek tesirler fazla olur ve üstten de gerekli derecede tesirler alınmazsa bu defa iş tersine döner. Yani alttan gelecek tesirler nispeten basit olduklarından o maddenin ona göre karmaşık olan

bünyesindeki bütün hareketleri besleyecek durumda bulunmazlar. Eğer bunlar yukarıdan da beslenmezlerse yavaş yavaş o hareketlerin bir kısmı silinmeye başlar. Ve o madde artık, bulunduğu kademedeki diğer bileşimlerle bile alışveriş yapamaz hâle gelir ve ancak kendisi ile sempatize olabilen bir alt kademenin maddeleri arasına karışmış olur ki bu da onun gerilemesi, değerlerinin silinmesi demektir.

Öyleyse bir madde bileşiminin, daha doğrusu bir organizmanın yükselmesi ya da alçalması, ona gelecek üst ya da alt tesirlerin nitelik ve niceliklerine bağlıdır ki bu da onu yöneten varlığın, gelecek tesirleri iyi ayarlayabilmesine, gerekli olanları organizmasına davet edip gereksizleri ortadan kaldırma konusundaki gücüne bağlıdır. Yani bu işler onun sorumluluğu altındadır. Örneğin, bir organizmanın her parçasına gelen milyarlarca tesiri eğer onun organizatörü, o bedeni yöneten varlık iyi ayarlayamazsa ve bu yüzden bazı parçaların organizatörleri kendilerine tesirleri gereğinden fazla davet ederlerse o zaman bu organlara fazla tesirler akmaya başlar ve bunun sonucu olarak da o grupta, diğer gruptaki parçalara göre aşırı bir faaliyet görülür. Bu aşırı faaliyetler gittikçe o organın genel organizma düzenine karşı aykırı hareketlerde bulunmasını gerektirir. Ve bu durum sonunda o organın, organizmada hiçbir düzen tanımayan başkaldırıcı bir duruma girmesine neden olur ki buna da kanserleşmiş bir organ deriz. Öyleyse kanserleşme vakası, organizma içindeki bir organın, olduğundan daha ileri bir atılım yapması, gelişmesi ihtiyacını gösterir. İşte, bazı organların çeşitli durumlarda böyle dengeyi bozucu fazla ya da eksik faaliyetlerde bulunması, o organların tabi olduğu organizmanın bir gün çökmeye ve dağılmaya başlamasıyla sonuçlanır. Bu durum insanların kaba iç organlarında olursa insanlar organik hastalıklardan, ölümlerden söz ederler. Sinir sistemine ait parçacıklar arasında görülürse ruhsal hastalıklardan ya da şuur bozukluklarından söz ederler. Bütün bunlar varlığın, bedenine gelecek tesirleri, çeşitli sebeplerle ya da yüksek icapların tesiri altında iyi ayarlayamamasının sonucudur ki bu sebeplerin başında yine o varlığın yazgısıyla ilgili olan, yani kendi liyakat ve ihtiyaçlarını sonuçlandıran durumları gelir.

* * *

Tesirler hakkında bu genel bilgileri verdikten sonra bir insana gelen tesirlerden de söz edeceğiz.

İnsan denilen şey, bir varlığın, bağlı bulunduğu ruha hizmet etmek için yeryüzü küresindeki kaba maddeleri bir araya toplayıp kendisine araç olarak kullanmak amacıyla oluşturduğu bir bedendir.

Varlık bu bedeni ancak yüksek vazifeli varlıkların yardım ve direktifleriyle kurabilir. Aslında varlık da ruhun bütün ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde, evrenin bir noktasında toplanmış çok ince madde parçacıklarından ibaret olan ve ruhun ihtiyaçlarına ait bütün ifadeleri evren boyunca taşıyan belli bir enerjiler ya da tesirler karmaşığıdır, demiştik. Yalnız şunu önemle belirtmek isteriz ki buradaki nokta kavramını, dünyadaki mekân kavramına kıyasla sabit, donmuş bir yer gibi düşünmemek gerekir. Bu, fizik koşullar altında anlaşılması ve anlatılması zor ve genellikle olanaksız olan bir kavramdır. Bu konuda şu kadar söyleyelim ki bu noktayı fizik bakımdan değil, idrakî bir nokta olarak anlamaya çalışmalıdır. Bu öyle bir noktadır ki idrak nerede saptanırsa orada vardır. Demek ki o nokta hem evrende belli bir yerdedir hem de her yerdedir. Bunun üzerinde düşünenler bu konuda birçok şey sezmeye başlarlar. Bu sezgi yalnız bu konuda değil, diğer bazı sorunların çözümünde de onların işlerine yarar. İlerideki idrakî mekân ya da küresel mekân bilgisi bu sezgiye insanları daha iyi hazırlayacaktır.

İşte varlık, bu anlamda kabul edilmesi gereken bir noktada toplanmış bir tesirler ya da enerjiler topluluğudur. Ve bunlar da bir ruha aittir. İnsanların anladığı yüzey zamanı ve mekânı ölçüsüne girmeyen böyle çok ince enerjilerden ya da tesirlerden oluşmuş bir varlık, âlemlerin kaba kürelerine doğrudan doğruya tesir edemez. Oysa ruhun -çeşitli uygulaması sırasında- bu kaba kürelerin maddeleriyle de karşılaşması gerekmektedir. Ruha hizmet edecek varlığın bu hizmeti yapabilmesi için, diğer deyişle ruhun hizmetinde olmanın icaplarını yerine getirebilmesi için bir kürede, kendisine o kürenin maddelerinden bir beden kurması gerekir. İşte bu gereğe göre, onun için vazifelendirilmiş yardımcı varlıklar harekete geçerek böyle bir bedenin kurulmasında ona yardım ederler. Varlık, kurulan bu bedene -ruhundan gelen tesirlerle- bağlanmış ve onu egemenliği altına almış olur ki daha önce de söylediğimiz gibi, buna enkarnasyon derler. Bu şöyle olur:

İlk önce uygulama yapılacak kürede bir aile birim düalitesine, yani bir erkekle kadının bir araya gelerek bir birim oluşturmasına ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç yerine getirildikten sonra üst vazifeli yardımcı tesirlerle erkek ve kadın tohumları birleştirilerek aşılanmış bir yumurta meydana getirilir. Varlık bu aşılanmış yumurta ile bağlantıya geçer. Burada varlık beyin hücrelerine ait varlıkların manyetik alanlarına yaptığı müdahalelerle embriyonun beynini, daha doğrusu beyin hücrelerini kurmaya onları sevk eder. Zaten insan varlığı spatyomdayken[14] bu yüz binlerce beyin hücresi varlığını bir arada toplu olarak tutuyor ve onların manyetik alanlarına tesir ediyordu. Böylece beyin hücreleri varlıkları insan varlığının tesir ve yardımlarıyla kendi bedenlerini, yani beyin hücrelerini kurarlar. Varlık, kurulmuş olan bu beyin aracılığıyla sinir sisteminin diğer kısımlarını kurar. Bu da olduktan sonra sinir sistemi aracılığıyla bedenin diğer bütün oluşumlarını meydana getirir. Bedeni kurarken annenin maddelerinden yararlanılır. Yani oluşmakta olan ceninin beden malzemeleri annesinin bedenini oluşturan maddelerden alınır.

İnsanın bedenine egemen olan varlık, doğrudan doğruya, beyin hücrelerine ait yüz binlerce varlığın manyetik alanlarından oluşmuş manyetik alanlar sentezi üzerine etkin ve egemendir. Yani beden beyin hücreleri tarafından yönetilir. Ancak bu yönetim, bedenin varlığı olan ve bir ruha ait bulunan enerjiler topluluğunun, insan varlığının egemenliği altındadır.

Embriyonun ilk devrelerinde beyin hücreleri topluluğuna ancak gereği kadar tesir gönderilir. Varlık, daha önce söz ettiğimiz, kendisine özgü idrakî toplanma noktasını terk edip genel topluluğuyla bedenin içine dağılmaz. Enerjiler ya da tesirler karmaşığı hâlinde o idrakî toplanma noktasında toplanmış hâlde bulunan durumunu daima koruyarak ancak gereği kadar miktardaki tesirlerinden bir kısmını beyin hücrelerinin manyetik alanına gönderir, bir kısım tesirleriyle ona bağlanır. Embriyonun gelişimi, ceninin tekâmülü ve sonunda insanın doğumu anlarında ihtiyaca göre onun, beyin hücrelerinin manyetik alanına göndereceği ve bağlayacağı tesirlerin miktarı da artar. Ve insanın doğduğu sırada tesirlerinin önemli kısmı ona bağlanmış olur. Dünya anlayışına göre, idrakî noktada var olan bu enerjiler

karmaşığının sekizde yedisi bedene bağlanmış olup ancak küçük bir kısmı yarı serbest durumda o idrakî noktada kalmıştır. İşte insanların enkarnasyon dedikleri şey budur. Görülüyor ki burada varlık ne bedenin içine girmiştir ne de bütünü ile bedenin organlarına dağılmıştır. O, tüm beden hayatı boyunca bütünlüğünü, açıkladığımız idrakî toplanma noktasında korur. Büyük bir kısmını beyin hücrelerinin manyetik alanlar sentezine gönderir ve bağlar. Unutulmasın ki bütün bunlarda yine yüksek tesirlerin yardımları vardır. Bu beyin hücrelerine bağlanmış olan tesir alanlarına insanlar -niteliğini iyice bilmeksizin, sadece gözlemlerine göre- şuur demişlerdir. Fakat varlığın serbest kalan, beyin hücrelerine bağlanmamış kısımları o insanın çevresindekilerce ve kendisince bilinmez kaldığından ona ait insanlar açık bilgiler elde edememişlerdir.

* * *

Yalnız şu var ki insanı yöneten varlık bir bütündür. Her ne kadar kendi enerjilerinin küçük bir kısmını beyin hücresinin manyetik alanı dışında bırakmışsa da yine bütünlüğü ve tekâmülü icabı olarak bu kısım da bedenden tamamen ayrılmış değil, onunla sıkı bir ilişki hâlindedir. Bundan dolayı serbestliği tam değildir. Aslında bu iki kısmın arasındaki sıkı ilişkiler sayesinde o varlık dünyada bedene bağlı kısımlarının, tekâmülü amaçlayan faaliyetlerinden faydalanır ve böylece bedenlenmenin zorunluluğu yerini bulmuş olur.

* * *

Varlığın beden dışı durumu insanların şuurlarına doğrudan çarpmaz. Çünkü insan ancak varlığın kendisine gönderdiği tesirlerin bir kısmıyla şuurlanır ve kendisini yarım yamalak idrak etmeye çalışır. Kendisine gelmeyen kısımlarına ait bazı belirsiz sezgileri bulunmakla beraber, bunlar hakkında açık bir idrake sahip değildir. İşte insanların bazen derin bir iç denetim yoluyla sezebildikleri iç varlıkları, öz benlikleri, öz varlıkları dedikleri şeyler, bedeninin dışındaki hakiki varlığının nispeten serbest durumlarıdır. Buna nispeten diyoruz çünkü o ne kadar serbest olsa yine tekâmülüne ait dünyadaki vazifelerinin zorunluluğuyla bedenin bütün durumlarını takip etmek, o durumların icaplarını yerine getirmek zorundadır. Bu onun vazifesidir. Bedenin ölümüyle, bağlı olan kısımları bedenden çözülmedikten sonra, serbest kalan kısmını da tam serbestliğiyle

kullanamaz. Çünkü dolaylı olarak, yani bağlı olan kısımlarıyla, bedenin zorunluluklarından kendisini tamamıyla özgür kılamaz. Bedene bağlı olan taraflarıyla bedenden aldığı izlenimlerin -o ana özgü tekâmül zorunluluklarına göre- sindirilmesi, sonuçlandırılarak ruha yansıtılması gibi onu, bedeni üzerindeki faaliyetleriyle daima meşgul edecek zorunlu uğraş alanları vardır.

* * *

Tekâmülün icaplarından olarak varlık, kendisinde var olan değerlerin ve kazanımların pek az kısmını ara sıra beyne yansıtır. İşte insanlar varlıklarının bu serbest taraflarından, beyinlerine yansıyan bu tesirlere -yine niteliklerini pek anlamadan- dikkat etmişler ve onları şuuraltı diye ifadelendirmişlerdir. Öyleyse insandaki şuur; varlığın bedene, daha doğrusu beyin hücrelerinin oluşturduğu manyetik alanlar sentezine doğrudan doğruya olan bağlantısı ile yansıyan kısımlarının görünümüdür. Bir de varlığın -dediğimiz gibi- beden dışındaki idrakî bir toplanma noktasında kalıp beynin manyetik alanına bağlanmamış kısımlarına ait şuur ötesi alanı vardır ki bunu da iki kısımda irdelemek gerekir. Bunlardan biri şuuraltıdır. Bu alan, varlığın geçmiş hayatlarına ait izlenimlerini içeren kısımlardır. Şuurüstü dediğimiz ikinci kısım ise varlığın, serbest kalan tarafının devamlı olarak ruhundan ve diğer varlıklardan aldığı tesirleri içermektedir. İşte şuurla şuurüstü ilişkileri sonucunda, insanların ruhsal plandan diğer varlıklardan aldıkları tesirlerle şuurları arasında ilişkiler ve alışverişler kurulur; beyin, aldığı ruhsal tesirlerle şuurüstüne bağlanır. Yani şuurüstü kanaldan kendisine ruhani plana ait izlenimler gelir.

* * *

Öyleyse tesirleri, asıl merkez olan şuur alanından alarak kullanılmak üzere gerekli yerlere sevk eden sayısız sinir merkezleri vardır ki bunlar esas işlevleri bakımından birer merkez değil, birer istasyondur. Ve organizmaya dağılan tesirler ayrı ayrı işlevler görse bile bunların kaynakları birdir ve daima birbirleriyle ilişkileri vardır. Şuur ötesinden gelen tesirler, varlığın beyin hücrelerinin manyetik kanalına doğrudan doğruya bağlı bulunan alana inerler. Oradan da tekâmülün icaplarına göre, bedenin yaşaması için gerekli olan yerlerde kullanılmak üzere sinir istasyonlarına gönderilirler.

Demek ki insanlar hem varlıklarından gelen bu tesirlerle hem de çevrelerinden aldıkları tesirlerle daima karşı karşıya bulunmaktadırlar. İşte insan, öz varlığından gelen tesirlerle dünyadaki çevresinden aldığı tesirlerin dengesi içinde yaşar.

* * *

Beden ölünce ne olur? İnsanların yine yanlış olarak dezenkarnasyon dedikleri ölüm gerçekleşince beyin hücrelerinin varlıkları bedenlerini, yani enkarne oldukları beyin hücrelerini terk ederler. Fakat dağılmazlar. Çünkü artık bedeni terk etmesi icap eden varlık onlar üzerindeki tesirini bedenini bıraktıktan sonra bile kaldırmaz. O varlıkların manyetik alanlarına göndermekte devam ettiği tesirleriyle onları spatyomda da daima bir arada tutar ve tesiri altında bulundurur. Doğal olarak onlardan da tesir alır. Spatyomun ilk zamanlarında ileride açıklayacağımız gibi, bir varlığın kendi ruhundan gelen tesirler dışında, yukarıdan, aşağıdan ve çevreden gelen bütün tesirler ve bağlantılar kesilir. O yalnız kendi varlığı ve şuuraltının özellikle son hayatına ait izlenimleri içinde kuşatılır. Ve bu sırada beyin hücrelerinin varlıklarıyla sürekli olarak ilişkide olduğundan o varlıklarda da var olan dünyaya ait izlenimleri toplayarak onlardan kompozisyonlar yapabilir. Bu faaliyet de genellikle çok ıstıraplı olmasına rağmen kendisine gerekli olan denetimi yapma olanağını verir. Bu denetimle gerekli olan sonuçları elde ettikten sonra tekrar kendisine yukarılardan ve çevreden tesirler gelerek uyandırılması ve idrakinin arttırılması sağlanır. O zaman hakiki varlığını anlayabilecek duruma girer. Bu sırada doğal olarak beyin hücrelerinin varlıkları da kendilerine göre tekâmüllerini yapmış olurlar. Böylece uzun birtakım uygulamalara ve süreçlere tabi tutulup yeniden dünyaya girme hazırlığını tamamladıktan sonra kendisine, dünyadaki tekâmülüne en elverişli olan geniş bir olanak alanı içinde hayatının şekillerini ve koşullarını seçim hakkı verilir. Bu alanın, yani kendisine sunulan seçim alanının genişliği onun idrakine göre kazandığı özgürlük derecesine bağlıdır. Eğer idraki çok darsa bu alan da onun için çok dar olur ve bazı durumlarda da hemen hemen hiç yok denecek kadar kendisine az bir seçim alanı bırakılır. Eğer idraki bütün dünyayı kapsamına alacak kadar genişlemişse o zaman da onun, dünyada tekrar bedenlenmesine ve uygulama yapmasına gerek kalmaz. İşte böylece o kendi seçim özgürlüğü

derecesine göre dünyadaki çevresini hazırladıktan sonra, tesiri altında bulundurduğu beyin hücreleri varlıklarını -manyetik alanlarına tesir ederek- ana rahminde oluşacak bir ceninin beynini kurmak üzere o annenin bedenine sevk eder. Ve daha önce açıkladığımız süreç yeniden, yeni koşullar altında tekrar başlar.

* * *

Fakat hiç unutulmasın ki bütün bu işlerin ilahi düzene uygun olarak yürümesi şart olduğundan bunu sağlayan yüksek tesirlerin ve yönetici enerji karmaşıklarının daima denetimi ve gözetimi -her yerde olduğu gibi- burada da vardır.

Şunu da belirtmek isteriz ki daima insanı yöneten varlığın tesiri altındaki beyin hücreleri varlıkları elbette ona sonsuza kadar bağlı kalmayacaklardır. Çünkü onlar da bu sayede birer insan bedenini bağımsız olarak yönetebilecek gücü kazanabilmek için kendilerine gerekli olan hazırlıkları yapmaktadırlar. Ve hazırlıklarını tamamladıkça birer birer kendilerini o varlığın tesirinden ayıracaklar ve bir beyin hücresi olmaktan kurtulacaklardır. Bunların da bağımsız birer insan varlığı hâline girebilmeleri için dünyadan ayrılıp dünya dışı çeşitli ara ortamlarda uygulamalar geçirmesi gerekmektedir. Ancak böylece bir insan bütününü yönetebilecek duruma geldikten sonra, yine bir insanın beyin hücrelerinin manyetik alanlar sentezine tesir ederek dünyadaki tekâmüllerini insan hâlinde, yani insan bedeni aracılığıyla yapmaya başlarlar.

* * *

Bu bilgilerden sonra insan varlığının bedenlenmesi ifadesini bu geniş anlamda anlamak ve ete girme demek olan enkarnasyon kavramı gibi dar bir çerçeve içinde düşünmemek gerekir. Enkarnasyon ifadesi, zorla hücreler içine sevk edilerek onlara bağlanan daha basit varlıklar hakkında kullanılabilir. Fakat insan varlığı için doğru değildir.

Öyleyse insanın bir bedenle olan ilişkisi, onun beyin hücrelerinin manyetik alanına egemenliği ve bu araçla bütün organizmasına tesirlerini göndermesi şeklinde olmaktadır. Bu da o söz ettiğimiz toplanma noktasından varlığın, bedene göndereceği tesirlerinin büyük bir kısmı ile

sağlanmaktadır. Tesirlerin az bir kısmı da beden dışındaki noktada az çok serbest olarak daima bulunmaktadır.

* * *

Bedendeki tesirler, bedeni yöneten varlığın denetimi altında ve yüksek tekâmül icaplarına göre bedenin bütün fizik, fizyolojik, biyolojik ve ruhsal işlevlerini yerine getirirler. Burada hiçbir şey zerre kadar aksamaz. Bu tesirlerin işlevleri, evrenin genel işlevinden ayrı değildir. Onun büyük uyumu içinde gerçekleşir ve o uyumun dışına çıkamaz.

Zaten ilahi düzen bütün evrenin durum ve hâllerini o kadar mükemmel bir uyum içinde düzenlemiş, o kadar düzgün bir mekanizmaya bağlamıştır ki bütün sonsuz görünüşlerine rağmen, evren olayları bir tek yürüyüş hâlinde akıp gider. Bu hakikati görebilenler için, bir tek beden ve bütün evren birbirinden ayrılmayan iki mekanizmadır.

* * *

Bütün varlıklarıyla birlikte evrenin her zerresine bir sürü tesir gelir. Milyarlarca zerrenin oluşturduğu bir cisme, milyarlarca cismin oluşturduğu bir güneş sistemine, milyarlarca güneş sisteminin oluşturduğu bir nebülöze ve sayısız nebülözlerin oluşturduğu bir âleme, sonunda hidrojen realitesi dışında yine sayısız âlemlerden oluşmuş evren bütününe gelen tesirler karmaşığının bir zerresini bile insan idraki layıkıyla kavrayamaz.

İşte ilahi düzenin evrendeki icaplarını yerine getiren, bu icaplar içinde evrenin uyumunu kuran ve onu kucaklayan bu tesirler birliğidir ki bütün hareketleri ve durumları meydana getirir ve ruhların evrenle ilişkisini ve tekâmül akışının zorunluluğunu açıklar.

* * *

Madde bileşimlerinin çeşitli değişimlerinin ve üst değerler almalarının, maddelerin gelişiminde ne kadar büyük roller aldığını açıkladık. Ruhun evrenle bağlantısının tek amacı tekâmül olduğuna göre, ruha hizmet eden varlığın bu değişimlerden yararlanması ve bunun için de sayısız madde bileşimleriyle karşılaşması zorunlu olur. Madde bileşimlerinin sayısız kürelerde, sayısız şekilleri ve dereceleri vardır. Bir kürenin, özellikle yeryüzü küresi gibi madde oluşumları çok zengin olan kürenin olanaklarından başka, yine sayısız diğer kürelerin madde bileşimlerine ait

olanak zenginlikleri ruhların tekâmüllerine yarayan bol malzemelerdir. Fakat bir varlığın bu malzeme bolluğundan layıkıyla yararlanabilmesi için birbirinden çok farklı ve dereceleri çok değişik olan bu sayısız bileşimlerde yaşadıktan sonra onları değiştirmesi ve üst kısımlara geçebilmesi, kendi bulunduğu alt aşamada kullandığı madde bileşimlerini bırakması gerekir, aksi hâlde yukarı bileşimlere ulaşamaz ve basit durumunda kalır. Oysa onun aslında bu madde bileşimlerinde uygulama yapmasının amacı daima yukarılara ulaşmak ve böylece hizmet ettiği ruhun maddelerle olan tekâmül aşamalarının tamamlanmasını sağlamaktır. Öyleyse bir varlık, ihtiyacına göre ilk önce bir kürenin maddelerinden kurulmuş bedenle sıkı bağlantıya geçecek, kendi süptil titreşimleriyle onun her zerresine egemen olacak ve onu, bağlı olduğu ruhun ihtiyaçlarına göre kullanarak bu sayede o küredeki kaba madde bileşimlerinden ve bu bileşimlerle diğer bedenler arasındaki ilişkilerden doğacak olay titreşimlerini idraki kanalıyla ruha gönderecektir ki onun bedenle olan bu bağlantısını insanların enkarnasyon diye isimlendirdiklerini daha önce söylemiştik.

Varlığın, bedende işi bittikten sonra artık orada kalmasına gerek ve ihtiyaç yoktur. Çünkü bu, kendi tekâmülü aleyhine olur. Bundan dolayı işi bitince varlık, bedeni terk edecek ve başka madde bileşimleri olanakları içine girecektir. İşte bir varlık, bir bedenin bütün olanaklarından faydalandıktan sonra ondan daha üstün başka bir madde karmaşığı koşulları içinde de uygulamalara girişmek zorundadır. Fakat bu hâlin gerçekleşebilmesi için onun, ilk madde karmaşıkları koşullarından ayrılması, bedenini terk etmesi gerekir ki buna da insanlar dezenkarnasyon ya da ölüm demektedirler.

* * *

Ölüm, ilahi düzenin uyumu altında, belirli bir andaki değer farklanmasının miktarsal bir ifadesidir. Yani bir dünya bedeni, dünya hayatı boyunca hizmet ettiği ruha, kendisinden beklenen hizmeti gereği kadar gördükten sonra artık onun o ruha araçlık yapma amacı ortadan kalkmış olur. Bunun sonucunda da o bedendeki değerlerin azalması icap eder. Çünkü ilahi düzende gereği kalmayan bütün süreçlere son verilmesi zorunludur. İşte bu zorunlulukla, kendisinin canlanmasına sebep olan varlık karşısında, bütün işlevlerini tamamlayıp artık işe yaramaz hâle gelmiş dünya bedenine yukarıdan inen tesirler, yani değerler kesilir. Bu tesirlerin

kesilmesiyle onun bileşimlerindeki hareketlerin bir kısmı silinmeye başlar. Bu sırada aşağıdan gelen tesirlerin de müdahalesiyle o beden artık eski şeklini ve durumunu koruyamaz. Parçalanmaya ve dağılmaya başlar ki bu hâlin nitel olarak görünüşü ölümdür. Ve bu da beyindeki hücre varlıklarının bedenlerini terk etmeye başlamasıyla gerçekleşir. Çünkü beyindeki hücrelerin bedenlerini terk edişleri, bu hücrelere egemen olan varlığın bedenle olan ilgisini kesmesi demektir.

Dünya hayatı boyunca bu bedenden yararlanmış olan varlığın, sonraki gelişim ve tekâmül aşamalarına devam edebilmek için daha üst tesirlerin değer ve mekanizmaları sayesinde, daha uygun bileşimlerle beslenmeye ve zenginleştirilmeye ihtiyacı vardır.

Bir dünyadaki bedenlenmeler serisinde, varlığın ölümleri ve doğumları sürüp gittikçe sonunda o dünyadaki işi biter. Böylece orada sonsuza kadar terk edilmesi icap eden bedene ait üst tesirlerin miktarı son defa olarak azaltılırken, diğer taraftan ve aynı zamanda kazanılması gereken başka bir âlemin bedenine ait tesir miktarları ve değerleri çoğaltılır. Demek ki ruhun tekâmülüne hizmet eden varlık dünyadaki son ölümüyle o ortamdan ayrılacak ve olanakları çok bol ve kapsamlı bir üst ortama geçecektir. Öyleyse nasıl bir ruhun tekâmülü için evrendeki onun süptil maddesel aracının, yani varlığının kaba bir kürede doğuşu bir icap ve zorunluluk ise ruhun sonraki tekâmülüne hizmet edebilmesi için bu süptil varlığın işine yaramayacak hâle gelmiş olan kaba ortamları terk ederek ihtiyaç duyduğu daha üst ortamlara geçmesi de o kadar kuvvetli bir icabın zorunluluğu olur.

* * *

Bir insanın ölümüyle sonuçlanan bütün şekiller ve hâller, hastalıklar, felçler, cinayetler, kazalar, doğa olayları sadece bu icap zorunluluklarını, o varlığın sonraki gelişim ve tekâmülüne en uygun gelecek tarzda yerine getirmek içindir. Bu hakikati öğrendikten sonra artık ölümü ve ölüme sebep olan durumları birer felaket saymanın hiçbir anlamı kalmaz. Buradaki bütün dava, ölüm denilen bu alt ortamdan üst ortama geçiş sırasında insanın alt ortamdayken, yani dünyadayken kendisinden beklenen işleri layıkıyla bitirmiş olması ve başarıyla hayatını geçirirken kendisine tek rehberlik eden vicdanının yüksek realitelerinden ayrılmamış olması gerekir. Böyle

yaptıkça hem o yüksek realitelere uymakla doğru yolu kaybetmemiş olur hem de vicdanının böylece daha ileri gelişimlerini sağlayarak onun güçlenen rehberliğinden o oranda çok faydalanmış olur. Öyleyse dünyada vicdan, tekâmül yolunda insanların en güçlü dayanağı ve kurtarıcısıdır.

1 İçinde aynı cinsten birçok öge bulunan, birbirine az çok aykırı birçok şeyden oluşan, mudil. MTİAD

2 Klasik ruhçulukta, ruhun maddesel bedenlerle bağlantı kurabilmesi için oldukça ince bir maddeden meydana gelmiş bir araca ihtiyacı vardır ki buna "ruhu çevreleyen'' anlamına gelen perispiri ismi verilmiştir. MTİAD

3 Tekâmül, sözlük anlamı olgunlaşma, gelişim ve evrim olan bir terimdir. Deneysel spiritüalizmin temel ilkelerinden biri olan tekâmül ya da ruhsal tekâmül, bu alanda ruhsal gelişim anlamında kullanılmaktadır. Kısaca ruhların madde evrenindeki görgü ve deneyimini arttırarak şuurunu ve bilgisini genişletmesi olarak tanımlanır. MTİAD

4 Realite, kişinin duyuları ve yetenekleri ile anlayabildiği, ilgi kurabildiği varlık hakkındaki kanısı ya da bu kanısının hakikat karşısındaki durumu olarak tanımlanır. Her birey için algıladığı ortam onun realitesidir, algıladıklarından çıkarttığı sonuçlardan oluşan genel kanısı, görüşü onun için bir realitedir. Fakat her realite görecelidir, hakikate kıyasla eksiktir. Kitabın ilerleyen sayfalarında realite konusu anlatılmaktadır. MTİAD

5 Meleke: İnsanda bulunan, bir şey yapabilme yeteneği, yeti. MTİAD

6 Süptil, yoğunluğu az ve ince olan anlamında kullanılır. MTİAD

7 Düalite, doğadaki, evrendeki karşıtlık ve birbirini tamamlayıcılık ilkesini ifade eden genel bir terimdir. Genellikle iyi ile kötü, vicdan ile nefsaniyet, özgecilik ile bencillik, olumlu ile olumsuz gibi zıt unsurların bulunduğu fiziksel ortamı ifade etmek üzere kullanıldığı görülmektedir. MTİAD

8 İmgeleme ya da imajinasyon, bir şeyi ruhta canlandırmak, biçimlendirmektir. Bu, ruhun madde üzerindeki etki etme gücü ile başa baş gider. Ruh etki etme gücü ile bir nesneye şekil vermek istediği zaman bunu imgeleme melekesinin yardımıyla yapar. İmgelenen her şey, fizik alemimizdeki görünümlerinden önce süptil kozmik maddeler aleminde gerçekleşir. MTİAD

9 100 no'lu element 1953 yılında sentoryum olarak isimlendirilmek üzereyken, yeni bir keşfin yapılması üzerine fermiyum adıyla sınıflandırılmıştır ve bugünkü periyodik tabloda fermiyum olarak geçmektedir. MTİAD

10 Ektoplazma, trans haline girmiş medyomların vücutlarından, özellikle ağız, burun, kulak gibi organlarından çıktığı, havada yayıldığı, bazen gözle görülebildiği ve elle dokunulabildiği ileri sürülen şekilsiz süptil maddelere verilen addır. MTİAD

11 Sözlük anlamıyla maddeleşme anlamına gelen bu terim, bir ruhsal oturum sırasında insan şeklinde oluşan, görülebilir ve dokunulabilir görüntüdür. MTİAD

12 Latince bir kelime olan medyom kelimesi, "arada bulunan, ortadaki" anlamlarına gelir. Paranormal, yani normal üstü yetenekleri olan, bedensiz varlıklarla iletişim kurabilen kişiler olarak tanımlanmaktadır. MTİAD

[13] Nefsaniyet, maddeye bağlanan ruhta maddeye karşı oluşan çekimin tatmini hırsı ya da maddenin bir araç olduğunun unutularak amaç edinilmesiyle bencilce duyguları tatmin etme hırsı olarak tanımlanır. MTİAD

[14] Spatyom bedenden kesin olarak ayrılan ruhun geçtiği mekândır. Bu mekân ruhun imgelemelerine ve serbest düşüncesine göre en uygun biçimleri oluşturacak bir yapıdadır. MTİAD

DÜNYA, UYUMSUZLUK, UYUM

İnsan hayatında, vicdan şeklinde görülen gelişim mekanizması, yalnız bu aşamaya özgü değildir. O, dünyadaki bütün varlıkların tabi oldukları bir gelişim ve tekâmül hazırlığı mekanizmasıdır. Bundan dolayı vicdanı layık olduğu bu genel değeriyle tanımlamak ve anlamak gerekir.

Vicdan, varlıklar için bütün eylem ve hareketlerin amacı demek olan vazifenin gerçekleşmesine yönelmiş bir hazırlık mekanizmasıdır.

Bütün varlıkların amacı tekâmül olduğuna ve insanlık aşamasındaki tekâmülün anlamı da dünya üstü vazife planına hazırlanmak olduğuna göre, tanımı vazifeye hazırlık kavramına dayanan vicdan mekanizmasının dünyada bütün varlıkları kapsaması gerekir. Diğer taraftan idrakle vicdanın gelişimi arasında birlik vardır. Oysa varlıkların gelişim kademelerine göre idrakleri çok değişiktir. Öyleyse idrakleri farklı varlıklar arasında da vicdan anlayışları ve vicdan uygulaması o oranda farklı olacaktır.

* * *

Şimdiye kadar vicdanın ancak insan aşamasındaki durumu irdelenmiş, diğer aşamalarına karşılık gelen durum ve hâlleri dikkate alınmamıştır. Bu hâl insanlara vicdanın, ilk bitki hayatından insan hayatına kadar geçen aşamasının birbirini takip eden akışını irdelemeye fırsat vermemiştir. Oysa vicdanın, dünya hayatı bütünü içinde irdelenmesi, tekâmül bilgisinin daha iyi anlaşılması bakımından gereklidir. Vicdanın genel ve kapsamlı işareti içinde irdelenmesi düalite ilkesi ve değer farklanması ışığı altında yapılır.

* * *

Bütün âlemimizde her şeyin düalite ilkesi ve değer farklanması mekanizmasıyla meydana geldiğini, hiçbir zerrenin, hiçbir olayın ve kavramın bu ilke dışında kalamayacağını daha önce bütün ayrıntısıyla açıklamıştık. İşte, dünyamızda tekâmül hazırlığının kuvvetli bir mekanizması olan vicdan da bu ilkeye tabi bulunmaktadır. Öyleyse vicdan, bir birim düalitedir. Birim düalitenin birbirine zıt iki unsurdan oluştuğunu belirtmiştik. Vicdan düalitesinin bu zıt unsurlarını açıklayacağız.

Herhangi bir birim düalitenin zıtlarının varlığı, onun işlevini yapabilmesi için şarttır. Zıtlar olmayınca o birimin varlığının amacı gerçekleşemez.

Öyleyse gelişimi sağlamaya yönelik vicdanın zıt unsurlarından biri, yani üst taraftaki, vazife sezgisine yönelmiştir. Buna karşılık diğer zıddı, yani alt unsuru da öncekinin vazife sezgisi yolundaki yürüyüş hızını kesen bir nefsaniyettir. Bundan dolayı birincisine kısaca vazife hazırlığı unsuru, ikincisine de nefsaniyet unsuru diyeceğiz.

Demek ki dünyadaki varlıkların vazife planına hazırlanmaları için işleyen vicdan mekanizmasının birisi vazifeye, diğeri nefsaniyete yönelen birbirine zıt iki unsuru vardır ki bu iki unsurun sürekli değer farklanması sonucunda, yani zıtlardan birisinin ya da diğerinin daha üstün değerler ve tesirler alması sonucunda meydana gelen çatışmaları, mücadeleleri, denge durumlarıyla vicdan mekanizması çalışır. Ve varlıkların ilerlemeleri de bu denge durumlarına göre çeşitli biçimlerini alırlar. Bu çatışmalar ve denge durumları dünya varlıklarının bütün kademelerinde, o varlıkların içgüdü, sezgi ve idrak güçlerine göre vardır.

* * *

İnsanlar bitkilerdeki, hayvanlardaki ve hatta bir kısım insanlardaki bu düalitenin varlığını idrak edemezler. Çünkü bu mekanizmanın, insanların anladığı anlamdaki biçimi ancak insanlarda görülür. Vicdanın bu biçimi alabilmesi için idrakin insanlarda görünen seviyeye ulaşması gerekir. Bundan dolayı insanlığın altındaki kademelerde görünen gelişim düalitesinin, insanlardaki vicdan şekline benzerliği elbette olmayacaktır. Bununla beraber, dünyada az çok bağımsız ve serbest duruma girmiş en ilkellerinden itibaren bütün varlıklarda bu gelişim düalitesi vardır. Ve onların -pek çok yavaş da olsa- gelişimleri bu mekanizmanın işlemesine

bağlıdır. Dünyada pek ilkel hâlde bazı hayat atılımı kırıntıları, bitki bedenini kullanan varlıklarda görünmeye başladığından insanın, idrakinin düalite ilkesi kapsamını onlara kadar uzatması mümkündür. Bununla beraber, bu mekanizmanın insanlarda görülen vicdan şekli, mükemmelleşmiş ve tam biçimini almış olduğundan bu ismi, onun altındaki varlıkları da kapsamına alarak zihinleri karıştırmamak için bütün varlıklar söz konusu olunca -insanlardaki gibi- vicdan ismiyle değil, gelişim ya da tekâmül mekanizması ismi altında genelleştirerek konuşmak uygun olur.

* * *

Şimdi, gelişim mekanizmasının gerekli bulduğu idrak, özgürlük kavramlarının dünyadaki bitki ve hayvan gibi basit varlıklardaki karşılıklarını belirtelim.

Bedenlenmiş olan her varlıkta idrak ve özgürlüğün kendisine özgü en basit ve ilkel hâli vardır. Bunu yukarılarda açıklamıştık. Yalnız şu var ki ilkel kademelerin idrak ve iradeleri insanların kabul ettiğinden bambaşka anlamları taşır. Hele bitkilerde bunlar hissedilmeyecek derecede basittir, ilkeldir, sanki içgüdüsel atılımlar hâlindedir ki bu da o aşamadaki varlıkların hayat ihtiyaçlarına bol bol yeterli gelmektedir. Öyleyse bitki ve hayvanlarda, insanların tanıdığı vicdan şeklinde olmamakla beraber, ona denk bir gelişim düalitesi vardır. Fakat bunu insanlık âlemindeki vazife-nefsaniyet düalitesi şeklinde düşünmemek gerektiğini tekrarlıyoruz.

İlkel varlıkların sadece basit bir gelişim mekanizması olarak kabul ettiğimiz bu düalitenin, en ilkel içgüdülere ayarlanmış olacağı doğaldır. Örneğin, bitkileri ele alalım. Bitkilerdeki idrak ve irade özgürlüğü insanlarınkine oranla o kadar ilkel ve basittir ki bunun nesnel olmaktan çok öznel karakteri vardır. Ve bunu da insan idrakinin kavrayabilmesi hemen hemen mümkün değildir. İşte bu yüzden onlardaki gelişim insanlara tamamıyla mekanik bir yürüyüşe tabiymiş gibi görünür. Buradaki durum aslında bir görünüşten ibarettir. Çünkü bu aşamadaki varlıklar kaba maddelerdeki gibi, yalnız üniteden gelen tesirlere tabi ve onların maddede yaptıkları hareketlere uymak zorunda değildirler. Bunlarda içgüdüsel atılım ihtiyaçları belirmiş ve bunun basit uygulamaları da başlamıştır. Gerçekten fizikteki kılcallık özelliğine uyarak topraktan gıdasını kökleri aracılığıyla

alıp bedenine yayarken, onları bedeninde kullanması ve harcaması, insanlara göre saklı denebilecek kadar ilkel olan içgüdüsel atılımlarını gösterir. Bu durum o bitkinin yaşaması için kaba maddeye olan müdahalesinin en basit şeklini ifade eder. Bitkinin diğer yaşamsal işlevleri hakkında da durum böyledir. İşte ancak bu anlamı korumak koşuluyla bitkilerdeki gelişimin otomatik olduğunu söylemekteyiz. Bundan dolayı onların da çok basit olmakla beraber, bu ilkel canlılık durumlarına yetecek kadar otomatik ve basit müdahalelerini içeren birer gelişim mekanizması vardır ve bu da bir birim düalite içinde gerçekleşir. İşte bu birim düalitenin insan hayatındaki adı vicdandır. Zaten bu görüşü kabul etmezsek dünyadaki bedenlilere özgü olan gelişim mekanizmasına göre bitkilerin ve hayvanların ilerleyişini de açıklayamayız. Hayvanlarda bu iş biraz daha açıktır. Çünkü onların idrak ve irade özgürlükleri biraz daha, yani insanların bakışlarına çarpabilecek kadar gelişmiş bulunmaktadır. Bundan dolayı, gelişime ilişkin bu birim düalite mekanizmasının hayvanlardaki gözlemini ufak bir dikkat harcayarak yapmak birçok kimse için mümkündür. Bir tarafa sopayı, diğer tarafa kemik parçasını koyup da ikisinin ortasında serbest bırakılan -o sopanın tadını almış- bir köpek şaşkına döner. Ruhunda, sopanın anısı canlanan bu köpeğin kemiğe saldırıp saldırmamak konusunda bir süre geçireceği kararsızlık onda basit, kısa bir iç mücadelesine denk gelir. İşte bu durum, insanlarda vicdan düalitesi dediğimiz mekanizmanın ne kadar ilkel durumda olursa olsun, hayvanlardaki şeklini ve işleyiş tarzını gösterir. Hayvanlarda bu mekanizma otomatik olarak işler. Örneğin açlık hissi, gıdasını arama vazifesini engelleyen korku ya da tembellik duygusunu yenmeye onu sevk eder. O bu duygusunu yener çünkü gıdasını bulmak için etrafında araştırmalar yapmaya, çaba göstermeye açlık durumu onu zorlar. Bu da ona, tıpkı insanların vicdan mekanizmasında olduğu gibi, uygulama için bir sürü zemin ve olanak hazırlar: Gıdasını bulamaz, aç kalır, gittiği yerlerde dayak yer, hemcinsleriyle boğuşur, sonunda öldürülebilir. Bunlar o hayvanın varlığında gelip geçici de olsa bir sürü otomatik çatışmalarla bir arada bulunur. Aynı şekilde yukarıdan gelen şiddetli tesirler, sevgi bağlantıları yeni doğan yavrusunu beslemek ve büyütmek vazifesini ona yükler. Böylece, gelen bütün tesirler karşısında onun göstereceği çabalar, insanlardaki vicdan mekanizmasının hayvanlarda dengi olan birim düalite

ile yürür ki hayvanları otomatik olarak insanlardaki vicdan düalitesine bu birim düalite hazırlar. İnsanlara gelince, burada aynı mekanizma doğal olarak daha yüksek, yani idrakli karakteriyle vicdan denilen biçimini almaya başlar. İnsanlıkta vicdan realitesinin hem otomatik hem yarı idrakli hem de az çok idrakli olmak üzere üç aşaması da vardır.

Otomatik vicdan aşaması, insanların henüz ilk zamanlarına aittir. Bu insanlara hatalı olarak, henüz vicdanları gelişmemiştir diyenler bulunabilir. Fakat bu yargı vicdan düalitesine ait verdiğimiz geniş kapsamlı bilgi içinde yanlıştır. Ve bu durum insanlarda düaliteyi açık olarak görememenin sonucudur. Bununla beraber, insanlığın ilk kademelerindeki vicdan mekanizması ne kadar az belirgin olursa olsun ve ne kadar otomatik görünürse görünsün, hayvanlardakine göre yine az çok idrakli hareketlerle zenginleşmiştir. Örneğin, büyük bir sevgi bağı ile yavrusuna bağlı olan ilk insan kademesi kadınının idrakinde, analık yükümlülüğüne ait az çok kuvvetli duygular, sezgiler ve hatta bilgi kırıntıları vardır. O, çocuğunu, bir hayvanın yavrusunu beslediği gibi, sade kör içgüdülerine uyarak beslemez. Çocuğunun hasta olmaması, rahatsız edilmemesi, ölmemesi için aklı erdiği kadar önceden önlemler almanın ve o önlemlere göre bazı özverilere katlanmanın gereğini kabul eder, bu yolda çaba gösterir. Biraz büyüyen çocuğunu -hayvanların yaptığı gibi- silkip atmaz. Yine aklının erdiği, bilgisinin yettiği kadar onun eğitim ve öğretimiyle de meşgul olmanın gereğini idrak eder ve bu yolda çocuğuna karşı bir analık borcuna ait yükümlülüğünün olduğu sezgisine az çok varmış olur. Bununla birlikte o bunları yapmayabilir de!.. Yani ilk kademelerinde insanlık otomatizmini hayvanlık âleminin otomatizminden ayıran özgürlük ve serbestlik hâli, hayvanlarda var olmayan sorumluluk duygusunun ve idrakinin insanlarda -bir sezgi hâlinde de olsa- doğmaya başladığını gösterir. Bu sorumluluk sezgisinin doğuşu, insanlık gelişiminin hızlanmasında etken olan en önemli duyguların başlangıcıdır. Çünkü vicdan düalitesinin vazifeye ve nefsaniyete yönelik zıtları arasındaki denge durumları üzerinde bunun büyük rolleri olacaktır: Bu sayede sayısız sınavlar, sınamalar, ıstıraplar, azaplar, gözlemler kısacası bir sürü olay idrak alanında yer alarak insan varlığı -icap eden otomatizmlerle- vazife sezgisine hazırlanacaktır.

* * *

İnsanlık kademeleri ilerledikçe vicdan realitesine ait duygular, bilgiler ve idrakler artar. O oranda özgürlüklerin sınırı genişler. Fakat bir bakımdan da idraki genişledikçe insan, yapması ve yapmaması icap eden şeyleri daha iyi sezmeye başlar, onlara uymak zorunluluğunu duyar, böyle olunca da özgürlüğünü yine bizzat kendisi sınırlamak zorunluluğunu duymaya başlar. Böylece vicdan mekanizması gittikçe daha iyi idrak edilir ve insan o oranda otomatizmden kurtulur ki bu da onun adım adım vazife sezgisine yaklaşmasını sağlar. Sonunda oldukça uzun bir süre sonra vicdan düalitesinin dengeleri vazife sezgisinin ve bilgisinin eşiğine dayanır.

* * *

Varlıklara ait gelişim mekanizmasının genel olarak şemasını kısaca verdikten sonra, insanlık hayatında onun nasıl işlediğini, nasıl işlemesi gerektiğini ve ne şekilde gelişimler kaydettiğini açıklamaya başlıyoruz.

İnsanlardaki vicdan mekanizmasının gelişimini takip ederken genellikle yapıldığı gibi sevgi, özveri, nefsaniyet, vicdan gibi birtakım durum ve melekeleri belirli bir düzene tabi tutarak sıralamak doğru değildir. Örneğin, ilk önce özveri aşaması gelir, sonra onu mutlaka bir sevgi ya da vicdan aşaması takip eder gibi mutlak bir sıra düzenlemek yanlıştır. Sadece burada insanların hayatı boyunca hem birbirine zıt olan hem de birbirini destekleyen, vicdanın vazifeye ve nefsaniyete yönelik unsurları bir bütünün iki zıddı hâlinde karşı karşıya yürüyüp giderler. Demek ki dünyada vazife sezgisi hazırlığını yapan vicdan mekanizması bazen nefsaniyet, bazen vazife doğrultusuna yönelmiş iki yönlü bir bütün hâli sunar ve yukarıda saydığımız melekeler olumlu ve olumsuz taraflarında bu bütünün içinde, onun her kademesine uygun durumlara ve ihtiyaçlara ayarlı denge durumlarını alır ki bu dengeyi sağlayan zıtlardan yukarıda olanı vazife planına, aşağıda olanı nefsaniyete yönelmiştir. Örneğin, başkalarını düşünmek duygusu vazife planına daha yaklaştırıcı bir üst realite ise onun karşısına zıt olarak dikilen bencillik nefsaniyeti alt realiteyi oluşturur. Fakat unutulmasın ki aslında bunların ikisi de bir düalite içinde, düalite ilkesinin icaplarıyla birbirine zıt nitelikler gösteren aynı değerin iki yönlü görünümünden başka şey değildir. Bu zıtların anlamını, vicdan konusu üzerinde konuştukça daha iyi anlatacağız. Demek ki vicdan hem olumlu hem olumsuz taraflarıyla tam bir birim düalite hâlinde insanın idrakini

vazife bilgisine yaklaştıran güçlü bir mekanizmadır. Bu mekanizma bitki aşamasındaki içgüdüleri hayvan aşamasının otomatizmine, hayvan aşamasındaki otomatizmleri insan hayatındaki vicdan duygusu aşamasına, insanları ise vazife sezgisi ve bilgisi idraklerine, yani vazife planına hazırlar.

* * *

İnsanlık aşamasına gelen bu gelişim mekanizması, insanın az çok beliren idrak ve irade özgürlüğüne terk edilmiştir. Böylece insan, kullanmakla yükümlü olduğu idrak ve irade özgürlüğüyle çabalarını vicdan düalitesinin hangi zıddına yöneltirse, hangi zıdda daha fazla değer yüklerse denge o zıddın lehine olarak bozulur. Çünkü bir madde bileşimine yönelmek, ona tesir göndermek demektir, gönderilen tesirler ise birer değerdir ve o tarafın lehine olarak değer farklanmasını gerektirir.

* * *

Şimdi vicdan mekanizmasının işleyiş tarzı üzerinde duracağız. Vicdan düalitesinin olumlu dediğimiz üst realitesiyle, göreceli olarak olumsuz dediğimiz alt nefsaniyet realitesi herhangi bir gelişim kademesinde insanda denge hâlinde bulunur. Yani bunların içerdiği değerler aralarındaki statüyü korurlar. Yalnız buradaki denge devamlı olarak sabit kalmaz, her an bozulur. Fakat -daha önce söylediğimiz gibi- bozulan bütün düalite dengeleri daima yeniden kurulmaya, denge durumuna gelmeye eğilimlidir. Düalite ilkesi gereğince, dengesi bozulmuş zıtlar asla o durumda kalamazlar. Hangi tarafın fazla değer almasıyla denge bozulmuşsa, dengenin tekrar kurulması için, o zıttan zayıf olan tarafa bir değer akımı başlar. Bu da karşı taraftaki olumsuz olan zıddın değer seviyesinin olumlu zıddın değer seviyesi hizasına kadar yükselmesini gerektirir. Böylece, aslında yüksek değerler alarak seviyesini arttırmış olumlu tarafla olumsuz taraf arasında kurulan yeni denge seviyesi önceki seviyeye göre daha üstün bir duruma girer ki bu da o birim düalitenin bir üst kademeye geçmiş olması, yani vicdan mekanizmasındaki idrakin vazife bilgisine biraz daha yaklaşması demektir. Buna karşılık olumsuz zıdda, yani nefsaniyete fazla değer gönderilirse iş öncekinin aynı olmakla beraber doğrultu ters tarafa döner. Bu durumda birim düalite, yani vicdan bir kademe aşağıya doğru

kaymaya başlar. Ve vicdanın aşağılara kayması demek yüksek değerlerinden kaybetmeye başlaması demektir ki bu gibi durumlarda insanlar görünüşe bakarak vicdan sesini boğmak, körletmek gibi ifadeler kullanırlar. Nitekim önceki durumda da vicdan sesinin güçlenmesinden söz ederler.

Fakat genel tekâmül ilkeleri hiçbir varlığın sürekli olarak aşağılara doğru yuvarlanıp gitmesine rıza göstermez. İş bu duruma gelirse, yani eğer o insan sürekli olarak olumsuz zıdda değerler gönderip dengeyi hep aşağılara doğru kaydırarak idrak ve irade özgürlüğünü kötüye kullanmaktan kendisini kurtaramayacak duruma girerse ona yardımla yükümlü olan vazifeli varlıklar derhal gönderdikleri kuvvetli tesirlerle onu yuvarlanmaktan kurtarmak için zorunlu bir otomatizme sevk ederler. Yani -aşağı yukarı ilk insan kademelerinde olduğu gibi- onun önüne birtakım çekici ya da itici ağır olayları sürerek idrak ve iradesinin istenilen üst zıdda otomatik olarak yönelmesini sağlamaya çalışırlar. Doğaldır ki az çok zorlayıcı bir karakter taşıyan bu durum, serbest iradeyle olduğu gibi, pek kolaylık içinde olmaz. Tam tersine burada otomatizmin zorunluluklarından dolayı ortaya sürülecek sayısız olayın genellikle ıstıraplı ve sıkıcı olan nitelikleri o insanın iradesini yola sokuncaya kadar ona birçok zahmetler, azaplar, hatta icap ediyorsa işkenceler ve ölümler hazırlar ki böylece onun, kendi serbest hâliyle kullanamadığı iradesi istenilen zıt tarafa yönelebilecek gücü kazansın.

* * *

Şimdi, vicdanın vazifeye ve nefsaniyete yönelik olan zıt unsurlarına geçelim. Herhangi bir kademedeki vicdan mekanizmasında, birbirine zıt görünen iki unsur bir insanı, vazife planının bilgilerine hazırlayıcı nitelikte, aşağıdan yukarıya doğru sıralanmış ve ihtiyaçların zorunluluk ve icaplarına göre düzenlenmiş realiteler zincirinin o kademeye özgü birbirine kenetli bulunan alt ve üst iki halkasıdır. Alttaki halkayı oluşturan realiteye nefsaniyete, üsttekine de vazifeye yönelmiş diyoruz. Bu zincir, aşağıdan yukarı, geçmişten geleceğe doğru uzandığına göre altta olan nefsaniyete derken yaşanmış realiteyi, üst zıddı oluşturan vazifeye derken de yaşanacak realiteyi kastetmekteyiz. Öyleyse vicdan mekanizması unsurlarının her biri, insan hayatının geçirilmiş ve geçirilecek olan realitelerini içermektedir. Devresini tamamlamış bir realite, vazife planına insanı biraz daha

yaklaştırıcı nitelikte olan bir üst realitenin önüne engel olarak dikilir. Ve zaten buna onun için nefsaniyet diyoruz. Fakat unutulmasın ki o an için üsttekine engel olan bu alt realite, o üst vicdan kademesini hazırlamış olan bir önceki kademenin üst realitesiydi.

* * *

İnsanlar için realite, hislerinin ilgili olduğu varoluşa inanmaları demektir. Öyleyse -hisler daima değiştiğine göre- sabit bir realite yoktur. İdrakler genişledikçe ve arttıkça hisler ve realiteler de değişir ve kapsamı artar. Demek ki vicdan mekanizmasında aşağıdan yukarıya yükselen ve değişen realitelerin durumu, varlığın vazife planına doğru uzanış ve yürüyüşünün hızını gösterir. Çünkü realiteler idrakle beraber yürürler. İdrakler ne kadar artarsa realiteler de o oranda genişler ve kapsamı artar. Yani hislerin ilgili olduğu varoluşlar çoğalır ve onları benimseme, sindirme güçleri artar, böylece daha yüksek ve ileri realitelere ulaşılır. Bir dağa tırmanan adam dağın eteklerindeyken karşısında ancak küçük bir arazi parçasını görebilir. Dağa tırmanıp yükseldikçe gözlerinin önünde açılan arazi o oranda genişler. Ve dağın tepesine çıktığı zaman ovayı bütün kapsamıyla görür ve kavrar. İşte, idrak yükseldikçe realitelerin kapsamı da böylece artar.

Realite aynı zamanda bir bilgidir. Hisleri ilgilendirip de varlıklarına inanılan şeyler duyulur ve bilinir. Öyleyse her kademe ve aşama için sabit olan, değişmeyen mutlak bir realite dünyada yoktur. Herkesin kendine özgü duyuş ve inanışları vardır. Bu duyuş ve inanışlara göre de nitelikleri ve kapsamları değişik realiteler vardır. Aşağılarda bulunan insanların henüz realitesine girmemiş olan durumlar, üst kademede bulunanlar için realite olabilirler. Aynı şekilde, realiteler yükseldikçe alt kademelerin basit realitelerini de kapsamları içine alırlar. Yüksek realitelere giren bu basit realiteler onların kapsamı içinde yavaş yavaş eriyerek kendi kimliklerini kaybederler. Öyleyse örneğin, dağın eteğindeyken insanın gördüğü birkaç yüz metrekarelik arazi içindeki ufak tefek ayrıntılar, girintiler, çıkıntılar, hendekler, çalı çırpılar, ufak su birikintileri vb. dağın tepesine çıkıldıkça daha genişleyen ufukların geniş alanı içinde yavaş yavaş kaybolurlar. Fakat yine onlar meydana gelen bu bütünün kurucu unsurları, birer parçası olarak o alanın içinde kalırlar. Bundan dolayı realiteler birbirine eklenerek genişledikçe eski realitelere takılıp kalmamak gerekir. Bunu yapmadıkça,

eteklerden görünen birkaç yüz metrekarelik manzaranın ayrıntılarından ayrılmak istenmedikçe yukarılara çıkmak ve manzarayı genişletmek mümkün olmaz. Ve tepelerden gözlemlenen kilometrelerce geniş alanın zenginliklerinden, görkemli manzaralarından yararlanılamaz.

Aslında o iki karışlık yere bağlı kaldıkça, bu manzaraları, bu güzellikleri aramak ihtiyacı da belirmez. Öyleyse yükselmek için, hedefe yaklaşmak için, kısaca vazife planına gerekli olan liyakatleri, idrakleri kazanmanın yolunu tutmak için alt kademelerin nefsaniyetleri içinde gömülüp kalmamak ve onların ağırlıklarından silkinip kurtulmak gerekir.

* * *

Realitelerden silkinip kurtulmak, herhangi bir realiteyi gelişigüzel fırlatıp atarak olmaz. Burada şu noktanın iyi anlaşılması gerekir. Bir realitenin daha yüksek bir realiteye yerini bırakması keyfî bir iş değildir. Bu öncelikle bir gelişim zorunluluğunun sonucudur. Bir realitenin terk edilip daha üstün bir realiteye geçilebilmesi için o realitenin bütün icaplarına uyulması, egemen duruma geçilmesi ve onun iyice sindirilmesi gerekir, yani o realitenin sonuçlarının öz varlık tarafından bütün icaplarıyla benimsenmiş ve öz bilgi hâline gelmiş olması icap eder. Yoksa henüz benimsenmemiş ve sindirilmemiş bir realitenin vicdan mekanizmasındaki esas yeri, zaten o mekanizmanın üst unsurudur. Çünkü o geçirilmiş değil, henüz geçirilmesi gereken bir realitedir. Yani kazanılmış değil, kazanılacak bir realitedir. Bundan dolayı onun tam anlamıyla icaplarına uyulması gerekir ki böylece o, geçirilmiş, yaşanmış bir unsur olarak ikinci plana, nefsaniyet planına inebilsin. Bunu da belirleyecek olan durum ihtiyaçtır.

* * *

İnsan bir realitede tamamen yaşadıktan sonra orada kendisini tatmin etmemeye başlayan noktalarla karşılaşınca ve daha üstünü aramak ihtiyacını duyunca, artık içinde bulunduğu realite ikinci plana düşmesi gereken, nefsaniyet hâline giren bir unsur olur. İşte böylece eskimiş, geride bırakılması icap eden bir realiteden silkinmek için yapılan mücadelelerden meydana gelen olaylar ve bu olaylardan alınan dersler öz bilginin sürekli olarak artmasına, idrakin genişlemesine ve sonuç olarak ruhun tekâmülüne sebep olmaktadır. Böylece realiteler aşağıdan yukarılara doğru sürüp gider.

Yani herhangi bir kademenin vazifeye yönelik unsuru üst kademenin nefsaniyet unsurunu, nefsaniyete yönelik unsuru da alt kademenin vazife unsurunu oluşturur. Bu realitelerin değişmeyen bir sıra içinde birbirini kovalamadığını tekrar edelim. Kişinin tekâmül ihtiyacına ve idrak kapasitesine göre değişerek birbirini takip eder. Burada bir örnek verelim: İntikam duygusuyla adam öldürmeye izin verilen herhangi bir kademe düşünülsün. Orada, babasını ya da akrabasını öldüren bir katilden, kan davası güderek öç almanın gereğine inanmış ve bu işi bu inançla görev olarak kabullenmiş bir insan vardır. Bu inanç o kademenin bir bilgisi, bir realitesidir. Fakat bunun üstünde öyle bir bilgi kademesi daha var ki orada, kendisine kötülük yapmış bir insan hakkında intikam duygusu beslemenin doğru olmadığı ve bunun sorumluluk gerektiren bir durum olduğu, buna karşılık, kötülüklere daima bağışlama ve hoşgörüyle karşılık verilmesi gerektiği bilgisi ve yargısı geçerlidir. Önceki kademede yaşamış insanın, kendi realitesinden sıyrılıp üst kademe realitesine geçmesi kararlaştırılmış ve bunun için de o tekrar dünyaya gelmiş bulunsun. O insan dünyaya gelirken kendisini eski realitesinden kurtarmaya yardım edecek bütün mücadele olanaklarını planına koymuştur. Fakat hâlâ eski realitesinin tesiri altındadır. Öyleyse dünyaya gelince vicdan mekanizmasının olumsuz kutbunu oluşturan intikam nefsaniyeti realitesinin kuvvetli bağları karşısında o insan bağışlama, hoşgörü, hatta sevgi telkin eden üst realiteye yanaşmayabilir. Ve böylece eski intikam realitesinden kendisini kurtarmakta güçlük çekmeye başlar. Bundan dolayı, eğer kendi kendine kalırsa belki bütün hayatı boyunca yerinden kımıldayamayacak ve üst kademeye geçemeyecektir. Fakat bu durumun asla böyle devam edemeyeceğini daha önce de söylemiştik. Ve bir birim düaliteye yukarıdan üst zıdda, aşağıdan da alt zıdda gelecek milyonlarca tesirin varlığından da söz etmiştik. Üstelik bir de onun dünyaya gelirken çizilmiş olan hayat planı vardır ki o, dünyada bu plana sadık kalacağına nasıl söz vermişse o plan etrafında ona yardım etmekle vazifelenmiş yardımcı varlıklar da vazifelerini elbette yapacaklardır. Bundan dolayı o insanın üst realitelere ulaşması için ihtiyaç duyduğu kuvvetlerin gelişimi amacıyla ne yapılması gerekirse bu yardımcılar onları yapacaklardır. İşte, bu yardım ve müdahalelerle o, eski realitesinden sökülür ve üst kademenin bağışlama, hoşgörü ve şefkat

bilgilerine atlayarak eski intikam almak, adam öldürmek realitesinden vazgeçer. Öyleyse üst realiteyi benimsemek, alt realitenin bağlarından çözülmekle mümkün olur.

* * *

Realiteler öz varlıkta sonuçlandırdıkları bilgi bakımından irdelenince onların birbirlerini tamamladıklarını da unutmamak gerekir. İşte bu bakımdan her realite bir üst realiteyi hazırlayarak varılması gereken noktaya kadar zincirleme giden bir bütünün parçasıdır. Ve aslında bir insan varlığının görgü ve deneyimi de bu realitelerin, öz varlıkta bilgi hâlinde birikmiş izlenimlerinden ibarettir. Yani geçmiş bir realite gelecek realiteyi hazırlarken, gelecek realitenin öz bilgileri içinde o geçmiş realitenin de izlenimi var olarak kalır. Aslında böylece gelecek realiteler geçmiş realitelerin sonuçlarını içine ala ala genişler ve kapsamı artar ve varlığın görgü ve deneyimlerinin artmasına sebep olur. Örneğin, kaba bencillik realitesinin bulunduğu kademeyi dolduran bireysel bencillik nefsaniyeti, üst toplumsal bir plan realitesinde daha üstün ve kapsamlı bir karakterde toplumsal bencillik hâlini alır. Eğer birinci kademede bir insan, yalnız bireysel çıkarları için çırpınıyorsa, ikinci kademede kendisine bağlı küçük bir topluluğun, bir ailenin çıkarları için çalışmaya başlar. Ve bu bencillik nefsaniyeti, kademeler yükseldikçe bir toplumu, topluluğu, milleti, insanlığı ve hatta bütün varlıkları kapsayarak artar ve genişler ki oralara yöneldikçe artık ona bencillik değil, başkalarını düşünmek demek icap eder. Bununla beraber yine o kendisinden bir üst realiteye göre nefsaniyet durumunda kalır. Bu durum eski nefsaniyetlerin öz varlıktaki sonuçlarının yeni elemanların sonuçlarıyla, yani üst zıtların sonuçlarıyla beslene beslene kapsamı artan ve gelişen durumlarını gösterir. İşte, böyle bir üst realitenin karşısına dikilerek onun kazanılması için çaba gerektiren bir nefsaniyet realitesi aynı zamanda bu üst realitenin içine karışıp daha yüksek kimliklerde kaybolmaya aday durumdadır. Öyleyse en ileri ve yüksek realitelerin öz bilgi durumuna geçmiş sentezleri içinde ilk realitelere ait nefsaniyetlerin o bilgilere uyum sağlamış ve ilk niteliklerini orada eritmiş sonuçları vardır.

* * *

Şimdi, realitelerin insanları vazife planına nasıl hazırladıkları sorunu üzerinde duracağız. İnsanın vazife planına geçecek olan tarafı etiyle, kemiğiyle, sinirleriyle bedeni değildir. Beden, her dünya hayatı devresinin sonunda bütün oluşumlarıyla birlikte toprağa gömülmek zorundadır. Bundan dolayı ilk insanlık hayatından itibaren insan üstü bir plan olan vazife bilgisine kadar yürüyen insanın bedeni değil, başka bir tarafı vardır ki o da daha önce açıkladığımız varlığıdır. Yani tabi olduğu bir ruha hizmet etmek için çeşitli maddeler kullanarak bütün evren boyunca gelişe gelişe yürüyen varlığıdır. Bedenler bu varlık için sadece bir araçtır. Öyleyse, bütün bu realiteler ve realiteleri oluşturan unsurlar insan bedenini değil, onu kullanan varlığı vazife planına hazırlamaktadır. Bunun da anlamı şudur ki insan beynine göre değerlendirilmiş olan dünya realiteleri öz varlığa aynı durum ve şekillerde geçemezler. Ve zaten böyle olmasaydı bedene hiç gerek kalmaz, varlık dünyada doğrudan doğruya yaşayabilirdi. Öyleyse, insan beyninin değerlendirdiği, dünyada bildiğimiz, gördüğümüz realitelerin öz varlığa geçen ve onun hazırlanması için geçirilmesi gereken asıl değerleri nelerdir?

Varlığa geçen bu değerler, dünya maddelerine ayarlanmış olan realitelerin kaba hâl ve şekilleri değildir. Bu değerler öz varlıkta, bu realitelerin meydana getirdikleri, varlığın ince bünyesine ve ihtiyaçlarına uygun yüksek ve ince madde bileşimleri hâlindeki birtakım sonuçlarıdır. Bunlara birer izlenim demek de doğru olmaz. Çünkü bu kelime burada tam anlamı ifade etmemektedir. İşte, nitelikleri insan idrakine göre pek belirsiz olan bu sonuçlar ya da izlenimler varlıkların gelişimlerine sebep olan derin izlerdir. Ve bu izlerin derinleşmesi ifadesinin anlamı da o varlığa ait olan ve tekâmülü sağlayan öz idrakin genişlemesi ve kapsam kazanması demektir. Aslında öz idrak, varlıkla eş olduğundan, idrakin genişlemesi ve kapsam kazanması demek bizzat varlığın gelişmesi demektir.

* * *

Realitelerin öz varlıktaki oluşma tarzına gelince, yaşanan realiteler ve bu realitelere bağlı iyi ve kötü bütün olaylar insanları çeşitli görünüşleriyle memnun eder ya da üzerken aslında bunlar, öz varlıkta -o varlığın bünyesine uygun değerlerle- insanın anlayamayacağı şekilde birtakım biçimlenmelere ve dönüşümlere sebep olurlar. Böylece orada, çok yüksek

madde sentezleri içinde, dünyadaki görünüşlerinden bambaşka şekil ve tarzlarda gittikçe değerlenerek zenginleşen ince bileşimler meydana getirirler. Bunlar ruhların tekâmüllerine hizmet eden hakiki öz bilgilerdir. Demek ki realitelerin, kaba dünya maddeleri arasında daha önce söylediğimiz maddesel şekilleri ve durumları birbirini kovalayıp hazırlayarak sürüp giderken, onların öz varlıkta eşanlamlıları olan sonuçları da kaba âleme özgü ifadelerinden çok daha derin ve ince anlamlar hâlinde birike birike öz bilgileri beslerler. Bunlar hakiki tekâmül değerleridir. Daha önce bilgisini verdiğimiz tekâmül değerleri kavramını buradaki kavramla karşılaştıranlar, ruhların evrenden ne yolda faydalandıklarına dair olan sezgilerini biraz daha genişletirler. Öz bilgilerle genişlemiş olan öz idrak, yani beden ortamının üstündeki varlığa ait olan ve varlıkla evren sonuna kadar uzanan hakiki idrak, dünyada dolaylı olarak, beden kanalıyla içinde yaşadığı realitelerin kaba görünüş yollarından faydalanır. Ve böylece tabi olduğu ruhun tekâmülüne ait hizmetlerine devam eder. İşte bu bilgi iyice kavrandıktan sonra, realitelerin hem unutulması hem yaşanması ifadelerinin anlamlarını birbirine karıştırarak karışıklığa ve şaşkınlığa düşme olasılıkları ortadan kaldırılmış olur. Çünkü burada, olaylara hedef olan iki ekran vardır: Bunlardan birisi fizik dediğimiz kaba maddeler topluluğu, diğeri ise bu topluluğu kullanarak bir ruha hizmet eden ince ve karmaşık bir varlıktır. Bedenin kabalığı, kaba realiteleri almaya yarar, varlıktaki öz bilgilerin artmasına olanak sağlar. İşte, işleri görülünce unutulması gerekenler, realitelerin kaba bedenlere hitap eden kaba görünüşleridir. Ve bu da zaten ileride açıklayacağımız yüzeysel zaman idrakinin bir zorunluluğudur. Çünkü bu zorunluluğa göre yeni bir değerin meydana gelebilmesi için eski değerin yerini ona bırakması icap eder. Buna karşılık, realitelerin öz varlığa hitap eden yönleri, kaba görünüşlerinin öz varlıktaki eşanlamları olan ince anlamlardır. Bunlar, daha önce söylediğimiz gibi birbirini hazırlayan ve birbirine eklenen değer parçalarıdır ki bu parçalar öz bilgi sentezini genişletirler.

Tekrar ediyoruz, realitelerin yaşanması ve unutulması konusunu irdelerken insan beynine, yüzeysel zaman idrakine göre kronolojik değer ve sistemlere bağlı olan maddesel anılarla bu realitelerin varlıkta derinleşmiş ve öz bilgi sentezine dahil olmuş izlenimlerini birbirinden ayırt etmeyi

unutmamalıdır. Çünkü yüzeysel zaman icaplarına tabi olan beden için öncekilerin unutulması ne kadar gerekli ise ruhun tekâmülüyle ilgili, küresel zaman idrakinde yaşayan varlık için de ikincilerin öz bilgiler arasında temelleşmesi o kadar doğal ve zorunludur. Ve hatta esas amacın icabıdır.

* * *

Şimdi öz bilgilerin artmasını sağlayan vicdan mekanizmasının düaliteleri arasındaki ilişkileri biraz daha inceleyeceğiz.

Vicdan mekanizmasında, biri vazifeye, diğeri nefsaniyete yönelmiş iki zıt görünümün, birbirini takip eden ve hazırlayan realitelerden oluştuğunu söylemiştik. Sırasına göre aynı realite hem nefsaniyete hem de vazifeye yönelebilmektedir. Uyulması icap eden yerde vazifeye, geride bırakılması gereken yerde de nefsaniyete yöneliktir. Öyleyse, nefsaniyetlerin sonuçları, yani öz bilgiler, nasıl birbirine takılarak geçmişin zenginliklerini meydana getiriyor ve gelecekleri hazırlıyorsa gelecekler de öylece vazife planına yönelmiş olan daha geleceklerin yollarını açmaktadırlar. Burada bu vazife ve nefsaniyet doğrultularına yönelmiş zıt unsurların birbirine göre durumlarını daha maddesel değer benzerleriyle açıklayabilmek için daha önce vermiş olduğumuz mıknatıs çubuğu örneğine tekrar dönüyoruz. Bu çubuğu (+) tarafı yukarı, (-) tarafı aşağı gelmek üzere çekül[15] doğrultusunda tutalım. Bu durumdayken çubuğun tam üst yarısı ile alt yarısı birbirine eşit miktarda zıt mıknatıslığı içermektedir. Şimdi bu çubuğu üst tarafa doğru uzatırsak, yani ona üst taraftan mıknatıslık eklersek denge bozulacağı için çubuğun nötür noktası yerinden oynar ve biraz yukarı yükselir. Çünkü (+) taraftan eklenen bir kısım mıknatıslıkla (+)dan (-)ye doğru bir mıknatıslık akımı başlayacağından denge hattı yukarıya çıkar. Bu uygulamayı alt taraftan yaparsak sonuç tersi olur, denge hattı biraz daha aşağı seviyeye kayar. Bu kaba bir örnektir. Fakat sezgi vermesi bakımından faydalıdır. Bu deneyim gösteriyor ki biri (+), diğeri (-) işaretli olmasına rağmen çubuğun her iki tarafındaki unsur aynı cevherdir. Doğal olarak mıknatıs çubuğu ile sembolize ettiğimiz vicdan düalitesi bu kadar basit bir durum göstermez. Yani onun unsurları arasında, mıknatıslık unsurlarıyla karşılaştırılamayacak kadar büyük ve karmaşık farklar vardır. Bundan

dolayı buradaki realite farkları, mıknatısın (+), (-) kutuplarındaki gibi basit değildir. Fakat vicdan mekanizmasının işleyişine ait kabaca bir sezgi kazandırmak için bu örneği veriyoruz. İşte bir mıknatıs çubuğu ile sembolleştirdiğimiz vicdanı çekül doğrultusunda tutarsak üst tarafta bulunan vazifeye yönelik unsuru ile alt tarafı ele geçiren nefsaniyete yönelik unsuru denge hâlindeyken bu unsurların değer dereceleri insan idraki karşısında, yani yine bizzat vicdan mekanizmasında birbirine eşittir. Ve bunların denge hattı da mıknatıs çubuğu sembolüne oranla tam ortadadır. Eğer bu vicdan çubuğunu üst yarısından itibaren yukarıya doğru uzatırsak, yani üst tarafa, vazife realitesine yakın parçalara değerler eklersek çubuğun yükü o tarafa doğru artar. Ve eski denge hattı aşağıda kalır. Bu durumda, vazife-nefsaniyet yönlerinin birbirine karşı olan denge durumu bozulmuş olur. Fakat denge yasası bu bozukluğa katlanamaz. Mıknatıslık olayında olduğu gibi, denge tekrar kuruluncaya kadar, değeri artmış olan taraftan az değerli tarafa, vazife tarafından nefsaniyet tarafına doğru bir akım başlar. Bu akım doğal olarak yüksek realitenin daha alt realiteye bazı değer parçalarının geçmesi demektir. Doğal olarak söz ettiğimiz bu değerler -biraz yukarıda açıkladığımız gibi- realitenin maddelere ve şekillere ait bedene hitap eden yönü için değil, öz bilgilerle ilgili varlığa hitap eden yönü içindir. Bunlar öz bilgi değerleridir ve vicdan mekanizmasının bir sürü uygulamalarından sonra gerçekleşmektedirler. Böylece, (+) taraftan (-) tarafa bu akımın başlaması, bozulmuş olan denge hattının, öncekine göre biraz daha yüksek seviyede yeniden kurulmasına sebep olur. Daha doğrusu vazife unsuru değerlerinin bir kısmı, nefsaniyet unsurları arasına karışarak nefsaniyet seviyesini de biraz daha yükseltir. Böylelikle de öz bilgi seviyesi ve öz bilgi idraki yukarılara doğru uzanır. Demek ki vicdan mekanizmasının vazife yönüne ait değerleri arttıkça, nefsaniyet yönüne akan üst yönün değerleri, nefsaniyet yönünün vazife yönüne doğru kaymasını ve iki yön arasındaki denge hattının da vazife planı bilgilerine doğru yükselmesini gerektirmektedir.

* * *

Şunu belirtmek isteriz ki bir insanın dünya değerleri idraki karşısında yapacağı iş, vicdan düalitesinin vazifeye yönelik olan unsurunu beslemek, nefsaniyet unsurunu geriye atmak olmalıdır. Çünkü vazife unsuruna

değerler eklendikçe vicdan dengesinin öz varlıktaki kazançları hızla yükselecek, nefsaniyet unsurlarına bağlanıp üst unsurlar ihmal edildikçe de öz bilgilerin artması başka kanallardan, uzun uzadıya geçirilecek ıstıraplı, zahmetli uygulamalarla otomatik yürüyüşe tabi olarak yavaşlayacaktır.

Öyleyse, gelişim yolunu kısaltmak ve vicdan mekanizmalarının zahmetli müdahale zorunluluklarını olabildiğince azaltmak için bu mekanizmanın üst ve alt unsurlarını birbirinden ayırt edebilecek idrak seviyesine bir an önce ulaşmak gerekir ki böylece üstlere yönelmenin idraki ve çabası mümkün olabilsin. Bunun için gelişim mekanizmasında önemi belirgin olan idrak üzerinde durmamız gerekiyor.

* * *

Yukarıda, vicdan mekanizmasının, insanlıktan önceki varlıklarda -doğal olarak en ilkel şekillerde- içgüdüsel düaliteler hâlinde olduğunu, insanlık derecesindeki idrakli biçimini ancak insanlık hayatından itibaren almaya başladığını belirtmiştik. Bunun sebebi hiç şüphesiz, idrak gücünün insanlık seviyesine özgü derecesine erişmiş olmasıdır. İnsanlık aşamasındaki vicdan mekanizması idraklere göre ayarlanır. İnsanlar arasındaki vicdan mekanizmasının gelişimi, en basit idrak seviyesinden en yüksek idrake kadar çeşitli kademeler gösterir. Bütün bunlar gösteriyor ki insanlıktaki vicdan mekanizmasının gelişiminde idrakin çok önemli bir durumu vardır. Daha doğrusu vicdanın gelişimi idrakin gelişimi demektir. İdrakin çok basit içgüdüler hâlinde var olduğu ilk dünya varlıklarında ancak o seviyeye göre vicdan mekanizması vardır. Örneğin, insanların dünyada ilk varlık olarak tanıdıkları bitkilerde idrakin en basit hâli olan otomatik içgüdüler bulunmaktadır. Ve bu da elbette insanların sahip oldukları idrak kademelerinden çok uzak bir durum gösterir. Bu sebepten dolayı onlara bir idrak damgası da vurulamaz. Fakat bu içgüdüler o seviyedeki varlıklarda, onların hayat icaplarına yeterli gelecek kadar idrakin yerini tutmaktadırlar. Öyleyse idrakin hakiki anlamı üzerinde duralım.

* * *

İdrak, madde evreninde sonsuz madde sistemlerini birbirine bağlayan bir güçtür. Fakat bu tanımı yaparken evrende her şeyde olduğu gibi, bu gücün de nedeninin madde evreni dışında olduğu unutulmamalıdır. İşte bu güç

sayesinde maddeler arasında ilişkiler kurulabilir. Ve bu ilişkilerden de ruhların evren içindeki sembolleri, yani simgeleri olan varlıklar meydana gelir. Aynı şekilde bu güçle planlar arasındaki ilişkilerin karşılaştırılmasından gelişimler ve tekâmüller sağlanır. Burada idrak konusunda ifade edilmiş büyük hakikatler vardır. Bu hakikatlere nüfuz edebilmek için, bu sözlerin üzerinde düşünmek gerekir.

* * *

İdraki hazırlayan ilk unsurların, varlıkların ilk oluşumu sırasında nasıl meydana geldiklerini açıklamıştık. Burada ruhlar, gelişmiş hidrojenin dağınık hâlde yaydığı enerjileri bir araya toplayarak bu varlıkları oluşturuyorlardı. Birer yüksek titreşim karmaşığından ibaret olan bu yüksek enerjilerle varlıkların meydana gelmesi demek, idrakin en ilkel hâli olan içgüdülerin, bu söz edilen dağınık enerjilerde görünmeye başlaması demektir. Burada bu varlıkları oluşturan ruhlara ikincil yardımlar da yapılmaktadır. Çünkü daha önce belirttiğimiz gibi varlık kurulduğu andan itibaren aslî tesirlerin yerine ikincil dediğimiz üstten ve yanlardan gelen tesirler geçer. Bu konuyu biraz daha açıklayalım. İdrak, madde sistemlerini bir araya toplayan bir güçtür dedik. Buna göre, varlığın ilk oluşumunda hidrojen atomu enerjileri artık öyle bir gelişim kademesine gelmiş olur ki ikincil tesirlerin de yardımı sayesinde ruhlar, insanların ancak idrak kelimesi sembolüyle ifade ettikleri güçlerinin en basit hâli olan içgüdülerini, maddenin bu kademedeki durumlarından faydalanarak kullanabilme olanaklarına kavuşmuş olurlar. Burada idrakin nasıl başladığı hakkında yeterli derecede bir bilgi verilmektedir.

Varlığın mayası idraktir. Ve ilk oluşan varlık, ilk anından itibaren diğer daha basit madde bileşimlerini ve sistemlerini, kendisinde var olan bu mayanın, yani idrakin yavaş yavaş gelişimiyle orantılı olarak birbirine bağlamakta ve yeni yeni bileşimler ve sistemler meydana getirmektedir. İdrakin doğuşu ve önemi hakkında bu kadar sözü yeterli görüyor ve onun vicdan mekanizmasındaki rolüne geçiyoruz.

* * *

Öncelikle şunu belirtmek isteriz ki idrakin vicdan mekanizmasındaki rolü, bizzat o mekanizmanın niteliğinin içindedir. Çünkü aslında vicdan

mekanizmasının zıtları arasındaki ilişkilerin kuruluş ve bağlanışları, idrak mekanizmasıyla meydana gelmekte ve hatta doğrudan doğruya idrakin işlevine ait bir iş bulunmaktadır. Doğal olarak bu iş, varlığın ilk oluşumu anında daha çok yardımcı tesirlerin müdahaleleriyle olur ve yavaş yavaş, idrak geliştikçe bu müdahaleler azalır, varlığın egemenliği belirir ve idrakin ileri gelişim durumlarında o artık vicdana tamamıyla egemen olur. Vicdan realitelerinin birbiriyle olan ilişkilerinin iyi takdir edilmesi, yukarılara doğru yükseltici nitelikte olan vazife unsurlarının nefsaniyetlerden ayırt edilip yüksek unsurlarla onları destekleyici sistemlerin kurulması ve böylece vicdan mekanizması dengesinin gittikçe daha üst kademelere yükseltilmesi idrakin işlevine bağlı işlerdir. Öyleyse idrak ne kadar mükemmelleşirse onun bu işlevi de o kadar iyi çalışır ve sonuç olarak vicdan seviyesinin vazife bilgisine doğru yaklaşması o oranda kolaylaşır ve hızlanır. Örneğin, böyle geniş ve kapsamlı bir idrake sahip olan insan artık çabalarını vazife unsuruna mı, yoksa nefsaniyet unsuruna mı çevirmesi gerekeceğini daha iyi bilir. Ve olumlu olan vazife unsuruna uyduğu zaman ileriye doğru ne gibi yüksek madde bileşimleri ve sistemleri kurabileceğini takdir etmeye başlar ki bu da onun vazife planına -idrakiyle- gittikçe yaklaşması demek olur. Buna karşılık, vazifenin zıddı olan nefsaniyet unsurunu seçtiğinde aşağılara doğru indikçe vicdanın bünyesindeki yüksek düzenli ilişkilerde ne gibi çözülmelerin, çöküntülerin meydana geleceğini ve böylece maddenin gelişim bileşimleri zenginliğinden ne gibi değerlerin kaybedileceğini de görür ve anlar. Çünkü bunların takdiri idrakin, madde bileşimleri ve sistemleri arasındaki kuruculuk gücünün kapsamına giren işlerdir.

Öyleyse idrak öyle büyük bir güçtür ki bütün hayatlar boyunca vazife bilgisi hazırlanışı yolunda geçireceği hazırlık kademelerinde, vicdan düalitesi tekniği içinde, kendi kendinin hem rehberi hem de hareketini sağlayandır. İşte bu da madde evreninin diğer unsurları arasında onun, ruha çok yakın bir araç durumunda olduğunu ifade eder.

* * *

Şimdi, dünyadaki vazife planına ait hazırlıklarda bu kadar önemli roller alan idrak ve vicdan mekanizmalarını besleyen öz bilgilere geliyoruz.

Öncelikle şunu söyleyelim ki öz bilgiler, idrak ve vicdanı beslerken, kendileri de idrak ve vicdan yoluyla zenginleşirler.

Öz bilgiler, idrakin bizzat kendisiyle beraber, dış müdahalelerin yardımlarıyla da değerlerini arttırır. Bu dış yardımcı müdahalelerin, öz bilgileri kuvvetlendirmeleri konusuna gelince, bu konuda daha önce biraz bilgi verilmişti. Şimdi o bilgiye tekrar dönüyoruz.

Öz bilginin artmasına yardım eden müdahaleler, vicdan karşısında, çeşitli madde bileşimlerinin sayısız hâl ve durumlarından, yani bir sürü olaydan yararlanarak hedeflerine ulaşırlar. Olaylar kaba kıyas bilgisi süzgecinden geçerek şuurdan şuurdışına çıkarlar ve orada kalırlar. Bunlar öz varlığın emri altındadır. Ve insanın o dünya hayatı süresince orada, şuurdışında bulunurlar. Bunlar henüz şuuraltına geçmemişlerdir.

Olaylar doğrudan doğruya öz bilgi durumuna geçemezler. Çünkü bunların arasında henüz uyumsuzluk vardır. Şuurda gerçekleşen bu olaylar, şuurdışındaki nispeten kaba maddesel izlenimlerle ilk karşılaştırmalı muhasebeleri yapıldıktan sonra şuurdışına itilirler. Bunlar öz varlığın emri altında bulunmakla beraber henüz onun öz malı olmamışlardır, öz bilgi hâline girmemişlerdir. Şuurdışındaki bu bilgilerin öz bilgi hâline geçebilmeleri için, öz bilgilere uyum sağlamaları, öz bilgi sentezine dahil olabilecek duruma gelmeleri gerekir. Oysa bunların şuurdışındaki karşılaştırmalı muhasebeleri şuuraltı bilgileriyle değil, şuurdışı bilgileriyle yapılmıştır ki bunlar da öz bilgiler değildir.

Ölümden sonra spatyoma geçilince varlığın dışarısıyla bütün bağlantıları kesileceğinden, bu bilgiler şuuraltı bilgileriyle karşılaştırılarak varlık tarafından muhasebeleri yapılacak, muhasebeleri yapıldıktan sonra şuuraltına geçerek varlığa mal edilecektir. Çünkü bu uygulama şuuraltındaki bilgilerle şuurdışındaki bilgileri uyum hâline getirecek ve onları şuuraltı bilgilerinin sentezleri arasına karıştıracaktır.

Demek ki bütün hayat boyunca şuurdışı kalan bilgiler, ancak ölüm olayıyla büyük muhasebeden geçtikten sonra varlık tarafından temsil edilip şuuraltına girebilirler. Şuurdışında bilgilerin nasıl toplandığına gelince, bunlar şuur tarafından idrak edilen ya da edilmeyen dünya realitelerinin

uyku sırasında kabaca yapılacak vicdan karşısındaki kıyas bilgisi mekanizmasına tabi tutularak şuurdışına itilmesi yoluyla birikirler.

* * *

Kısaca, idrak edilsin ya da edilmesin, şuurun karşılaştığı olaylar, şuurdışındaki kıyas bilgileriyle sonuçlandırılırlar ve bu sonuçlar şuurdışında kalırlar. Bunlar orada, varlığın henüz öz bilgileri hâline girmemişlerdir, bundan dolayı şuuraltına ait değildirler. Bununla beraber bu bilgiler varlığın egemenliği altındadırlar ve icap ettikçe şuur alanına çıkarılabilirler. Ve ancak ölümün ardından yapılan büyük muhasebeden sonra şuuraltındaki öz bilgi yüküne karışırlar.

Öz bilgiyi besleyen kaynaklar ve yollar çok çeşitlidir. Bunların en önemlilerinden bazılarını söyleyeceğiz. Bilgi, din, millet, aile gibi toplumsal durumlar ve bu durumları kuvvetlendiren hâller ve sonunda doğrudan doğruya çeşitli kademelerde vazifeli varlıklar tarafından insanlara ve medyomlara verilen tebliğler[16], ilhamlar, bilgiler ve bütün bunlardan doğan olaylar, öz bilgiyi arttıran ve varlığı vazife planı bilgisine yaklaştıran kuvvetli malzemelerdendir. Bunlar dünya realiteleri içinde geçirilir ve dediğimiz gibi bazı uygulamalardan sonra varlığın öz bilgi dağarcığına karışır. Şimdi biraz öz bilgi üzerinde duralım.

* * *

Öz bilgi, en ilkel devreden itibaren geçmiş hayatlara ait elde edilen kazanımların daha önceki kazanımlarla karşılaştırılması, yargılanması sonucunda ulaşılan ve varlığın -insanın değil- malı olan, insanların idrak edemeyecekleri birtakım derin izlenimlerdir. Bunlar idrak biçimleriyle bir taraftan hizmetinde bulundukları ruhun tekâmülünü sağlarken, diğer taraftan yeni bilgilere zemin hazırlayarak varlığın gelişim alanını genişletirler. Bu kazanımlar, dünya idraki tekniği içinde birtakım durumlarla elde edilir. Bu durumları olay kavramı içinde toplamak mümkündür. İnsan, etrafındaki olaylardan bazılarının içinde bizzat yaşar, o olayların kahramanı olur. Bazılarında da bizzat yaşamaz, onların içinde yaşayan diğer insanların ve varlıkların durumlarını yakın bir ilgiyle takip eder ve gözlemler. İşte insanların dünyada hayatları icaplarıyla doğrudan içlerinde yaşadıkları ya da dolaylı olarak başkalarında gördükleri olay

bileşimlerine ait ilişkiler dünya idrakiyle ifade edilen bilgilerin toplu olarak hepsidir ki bunlar, öz bilgiden ayrı kavramlar ve öz bilgilerin oluşumuna aracı olan malzemelerdir. Ancak bunların, ölümün ardından spatyom hayatında geçirecekleri çeşitli mekanizmalardan sonra öz varlığa geçen sonuçları ve izlenimleri, öz bilgi hâlinde varlığın malı olurlar.

İşte daha önce açıkladığımız şuur, dünyanın kaba realiteleriyle, daha doğrusu bu olaylarla doğrudan doğruya karşılaşarak dünyadan yeni bilgi malzemelerini toplamaya devam eder. Öz bilgilerle dünyada bilgi diye değer verilen olayların farklarını böylece belirttikten sonra bunları birbirine karıştırmadan bilgi kelimesinin dünya diline göre anlamını kullanarak açıklamamıza devam edeceğiz.

* * *

Dünyaya ait bilgilerin irdelenmesini kolaylaştırmak için bir ağaca benzeterek onların doğrudan, yani olayların bizzat içinde yaşanarak elde edilenlerine gövde bilgiler; dolaylı yani başkalarının gözlemleriyle elde edilenlerine de dal bilgiler diyebiliriz ki bunların her ikisi de kendi kapasitelerine göre öz bilgilerin gelişimine sebep olan güçlü araçlardır. Örneğin, elini ateşe sokmuş bir çocuğun yanık ıstırabını bizzat duymasıyla edindiği bilgi onun için bir gövde bilgisi ise diğer bir çocuk arkadaşının elini yakmasından doğan ıstıraplarının ve tepkilerinin gözlemiyle elde ettiği bilgi de dal bilgi olur. Bu örnekle de öz bilgilerin oluşumunda gövde bilgilerinin dal bilgilere göre daha kestirme yoldan sonuçlar verebileceğini anlatmış oluyoruz. Bununla beraber, insanların bizzat her olayın içinde yaşamalarına ve sadece doğrudan bilgiler almalarına olanak bulunamaz. İşte bu olanaksızlıktan doğan eksiklikler dal bilgilerle tamamlanır.

* * *

Bilgiler öz bilgileri beslerken arada yardımcı bazı ilkelerden kuvvet alınır ki bunlardan biri de nedensellik ilkesidir.

Evrende hiçbir olay sebepsiz değildir. Evrenin bütün olayları, ilişkileri, tesirleşmeleri, kuruluşları, değişişleri, dağılışları, kısacası bütün madde bileşimlerinin biçimlenmeleri, dönüşümleri ve biçimsizleşmeleri; büyük tekâmül nedeninin zorunluluklarıyla birbirinin nedeni ve sonucu hâlinde ve birbirine bağlı olarak meydana gelir. İşte bu, evrendeki büyük nedensellik

ilkesinin bir görünümüdür. Zaten bu kitabın her noktasında, bütün hareketlerin sebeplere dayandığını ve sonuçlara vardığını ifade etmekteyiz. Sebepsiz ve sonuçsuz hiçbir oluş düşünülemez. Evrende bütün ilişkilerin kuruluş ve dağılışlarına ait mekanizmalar bu ilkeye göre işlemektedirler. Hiçbir olay başıboş ve bağımsız değildir. Her olay doğrudan ya da dolaylı olarak diğer olaylara bağlıdır. Böylece bütün evren, bütün parçalarıyla büyük bir bağ şebekesiyle örülmüştür ki bu bağların düğüm noktaları nedensellik ilkesinin sebep-sonuç zorunluluklarıdır. Her olay bir üsttekinin sonucu ve bir alttakinin nedenidir. Hangi olayın sebebi görülmüyorsa bu durum, o olayın sebebinin bilinmemesinden ileri gelmektedir.

* * *

Nedensellik ilkesi, olayların öz bilgiye dönüşümlerinde en önemli rolü alan idrakin kullandığı kıyas bilgisinin kuvvetli bir dayanağıdır. Nedensellik ilkesi hakkında yukarıdaki kısa bilgiyi verdikten sonra, idrak ile kıyas bilgisinin karşılıklı durumlarını belirtmemiz faydalı olur.

Kıyas bilgisi, idrakin nedensellik ilkesine uyması yoludur. İdrakler, evrendeki nedensellik ilkesine uyum sağlayabildikleri oranda gelişirler. Nedensellik ilkesine yabancı kalan idrakler, evrendeki sonsuz bileşimler arasında var olan sonsuz ilişkileri tayin ve takdir etmekte o oranda güçsüzlük gösterir ve o oranda da geri ve basit durumlarda kalırlar. Ateşi eliyle tutarsa elinin yanıp yanmayacağını idrak edemeyen bir çocuğa ateşle oynama yetkisi verilmez. Çünkü onun idraki henüz böyle bir işe layık duruma gelmemiştir. Onun idraki, bu maddelerin ilişkilerine ait nedensellik ilkesine henüz gereği kadar uyum sağlamamıştır. İşte bu uyumu sağlayacak şey, onun kıyas bilgisi olacaktır. Kıyas bilgisine girmek için o çocuk, eliyle ateşi birkaç defa tutma deneyimini yapacak ve her defasında eli yanacaktır. Her eli yandığında onun idrakinde el ve ateş ilişkilerine ait sebep ve sonuçlar hakkında yavaş yavaş birtakım sezgiler belirecek ve kıyas bilgilerinin yardımıyla bu sezgiler bilgi hâline geçecektir. Böylece idrak ve dolayısıyla öz bilgi içeriği artacaktır. Bu uygulamaya görgü ve deneyim diyoruz.

* * *

Verdiğimiz bu bilgiler gösteriyor ki öz bilgileri arttıran nedensellik ilkesi ile kıyas bilgisi, bu işlevlerini ancak olaylar yoluyla yapmaktadır. Olaylar olmayınca ne nedensellik ilkesi irdelenebilir, ne kıyas bilgisi anlaşılabilir, ne de bunların birbirine bağlantısı söz konusu olabilir. Öyleyse kıyas bilgisine devam edebilmek için ilk önce olaylar üzerinde durma zorunluluğu meydana geliyor.

Bilgilerin ve öz bilgilerin elde edilmesi ve bunların sonucu olarak da tekâmülün kazanılması için gerekli olan esaslı malzemelerden birisi ve hatta birincisi olaydır. Olayların içinde doğrudan ya da dolaylı olarak yaşamak gerekmektedir.

Olayların ortaya çıkması birçok sebebe bağlıdır. Fakat her şeyden önce olaylar sebep-sonuç yasası hükümlerine göre gerçekleşirler. Aslında olayların öz bilgiyi doğurabilmeleri de onlardaki sebep-sonuç ilişkilerine, idraklerin kıyas yoluyla uyum sağlayabilme derecelerine bağlıdır. Ateş çocuğun elini yakar, çocuk bu ıstırabı duymuştur. Onun ateşten elinin yanması, eliyle ateşi tutmasından ileri gelmiştir. Eğer çocuk bu yanık duygusu etrafında toplanan olaylar arasındaki sebep-sonuç bağlarını idrak edebilirse öz bilgi bakımından onun alacağı sonuç başka olur, edemezse yine başka olur. Yani idrakin bu olaydaki sebep-sonuç bağlantılarına uyumu oranında bilgiler ortaya çıkar ve ruha yansır. Bilgileri sağlayan olaylar o varlığın ihtiyacıyla orantılı olarak yardımcı varlıklar tarafından düzenlenir ve insanın önüne konur ya da aynı sebeple yine o varlığa, yardımcı varlıkların gönderecekleri tesirlerle yaptırtılır. O varlık bu olaylara bizzat kendisi, kendi hareketleriyle sebep olur. Çünkü o insanın bilgisini hazırlayan bu olayların düzen ve sıralanışları tekâmülle ilgili bir sürü bireysel ve toplumsal planlara ve bir sürü düzene tabidir ki bu düzenler de ancak üstün idrakler ve güçler tarafından yürütülebilir.

İstenilen herhangi bir olayı bir insana yaptırtmak için icap ettiği zaman yardımcı varlıklar, onun vicdanının nefsaniyet unsurlarını harekete geçirirler. Ya da onun karşısına kendi seçimi dışında olaylar çıkartırlar ve böylece onu çeşitli hareketlere sevk ederler. Bu da nefsani hareketlerinin acı sonuçlarını onlara tattırmak ve bu sayede insanları kıyas bilgisine götürerek öz bilgilerine o yoldan değerler hazırlamak içindir. Örneğin bir insan, eğer bir katilin duyacağı ıstırapları çekecekse, onun buna ihtiyacı varsa o insanın

önüne öyle olaylar çıkartılır ki o, bunların karşısında kendini tutamaz ve adam öldürür. Demek ki böyle sonucu çok ağır bir olaya onun bizzat sebep olması, keyfî ya da rastgele meydana gelmiş bir iş değildir. Çünkü yavaşlattığı gelişim hazırlıklarını tekrar canlandırabilmesi için gerekli olan kıyas bilgisine onun girebilmesi, olaylara ancak bizzat kendisinin liyakat kazandığını idrak edebilmesi oranında mümkün olur. Bunu da sağlayacak olan şey onun bir adamı öldürmesidir. O bu adamı öldürsün ki o zamana kadar vicdanının vazife unsuruna, nefsaniyet unsurundan daha fazla değer vermeyen, daha doğrusu buna yetmeyecek derecede zayıf olan bilgi ve idrak dağarcığı, bu olay yüzünden gireceği kıyas bilgisi yoluyla yeterli derecede güç kazansın ve zenginleşebilsin ve artık ondan sonra da iradesini vazife unsuruna yönelterek gelişiminde hız alma olanaklarına kavuşabilsin. Varlığın buna benzer daha binlerce ihtiyacı karşısında bu yardımlar ve müdahaleler gerçekleşerek çeşitli olaylar ortaya çıkartılır. İşte vicdan düalitelerinin üst unsurlarına yönelmeye yeterli olacak derecede kuvvetlenmemiş, daha doğrusu alt kademe bilgilerinin tesirlerinden kendilerini kurtaramamış ve vicdanlarının denge seviyelerini yükseltmekte güçsüz kalmış insanların karşılarına, onların tekâmülleriyle vazifeli olan yardımcı varlıklar böyle bir sürü olay çıkartırlar ve onlar da bu olaylardan meydana gelmiş azap ve ıstırapların tesiri altında, girdikleri kıyas bilgisinden önemli dersler alırlar ki bu derslerin her biri onların öz bilgilerinin tohumlarını atmaktadır. Böylece o varlık, idrakini daha üst kademelerdeki realitelere ait yüksek değerlere hazırlar ve gelişir. Yani insanüstü aşamasının vazife bilgilerine yaklaşır. Onun için çoktan beri insanlar arasında sınav, sınama diye anılan bu ıstıraplı olaylara insanlar -pek de niteliklerini idrak etmeden- birer kurtarıcı etken gözüyle bakmışlardır ki doğrudur. Nitekim biz de bu sınav ya da sınamaların ya da deneyimlerin sonuçlarından çıkan derslere görgü ya da gözlem diyoruz. Bunların her biri birer tekâmül malzemesidir.

* * *

Gerek nedensellik ilkesi, gerek bu ilkenin ışığı altında olayların akışları -insanları bu olaylar içinde doğrudan ya da dolaylı olarak yaşayarak- bir kıyas bilgisine götürür demiştik. Gerçekten öz bilgilerin artışında kıyas bilgisi önemli bir unsur olarak belirmektedir.

Kıyas bilgisinin en etkili yardımcısı acı ve ıstıraptır. Burada ıstırabın da öz bilgiyi kazanmada önemli rolü olduğunu belirtmek gerekir. Şurası açıktır ki kıyas bilgisi, genellikle ıstırap yoluyla öz bilgiyi ve idraki beslemektedir. Spatyomda çekilen ıstıraplar, şuurdışı bilgilerinin muhasebeleri sırasında varlıkların girecekleri kıyas bilgilerinin değerli yardımcılarıdır. Buna dair bir dünya örneği vereceğiz. Bu örnek, bu konunun bütün inceliklerini içermektedir.

Dünyada en güç yenilen ve birçok aşamaları derecesi oranında kapsayabilen, birçok sınavların, birçok ilerlemelerin, birçok gerilemelerin etkeni olan cinsiyet bencilliğini ele alalım. Bir adam sırf etinin, sinirlerinin arzularını yerine getirmek için bir kadını sevmektedir. Ve bu yoldan o, maddesel bencilliğini atlatma durumundadır. Sevdiği kadın bir gün ondan bıkar, bir başkasını sever. İşte bu sınama karşısında bu adam sevgilisini öldürecek kadar nefsaniyetine yenilir. Onun böylece göstereceği tepkiler derece derece aşamanın sonuna kadar değişerek gider. Şimdi, vicdanın az çok ilerlemiş aşamasında aynı durumdaki başka bir adamı alalım. Sevgilisi onu terk etmiş ve bir başkasını sevmeye başlamıştır. Vicdan aşamasının yukarılarına doğru ilerlemekte olan bu adam bunu kırılmadan kabul edecek ve belki de o kadına bu konuda elinden gelen yardımı yapmaktan da çekinmeyecektir. İşte burada bir cinayetle bir erdemin, bir bencillikle başkalarını düşünmenin kıyası karşı karşıyadır. Cinayeti işleyen adam, bu kıyasın bilgisine eğer kendi idrakiyle varacak durumda değilse (ki mademki bu cinayeti işledi, değilmiş demektir) o zaman dış müdahalelerin yardımı ona gelmeye başlayacaktır ki böylece o, bu kıyasın idrakine varabilsin. Ve ancak bu kıyas bilgisiyle sonuç ortaya çıkacak ve o adam bencillik nefsaniyetini yenmek için gerekli olan çabayı gösterebilecektir. Şöyle ki: O, cinayetini bir bıçakla işlemiş olsun. Cinayetin ardından bir hapishaneye kapatılacaktır. Burada kıyas sınamalarının bir zincirini sıralamak istiyoruz. Bu adam ilk önce hapishanede, cinsel arzularını ve zevklerini tatmin edememe ıstırabıyla zoraki bir kıyasa girecektir. Ateş karşısında eli yanan bir çocuk gibi, yine ateşe benzeyen tutkularının ilk acı sonuçlarını bu şekilde duymaya başlayacaktır. Böylece ıstıraplarına sebep olan etkenin ne olduğunu kendisine öğreten bir kıyasla karşılaşacaktır. Bu onu uslandırmadı diyelim. Mahkûm hapishanede yaşlanacak. Hormonları, gücü, cinsel

faaliyetleri zayıflayacak ve cinsiyet işlevini yapmakta güçsüz kalacak. Bu duruma gelince, bu adam artık sırf etine ve sinirlerine özgü olan bencilliğini duymayacak ve ancak onu imgeleyecektir. Eğer önceki derslerden yeterli derecede ders almadıysa, olayların verdiği bilgilerden gereği kadar faydalanamadıysa o zaman bu mahkûmu bir kavgada başka bir mahkûm bıçaklayacak ya da o öyle bir kaza geçirecek ki bıçak gibi sivri bir cisim onun vücuduna saplanacak. Ve bundan şiddetli bir maddesel ıstırap duyacak. Burada, örneğimizin öznesi gayet doğal olarak zorlu bir kıyasa girecektir. Cinsiyetten yoksun olduğu için doğrudan doğruya etinin tutsağı değildir. Artık o realiteden zorunlu olarak geçmiştir. Üstelik bir katil sınamasının anısını kıyas yoluyla yaşatacak bir de kaza atlatmıştır. Artık bu durum karşısında bu varlığın bir ders almaması ve gerekli bilgileri kazanmak için çaba gösterme girişiminde bulunmaması mümkün olmaz.

Şimdi bir de yukarıdaki örneğin nesnel bir gözlemini veriyoruz: Orta yaşlı zengin bir adam, seviştiği ve oynaştığı genç bir kızın, kendisinden bıkıp yüz çevirmesi üzerine tekrar ilgisini kazanabilmek için yaptığı bütün girişimlerin boşa gittiğini görünce işi zorbalığa döktü, kızın yolunu beklemeye başladı ve yakalayınca da bir bıçak ile vücudunu 25-30 yerinden delik deşik ederek onu yere yıktı. Cinayetin ardından idamdan kurtulan bu adam bir akıl hastanesinde cinayet işlemiş deliler kısmına ayrılan yere kapatıldı ve on iki yıl orada kapalı kaldı. Bir gün aynı kısımda oturan ve kendisi ile çok iyi anlaşan azgın bir delinin geçirdiği ruhsal bir kriz sırasında saldırısına uğradı ve deli, elindeki bir bahçe çapasıyla onun vücudunu 25-30 yerinden çapalayarak parça parça etti ve yere yıktı.

Bu gözlem de yine bütün kıyasların sıralanışlarını gösteriyor. Elbette, gerek ateşte eli yanan çocuğun, gerek sevgililerini tutkuları yüzünden öldüren ve biri hapishanede, diğeri akıl hastanesinde, daha önce işledikleri cinayetlerin benzerleriyle karşılık görerek can veren bu delikanlıların derece derece çektikleri ve çekecekleri ıstıraplar ve acılar, onları kuvvetli birer kıyas bilgisine sokacak ve bu bilgi de yukarıda şemasını çizdiğimiz yoldan onların -ileri kademelere ulaşabilmeleri için gerekli olan- öz bilgilerini ve idraklerini hazırlayacaktır.

* * *

Demek ki bilgiyle idrak beraber yürümektedir. Bu bakımdan, bunların gelişimini birlikte açıklamak gerekir. İdraklerin gelişiminde iki yol vardır. Birincisi, insanın kendi bünyesi dahilindeki durumları inceleme konusu yaparak ilerlemesidir. Buna idrakin doğrudan gelişimi deriz. İkincisi idrakin beden dışındaki olayları gözlemlemesiyle, daha doğrusu kendisinin sebep olduğu olayları irdeleme yoluyla olan ilerleyiştir. Buna da idrakin dolaylı olarak gelişimi deriz. İdrakin dolaylı gelişiminde kullanılan unsurların başında insanların görgü ve deneyimlerini arttıracak olan etraflarındaki, kendilerinin bizzat sebep olduğu olaylar, işler ve eserler gelir ki bunların çoğu dış tesirlerin yardımlarıyla meydana getirilir. Bu olaylar özellikle gelişimin ilk kademelerinde ağır, zahmetli, güç, ıstıraplı ve çok uzun vadeli görünürler. Bitmeyecek ve tükenmeyecekmiş gibi duygular oluştururlar. Bu sırada insan güçlükler içinde çalışır, bir lokma gıdasını sağlamak için bütün hayatı boyunca doğanın çeşitli olanaksızlıklarıyla boğuşur, canavarlarla, kendi cinsleriyle didişir. Bu mücadelede bazen kazanır, genellikle yenilir. Bunların azaplarını nefsinde duyar, böylece onun işkenceli hayatı yüzyıllar boyunca sürüp gider. Bütün bu olayların, insanlardaki idrak ve öz bilgileri nasıl besleyip arttırdıklarını, gelişim mekanizmalarının dengelerini hangi yollardan üst seviyelere yükselttiklerini daha önce söylediğimiz için onları burada tekrara gerek görmedik. Böylece bu olaylar, bir taraftan öz bilgilerin artmasına sebep olurken, diğer taraftan da idrakleri, gelişim mekanizmalarına müdahaleye sevk ederler. Bu da yeni yeni olayların, sınavların, deneyim ve gözlemlerin ortaya çıkmasına yol açar ve böylece idrakin yürüyüş temposu yavaş yavaş hızlanır.

İdrak arttıkça etraftaki olayların anlamları daha fazla belirir ve bu sayede insanın beynine ait madde bileşimlerinden süzülen idrak titreşimleri bu sayısız olaydan çeşitli sonuçlar çıkarmaya, olay parçalarından türlü türlü bileşimler kurmaya başlar ki bunlardan da dünya bilgileri meydana gelir. İdrakler geliştikçe bu bilgiler de artar ve kapsamı genişler. Böylece bilgiler çeşitli dallara ayrılır. Sanat, edebiyat, bilim, tıp, felsefe, müzik, resim, ekonomi, siyaset, din gibi bir sürü bilgi kolu meydana gelir. Bütün bunlar gelişim mekanizmasında artan idrakin, olay maddelerinden kurduğu yeni madde bileşimlerinin sonuçlarıdır. Ve doğal olarak tekâmülün ancak dünyadaki icap ve zorunluluklarını yerine getirmek üzere dünyaya özgü ve

dünyada kalmak zorunda olan şeylerdir. Bunlar dünyayı yöneten vazife planının tesirleri ve denetimleri altında gerçekleşir. Öyleyse, dünyadayken öz idrakin genişlemesi, onun aracı olarak kullandığı beyne bağlı durumlarının karmaşıklaşması, zenginleşmesi ve yüksek ince madde hâllerine doğru yeni oluşumlara sahip olmasıyla ilgilidir.

Zaten ruhun tekâmülü için olay maddelerinin öz varlıkta meydana getirdiği sonuçların, yani öz bilgilerin, öz idrak kanalıyla ruha yansıması gerektiğini daha önce belirtmiştik. Bundan dolayı, tekâmül ihtiyacıyla dünyaya gelen bir varlık, dünya olayları olanaklarından mümkün olduğu kadar fazla yararlanmaya çalışır. İdrakin bu yararlanması hem bedenin biçim değiştirmeleri hem de bedenin yaşadığı âlemin sayısız madde değişimleri sayesinde olur. Bunlardan birinciye idrakin doğrudan gelişimi, ikinciye dolaylı gelişimi demiştik. Doğrudan hâllerde idrak doğrudan doğruya bedende biçimlenme, dönüşüm ve biçimsizleşmeler meydana getirmekle yaptığı uygulamalar sonucunda gelişimler kaydederken, dolaylı hâllerde de yine bizzat idrakin beden aracılığıyla yapacağı ya da üst vazifelilerin düzenleyeceği sayısız dış olayların sonuçları üzerindeki uygulamalarıyla genişler.

Evren içindeki bütün biçimlenmeler ruhların ihtiyaçlarıyla ayarlıdır. Ölçü dahilindeki dönüşümler çeşitli mekanizmalarla meydana gelir. Dünyada çok ince bir madde hâli olan idrak de böylece bu çeşitli mekanizmalar içinde doğrudan ve dolaylı olarak kendisini, ruha hizmet edebileceği en uygun tarzda hazırlar. Bunun için de bizzat kendi bedenine ve bedeni aracılığıyla da dış âleme tesir ve müdahale eder. Hem bedeninde hem dış maddelerde meydana getireceği gelişimlerle kendi gelişimini ve öz bilgisinin artışını sağlamış olur. Ve unutulmasın ki bütün bu işler, daha önce uzun uzadıya açıkladığımız tesirlerle, mekanizmalarla ve düalite ilkesi tekniğiyle meydana gelmektedir. Öz bilgilerin gelişimini hızlandıran ve besleyen unsurlardan bilgiyi açıkladıktan sonra, sevgi unsuru üzerinde de bazı bilgileri vereceğiz.

* * *

Gerçekten dünya hayatının birçok olaylarına ve sınavlarına sebep olan sevgi, hem öz bilginin oluşumunda hem de vicdanın gelişiminde doğrudan

ve dolaylı yollarda rol alan en güçlü etkenlerden biridir. Sevgi olmasaydı öz bilgiyi kazanma yolları ve vicdan mekanizmasının olumlu ya da olumsuz yönlerde sonuçlar meydana getirmesi fırsatları oldukça azalmış ve sonuç olarak sınavlar, deneyimler, gözlemler ve kıyas bilgileri olanakları iyice sınırlanmış olurdu. Çünkü sevgi vicdanın hem üst unsurlarını destekleyerek olumlu yollarda meydana getirdiği olaylarla doğrudan doğruya, yani şuurlu bir idrakle öz bilgilerin çoğalmasına yardım eder hem de vicdan mekanizmasının, icabında alt unsurlarını harekete geçirip ortaya çıkmasına sebep olduğu ıstıraplı ve azaplı sonuçlardan doğan kıyas bilgisi yoluyla dolaylı ve otomatik olarak öz bilginin artmasına hizmet eder. Örneğin insanlardan birini hapishaneye, diğerini akıl hastanesine gönderen ve ikisinin de öldürülerek kıyas bilgilerine ve bir sürü ıstıraplara sebep olan yukarıda söz ettiğimiz sevgiler -aslında yine olumlu olmakla beraber- olumsuz görünen yoldan gerçekleşen tesirleriyle, dolaylı gelişimlere örnek oluştururlar. Sevginin önceki iki örneğinden başka olumlu şekilde tesiri görülen bir örneğini de burada veriyoruz: Henüz deneyimsiz bir genç, bir kadını büyük ve temiz amaçlarla sevmektedir. Kendisi de vicdan aşamasında oldukça ilerlemiş bir durumdadır. Fakat kadın, nedense istediği üstün nitelikleri görmediği için onu reddetmektedir. Delikanlı kadının beğeni ve ilgisini kendine çekmek kararlılığıyla üstün niteliklerini arttırmaya, kendisini değerlendirmeye çalışmak üzere derhal işe koyulur. İlk önce bu işleri sevginin otomatizmiyle yapar. Başarısı arttıkça sevginin kapsamı genişlemeye ve anlamı değişmeye yönelir. Bu sayede kendini daha çok yetiştirme ihtiyacını duyar, insanlığa yararlı eserler meydana getirmeye çalışır. Herkesi sevmeye, herkes tarafından sevilmeye başlar. Sevgi genelleşir ve ilk basit tek yönlü biçimini genel ve kapsamlı bir ilginin sonsuz yönleri içinde kaybeder ve böylece o, ilk sevgisi yolunda yürürken karşılaştığı bir sürü sonuçlarla öz bilgisini arttırır ve yüksek bir vicdan dengesi seviyesinde aktif ve vazife bilgilerine hazırlanmış bir varlık hâline girer.

* * *

Sevgi denince daima onun dar anlamı üzerinde durmamak gerekir. İnsanların anladıkları dar anlamdaki sevgi, geniş bir sevgi kavramının gelişim mekanizmasında aldığı büyük rolünün -önemli olmakla beraber-

küçük bir kısmıdır. Yani bizim burada kastettiğimiz sevginin sonsuz yönleri ve şekilleri vardır. Sevginin vicdan mekanizması, daha doğrusu gelişim mekanizması karşısındaki rollerini açıklarken bu geniş anlamı üzerinde durmak gerekir. Ancak böyle yapılırsa onun tekâmüldeki tam değeri belirtilmiş olur. Öyleyse böyle genel anlamdaki sevgiyi açıklayalım.

Sevgi, herhangi bir şeye karşı duyulan çekimdir. Dünyada her şey, her realite yerine ve adamına göre -her gelişim kademesinde bulunan- insanları ve varlıkları çeşitli tarzda kendisine çekebilir. Bundan dolayı her kademede, her şeye karşı sevgi duyulabilir. İşte sevgi bu kadar genel ve kapsamlı bir konudur. Maddelerin birbirine karşı gösterdikleri fizikokimya ilgiler bile, yüksek varlıklarda görülen sevginin belki en maddesel ve ilkel bir hazırlığıdır ki bu, o aşamadaki varlıkların kendilerine özgü ihtiyaç ve zorunluluklarının birer icabıdır. Bitkilerin, gıdalarını dışarıdan bünyelerine almaları, havanın karbonunu, oksijenini çekerek kendi öz sularına karıştırmaları ve hatta bazılarının güneşe karşı dönmeleri, hayvanları içlerine çekip sindirmeleri genellikle fizikokimya görünüşlerde görünen bu çekimin çeşitli içgüdüler niteliğindeki ortaya çıkışlarıdır.

Sevginin bitkilerde basit ve çeşitli mekanizmalarla görünen bu çekim hâllerinin, hayvanlarda daha az maddeselleşmiş ve az çok insanlarınkine yaklaşmış durumlarını görmeye başlarız. Hayvanlarda yavru, eş, aile, arkadaş, hatta hemcinslerinin dışındakilerle dostluk bağlarının bazen tamamen sevgi manzarasını alan çeşitlemelerini gözlemlemek mümkündür. İnsanlara gelince, oldukça geniş bir idrakle duyulan sevginin yüksek ve zengin görünümleri bu aşamada meydana çıkar.

* * *

Burada sevginin niteliğini biraz daha açıklamamız gerekir. Sevginin bedenle ilişkilerini daha iyi açıklayabilmek için bu kitabın baş taraflarındaki madde bileşimleri bilgisini bir daha gözden geçirmek faydalı olur. Her şeyden önce şunu açıkça belirtmek isteriz ki bir duygu diye bilinen sevgi unsurunun bedendeki oluşum mekanizmasına ait vereceğimiz bilgiler daha önce de söylediğimiz gibi, bedende ortaya çıkan ve ruhsal denilen bütün hislerin ve tutkuların da oluşumlarını kapsamı içine alır. Bu bilginin ışığı

altında, bedende var olan bütün duyguların bedendeki oluşumlarını ve bedenle olan ilişkilerini açıklamak mümkün olur.

İnsanlığın gelişim kademelerinde en yüksek biçimini bulan sevgi, bedenin çok ince bir kısım madde bileşimlerinin yaydıkları yüksek ve süptil titreşimlerin, enerjilerin görünümlerinden ibarettir. Bir insanın gerek kendi görgü ve deneyimlerinin, yani öz bilgilerinin ve plan uygulamalarının icap ve sonuçlarıyla, gerek doğrudan doğruya bir sınav konusu olarak, vazifeli varlıkların müdahaleleriyle beyninin belli kısımlarında öyle yüksek ve ince düzenlerde birtakım madde bileşimleri ve sistemleri oluşmaya başlar ki bu ince bileşimlerin yaydıkları titreşimler ve enerjiler onun etrafında çok kuvvetli ve çekici bir alan, bir manyetik alan meydana getirirler. Yalnız burada kelimelerin ifadelendireceği kaba anlamlara bakıp bu sözlerden, sıradan bir mıknatıs akımını kastettiğimiz anlamını çıkarmamak gerekir. Bunlar, tanıdığımız mıknatıslık dalgalarından çok ince ve onlarla kıyaslanamayacak derecede yüksek niteliktedir. İşte bu alan, kendisiyle sempatize olabilecek birçok diğer titreşimleri çeker. Ve aynı yoldan o diğer titreşimlerin tabi oldukları manyetik alanlar tarafından çekilir. İşte bedenlerin birbirini sevmeleri ve birbiri tarafından sevilmeleri kelimelerinin ifade ettiği anlamlar budur. Bedenlerde şu ya da bu icapla oluşan bu ince madde bileşimleri devam ettikçe yaydıkları titreşimler de devam eder. Bunlar değiştikçe, bu değişimin şekil ve derecesine göre titreşimlerin nitelikleri ve şiddetleri de değişir. Bu bileşimler dağılınca titreşimler de ortada kalmaz ve sevgi görünümü de biter. Bütün bu işlerin, icaplara göre yukarıdan gelen tesirlerle olduğu bilinir.

Şimdi bir de bunun tersini düşünelim. Diğer bir insan var...Onun bedeni de aynı tarzda fakat başka düzenler dahilinde yine birtakım ince madde bileşimleri kurmaktadır. Bunlar, diğer kaba fizikokimya madde bileşimlerine oranla bir hayli ince ve süptil olmalarına rağmen önceki sevgi bileşimlerine oranla kabadırlar. İşte bunların yaydıkları titreşimler de antipati ve nefret titreşimleridir. Bunlar da etraflarından, ilgilendikleri nefret ve antipati duygusu titreşimlerini aldıkları gibi, kendileri de onlara aynı titreşimleri gönderirler. Böylece birincilerin bütün bedenlerinden sempatik yayın çıkarken, ikincilerin bedenlerinden sürekli olarak antipatik dalgalar etrafa yayılır. İncelikleri ve güçleri daha üstün olan sempatik yayın,

antipatik yayını yapan madde bileşimlerine çevrilirse, onlardan çok kuvvetli olan bu titreşimler o bileşimleri silip dağıtabilirler. Bu sebepten dolayı sevenler ve sevilebilenler, düşman olan ve kin besleyenlerden çok daha güçlü ve etkin durumdadırlar. Bunlar toplumsal yoldaki gelişim uygulamasında işe yarayacak çok faydalı bilgilerdir.

* * *

Sevgi -olumlu ya da olumsuz yollarda kullanıldığına göre- vicdan mekanizmasında sonsuz olay çeşitlemelerine sebep olarak öz bilgileri arttıran önemli bir gelişim aracıdır. Ve bu bakımdan o da insan hayatındaki diğer bütün güçlerde olduğu gibi, bedenlenmeyi zorunlu kılan ihtiyaç ve icaplara göre devam eder, zamanı gelince dağılır ya da yozlaşır. Ve bütün bu durumlardan varlıklar öz bilgi dağarcıklarını doldururlar, ruhlar faydalanırlar.

Böylece, sevgi yüksek yönüyle güç ve karakterine göre, vicdanın daima üst unsurlarıyla sempatize olmaya eğilimi olduğundan, onun denge hattının sürekli olarak yükselmesine sebep olur. Yeter ki bu sevgi titreşimlerine çeşitli sebeplerden ve özellikle bazı zorunlu ve gerekli sınav ve gözlem ihtiyaçlarından dolayı daha basit ve kaba bileşimlerin ağır yayını karışmış olmasın. Örneğin, bunlardan kıskançlık, bencillik, gurur, özsaygı, kabadayılık, para ve şöhret hırsları gibi sevgiyi zehirleyici bir sürü diğer kaba madde bileşimi sevgi bileşimlerine karışabilir. Böylece bu kaba madde bileşimlerinden çıkan ve bedenin ince sevgi bileşimlerine devamlı olarak kuvvetle ve şiddetle yönelen tesirler yavaş yavaş sevgi bileşimlerine etki ederek onların üst değerlerini kısmen silmeye ve sonuçta bu bileşimleri yozlaştırmaya başlarlar ki bu durumda o bileşimlerden yayılan bulanık, karışık ve ağırlaşmış enerjiler, daha alt realitelerle bağdaşmaya başlayacaklarından -bu gibi durumlarda daima gerçekleşeceği gibi- vicdan mekanizmasının otomatik olarak işlemelerinin sonuçlandıracağı birtakım ıstıraplı olaylara yol açar.

* * *

Sevgi, vicdan mekanizmasına türlü çeşitlemeleriyle karışır. Çünkü onun bir kısmı vicdanın vazifeye yönelik, diğer kısmı nefsaniyete yönelik olan bir sürü yönü vardır. Özellikle insanlığın ilk kademelerinde sevginin

bencillikle karışık yönleri egemen durumdadır. Bu kaba bileşimlerle karışmış sevgi şekillerinden yukarıda biraz söz etmiştik. Bunlar bir sürü zahmetlere, sıkıntılara, ıstırap ve azaplara varan sonuçlara yol açarlar. Bazen de sevgi saf ve yüksek görünümleriyle doğrudan doğruya üst realitelere insanı ulaştırır. Onun bu yönünde özellikle feragat, özveri, başkalarını düşünmek, yardım, şefkat gibi gelişimi hızlandırıcı yüksek, ince diğer madde bileşimlerinin de görünümleri vardır. Bunun da örneğini yukarıda vermiştik.

Sevgi olumlu yolda başkalarını düşünmek yönüyle vicdanın vazifeye yönelik unsurlarını destekler ve gelişim mekanizmasında hızlı ve idrakli bir yürüyüşü sağlarken, bencillik yönüyle de nefsaniyet unsurlarını harekete geçiren olumsuz güçleriyle gelişimin yürüyüş temposunu ağırlaştırır ve zahmetli, ıstıraplı koşullar içine insanı sokar. Böylece her iki durumda da öz bilginin artmasına birbirine zıt yollardan sebep olur. Örneğin, sevgi ile bir insana yardım edilir, denize düşen birisini kurtarmak için özveri gösterilir, aç kalan bir kimse doyurulur, ağlayan gözyaşları dindirilir ve bütün bunların sonunda insana bir ferahlık, bir huzur, hatta mutluluk duygusu gelir. Bu da hızlı bir gelişimin şuurdaki görünümüdür. Buna karşılık, sevgi için birçok kalp kırılır, bir ihanetin cezası verilir, bir rakibin vücudunun ortadan kaldırılması düşünülür, başkasına kötülük yapılır ve sonuçta insanda gücenme, huzursuzluk ve sıkıntı başlar. Bu da ağırlaşmış bir gelişimin insan üzerindeki baskısını ifade eder. Birinci gruptakiler, vicdan mekanizmasının nasıl yüksek unsurlarına yönelik güçler ise ikinci gruptakiler de nefsaniyet realitelerini o kadar besleyici geri etkenlerdir. Bunların her ikisi de gelişim kademelerine göre insanlarda bulunabilir. Ve ona göre de sonuçlar doğurur.

Öyleyse, kademeler ne kadar aşağılarda ise o kademedeki sevgiye karışan bencillik malzemeleri ve titreşimleri de o kadar fazla olur. Tam tersine gelişim kademeleri ne kadar üst denge seviyelerinde ise sevgi unsuru da o oranda saf ve erdem titreşimleriyle zenginleşmiş olur. Ve bu gelişim hâli sonunda öyle bir duruma gelir ki insanlara karşı duyulan bu erdemli hisler onlara hizmet etmek, onların iyilikleri, gelişimleri konusunda her türlü yardımda bulunmayı -ne pahasına olursa olsun- göze almak gibi çok kapsamlı ve yüksek derecelere ulaşır. Ve o zaman vicdanın nefsaniyet unsurları ve realiteleri bencillikten sıyrılıp başkalarını düşünme yollarında

yürümeye başlarlar. Vicdan mekanizmasının denge seviyeleri artık başkalarını düşünmenin yüksek ve idrakli alanlarında ortaya çıkar. O insan başkalarının yükselmeleri için her türlü özveriye katlanmayı kendine bir borç, bir vazife sayar. O zaman ondaki sevgi bir vazife sevgisi hâlini almaya yüz tutar ki bu da artık onun, vazife planının eşiğine gelmiş olmasının işaretidir.

İşte, vicdan mekanizmasının bu alanlara kadar ulaşmış yüksek denge seviyesi, dünya okulunun insana kazandırdığı en yüksek aşamadır. Bu aşamaya ulaşan insan dünya okulundan tam derece ile diplomasını alacak ve dünyada kazandığı en yüksek öz bilgi gücüyle vazifeler kabul ederek daha güçlü ve mutlu bir varlık hâlinde yüksek planlara geçecektir. Bu duruma geldikten sonra vicdan düalitesi ortada kalmayacak, onun yerini daha yüksek düzende bir vazife düalitesi alacak ve varlık o andan itibaren hakiki ve nesnel bir tekâmül mekanizması içine girmiş olacaktır. Çünkü ileride söyleyeceğimiz gibi, vazife aşamasından önceki tekâmül gidişi, daha çok öznel koşullar içinde gerçekleşmektedir. Zaman hakkında açıklamalar verirken bu kavram açık olarak belirtilecektir.

* * *

Daha iyi anlaşılabilmesi için bu konuda bazı noktaları özet olarak tekrarlamayı faydalı görüyoruz.

Vicdan, realite, idrak, bilgi, sevgi, kısacası dünyada görünen bütün değerler ancak beyin cevherinin olanakları dahilinde biçimlerini almış maddesel görünüşlerden ibarettir. Bunların asıl değerleri, öz varlıkta saklı olan güçlerdedir. İşlevleri de dünya olanakları içinde ancak öz varlığa hizmet etme yolunda işler. Bundan dolayı bunlar, yalnız dünyada geçerli, yüzeysel zaman idrakiyle ölçülebilen dünya şekilleri, hâlleri ve görünüşleridir. Bunların besledikleri, gelişimlerine aracı oldukları asıl öz varlıktaki değerler ise öz varlığın tabi olduğu küre zamanının sonsuz diyebileceğimiz idrak olanaklarıyla değerlenen hakiki değerlerdir ki bu değerler, ruhun evrendeki tekâmül ölçüsünü gösterir. Küresel ya da idrakî zaman tekniği ile değerlenen bu ince bileşimler, dünyanın yüzeysel zaman idrakiyle tanımlanamaz ve nitelendirilemezler. İşte vicdan mekanizmasına ait geçen bütün bilgilerdeki idrak, bilgi, realite, unsur, sevgi vb. kelimelerin

hep bu kavramlar içinde kendi değerleriyle ele alınması gerekir. Örneğin, sevginin söz edilen yönü dünyaya ait olan değerlerini ifade eder. Bunun varlığa ait olan, idrakî zaman karşısındaki durumuna ve anlamına dünya zamanıyla düşünen bir insan asla nüfuz edemez. Aynı şekilde küresel ya da idrakî zaman tekniğine tabi olan, dünyanın ardı sıra gelen süptil âlemdeki sevgi bileşimlerinin de insanlar için idraki mümkün değildir. Ancak bedenlerinden yükselerek tamamen ayrılmış varlıklar o âleme gittikleri zaman bunların hakiki anlamlarını anlayabileceklerdir. İleride verilecek yüzeysel ve küresel zaman bilgilerini gördükten sonra tekrar bu satırlara dönülürse, yüzeysel zaman idrakine bağlı insan sevgisinin yanında küresel zaman tekniği ile yürüyen ve sevginin öz varlıktaki karşılığı olan titreşimlerin anlamındaki kapsamın derecesini sezmek daha kolay olur. Ve tek yüzeyli, basit insan idraki karşısındaki sevginin ilkel durumuyla, sonsuz imgesel yüzeyleri içeren insan üstü âlemdeki sevgi izlenimlerinin sonu olmayan kapsamı, yani öz bilgiler içinde parlayan görkemli durumu hakkında daha geniş bir sezgi kıyası yapmak mümkün olur.

* * *

Öz bilgileri zenginleştiren etkenlerden bilgi ve sevgiyi irdeledik. Fakat bunların yanında yine öz bilginin gelişiminde, artışında güçle rol alan bir unsur daha vardır ki bu unsuru insanlar henüz takdir edememiş durumdadırlar. Bu da dünyada çeşitli tekâmül kademelerindeki vazifeli varlıklar tarafından insanların varlıklarına gönderilen tesirlerdir. Bu tesirler, insanların hem bireysel hem de genellikle bu bireyler aracılığıyla kazanılan toplumsal bilgi değerlerini -insanların asla tahmin edemeyecekleri tarz ve şekillerde- arttırmaktadır. İşte bu tesirleri alan insanlara medyom diyoruz.

İnsanlar için medyomluk, evren tesirlerini, evren titreşimlerini alabilmekte duyarlılık kazanmak demektir. Dünyada medyomluk tepkilerini meydana getiren tesirlerin en önemlisi yüksek sezgisel tesirlerdir. Medyomların yapılarında sezgisel bakımdan gönderilen tesirleri kolayca ifadelendirebilmek olanak ve gücü fazladır. Fizik medyomlar için de bu kural geçerlidir. Ancak fark şudur ki öncekinde, gelen tesirler yüksek idrak bileşimleriyle ilgili çok ince titreşimlerdir. Fizik medyomlarda ise gelen tesirlerin kaba bir maddeye yöneltilmesi ve o kaba maddelerdeki tepkilerin sonucu olarak çeşitli biçimlenmeleri, dönüşümleri, biçimsizleşmeleri ya da

daha basit hareketleri meydana getirmiş olmasıdır. Demek ki genel bir görüşle birisi sezgisel, diğeri fizik olmak üzere iki medyomluk görünümü vardır.

* * *

Medyomluğun mekanizmasını açıklamaya başlamadan önce verilmesi gereken bazı hazırlayıcı bilgiler vardır ki onları bildirmekle işe başlayacağız. Bunun için ilk önce insan beyninin burada bilinmesi gerekli olan bazı durumlarından söz etmek gerekiyor.

Beyin, organizmanın, birtakım atomlarla, bu atom topluluklarından oluşmuş, yüksek işlevleri içinde bulunduran moleküllerden ve bunların hareketlerinden meydana gelmiş egemen bir organıdır. İnsan vücudunun her tarafında hücre vardır. Ve hepsinin de kendine göre belirli hareket frekansları vardır. Bir hücrenin hareketi ne kadar fazla olursa o hücrenin gücü, faaliyeti o kadar yüksek derecede olur. İnsan bedeninde en fazla harekete sahip olan hücreler beyin hücreleridir.

Aslında bu hareketlerinin fazlalığı sayesinde beyin hücreleri dünyaya ait izlenimleri alabilirler. Aynı şekilde, beyinde molekül hareketleri en fazla olan kısımlar (ki bunlar şuur merkezini temsil ederler) en akışkan ve güçlü olan kısımlardır. Nitekim şuur merkezlerinin yüksek işlevlerine karşılık yüksek frekansları vardır.

Beyin hücrelerinin alışılmış durumlarda kendilerine özgü belli frekansları vardır. Bunlar çeşitli sebeplerle çoğalabilir. Ve çoğaldığı zaman onların faaliyetleri ve güçleri artar. İşte medyomlara tesir gönderen varlıklar kullanmak istedikleri merkezlerdeki hareketleri ya doğrudan doğruya ya da şuur kanalıyla arttırarak onların faaliyetlerini istedikleri şekilde yönetirler.

Göreceli rakamlarla karşılaştırmalı bir örnek verelim. Şuur merkezinin moleküllerinin titreşimi alışılmış zamanlarda saniyede kırk bin olsun, trans hâline geçince, yani medyom, bir varlığın tesiri altında kalınca bu frekanslar saniyede altmış-yetmiş bine kadar çıkar. İşte şuur merkezinde frekansın bu artışı ile orada faaliyet de artar, idrak genişler. İdrakin genişlemesi, bu frekansın artışına bağlıdır. Frekansın artışı da o tesiri gönderen varlığın uygun görmesine göre olur.

İşte hareketlerin arttırılmasıyla, medyomun varlıktan alacağı tesirlerin anlamlarını ifade etme yeteneği ve idraki artar. Medyomlar ya konuşarak ya yazarak ya da başka bir tarzda bu anlamları dış âleme, insanların anlayabilecekleri araçlarla naklederler. Bunlara sezgisel medyom diyoruz.

Bir de fizik medyomlar vardır. Burada gelen tesirler ya tesiri alacak maddenin titreşimlerinden daha kabadır ya da ona uygundur. Kaba ise bu tesirler medyomdan geçip o maddeye gidince onun, daha önce açıklamış olduğumuz gibi, yüksek bileşimlerini besleyemeyeceğinden onların silinmesini ve bundan dolayı maddenin dağılmasını gerektirir ki bu da materyalizasyon denilen olayı meydana getirir. Eğer gelen tesirler o maddelerin bünyesine uygun titreşimleri içinde bulundururlarsa o zaman medyomun o maddeler üzerindeki tesir yeteneği artarak birtakım biçimlenmelere ve görünümlere olanak hazırlanır. Böylece, materyalizasyonlar, hayaletler, aporlar[17], eşyanın çeşitli hareket ve durumları gibi türlü isimlerle anılan sayısız fizik görünümler meydana getirilir. İnsanların fizik medyomluk grubunda gözlemledikleri olaylar bu mekanizmaya tabidir ki bunlar, maddede değer farklanması mekanizmasıyla düalite ilkesinin yürütülmesi sayesinde hareketlerin, yer değiştirmelerin ve sonunda molekül dağılıp toplanmalarının meydana gelmesi gibi durumlarla meydana getirilir.

Beyinde tam rakam olmamakla beraber, aşağı yukarı 90-100 merkez vardır. Ve bunların da bedende belli işlevleri olan 900-1000 tane ikincil merkezi, yani istasyonu vardır. İşte öz varlıktan beyne gelen tesirler, beynin şuur merkezinden bu merkezlere, oradan da -ihtiyaçlara göre- ikincil merkezlere ya da istasyonlara dağılırlar.

* * *

Şimdi bazı zamanlarda insanlarda görülen uyku, rüya, obsesyon[18], medyomluk gibi durumların mekanizmalarından sırasıyla söz edeceğiz. Ancak bu mekanizmaların esasını ve tekniğini açık olarak açıklayabilmek için bazı ön bilgileri tekrarlamak icap ediyor. Bu ön bilgiler, varlıkla beyin arasındaki bağlantı ve ilişkilere aittir.

Daha önce de söz ettiğimiz gibi, insan varlığının insan beynine sekizde yedisi bağlanmıştır. Yani varlığın yedi kısmı beyne bağlıdır, bir kısmı

serbesttir. Beyne bağlı olan kısım, şuur merkezi dediğimiz belli beyin hücrelerinden oluşmuş bir bölgeyi işgal eder. Şuur merkezi diğer merkezleri ve onlar da ikincil merkezleri yönetirler. Böylece varlığın bedene olan egemenliği, şuur merkezinden itibaren derece derece birbirine tesir eden merkezler ve istasyonlar aracılığıyla sağlanır. Daha önce insan varlığının beyne bağlı olan kısmına şuur, serbest kalan kısmına da şuur ötesi demiştik. Öyleyse varlığın bağlı bulunduğu şuur merkezi beynin, hareketleri en fazla moleküllerden oluşmuş bir bölgesidir. Bütün beden bu merkezden yönetilir. Şuur merkezi, daima dışarısı ile, yani varlıkla ilişki hâlindedir. Bu merkezin faaliyetinin azalması ya da çoğalması, kendisine gelecek tesirlerle hareketlerinin azaltılıp çoğaltılmasına bağlıdır.

Varlığın beyne bağlı olmayan serbest kısmına gelince, buna şuur ötesi demiştik. Şuur ötesini de iki kısma ayırmak gerekiyor. Yalnız şunu söyleyelim ki varlık insanların anladığı anlamda parçalanmalara, bölünmelere tabi tutulamayan süptil bir enerjiler bütünüdür. Bundan dolayı onda, maddelerde yapıldığı gibi kat kat ya da iç içe ayrılmış kısımlar düşünülemez, yani beyinde olduğu gibi bölgeler tayin edilemez. Ancak bizim burada açıklamak durumunda kaldığımız bazı işlevlerin yerine getirilmesi bakımından varlıkta böyle ayrı faaliyet durumlarını, bölge sembolü ile ifade etmek zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. İşte burada yaptığımız bölüntüler, verdiğimiz isimler bu işlevleri ifade eden durumlara aittir. Yoksa gerçekte varlıkta ayrılmış, bölünmüş kısımlar, parçalar, bölgeler yoktur. Yanılmalara düşmemek için bu durumu bir örnekle açıklamak istiyoruz. Gerçi bu örnek anlatmak istediğimiz varlığın durumuna oranla çok kabadır ve yine bizim dünyamıza ait bir realitedir. Fakat yukarıda anlatmak istediğimiz şeyin daha kolaylıkla sezilebilmesine yardım edecektir. Boşlukta toplu olarak dağılmadan duran, örneğin belli bir hidrojen hacmi düşünülsün. Bu kütle bir sürü hidrojen atomundan oluşmuştur. Şimdi bu atomları, göreceklerini kabul ettiğimiz bazı işler bakımından ayrı ayrı karakterlerde birkaç gruba ayıralım. Böylece her grubun ayrı işlevi olacaktır. Örneğin, bir kısım atomların işlevi ışık titreşimlerini yakalamak olsun, diğer bir kısım atomların işlevi ısı titreşimlerine özgü olsun, başka bir kısım atomların işlevi elektrik titreşimlerini saptamak olsun. Böylece işlevleri ayrılmış bulunan üç türlü

atom karakteri bu hidrojen topluluğu içinde karmakarışık bir durumda bulunmakta ve gruplar hâlinde ayrı ayrı yerlerde toplanmamakta olsunlar. Böylece kendilerine özgü birer bölgesi olmayan bu atomlar yine de işlevleri bakımından tamamıyla birbirinden ayrılmış durumdadırlar. Fakat söz ettiğimiz varlık böyle hidrojen atomu topluluğu gibi maddesel bir durum göstermez. Bundan dolayı bu örneği de oraya aynen uygulamak yine doğru olmamakla beraber aşağı yukarı bundan bir sezgi elde etmek mümkün olur. Çünkü varlık için böyle belli bir yerde belli bir kütle bile düşünmenin uygun olmayacağı şimdiye kadar varlık hakkında verdiğimiz bilgilerden elbette anlaşılacaktır. Öyleyse varlığı ayrı ayrı bölgesel yerleşimlere tabi tutmadan onda, ayrı ayrı işlevlere sahip idrak edemeyeceğimiz tesir karmaşıkları vardır.

Böylece şuur ötesinin, yani varlığın bedene bağlı olmayan serbest alanının iki kısma ayrıldığını, daha doğrusu birbirinden ayrı iki işlev yönü olduğunu söylemiştik. Bunlardan birincisi şuurüstü dediğimiz kısımdır. Bu, varlığın dışarıya açık olan yönüdür. Varlığın ruhundan gelen tesirler onun bu kısmından varlığa girer. Aynı şekilde, yukarıdan ve etraftaki varlıklardan gelen tesirler de yine bu kısma inerler.

Şuur ötesi alanının ikinci kısmı şuuraltıdır. Bu yine işlev bakımından varlığın dışarıya kapalı olan yönüdür. Şuuraltı alanına dışarıdan hiçbir tesir gelmez. Kendisi de dışarıya hiçbir tesir göndermez. Fakat burası, varlığın bütün evren boyunca birikmekte olan kazanımlarının deposudur. Bundan dolayı geçmiş hayatların bütün izlenimleri şuuraltında vardır, öz bilgiler burada saklıdır. İşte daha önce söylediğimiz gibi, buraya ancak öz varlığa mal olmuş, öz bilgi hâline gelmiş kazançlar girebilir.

Şuurüstü ile şuuraltının şuurla bağlantısı vardır. Bunlar birbirleriyle alışverişlerde bulunabilirler. Fakat şuurla; şuuraltı ve şuurüstünün, bir kelimeyle şuur ötesinin bağlantısı doğrudan doğruya olmaz. Köprü vazifesini gören arada aracı bir işlev daha vardır ki buna da şuurdışı diyoruz. Demek ki şuurdışı, şuurla şuur ötesi arasındaki geliş gidişlere aracı olan, varlığın üçüncü bir işlev alanıdır. Fakat şuurdışının diğer bir işlevi daha vardır ki o da şudur: Dış âlemden, dünyadan, günlük hayattan şuura gelip de henüz öz bilgi hâline girmemiş bulunan bilgilere ait izlenimler bu alanda, yani şuurdışında toplanır ve ölünceye kadar orada kalır. Demek ki

şuurdışı alanı (doğal olarak buradaki alan ifadesiyle ne demek istediğimiz sezilmektedir) aynı zamanda şuurun bir bilgi deposudur. Şuur, icap ettiği zaman -şuuraltına inmeden- gereken malzemeleri bu şuurdışından alıp kullanabilir. Bunlar varlığın son dünya hayatına, yani insanın yaşamakta olduğu hayatına ait bilgilerinin sonuçlarıdır. Bu bilgiler daha önce de söylediğimiz gibi karşılaştırmalı bir muhasebeden geçtikten sonra şuurdışına itilirler ki bu muhasebeyi yapan da vicdandır.

Şuurdışı bilgileri yine daha önce söylediğimiz gibi ancak ölümden sonra varlık tarafından, şuuraltının bilgileriyle büyük karşılaştırmalı muhasebesi yapılarak öz bilgi hâline geçerler ve şuuraltına yerleşirler. Günlük hayattaki şuur alanında gerçekleşen olaylar, uyku sırasında bu şuurdışı alanına geçerler. Aslında şuurdışı ile şuur alanları birbirine çok yakın ve sık sık ilişki hâlindedirler.

* * *

İşlev bakımından bu bölümleri açıkladıktan sonra alışılmış idrakin ne yolda gerçekleştiğini bu bilginin ışığı altında açıklayalım.

İnsan dışarıdaki bir nesneye, örneğin bir kaleme baktığı zaman o kaleme ait titreşimler görme sistemi çevresindeki noktalardan itibaren belli istasyonlardan geçerek görme merkezine gider. Oradan da şuur merkezine yansıyınca ilk maddesel idrak gerçekleşir. Bu idrak tamamıyla beynin tabi olduğu yüzeysel zaman faaliyetine ait dünya idrakidir. Bu tesir şuurdan şuurdışı kanalıyla şuurüstüne giderek orada varlığa ait ve dünya realitesi dışında insanların anlayamayacağı idrak gerçekleşir. Varlık bu kalem hakkında kapsamlı bir idrak içinde bilgi edinir.

Şuurda meydana gelen maddesel idrakle varlıkta meydana gelen süptil idrakin birbirinin aynı olmadığını tekrar edelim. Bu idraklerin nitelikleri, kendilerini oluşturan şuur gibi nispeten yoğun ve şuurüstü gibi ona göre çok akışkan madde ortamlarına göre yoğunlaşır ve süptilleşir. Şuura bağlı olan idrak, varlıkta olduğu gibi kapsamlı ve karmaşık değil, şuur merkezinin maddesel bünyesine ayarlı olarak kaba şekilde görünür.

Yukarıda verdiğimiz kalemin idraki örneği basit bir şemadır. Söz ettiğimiz yol bundan çok daha karışık da olabilir. Bu tesir yolculuğuna, ilgili diğer

merkezler ve istasyonlar da karışabilir. Aynı şekilde şuurdışından bazı tesirler de katılabilir. Bunlar sayısız icaplara göre sayısız durumlar alırlar.

* * *

Şimdi uykuyu açıklıyoruz. İdrakin meydana gelmesi için şuur merkezinin serbest ve kendisinde var olan izlenimleri uyandırabilecek derecede frekansının yüksek olması gerekir. İnsanın uyanık dediğimiz durumunda şuur daima şuurüstü ile bağlantıdadır. Aynı şekilde merkezlere karşı da açık durumdadır. Yani merkezlerle de bağlantı durumundadır. Öyleyse çevreden gelen tesirleri almaktadır. Özetle, uyanık durumdayken şuur bir taraftan varlıkla, diğer taraftan çevresiyle, yani dünya hayatıyla ilişkidedir. Böylece gerek yukarıdan, şuur ötesinden, gerek aşağıdan, dünyadan tesirler alır. Bu sayede bütün sinir sistemine ve onun aracılığıyla da organizmaya egemen olur. Yani şuur ötesinden gelen icaplara göre bedeni yönetir. Aslında bedeni yönetenin doğrudan doğruya şuur merkezi olduğunu daha önce söylemiştik. Varlık, bu merkezi kullanarak bedenden yararlanır.

Uykudayken bazı merkezlerin dış âlemle olan ilişkileri kesilir. Şuur da dahil olduğu hâlde bu merkezler şuurdışına bağlanır. Artık bu merkezler dünya ile değil, şuur ötesi ile ilgilidirler. İşte buna, merkezlerin kendi içine dönmesi deriz. Ve dış âleme karşı o an için duyarlı olmayan bu merkezlerin böyle içe dönmeleri, uyku hâli dediğimiz durumu meydana getirir. Öyleyse bu merkezler dış âleme karşı hareketsiz ve pasiftirler, şuur ötesine karşı ise tam tersine hareketli ve aktif durumdadırlar. O anda şuur ve ilgili merkezler dış âlemin bağlarından özgür olduklarından, günlük kazançlarının sonuçlarını şuurdışına nakletmek için onların vicdan karşısında, şuurdışındaki kıyas bilgileriyle ilk muhasebelerini rahat rahat yaparlar. Bu sonuçlar orada şuurdışında kalacaklardır. Bunların henüz öz varlık tarafından, öz bilgilerle kıyası yapılmadığından, öz bilgilerle aralarında uyumsuzluk vardır. Bu yüzden bu bilgiler şuuraltındaki öz bilgiler sentezine dahil olamazlar. Şuurdışında, varlığın şuura yakın işlev alanında kalırlar. Onların burada birikmesi daha önce söylediğimiz gibi, ölüm anına kadar devam eder.

Demek ki uyku sırasında çevreye karşı hareketsiz ve pasif hâlde görünen merkezler içeride önemli işler başarmaktadırlar. Fakat bunların faaliyetleri

dışa değil içe dönmüştür. Ve bütün uğraşları da günlük olayları şuurdışına devretme işleminden ibarettir. Bu işlemin esenliği için bunların çevreyle olan bağlantılarını kesmesi ve günlük hayat karşısında dinlenmeye çekilmesi, yani uyku dediğimiz hâlin meydana gelmesi gerekir.

* * *

Bu hâldeyken rüyaların mekanizmasını açıklamak kolaylaşır. Rüyalar iki şekilde, yani iki tesir kaynağının müdahalesiyle meydana gelir: Bunlardan biri aşağıdan, çevreden gelen tesirler, diğeri ise şuur ötesinden gelen tesirlerdir.

İlk önce çevreden gelen tesirleri inceleyelim: Uyumakta olan bir insanın ayağı, onu uyandıracak kadar şiddetli olmamak koşuluyla bir tüy parçasıyla hafifçe okşansın. Buradan çıkan titreşimler ayakla ilgili olan merkezi uyandırmayacak fakat rahatsız edecektir. Çünkü bu sırada o, kendi işiyle meşgul olduğu için çevreden gelen bu tesirle uğraşmak istemez. Bundan dolayı ayaktan gelen bu tesiri derhal omuzundan atarcasına, o sırada bağlantıda bulunduğu şuurdışı kanalıyla şuuraltına aktarır. Gerçi çevreye karşı hareketsiz olan bu merkezin oradan gelen bir tesiri bu şekilde aktarması da bir harekettir. Fakat kendisini uyandırmayacak kadar dışarıdan gelen bu tesire, bu işi yapabilecek kadar küçük bir hareket gösterebilir. Nitekim eğer tesir biraz şiddetlenirse bu hareketler artar ve merkezin çevreye karşı olan hareket frekanslarının artması onu derhal içten dışa dönmek, yani uyanmak zorunda bırakır.

Şimdi, onun uyanmadığını kabul ederek devam edelim. Ayaktan gelen tesir şuuraltına girince orada var olan sonsuz izlenimlerden rastgele kendisine uygun olanları yakalar ve onları harekete geçirir. Böylece şuuraltında bir imgeleme uygulaması otomatik olarak, denetimsiz olarak meydana gelir. Beyinde meydana gelen her hareketin şuur merkezine ya doğrudan doğruya ya da başka kanallardan yansıması bir kuraldır. Ancak bu yansıyan tesirler bazen şuurda izlenimleri uyandırmayacak kadar kuvvetsiz olurlar. Bu durumda şuur merkezi idrak etmeden vazifesini yapar. Burada şuuraltında meydana gelen imgeler şuurdışı kanalıyla şuura yansırlar. Eğer bu yansıyan izlenimler şuuru harekete geçirecek kadar kuvvetliyseler şuurun çevreye ait olan bu imgeleri alacak kadar frekansı artar ve imgeleri

idrak eder, aynı zamanda uyanır. İşte o anda rüya görülür. Eğer şuuraltından gelen titreşimler şuur alanını oluşturan merkezin moleküllerinde gereği kadar hareket uyandırmazsa şuur merkezi kendi uğraşına devam eder ve bu imgelerle meşgul olmaz, rüya da görülmez. Şunu da söyleyelim ki şuuraltından şuura yansıyan imgeler şuur tarafından maddesel bünyesine, yani olabildiğince dünya realitesine uygun şekillerde idrak edilir. Öyleyse rüya, görülen bir şey değildir. Bir tür imgelemedir. Bu olayın meydana gelmesi, yani ayaktaki uyanıştan itibaren şuur ile şuur ötesi arasındaki gidiş gelişler, saniyenin kesirleri içinde olup bittiğinden rüyanın görülüşü de bir an meselesi olur. Ayağına her tüy sürtülen insan mutlaka rüya görmez. Örneğin, ayağa bağlı olan merkez kendi işine o kadar dalmıştır ki ayaktan gelen bu tesirler onu harekete geçirmez. Aynı şekilde şuuraltından gelen titreşimler, şuuru harekete geçirecek şiddette olmayabilir... O zaman rüya görülmez.

* * *

Sebebi yukarılara, şuurüstüne bağlı olan rüyaların mekanizmasına gelelim: Herhangi bir amaçla bir varlık bir insana rüya göstermek istediği zaman, o insanın tabi olduğu varlığın şuurüstü alanına, göstereceği rüya ile ilgili bazı titreşimleri gönderir. Şuurüstüne gönderilen bu tesirler, şuurdışı kanalıyla şuura geçer ve şuuru ifade eden merkezin moleküllerinin frekanslarını arttırır. Bu durum gelen titreşimlerle ilgili izlenimlerin idraklerini şuurda meydana çıkartır. Bu da şöyle olur: O sırada şuur aslında şuurdışına dönük durumdadır. Yukarıdan gelen tesirler amaçlı olduğu için onların her biri şuurdışında var olan ve arzu edilen bir izlenimi uyandıracak şekilde ayarlı olarak gelmiştir. İşte aslında şuurdışıyla bağlantı hâlindeki şuura inen bu ayarlı tesirler şuurun şuurdışından istenilen izlenimleri almasıyla sonuçlanır. Ve şuurda şuurdışından gelen imgelerin idraki meydana gelir. Demek ki rüyayı göstermek isteyen varlık, şuurdışındaki sayısız malzemelerin niceliklerine göre göndereceği ayarlı tesirlerle onlardan istediklerinin yukarıda söylediğimiz yoldan şuur alanına çıkarılmasını sağlar. Öyleyse bu tür rüyalar da yine imgelemeyle meydana gelmektedir. Yukarıdan ya da aşağıdan gelen rüyalar, az çok deneyimli insanlar tarafından kolaylıkla ayırt edilebilir. Aşağıdan gelenler daha

dağınık, belirsiz ve sönüktür. Şuurüstünden gelenler ise daha düzgün, canlı ve derin izlenimlidir.

* * *

Bu mekanizmada görülüyor ki ikinci gruptaki, yani yukarıdan gelen tesirlere bağlı rüyalarda daha çok şuura hitap eden amaçlı düzenler vardır. Bunlar insana bazı şeyler öğretme amacını gütmektedir. Bu rüyalar bazı icaplar gereğince haber verilmesi gereken geleceğe ait vakalardan bazı aşamaları bildirmek, herhangi bir duruma karşı uyarılarda bulunmak ya da icap eden bazı bilgilerin sezgilerini vermek gibi çeşitli sebepler altında gösterilir. Bununla beraber evrende hiçbir kıpırdanış yoktur ki ünite’nin denetim ve direktifi dışında kalmış olabilsin. Bir tek hareketten itibaren evrenin bütün hareketlerine kadar her kıpırdanış ünite’nin direktifine tabidir. Bundan dolayı aşağıdan gelen rüyalar hakkında rastgele, bağlantısız gibi kelimeler kullandığımıza bakarak bunların boş ve gereksiz şeyler olduklarını söylemek istediğimizi düşünmemek gerekir. Evrende gereksiz, anlamsız, boş hiçbir hareket ve oluş yoktur. Aşağıdan gelen rüyalar hakkında yukarıdaki ifadeleri kullanmamız, şuurüstünden gelen tesirlere bağlı rüyalara oranladır. Yoksa çevreden gelen rüyaların da kendilerine göre yürütülmekte olan yolları vardır. Bunlar da başka bir yönden düzenli ve hesaplı olarak meydana gelirler. Nitekim onlar üzerinde de duruldukça birçok şeyler öğrenilir ve kazanılır.

Demek ki yukarıdan gelen tesirlerle görülen rüyalarda imge olarak şuurdışındaki malzemeler kullanılır. Çevreden gelenlerde ise şuuraltından alınmış malzemelerle imgeler oluşur. Bununla beraber, eğer rüyayı göstermek isteyen varlık, amacının gerçekleşmesi için gerek görürse, yalnız bu dünya hayatına ait şuurdışındaki bilgilerden değil, aynı zamanda şuuraltından, geçmiş hayatlara ait bazı bilgilerden de yararlanır. Doğal olarak bu tarzda şuuraltından alınan imgeler çevreden gelen tesirlerle alınan imgeler gibi derme çatma toplantılar hâlinde olmaz, daha düzenli ve düzgün olur. Bu bilgileri verdikten sonra medyomluğun mekanizmasını açıklamak kolaylaşır.

* * *

Medyomluk tesirleşmeler, yani titreşim alışverişleri yoluyla meydana gelir. Öyleyse, varlıklardan gelen titreşimlerin, medyomların bünyesine uyması gerekir.

Evrende var olan dünyaların her birinde madde koşullarının değişik olması doğaldır. Bedenliler ise daima üzerinde bulundukları kürenin madde koşullarının derecelenmiş birer biçimlenme hâlidir. Ve bunların her birinin kendilerine özgü manyetik alanları vardır. Bundan dolayı gelen titreşimlerin her durum ve koşula en yakın madde biçimlerini bulması zorunlu olduğuna göre, dünyada medyomların bünyelerine gelecek titreşimlerin de onların manyetik alanlarına göre ayarlanması icap eder.

Dünyamız etrafında yoğunluktan akışkanlığa doğru uzaklaşan bir sürü tesir alanı vardır. Bunlar sanki birbiri içine girmiş küreler gibi dünya çevresini sarmışlardır. Bunların her biri vazifeli varlıklara ait tesir alanlarıdır. En yoğun tesir bölgesi dünya yüzeyine en yakın olan alandır. Ve nispeten daha geri varlıklara aittir. Bununla beraber, bu alanları iç içeymiş gibi dünya mekânı kaydına tabi tutarak ele almamak icap eder. Burada da biraz önce verdiğimiz hidrojen kütlesindeki işlevlere ait örneği hatırlatırız. Öyleyse dünyanın etrafında kabalıktan inceliğe doğru dünyadan gittikçe uzaklaşan tesir ortamları vardır.

* * *

Dünya dışı kaynaktan dünyadaki bir insana inecek herhangi bir tesir o insanın bünyesine oranla farklı inceliktedir. Bu durumdayken onlar arasında sempati yoktur. Bundan dolayı tesir o insana aynen olduğu gibi inemez. Onun insana gelinceye kadar yumuşaması, şiddetinden bir kısmını terk etmesi, insanın kabul edebileceği ve sindirebileceği duruma gelmesi gerekir. Bunun için onun birtakım başkalaşımlar geçirmesi, bazı süzgeçlerden süzülmesi, kabalaşması gerekir. İşte bunlar az önce söz ettiğimiz ortamlarda yapılır. Demek ki bu başkalaşımları sağlayacak olan her tesir alanı gelen tesir için bir dönüşüm istasyonu, yani bir dönüştürücüdür.

* * *

Bir insana tesir gönderecek olan varlık o insana ne kadar uzaksa, yani aralarında ne kadar tekâmül farkı varsa o tesirin o insana gelinceye kadar

geçireceği dönüşüm alanlarının ya da dönüştürücü istasyonların adedi o kadar fazla olur. Tam tersine, tesir gönderecek olan varlıkla o tesiri alacak olan insan, yani medyom akışkanlık bakımından birbirine ne kadar yakınsa aradaki dönüştürücü istasyonların miktarı da o kadar azalır.

Dünyaya en yakın durumdaki çok az tekâmül etmiş varlıklar, temasa geçebilecekleri bazı medyomlarla arada hiçbir ortamdan, dönüştürücü istasyondan geçmeden doğrudan doğruya bağlantı kurabilirler. Çünkü bunların manyetik alanları dönüşüme gerek kalmadan birbiriyle temas edebilecek kadar yakın durumdadır. Örneğin, bazı insanların sınav geçirmeleri ve sınanmaları icabı bu tür basit varlıkların egemenliği altına girmeleri gerektiği zaman vazifeli varlıklar böyle basit varlıkları o insanların başına sararlar. Böylece obsesyonlar meydana gelir ve ara istasyonlara gerek kalmadan, obsesör olan basit varlık doğrudan doğruya o insana tesirlerini gönderebilir. Aslında böyle basit varlıkların, obsesörlerin birtakım dönüştürücüleri kullanabilme güçleri de yoktur. Çünkü bu da bir tekâmül işidir. Onların idrakleri buna uygun değildir. Onlar karşılarına çıkan uygun insanlara otomatik olarak yapışırlar. Bazen de bu obsesörler yüksek varlıklar tarafından istasyon olarak kullanılan dünyaya çok yakın ve kaba bir dönüşüm ortamı da olabilirler.

* * *

Öncelikle yüksek vazifeli bir varlığın bir vazife medyomuyla olan ve en yüksek medyomluk şeklini oluşturan bağlantı mekanizmasını açıklayacağız.

Vazifeli varlıktan kalkan ve belli anlamları ve izlenimleri medyomda uyandırabilecek titreşimleri içinde bulunduran bir tesir, bu iş için seçilmiş medyoma doğru ilerlemeye başlar. Dediğimiz gibi, bir sürü dönüştürücü istasyondan geçtikten sonra medyomun varlığının şuurüstü ile bağlantıya geçer. Zaten varlıkların diğer varlıklarla ve kendi ruhlarıyla ancak şuurüstü alanlarının açık olduğunu ve bu alanla bağlantıya geçtiklerini daha önce belirtmiştik. Şuurüstüne inen bu tesirler oradan derhal medyomun hangi melekesi ya da işlevi kullanılması icap ediyorsa, o işlevi yöneten merkeze şuurdışı kanalıyla gönderilir.

Beyne gelen tesirlerin beyin merkezlerini oluşturan moleküllerin hareketlerini arttırmaları bir kuraldır. Onların alışıldık titreşim frekanslarını

yükseltirler ki bu da onların yetenek ve güçlerinin o oranda artması demektir. Örneğin, burada medyomun konuşarak gelen titreşimleri çevreye nakletmesi gerekiyorsa şuurüstündeki tesirler şuurdışı kanalıyla doğruca konuşmayla ilgili merkezlere gelirler ve onları faaliyete geçirirler. Bu tesirler onlarda uyandırılacak izlenimlere göre ayarlanmıştır. Beyne giren her tesirin ya doğrudan doğruya ya da başka yollardan kesinlikle şuur merkezine yansıması şart olduğundan, şuurüstünden konuşma merkezine tesirin gelmesi sırasında bu tesir şuur merkezine de geçer. Şuura geçen tesirler şuuru ifade eden merkezdeki moleküllerin titreşim frekanslarını arttırarak bu merkezi, tesirlerde saklı olan amaçlara göre faaliyete sevk ederler. Böylece tesirleri alan şuur onları şuurdışı kanalıyla tekrar şuurüstüne gönderir. Tesirlerin burada şuurüstüne gönderilmesindeki amaç, onların merkeze tam gelip gelmediğinin denetiminin yapılmasıdır. Varlık bunu denetler. Aslında bu denetimi yapan yine varlık olmayıp o tesiri gönderen vazifeli varlıktır ama sanki bunu medyomun varlığı yapıyormuş gibi görünür.

Denetimin sonucunda, tesirin konuşma merkezine giden hâlinin doğru ya da yanlış olduğuna hüküm verildikten sonra bu hüküm tekrar şuurdışı kanalıyla şuura gelir. Şuur, hükmün doğruluğuna ya da yanlışlığına göre egemenliği altında bulunan merkeze onun yapılmasını ya da yapılmamasını emreder. Merkez ancak bu emri aldıktan sonra harekete geçer, eğer yap diye emir almışsa gerekli organlara tesir ederek medyomu konuşturur. Bu sırada medyom, gelen tesirin içerdiği anlamları söz hâline çevirirken gerekli olan kelime ve imgeleri şuurdışındaki, o hayata ait bilgilerden ve izlenimlerden alır. Bunun için hemen şuuraltını karıştırmaya gerek yoktur. Fakat eğer verilecek tebliğin niteliğine göre geçmiş hayatlardan bazı izlenimler almak icap ediyorsa o zaman konuşma merkezi yine şuurdışı kanalıyla bu bilgileri şuuraltındaki malzemelerden alarak kullanır.

Tesir, şuurüstünden konuşma merkezine geldikten sonra tekrar varlığın denetiminden geçmedikçe söz hâlinde dışarı dökülemeyeceğine göre bu merkezin, denetimin sonucuna kadar harekete geçmemesi gerekir. Her ne kadar burada konuşma merkezinin bunu bekler gibi bir durumu varsa da aslında burada bekleme diye bir şey yoktur. Çünkü konuşma merkezinden konuşma organlarına tesirin geçmesi için gerekli uygulamaların

tamamlanması birkaç saniyeye bağlıdır. Oysa tesirin şuurdan, şuurdışı kanalıyla şuurüstüne gidip denetimden geçtikten sonra tekrar şuuraltı kanalıyla şuura dönmesi ve oradan da konuşma merkezine emrin gitmesi ancak saniyenin onda biri kadar kısa bir zamanda olup biter. Bundan dolayı konuşma merkezinin, denetim sonucunu uzun uzun beklemeye ihtiyacı yoktur. Çünkü daha henüz tesir konuşma merkezine gelirken, yukarıda söylediğimiz yollardan onun denetimi yapılmış ve bitmiş olur. Bu mekanizmada görüldüğü gibi, daha önce açıkladığımız üst tesirlerle görülen rüyaların mekanizmasıyla böyle yüksek bağlantıların mekanizması arasında büyük bir fark yoktur. Ancak aradaki fark, burada sürecin daha canlı oluşu ve denetim mekanizmasından geçişidir.

Burada tebliğ veren varlık yukarıda söylediğimiz gibi, şuuraltına da başvurarak gerekirse oradaki malzemeleri de kullanabilir. Şuuraltındaki bu malzemeler ilgili merkezde kelimelere çevrilerek medyomun ağzından dökülmeye başlar. Bunlara ait izlenimler şuurda uyanmayabilir. Bu izlenimler geçmiş hayatlara ait oldukları için aslında şuurda yoktur. Bunlar şuurdışı kanalıyla ilgili merkezlere gitmek üzere şuura da uğrarken oradaki idrak hücrelerini harekete geçirmeden yol alırlarsa şuur merkezinin, bunların izlenimlerine ait idraki uyanmaz ve insan bunlardan haberdar olamaz. Bu durumda otomatik geçişten söz edilir.

Denetimli bağlantıda bazı sebeplerden dolayı anlamları medyomun idrakine yansımaması icap eden tebliğler olabilir. Bu tebliğler denetlenilmek üzere şuur merkezinden şuurüstüne yansıtıldığı hâlde şuurda idrakin meydana gelmemesi şu yolda olur: Şuur merkezi çok karışıktır. Çeşitli frekanslara sahip atom bileşimlerinden oluşmuş moleküllerden kurulmuştur. Bu molekül gruplarının bir kısmı idrake özgü, diğer bir kısmı da insanın idrakiyle ilgili olmayıp sadece şuur merkezinin diğer merkezler üzerindeki yönetici titreşimleriyle, yani onları harekete geçirici titreşimleriyle ilgilidir. İşte şuur aracılığıyla bazı merkezlere yaptırılacak işlerde eğer medyomda o işlere ait idrakin meydana gelmemesi isteniliyorsa o zaman şuur merkezine gelen tesirlerin frekansları şuurun idrake ait olan kısımlarını uyarıcı nitelikte olmayıp, ancak yönetim işleriyle ilgili molekül gruplarını uyaracak nitelikte bulunur. O zaman şuur merkezi sadece ilgili merkezlere gelen titreşimlerin anlamlarına göre o merkezlerin harekete

geçmelerini sağlayacak şekilde hareket eder fakat idrak merkezi faaliyette olmadığı için insan o işin idrakine sahip olmaz. İşte o zaman otomatik tebliğden ve otomatik faaliyetten söz edilir. Eğer şuur merkezindeki bütün gruplar, yani idrak molekülleri grupları da harekete geçirilirse o zaman şuur hem yönetme işini yapar hem de yaptığından insan hâliyle haberdar olur. Bu durumda idrakli bağlantılardan söz edilir.

Denetimli bağlantılarda tebliği veren varlık, tebliğin anlamını insan idrakine yansıtmak istemiyorsa o zaman öyle nicelik ve değerde titreşimler gönderir ki bunlar şuur merkezinin idrak molekül gruplarını harekete geçirecek durumda olmazlar. Sadece şuur merkezinin diğer merkezleri sevk edici ve yönetici molekül gruplarını harekete geçirirler ve onun aracılığıyla verilen tebliğlere ait anlamların o merkezlerde oluşumunu sağlarlar. Bu sırada şuur merkezi bu emri merkezlere verirken insan hâlindeki idrakin bu işlerden haberi olmaz. Çünkü merkezin o kısma ait molekülleri faaliyette değildir. Bununla birlikte şuurun yönetici molekülleri o titreşimlerin merkeze yansıyan ve denetim için yukarıya gönderilen anlamlarını üzerinde taşır. İşte böylece idraksiz bir denetim yukarıda söylediğimiz kanaldan yapılmış olur. Demek ki idrakli ve idraksiz denetimler arasındaki fark, birincisinde izlenimlerin şuurdaki idrak molekül gruplarını harekete geçirmesi, ikincisinde bu grupları harekete geçirmemesidir.

* * *

Büyük vazife medyomlarının dışında, birey ya da küçük topluluk tekâmülleri için orta varlıklarla medyomların sıradan bağlantılarına gelince, aslında durum burada da öncekine benzer. Aradaki fark burada denetim mekanizmasının var olmamasıdır. Yani varlık medyoma gönderdiği titreşimlerin doğru nakledilip edilmediğini soruşturmaz. O sadece tesirlerini medyomun şuurüstüne göndermekle yetinir. Medyom tarafından nasıl alındığı ve nasıl nakledildiği onu ilgilendirmez. Fakat bu tebliği veren varlık, üst varlıklar tarafından denetlenir.

Bu varlıktan medyomun şuurüstüne gelen tesirler, daha önce tesirler konusunda açıkladığımız öncü, güdücü ve dirijan tesirler mekanizmasına tabi olarak, medyomdan uzaklığı derecesine göre birkaç istasyondan süzülür, medyomun şuurüstü alanına iner ve orası ile bağlantıya geçer.

Tesirler şuurüstünden şuurdışı kanalıyla o tesirleri çevreye nakledecek organların tabi bulunduğu merkeze, konuşma merkezine gider. Aynı zamanda şuur merkezine de yansır. Eğer konuşma merkezinde, canlanması istenilen ve şuuraltından gelmesi icap eden imgelere ait izlenimler, şuurdışı kanalıyla şuuraltından alınırken idrake yansıtılacak durumda değilse bu titreşimler şuurun idrak moleküllerine ait hücrelerini harekete geçirici nitelikte olmaz. O zaman insan onların idrakine varamaz. Bu durumda yine otomatik bağlantıdan söz edilir. Ancak her merkez daima şuur merkezinin yönetimi ve emri altında bulunduğundan, ondan emir gelmedikçe de hiçbir merkez faaliyete geçemez. Şuur merkezi kendisinde idrak moleküllerini uyandırmayan bu tesirleri alır ve icap eden merkezlere o tesirlere uyarak gereken emirleri gönderir. Bazen de gelen tesirler taşıdıkları anlamlara ait izlenimleri şuurdaki idrak hücrelerinde uyandıracak nitelikte olurlar, yani şuur merkezinin idrak moleküllerinin frekanslarına uygun ve onları harekete geçirici durumda bulunurlar. O zaman medyom yaptığı işi bilerek faaliyete geçer. Fakat tebliğlerin çoğunda bu faaliyet idrakli olarak gerçekleşir.

Burada görülüyor ki şuur merkezi yürütme merkezine yap emrini vermek için öncekinde olduğu gibi bir denetim mekanizmasına tabi tutulmuyor. Varlıktan gelen anlamlar, doğrulukları soruşturulmaksızın merkez tarafından yürütülüyor. Bundan dolayı bu tür bağlantılarda tebliğlerin arasına şuurdışından alınan izlenimlerden başka, şuuraltından da izlenimlerin karışması ve bunların denetime tabi tutulmaması, bazen tebliğlerin anlamını değiştirmek, onları yozlaştırmak ya da varlığın ifade etmek istediğinin tam tersini bildirmek gibi durumları meydana getirebilir. Bu durumların sık ya da seyrek olarak meydana gelişi medyomların yeteneklerine, tebliği gönderen varlığın gücünün derecesine, bünye ve çevre koşullarına bağlıdır. Çünkü unutulmasın ki tebliğ sırasında celsede hazır bulunan yardımcıların idrakli ya da otomatik olan düşünceleri, istekleri -hatta o yardımcıların seçimleri dışında- medyomlara tesir eder. Bu da şöyle olur. Bu tesir asla medyomun şuurüstü alanına gidemez ve o yoldan tebliğleri bozamaz ama medyomun o sırada şuura açık bulunan şuurdışı kanalından yararlanarak kolaylıkla şuur alanına tesir edebilir ve şuurda az çok bulanıklık meydana getirir. Çevreden gelen bu tesirlerin şiddet ve

türlerine göre şuurda ortaya çıkan bulanıklık şuurüstünden gelen tesirlerin akışını zorlaştırabilir. Çünkü şuurüstünden gelen tesirleri taşıyan şuurdışı ile şuurun bağlantı alanı çevreden gelen tesirler tarafından az çok işgal edilmiş duruma girer. Bu durumda merkezler bir taraftan şuuraltından, diğer taraftan bulanık olan şuurdan alacakları karışık ve şaşırtıcı tesirlerle medyoma acayip tarzda sözler söyletmeye başlar.

Bütün bu durumlar amaçsız ve boş olmayıp, yine medyomların ve çevresindekilerin görgü ve deneyimlerinin artması için vazifeli varlıklar tarafından düzenlenmiş bir sürü durumlardır. Burada yardımcıların ve medyomların dikkat, çaba melekelerinin gelişimi, iyi ya da kötü niyetlerinin sınavı ve bunlardan doğan yanılmalar karşısında takınacakları tavırlarla azim, cesaret ve kararlılık derecelerinin ölçülmesi gibi sayısız etkenler vardır.

* * *

Otomatik bağlantının iyi anlaşılabilmesi için onun mekanizmasını kısaca tekrar etmeyi faydalı buluyoruz. Beyne gelen her titreşimin kesinlikle ya doğrudan doğruya ya da diğer kanallardan şuur merkezine yansıması şarttır. Çünkü varlık, insan bedenine şuur merkeziyle bağlı bulunduğundan bütün beyni, sinir sistemini ve dolayısıyla bedeni yöneten merkez şuur merkezidir. Bundan dolayı, onun onayından geçmedikten sonra organizmada hiçbir iş yapılamaz. Aksi hâlde, yani şuura başvurulmadan her gelen tesir doğrudan doğruya merkezleri kullanmaya kalkışırsa bu durum sadece varlığın özgürlüğüne saldırmakla kalmaz, aynı zamanda bir bütün olan organizmanın bütünlüğünü bozmak, o bütünlüğü dağıtmak gibi, icaplara uymayan bir durum ortaya çıkar ve düzen bozulur. Evrende ilahi düzeni bozacak hiçbir güç yoktur. Bundan dolayı organizmada şu ya da bu faaliyeti yapmak isteyen her dış tesirin kesinlikle organizmanın bütünlüğünü bozmadan hareket etmesi gerekir. Bunun için, oraya giren her tesirin, ancak şuurun onayından geçmesi gerekir. Demek ki dışarıdan gönderilen ve organizma tarafından yürütülen tesirler, idrak edilsin edilmesin, kesinlikle şuur merkezinin onayından geçmelidir. Ancak üst, orta ve alt seviyelerdeki medyomlara gelen tesirler, şuura yansıtıldıkları hâlde, taşıdıkları anlamlara ait şuurda -söylediğimiz gibi- bazen idrak moleküllerini harekete geçirecek nitelikte olmayabilirler. Bu karakterdeki tesirler sadece insan idraki

ulaşmaksızın ilgili merkezlere icap eden işleri şuur merkezi aracılığıyla yaptırtmakla sonuçlanırlar. Yani şuur merkezi -insan idraki olmaksızın- kendisine gelen tesirler altında, o işin yapılması hakkında gerekli yürütme merkezlerine olumlu ya da olumsuz emirlerini verir. O merkezler bu emre göre, yukarıdan kendilerine gelen ve çeşitli kanallardan dolaşarak anlamlanan tesirleri kendi tebliğ araçlarına çevirerek çevreye yansıtırlar. Bu da şöyle olur: Yukarıda söylediğimiz gibi şuur, varlığın beyne bağlı olan sekizde yedi kısmıdır. Bundan dolayı şuur da varlığın bütününe dahildir. Ancak insan hayatıyla ilgili olan beyin hücrelerinin belli kısımdaki molekül topluluklarını işgal eder. Bu moleküller gruplar hâlinde bulunur. Bu gruplardan bir kısmı insan idrakini meydana getirirken, diğer bir kısmı da varlıktan gelen emirlere göre beyin merkezlerinin sevk ve yönetimine ait işleri görürler. Bundan dolayı, burada sözü edilen idrak yalnız insan beynine ait, daha doğrusu insana ait bir idraktir. Bunu öz varlıkta oluşan idrakle karıştırmamalıdır. Öyleyse beyindeki şuur merkezinin idrak hücrelerinde idrakin oluşmaması, şuur merkezine gelen tesirlerin öz varlıkta da idrak edilemeyeceği anlamını ifade etmez. Bundan dolayı otomatik olan, yani şuur merkezindeki idrak molekülleri tarafından ve dolayısıyla insanlarca bilinmeyen bir olay öz varlıkça idrak edilmiş olur. Otomatik karakter şudur ki dışarıdan beyne gelen ve yürütme merkezleri tarafından yapılması için kesinlikle şuur merkezinin emirlerini bekleyen tesirler, şuur merkezini oluşturan molekül gruplarından idrak hücrelerini ya ilgilendirir ya da ilgilendirmez ve bu da icaplara bağlıdır. Eğer ilgilendirirse şuur merkezi diğer merkezler üzerindeki faaliyetini idrakli olarak yapar, yani insan hâlindeyken yaptığı işleri bilir. Gelen tesirler idrak moleküllerini ilgilendirmezlerse şuur merkezi yine aynı şekilde yöneticilik vazifesini görür fakat yaptığı işlerden insan hâliyle haberi olmaz, bununla beraber bu işlerden varlığın şuurüstü yine kendi idrakiyle haberlidir ve şuur merkezini bu idrakiyle yönetmektedir. İşte insan idrakiyle öz varlığın idrakinin aynı şeyler olmadığı hakkında daha önce verdiğimiz bilgilerin anlamını başka bir yönden de burada kuvvetlendirmiş oluyoruz.

Tebliğlerin otomatik olarak verilmesinin çeşitli sebepleri vardır. Örneğin, yüksek bir varlık, vereceği tebliğin bazı anlamlarını medyomdan saklamak ister. Bundan dolayı şuur merkezindeki idrak hücrelerine dokunmadan

tesirlerini şuur merkezine gönderir. O zaman şuur merkezi tebliğin anlamını bilmeden, otomatik olarak onu onaylar ve konuşma merkezine ona göre hareket etmesi emrini verir. Unutulmasın ki şuurdaki izlenimler aslında şuurdışındaki bilgilerden gelir. Oysa özellikle trans hâlinde şuur daima şuurdışıyla bağlantıda olduğundan, izlenimlerin şuurda uyandırılmaması demek, şuurdışından merkezlere sevk edilecek olan bu bilgilerin şuurda uyanmasına sebep olacak derecede onun niceliksel değerlerini harekete geçirmemiş olması demektir. Eğer bu değerler yeterli derecede şuurdaki idrak moleküllerine gönderilirse onda meydana gelen hareketlerle izlenimler uyanmaya ve şuur da idrakli olarak hareket etmeye başlar.

Aynı şekilde, bazı geri bağlantılarda olduğu gibi -varlığın durumunu hiç dikkate almadan- basit bir varlık, şuur merkezinde bu izlenimlerin doğup doğmaması kaydından tamamıyla özgür olarak kendisi de otomatik olarak hareket eder ve sadece merkezlerde istediği tesiri meydana getirmesini şuurdan bekler. Bundan dolayı şuurda yine o tesirlerin ifade ettiği anlamlara ait izlenimler uyanmaz ve şuur otomatik olarak hareket eder.

Bazen medyomun bünyesi ve şuur merkezinin durumu, izlenimlerin gelen tesirlerle şuur merkezinde doğmasına uygun olmaz. Sadece yapılması gereken işin yapılmasına ait şuurda doğan izlenimle şuur merkezi ilgili merkezlere emir verir. Bu işleri onlara yaptırtır. Bazen de gelen tesirler bu izlenimleri uyandıracak durumda olmayabilirler. Kısaca, bunlara benzer bir sürü sebeple, gelen tesirlerin anlamlarına ait izlenimler şuurda uyandırılmaksızın sadece onların yapılması hakkındaki izlenimlerle şuur merkezi çalışır. Bu durumda otomatik medyomluk karakteri meydana çıkar. Bütün bu durumların yüksek icaplara ve zorunluluklara göre üstün varlıkların denetimi altında gerçekleştiğini tekrarlıyoruz. Keyfî ve rastgele hiçbir şey yoktur.

* * *

Şimdi, bağlantıların en kabası olan obsesyon mekanizmasına geçiyoruz. Burada da teknik öncekilere yakındır. Yalnız geri bir bağlantının karakteri icabı olarak burada obsede olan varlığın özgürlüğü bağlantı sırasında -obsesyonun şiddeti derecesine göre az ya da çok miktarda- ortadan kaldırılmış olur. Hatta bazen obsesyonun şiddetli derecelerinde obsede

insan kendisine hiç sahip değilmiş gibi bir duruma girer. Obsesör denilen çok basit bir varlığın elinde oyuncak olur. Obsesyon şu mekanizma altında gerçekleşir.

Öncelikle obsesyonu yapacak varlığın çok geri ve dünyanın yoğun insanlık tabakalarına en yakın durumda olması gerekir. Bir insanın tekâmülü, görgü ve deneyimlerinin artması, kıyas bilgilerinin geçirilmesi gibi sayısız sebepler yüzünden, yüksek icapların uygun görmesi ve onayıyla, idraki çok dar, tutkuları aşırı, baştan başa bencil, basit bir varlık insanın şuurüstüne kaba tesirlerini göndermeye başlar. Bunun için daha önce söylediğimiz gibi, onun dönüştürücü ortamlardan geçmesine ne olanak, ne de gerek vardır. O doğruca tesirini şuurüstüne gönderir. İlk önce şuurüstüne egemen değildir. Fakat onun kaba ve yoğun olan tesiri şuurüstünden şuurdışı kanalıyla şuur alanına gidince o alanı işgal eder. Ve şuura tamamıyla egemen olur. Bu egemenlik biraz daha ilerleyince şuurüstüne kadar gider ve sonunda obsesör olan varlık şuurüstü alanını tamamen kaplar ve kendisi onun yerine geçer. Artık insanın öz varlığından gelen tesirleri hemen hemen kesilir ve öz varlığı yerine tesirler obsesör varlıktan gelmeye başlar. Böylece şuurüstüyle ilgisi azalan şuur, şuuraltına döner. Bütün emirleri şuurüstü yerini tutan obsesörden almaya başlar. Ve o anda obsesör şuurüstü alanını tamamen işgal etmiş olduğundan, obsede olan insan obsesörü kendi varlığıymış gibi idrak etmeye başlar. Böylece şuur merkezine tesir etmeye başlayan obsesör şuur merkezini şuuraltına da bağlamış olur. Burada, daha önce mekanizmasından söz ettiğimiz, çevreden gelen tesirlerle olan rüyalara benzer bir durum meydana gelir. Yani obsede olan insan şuuraltının bilgilerinden genellikle obsesör varlığın kaprislerine göre rastgele alınarak oluşmuş, bağlantısız ve ilişkisiz imgelemelerle acayip bir hayatta yaşamaya başlar. Ve kendisini başka bir varlığın kimliği içinde görür. Demek ki şuur sadece şuuraltında oluşmuş imgelerle, şuurüstünden gelen ve obsesöre ait bulunan onun basit doğasına uygun tutkulu, cahilce ve bencilce anlamlarla dolu tesirleri karşısında bulunur ve obsede olan insan kendi kimliğini bu karışık durumlar içinde kaybeder, yani kendisini başka hâllerde hisseder. O sıralarda obsesör o insanın hem şuurunu hem de şuuraltını istediği gibi kullandığından bu imgeleri kendi kapris ve kapasitesine göre toplar ve şuurda eğilimlerine uygun izlenimleri doğurur.

Burada şuur merkezi izlenimleri hep obsesörden aldığı için onun idrakî kimliği de obsesör kanalından gelmektedir. Bundan dolayı, insan her şeyi obsesör bakış açısından görür ve kendi varlığına ait bir idrake sahip olmaz. Eğer obsesör bu izlenimleri onun şuuruna hiç yansıtmazsa o zaman o hiçbir şey bilmez ve sırf bir otomat olarak hareket eder. Bununla beraber yukarıda söylediğimiz mekanizma ile iradesini tamamıyla obsesöre terk eder ve obsesör onun idrakine hiçbir şeyi yansıtmadan şuurunu istediği yere sevk eder ve istediği gibi kullanır.

* * *

Şimdi az çok obsesyon mekanizmasına uyan, bir hipnotizörün deneğine yaptığı tesir şeması hakkında da birkaç şey söyleyeceğiz.

Bir insan ne kadar güçlü olursa olsun, bedeninin dar olanakları içinde bulundukça -dışarıda az çok serbest hâlde bulunan bir obsesör gibi- doğrudan doğruya diğer bir insanın şuurüstüne egemen olamaz. Ancak hipnotizör çeşitli yollardan gönderdiği birtakım tesirlerle -kendisi de mekanizmasını bilmeden- deneğin şuurdışının şuurüstü ile olan bağlantısını aşağıdan keser. Şuurüstünden gelmesi gereken tesirler kesilince kendi tesirlerini şuura göndermeye başlar. Burada yabancı tesirler obsesyonda olduğu gibi şuurüstünden gelmez, doğrudan doğruya hipnotizörden şuurdışı kanalıyla şuura gelir. Görülüyor ki teknik bakımdan bu ikisinin arasındaki fark pek azdır. Bir defa bu mekanizma kurulduktan sonra denek, hipnotizörün tesirleriyle hareket etmeye başlar. Eğer hipnotizör onun şuur alanında izlenimler uyandıracak tesirleri göndermezse denek tamamıyla idraksiz ve otomatik olarak hareket eder. Ancak bu tesirler, yani hipnotizörün telkinlerindeki anlamlar şuurdışında var olduğu için icap ettiğinde bu anlamlar ya da izlenimler şuura yansıtılabilir.

* * *

İlham denilen ve bilim, sanat, fikir hayatında insanların deha, yaratıcılık dedikleri görünümlere sebep olan bazı bağlantılardan da biraz söz etmeyi yararlı buluyoruz. Bunlar, büyük vazife planlarına bağlı olmayıp insanların bireysel ya da bazı toplumsal durumlarına yardım etmek isteyen koruyucu ve yardımcı varlıklar gibi aracı vazifeliler tarafından, yukarıda söz ettiğimiz, sıradan orta derecedeki bağlantı mekanizmasına tabi olarak

gönderilen tesirlerdir. Burada transa da gerek yoktur. Çünkü trans, ancak uzun bir tebliğin akışı sırasında çevreden gelen tesirleri ortadan kaldırmak için beyin merkezlerinin uykuya yakın bir durumla çevreye karşı hareketlerini azaltmak amacıyla meydana getirilmiş bir durumdur. Oysa ilhamlarda böyle uzun uzadıya tesir göndermeler yoktur. Bunlar bir an sayılacak kadar kısa zamanlarda ve kesik kesik gelir.

* * *

Vazifeliler tarafından medyomlar aracılığıyla dünyaya verilen bilgiler, genellikle toplumsal planlarla ilgili çok büyük hareketleri meydana getirirler. Bazen de vazife planının yüksek varlıkları pek ayrıcalıklı durumlarda insanlar arasında büyük bir hareketi uyandırabilmek ve onlara kütlesel atılımlar kazandırmak, genel ve toplumsal sıralamalar, düzenler ve yöntemler dahilinde yetiştirici bilgileri insanlara vermek, kısaca dünyada hızlı gelişimleri sağlamak için bizzat kendileri dünyaya inerler, hem yönetici hem de doğru yolu gösteren olarak faaliyet gösterirler. Bu güçlü varlıklar sürekli olarak bağlantıda bulundukları yüksek vazife planından aldıkları üst bilgileri insanlar arasında yaymak için kurdukları din kurumlarıyla dünyada büyük ve toplu devrimlere sebep olmuşlardır.

Böylece kurulan ve toplumsal planlar dahilinde güçlü tesirler gösteren büyük dinler, sağlam ve düzgün yaptırımlarıyla vicdanların yüksek seviyelere ulaşmalarını sağlamışlardır.

Dinler bu yönleriyle insanları vazife planlarına hazırlayan araçlardandır. Dinler dünyanın bugünkü yüksek ve tekâmül etmiş durumunu meydana getirmiş ve dünyadaki gelecek büyük geçiş devrinin ilk toplumsal hazırlıklarını sağlamış ve her biri kendi bünyesinde, zamanlarının çeşitli ve değişik ihtiyaçlarına, zorunluluklarına ve icaplarına cevap vererek insanlara, vazife planına hazırlanmanın en uygun yollarını göstermiştir.

Her din zaman ve icaplara göre direktifler, örnekler, semboller ve bilgiler içinde verdiği derin sezgilerle insanları bilgisizliğin karanlığından kurtarıp büyük ilahi yola yöneltmiştir. Bütün dinler insanların vicdan mekanizmalarının realite dengeleri hattını, o ana özgü icapların izni dahilindeki idrak olanaklarının en üst seviyelerine yükseltebilmelerine yardım etmiştir.

Kurulan bir dinin gereklerini insanlara bildirmek ve öğretmek ve bu öğretilenlere insanların ilk uyumlarını sağlamak için yüksek vazife planından vazifeli bir varlık, biraz önce söylediğimiz gibi, dünyada bedenlenerek insanlar arasına karışmıştır ki insanlar bu vazifeli bedenlilere peygamber ya da kurtarıcı demişlerdir.

Vazife planına hazırlanmak üzere dünyaya gelmiş olan insanlar, başları boş bırakılmış değillerdir. Eğer böyle olsaydı insanlar bugüne kadar olan tekâmül etmiş durumları ile gelemezlerdi. Bundan dolayı bireyler gibi toplumsal durumlar da daima yüksek vazife planının denetimi ve gözetimi altında yükselmektedir. Evrende bu işle yükümlü büyük vazifeliler vardır.

İnsanlar özellikle idrakleri genişledikçe, içinde yaşadıkları kaba maddelerin dar fizikokimya kuralları dışına taşmaya başlamışlar ve daha kapsamlı geniş idraklere dayanan birtakım yasa ve düzenlerin var olabileceğine dair, öz bilgilerinden şuurlarına sızan sezgiler ve içgüdülerle varlıklarının nedenlerini öğrenebilme ihtiyacı içinde sürekli olarak çırpınıp durmuşlardır. Onları ilk işgal eden sorun, etraflarında görmekte oldukları şeylerin ve bu arada bizzat kendilerinin kimin tarafından meydana getirildiği ve yazgılarının kimler tarafından yönetildiği konusuydu. Bundan dolayı, Tanrı kavramı üst titreşimlerin yardımıyla insanların öz varlıklarından kopup gelmiş bir ihtiyacın, idraklerinde beliren ilk kuvvetli yansımasıdır. İdrakleri gelişmeye yüz tutmaya başladığı andan itibaren insanlar bir tanrı aramaya başlamışlardır. Fakat önceleri onların bu ihtiyaçları, değer bakımından henüz pek zayıf olan idrakleriyle orantılı basit durumda bulunuyordu. Bundan dolayı o, tanrısını, ancak beş duyu organının sınırlı olanakları içinde aramaktan daha ileri bir güç gösteremiyordu. Onların bu ihtiyaçlarını cevaplandırmaya çalışan yardımcı varlıkların gönderdikleri sezgiler insanların ancak beş duyu organına hitap edebilecek sembollerle mümkün olabilirdi. Bu sembollerin asıl işaret ettikleri anlamları insanlar anlayabilecek idrak seviyelerine ulaşmamışlardı. Bundan dolayı, ilahi kavramların sezgileri insanlara ancak onların etraflarında en güçlü olarak tanıdıkları şeylerle sembolleştirilerek verilmişti. Örneğin, ilk zamanlarda güneş sembolü tanrıyı temsil ederdi, bir ülkeyi canlandıran büyük bir nehir yine böyle bir semboldü. İlk zamanların basit idraklerine bu semboller bir süre yeterli gelebildi. Fakat idrakler gittikçe değerleniyor,

değerleri yüksek ince madde bileşimleriyle artan insan idrakleri artık bu sembollerle tatmin edilemez hâle giriyordu. Bütün bu hâllerin sonucunda, vazife planından, ilahi bilgileri insanlara sunmak için vazifeli varlıklar dünyaya indiler ve kitabi dinleri dünyada kurdular. Bu dinlerin her biri insan topluluklarının eksik taraflarını tamamladı. Bu kitaplarla sembollerin anlamları biraz daha açıklanmış oldu. Böylece insanlığı daha ileri bir gelişim hâline getirmenin, büyük yazgı planına göre çizilmiş yolları insanlara gösterildi.

Her din, insanların yaşadıkları realitelerinin en son olanakları sınırları dahilindeki idraklerinin varabileceği en üst sezgi sınırlarına kadar öğrenmeleri icap eden şeyleri öğretti ve vazifesini mükemmel bir şekilde yaptı.

İlk önce insanları çeşitli ibadet şekilleri ve yükümlülükleriyle vazife sezgisi uygulamasının disiplinine hazırlayıcı durumlara otomatik olarak soktu. İnsanlara birbirlerini sevmesini öğreterek yine vazifeye doğru yürüyüşün büyük hazırlıklarına ait doğrultularını doğrudan direktifle de gösterdi. Vicdanlarının daima üst realitelerine yönelmeleri için gerekli olan her türlü hareketi onlara, erdemin çeşitli yollarını göstererek aşıladı ve insanları vazife sezgisi hazırlığının aydınlık olanaklarına kavuşturmanın çeşitli yaptırımlarla yollarını sağladı.

Kısaca dinler, bugün artık gelmekte olan dünyanın büyük geçiş devrinin eşiğine insanları yaklaştırdı. Eğer dinler olmasaydı insanlık bugün bu aşamadan daha pek çok gerilerde bulunurdu. Böylece, insanların vazife planına hazırlanmalarını sağlamak için vazifelenmiş varlıklar bu vazifelerini başarıyla yapmış oldular.

Fakat ilk zamanlardan orta zamanlara geçmiş olmakla beraber insanlar, dinlerin kurulduğu devirlerde idrak bakımından henüz yeterince donatılmamışlardı. Bundan dolayı hepsi aynı kaynaktan, yani vazife planından gelen ve hepsi aynı derecede büyük hakikatlerin izinde yürüyen dinler, çeşitli zamanlarda bu hakikatleri insanlara ancak anlayabilecekleri tarzda, çeşitli biçimler içinde verebilmişlerdir. İşte bu yüzden insanlar arasında yayılması gereken hakikatleri, peygamberler ve kurtarıcılar ancak sembol kullanarak yayabildiler. Bundan dolayı, bütün büyük din kitapları

birer hakikatin sezgisini taşıyan ve zamanlarına göre hesaplanarak düzenlenen kuvvetli sembollerle doludur. Örneğin, kıyamet sembolü bunlardan birisidir ki büyük bir hakikat olan dünyanın yakın geçiş devresini ya da bu dünya devresinin kapanışını ifade etmektedir. Aynı şekilde, cennet ve cehennem kavramları da anlamları derinlerde olan bazı hakikatlerin -idraklere yetecek kadar sezgilerinin verilebilmesi için- yüksek icaplara göre vazife planı tarafından düzenlenerek dünyaya vazifeliler eliyle sunulmuş birer semboldür. İbadet şekillerinin her biri zamanın icaplarına, hayat koşullarına, gelişim durumlarına ve vicdan mekanizmalarının denge seviyelerine göre kılı kılına hesaplanarak insanlara empoze edilmiş ve böylece otomatik bir düzenle insanların üst vicdan unsurlarına yönelerek bugün yaklaşmakta oldukları üst plana elverişli bir duruma gelebilmelerinin hazırlıkları yapılmıştır.

Bu arada dinlerin emrettiği sevgi, şefkat, yardımlaşma, bağışlama, hoşgörü, feragat, özveri, iyilik, doğruluk, samimilik, hemcinslerine ve hatta hemcinslerinin dışındakilere karşı birtakım yükümlülükler vb. sayısız erdemler, aynı şekilde bunun tersine olarak yasakladığı bencillik, kin, kıskançlık, düşmanlık, intikam, kötülük, yalancılık, ikiyüzlülük, gasbetme, hırsızlık, acımasızlık vb. sayısız kötülükler bazen otomatik, bazen de yarı idrakli bir aydınlık içinde, insanları yüksek idrak planlarına hazırlamıştır.

Fakat zamanla bu idraklerin üst plana doğru gelişimleri o kadar arttı ki dinlerin, sembollerle verdiği sezgileri anlamak ve anlamlandırmak ihtiyacı insanlarda şiddetle belirdi. Bunu da bu dinlerin başarılar bütününden saymak gerekir. Bugün insanlar bu sembollerin, kendilerinde uyandırdığı yüksek sezgilerin mümkün olduğu kadar açık bilgilerine susamışçasına güçlü istek duymaktadırlar. Bununla beraber, bu anlamları din kitaplarının başarıyla yerleştirdiği kuvvetli sembollerin içinden ayırıp çıkarabilmeye insanların ancak yüzde ikisi ya da üçü başarılı olabilir.

Fakat direktiflerini daima ilahi plandan alan yüksek vazifeliler, insanların bugünkü güçlü isteklerini ve yüksek ihtiyaçlarını gördüler. İşte bu kitap, büyük vazife planının dünya için vazifeli olan kısmının dünyaya bir hediyesidir. İleri tekâmüllerine devam etme ihtiyacı içinde susamış insanların şiddetle aradıkları ve bekledikleri bilgileri içermektedir. Din kitapları tarafından yüksek hakikatlerin, zaman ve icaplara göre insanlara

yetecek kadar kuvvetli semboller içinde sezgileri verilmiş, bu kitapta da dünya devrimini sonuçlandıracak olan ve ön sezgileri daha önce verilen hakikatlerin açık bilgileri ve gelecek dünya üstü âlemlerin de sezgileri yazılmıştır ki bunlar da büyük devrimin eşiğinde bulunan bugünkü dünyanın son realitesi olacaktır.

* * *

Son zamanlara doğru dünyada iyice görünen ve büyük din kurumları ile diğer toplumsal bir sürü durumları meydana getiren vazifeli varlıkların müdahaleleri dünyanın ilk insanlık devresinde bu kadar açık ve kapsamlı olarak görülmüyordu. Çünkü ilk devirlerde insanlığın yeni gelişmeye yüz tutmuş idrakleri içinde böyle büyük toplumsal tekâmüllere pek ihtiyaçları yoktu. İdrakleri henüz otomatik sezgi kademesinde bulunan ilk insanlar daha çok bireysel hayatlar geçiriyorlardı. Bu arada rastlanan küçük topluluklar bugünkü anlamda anlaşılan büyük ortaklaşa topluluk kavramlarından bambaşkaydı. O zamanın gelip geçici toplulukları açlık endişesi, korku içgüdüsü, cinsiyet ihtiyaçları gibi çok basit birkaç içgüdüsel sezgiden doğan ihtiyaçlar altında meydana geliyordu. Bu basit gelişim kademelerinde insanların kapsamlı toplumsal hayatları henüz kurulmamıştı. Bu da onların idraklerinin, böyle bir durumu meydana getirebilme gücünden yoksun bulunmalarının bir sonucuydu. Yani bireyleri bir araya getirip belli bir hedefe doğru ortak faaliyetleri kuracak ve onları sevk edip yönetecek kadar gerekli olan toplayıcılık, kuruculuk ve yöneticilik güçleri idraklerde henüz oluşmamıştı. Bu yüzden, daima vicdan düalitelerinin denge seviyeleri nefsaniyet alanlarında kurulan bu ilk insanlar, pek çok zaman boyunca alt realitelerde sürünmek zorunda kalmışlardır. Çünkü insan altı kademelerindeki otomatik yürüyüşlerinden yeni ayrılmaya başlayan ilk insanlar, ileride geniş çaptaki özgürlüklerin kendilerine kazandıracağı, bedenlerine idrakleriyle doğrudan müdahale edebilme olanaklarına henüz sahip değillerdi. Eğer durum hep böyle devam etseydi, onların gelişim denge seviyelerinin üst kademelerine kendi kendilerine yükselebilmeleri mümkün olmazdı. Bunun için ilk gelişimlerin denge seviyelerini yukarılara ulaştırabilmelerini sağlamak amacıyla insanların idraklerine dışarıdan gelecek bireysel müdahalelerin gerek ve zorunlulukları bir süre daha devam etmiştir. Doğal olarak idrakler kendilerini topladıkça, yani insanlık

hâlindeki görgü ve deneyimlerle kapsamlarını genişlettikçe özgürlükleri artmış, o oranda da dış müdahaleler idraklerin daha çok, kendi gelişim mekanizmalarına bizzat kendilerinin müdahale edebilme olanaklarını arttırma tarafına yönelmiştir.

* * *

İdrakin kendi kendisine müdahalesinin, insan hayatı başlangıcında ancak dış müdahalelerle ve yardımlarla mümkün olabileceğini daha önce söylemiştik. Bu ilk devrelerde her şey otomatiktir ve idraksizcedir. Onun için insanlar buna içgüdü demişlerdir. İlk zamanlarda, üst toplumsal planların insanlar üzerinde daima müdahalesi olmuştur. Fakat burada müdahale ifadesini yanlış anlamamalıdır. Bu müdahaleden amaç yönlendirmek, organize etmek, programlamak demektir. Bundan daha aşırı anlamdaki müdahaleler insanlık aşaması için değildir. İşte ilk zamanlardaki bu dışarıdan gelen titreşimlerin idrakteki klasik ifadesi içgüdülerdir. Bu içgüdüleri, hayvanlarda var olan daha ağır ve kaba otomatizmden ayrı tutmak gerekir. Çünkü bu iki otomatizm arasında geniş nitelik farkı vardır. Nitekim böyle farklar bitkilerle hayvanlar arasındaki otomatizmlerde de vardır.

İdrakler inceldikçe bu içgüdüler yavaş yavaş daha zengin karakterler almaya başlar ve insanların sezgi dedikleri şekil ve durumlara girer. Sezgi devrinin dünyada başlaması genel değer bakımından aşağı yukarı eşitlikle olmuştur. İçgüdülerin dolduramadıkları boşluk ve yetersizlikler sezgilerin doğmasıyla yavaş yavaş dolmaya başlamış ve yüksek âlemlerdeki toplumsal planların simetriği ve onların hazırlayıcısı olan dünyadaki toplumsal hayat kurulmuştur. İşte bu kuruluş sırasında idraklerin gelişimlerine paralel ve aynı zamanda bu gelişimlerin sonuçlarına bağlı olarak bütünün parçalara ayrılması, parçalanmalar, organlaşmalar ve organizatör ihtiyacı baş göstermiştir. Böylelikle nitelik, ihtiyaç ve zorunluluk zenginleştikçe bedenler arasındaki ilk devrelere özgü benzerlikler ve idraklerdeki içerik yetersizliğinin meydana getirdiği içgüdüler benzerliği ortadan kalkmış ve tekâmülün meydana getirdiği farklı durumlar artık daha önce olduğu gibi ufak ayrımlarla değil, geniş değer farkları hâlinde bedenlerde ortaya çıkmıştır.

Bu toplumsal biçimlenmeler anından itibaren, yine insan hayatı için en otomatik anlamıyla bireysel ve ortaklaşa topluluklar başlamış, türlü değer ölçüleri bakımından bazı bireyler bu topluluklara önderlik etmişlerdir: nefsani önderlikler, vicdan aşaması önderlikleri ve belli zamanlarda varılmış büyük ve genel gelişim devreleri önderlikleri gibi.

İşte bu zorunluluktur ki duyarlı bağlantı yeteneklerini bazı insanlara kazandırmış, bu yüzden kuvvetli medyomlar gelmiş, belli geçiş aşamaları olmuş ve evrenin yüksek yollarına doğru bir bilgi, bir kavrayış ve uzanış sezgileriyle vazifeye duygusal hazırlanma planları başlamış ve sonunda yakın geçmişlere doğru bu planlar en gelişmiş durumlarını almış ve sezişler daha kuvvetli semboller ve yenilenmeler hâlinde topluluklarda ortaya çıkmıştır.

İdrakin, dünya payına düşen gelişiminin şu kısa ve genel özetini yaparken toplulukların nasıl ve ne tarzda oluştuklarını da genel bir bilgi hâlinde vermiş olduk.

* * *

Dünyadaki toplulukların her biri büyük vazife planı hazırlığının doğurduğu zorunluluklardan ileri gelmiştir. Bir insanın, bu hazırlığı bir tek birey olarak başlı başına yapamayacağı daha önce söylenmişti. Biraz önce verdiğimiz bilgi de idrakin tek başına kalınca istenilen gelişimleri sağlayamayacağını öğretti. İnsanlar hiçbir zaman tek başına bütün dünya boyunca yaşayıp gelişemezler.

Dünyada var olan ırklar, milletler, topluluklar, toplumlar, aileler hep yukarıda açıklanan zorunlulukların ve ihtiyaçların sonuçlarıdır. Bunlardan ilk önce ırkları ele alalım.

* * *

Ünite’den süzülüp gelen icaplar gereğince yüksek vazifelilerin uygun görmeleri ve tesirleriyle dünyanın toplumsal, doğal ve coğrafi koşullarına göre insan bünyelerinde ve idraklerinde birtakım farklaşmalar ve gruplaşmalar meydana gelmiştir. İdraklerin, bedenleri üzerinde yaptıkları çeşitli biçimlenme, dönüşüm ve biçimsizleşmelerin ana hatlarında da belli gruplara özgü bazı ortak nitelikler ve karakterler ayrılmıştır. Böyle belli gruplarda toplanmış olan idrakler, o grubun fiziksel ve psişik (bunların ikisi

de aynı şeydir ve bedenin çeşitli görünümlerine ait kavramlardır) özelliklerini taşırlar ki bunlar da ırkları meydana getirirler.

Bu bilgi gösteriyor ki insanların ırklara ayrılması, onların idraklerinin bedenlerine yaptığı dolaylı tesirlerin sonucudur. Yani ırk farkları idrakin doğrudan doğruya varlıktan aldığı tesirlerle beden üzerine etkili olmasından çok, çevreden ve çevredeki olaylardan gelen tesirlerle beden üzerinde değişimlerin meydana gelmesinden doğan durumlardır. Öyleyse ırk ayrılıkları, insanların gelişim ihtiyaçlarına göre şu ya da bu koşullar içinde dünyaya inmiş ve o koşullardan şu ya da bu şekilde faydalanmış olma zorunluluğunun bir sonucudur. Belli tekâmül ihtiyaçlarıyla dünyaya gelmiş olan beyaz ve siyah ırktan iki insan, renkleriyle nasıl birbirinden farklı özellikler gösteriyorlarsa, aynı insanlar arasında yine aynı icaplara göre, bedenlerine bağlı birbirinden az çok farklı psişik hareketler ve tepkiler gösterirler.

Kısaca beyaz olsun siyah olsun, sarı ya da kırmızı olsun, bütün insanlar aynı yolda omuz omuza aynı yokuşları, aynı engelleri, aynı zorluklarla aşarak, aynı hedefe doğru tırmanmaktadırlar. Ve bu yolculuk geneldir. Kimsenin tekeli ve ayrıcalığı söz konusu değildir. Her varlığın gelişimi için nasıl bir yürüyüş gerekiyorsa, o varlığın o yürüyüşe uyması zorunludur. Bugün yürünecek yollar beyaza boyanmıştır, icap ettiği zaman sarıya da boyanır, yine icap ederse siyah ve kırmızı da olabilir. Bundan dolayı insanların ırk ayrımlarına sebep olan beden renklerinin ve bu renklere eşlik eden bazı özelliklerinin, hakiki ayrılığı ifade edebilecek hiçbir değeri yoktur. Bunlar, yürünecek yollarda kullanılması gereken gelip geçici gelişim araçlarının birer basit malzemesidir. Ve vazife hazırlığı yolundaki toplu yürüyüş zorunluluğunun icaplarıdır.

* * *

Bu zorunlulukla, gelişimler sonucunda daha idrakli ve sistematik topluluklar meydana gelir. Bu toplulukların başında millet ya da devlet topluluğu vardır.

Evrende belli vazifelerin ve işlerin birtakım grup ve kadrolardaki vazifeli varlıklar tarafından yapıldığını ve grupların, çeşitli yönleriyle birbirine bağlı bulunduklarını, böylece ünite’ye kadar bir organizasyonlar sisteminin

kurulmuş olduğunu daha önce belirtmiştik. Vazife planlarının evren ilkelerine uygun olarak yürütülmesini sağlayan bu sistemler bütün varlıkların gelişim ve tekâmül planlarında çok önemli roller alırlar.

* * *

İnsanlık hayatı, organizasyonlar sisteminin simetriği olan ve onların sezgilerini hazırlayan, aşağılardan itibaren son aşamadır. Bundan dolayı, vazife planı sezgilerine ve az çok da bilgilerine ait hazırlıkların insanlık hayatında tamamlanması zorunludur. İnsanlığın dünyadaki ilk ve son vazifesi, vazife planına hazırlayıcı icapları yerine getirmektir. Zaten insanlar, üst yardımcı tesirlerin müdahaleleriyle en idraksiz olan ilk kademelerinden en yüksek idrake, vazife sezgisinin idrakine kadar geçen bütün tekâmül kademelerinde bu icaplara ister istemez uymaktadırlar. Bu uyuş ya tamamen otomatik karakterdeki ya da az çok aydınlık bir sezgi içindeki mekanizmalarla meydana gelir. Bu yarı idrakli ya da idraksiz otomatizmler insanların vazife planlarına hazırlanmalarını sağlayacak çeşitli teknik olanaklara sahiptirler. İşte bu teknik olanaklardan bir tanesi de insanların, millet ya da devlet topluluğu içinde toplu olarak yaşamalarıdır.

* * *

Millet ya da devlet, her şeyden önce insanlar arasında kurulmuş büyük bir topluluktur. Ortak amaçlarla bir araya toplanmış olan bu büyük insan kalabalığı, belli hedeflere yönelik, düzgün, programlı, düzenli ve çabalı bir çalışma mekanizmasına tabidir. Bu mekanizma büyük düzene uygun ve dünya yürüyüşü ile tam bir uyum hâlinde gider.

Millet topluluğu, bir sürü ikincil topluluktan oluşmuştur. Bu ikincil oluşumlar doğrudan ve dolaylı olarak birbirine bağlanmışlardır. Örneğin, başta yönetici bir önder vardır. Hiyerarşik bir sırayla ona bağlı bulunan yönetim mekanizmaları vardır. Bu mekanizmalar içinde yönetenler, yönetilenler zincirleme bir düzenle birbirine bağlı olarak yürüyüp giderler. Görünüşte maddesel hedeflere yönelmiş görünen bu mekanizmanın bütün faaliyetleri aslında bu topluluğun simetriği olan daha üst planlara insanları hazırlamak içindir ve bu hazırlık da vazife sezgisinin hazırlığıdır. Bundan dolayı, bu topluluk içinde yapılan işlerde vazife planına ait hazırlıkların taslaklarını bulmak mümkündür. İnsanların, bir millet ya da devlet

topluluğu içinde -kendi idraklerine göre- vazife diye isimlendirdikleri şeylerin hepsi ancak vazife sezgisinin birer hazırlık malzemesidir. İnsanlar bu hazırlığın icabı olarak, bu malzemeler aracılığıyla büyük çabalar göstererek asıl vazife bilgisine kavuşabileceklerdir.

Kısaca, millet ya da devlet, büyük vazife planına insanları hazırlayan, yüksek yönetici vazifelilerin gözetimleri altında dünyada kurulmuş toplumsal birer oluşumdur.

* * *

Dünya üzerinde hiçbir millet yalnız ve tek başına değildir. Hepsi aynı amaç yolunda doğrudan ya da dolaylı bağlarla birbirine bağlanmıştır. Bu oluşumlar, dünya üstü vazife planının amaçladığı noktalara insanları götürmekte ve büyük bir uyum içinde aynı elden sevk edilip yönetilmektedir. Varlıklar, bütün sorumluluklarını anlamış olarak bu işi yürütürler. İşte bu vazifeliler, millet ve devlet organizasyonu bünyesinde var olan diğer toplulukların, organların, ailelerin, bireylerin kendi işlerini yerli yerince ve dürüstlükle yapmalarını çeşitli araçlarla sağlamaya çalışırlar. Bu topluluğu oluşturan herhangi bir parçada, bireyde baş gösteren aykırı faaliyetler, yerine ve önemine göre, bütün toplulukta az ya da çok şiddette sarsıntılar yapabilir. Böylece topluluk içinde tekâmül eden gruplar, o topluluklardan ayrı grupları oluştururlar. Büyük topluluğun böyle tekâmül ederek parçalanan kısımları diğer daha tekamül etmiş durumları oluştururlarken, büyük toplulukta kalan bireyler arasındaki eş güdüm ve iş birliği bozulur. Bireyler, artık o topluluğun icaplarını ve ortak hedeflerini takip edemez duruma girerler. O milletin ya da devletin bünyesi çökmeye ve yozlaşmaya başlar ve bireyler topluluk için değil, yalnız kendileri için çalışmayı amaç edinirler. Sonunda büyük topluluk dağılarak yerini daha ileri ortaklaşa bir topluluğa, yani bir millete ya da devlete bırakır. Bu durum tekâmülün bir icabı ve dünya düzeninin uyumudur.

* * *

Bir millet içinde bireyleri vazife sezgisine hazırlayıcı çeşitli faaliyet bulunur. Bunların bazıları daha kolay ve rahat koşullar altında yapılırken çoğu zahmetli, yorucu, üzücü durumlarda gerçekleşir. Örneğin, biri az yorulmakla hayatını bolluk içinde geçirebileceği gibi, diğeri en ağır işlerde,

maden ocaklarında didine didine hayatını kazanmaya çalışır. Biri hemen hemen sorumluluk hislerinden kendini özgür sayarken, diğeri en ağır sorumluluklar altında ezildiğini hisseder. Bazıları yönetici olarak başa geçer. Bazıları yönetilenler arasında sürüklenir. Bütün bunlar bir devlet ve millet örgütünün doğal işlevleri arasında bulunan, her biri başka bir yönden insanları hakiki vazife planı sezgilerine çeşitli uygulamalarla hazırlayan türlü hayat tarzından ibarettir. Okul hayatı, iş hayatı, büro hayatı, askerlik hayatı, sosyete hayatı, memurluk hayatı, siyaset hayatı, aile hayatı vb. bunlar arasındadır. Fakat bunların ilk görünüşteki maddesel hedefleri ve endişeleri ötesinde öyle büyük ortak bir amaç gizlenmiştir ki bu da bütün bireyleri bu karmakarışık ve çetin yollardan üstün bir sezgiye, bir vazife bilgisi sezgisine topluluk içinde teker teker hazırlamaktır. Bundan dolayı, millet topluluğu, başından sonuna kadar her bireyinden, kendisine düşen vazifeyi büyük bir sadakatle, iyi niyetle, bencillik nefsaniyetine kapılmaksızın hareketlerini büyük insanlık topluluğuna karşı olan görevleriyle uzlaştırarak yapmasını bekler. O milletin bireyleri bunu yaptıkça topluluğun hedeflediği amaçların büyük nimetlerinden yararlanırlar. Ve gelecek vazife planının aydınlık, kazançlı yollarına büyük bir güç ve hızla yaklaşırlar. Tam tersine, milletin bireyleri yalnız kendi canlarına düşer ve kişisel çıkarlarını amaç edinerek diğer insanların zararına bencilce çalışır ve vazifelerini kötüye kullanırlarsa, her şeyden önce o millet içinde dünyaya gelmiş olmalarının kendilerine sağlayacağı yüksek kazançları elde etme fırsatını kaçırırlar. Ve bu yüzden de bencillik nefsaniyetlerinde, vicdan dengelerinin alt seviyelerine takılıp kalarak yeni birtakım ıstıraplı bedenlenmelere ihtiyaç duyarak dünyayı hüsran içinde terk etmek zorunluluğuyla karşılaşırlar. Çünkü onların takıldıkları alt nefsaniyet seviyelerindeki durumlarıyla vazife planlarına yaklaşabilmeleri mümkün olmaz. Tekrar ediyoruz: Görünüşte dünyanın bazı maddesel icaplarına yönelmiş görünen milletlerin kuruluşu aslında dünya sınırlarını aşan başka ve yüksek bir zaman idraki içinde devam edecek ileri hayatları hazırlayıcı yolları amaçlamaktadır. Yani bu kuruluşların, dünyada görünen amacından çok daha üstün ve kapsamlı rolleri vardır. Bundan dolayı, dünya hayatının zorunlu icapları olarak görünen bu maddesel taraflara takılarak

asıl hedefi ihmal etmek vicdan mekanizmasının yürüyüş temposunu yavaşlatır ve işleri geciktirir.

* * *

Milletler arasında aynı amaca yönelik olmanın hakiki sezgisine varmak, o amacın liyakatli yolculuğuna katılmak demektir.

İdrakler bu gelişim derecelerini bulduktan sonra, tıpkı vazife planlarında yükseldikçe küçük organizasyonların idrak bakımından birleşerek daha büyük organizasyonlara çevrilmesi gibi, küçük milletlerin de tekâmül ışığı altında birleşerek daha geniş ve kapsamlı işleri yapabilmek ve ortak amaç yolunda hızla ilerlemek için daha büyük toplulukları meydana getirmeleri zorunlu olur ki böylece yüksek ve sağlam bir insanlık idrakini kazanmış küçük topluluklardan oluşmuş büyük dünya topluluğu, vazife planlarının daha uygun bir simetriği olma liyakatini kazanır. Bu ise hakiki vazifelerini idrak etmiş insanların geniş toplumsal planlara doğru atılmış kuvvetli atılımları sayılır.

* * *

Milletlerin gelişim yolundaki faaliyetlerine otomatik, yarı idrakli ve idrakli birçok diğer bedensiz vazifelilerin faaliyetleri eşlik eder. Bu vazifeli organların her biri, dünyada millet ya da devlet dediğimiz topluluğu oluşturan bireylerin, grupların faaliyetleri üzerinde vazife almış üstün bir organizasyonun organlarıdır. Öyleyse bir millet içindeki iş görümü disiplini ve vazifenin şaşmayan düzen ve sıralamaları, o milletin ya da devletin bağlandığı dünya üstü bir sistemden gelmektedir. Bu da hiç şüphesiz o milletin bütün bireyleriyle, kazandığı liyakatin derecesine göre ayarlanmıştır.

Milletler kuruluşlarının hakiki hedeflerini kaybetmeden yükselmek istedikçe ve bu istek yolunda çaba harcadıkça bu ayarlar yükselir, onunla orantılı olarak tekâmül otomatizmleri de yükseltilir. Kısaca, milletlerin bağlı oldukları sistemler, evrende daha kapsamlı, birbirine bağlı büyük vazife organizasyonlarının küçük birer unsurudur. İşte bu unsurlar dünyadaki herhangi bir milletin ya da devletin gelişimi icaplarına göre çeşitli biçimler alırlar. Buradaki amaç da -dünyadaki her araçla olduğu gibi- millet ve devlet toplulukları aracılığıyla insanları toplu hâlde vazife planı

sezgilerine otomatik, yarı idrakli ve idrakli olarak hazırlamaktır. Bu hazırlığa tam anlamıyla uymuş olan bir millet ya da devlet de vazifesini bitirmiş ve insanları dünya üstü vazife planına liyakatle yetiştirmiş olur.

* * *

Bütün topluluklar bireylerin gelişimi içindir. Ancak toplulukları bireylerden bıçakla keser gibi ayırmak da doğru değildir. Çünkü dünyadaki topluluklar büyük organizasyon sistemlerinin ilk hazırlık alıştırmalarıdır. Organizasyon sistemlerinin amacı ise tekliğe, birliğe doğru yürümektir. Dolayısıyla, bireyler bu bakımdan topluluk kavramından ayrılamaz. Bunu daha iyi açıklamak için bireysel ve toplumsal planların birbirine karşı olan işlevleri üzerinde biraz durmalıyız.

Bireysel plan nedir?.. Bir beden, varlığın tekâmül tekidir. Yazgı ilkesine göre tek plana sahiptir. Her bedene adanmış, hazırlanmış, tekâmülünün icaplarına göre ayarlanmış bir plan vardır. Plan kaba ve dar bir çerçeve demek değildir. İcapların zorunlu kıldığı olanaklar oranında daima geniş hareket alanlarına sahiptir. Bundan dolayı sınavlara, dolayısıyla özgürlüğe daima yer verici niteliktedir. Bu planın ilkesi bedenin tabi olduğu ruhun tekâmülüne, tekâmül derecesine, tekâmül yolundaki kadrolara, koşullara, olanaklara, kısaca tekâmülün bütün icaplarına bağlıdır.

Toplumsal plan nedir?.. Evren, bireylerin başıboş tekâmül ettikleri bir malzeme alanı değildir. O, idrakini güç sezdiğimiz ve güç sezebileceğimiz yüksek ilkelerin koyduğu son derece derin ve yüksek mekanizmada düzenlerin, ayarlanmaların, icapların bütünü, yani ünite'nin kendisidir. Evren ilahi düzenin bir ifadesidir. Bundan dolayı her birey, her tek beden bir bireysel plana sahip olmakla beraber daima diğer teklerin, yani bedenlerin kendi planı karşısındaki durumlarıyla ilgili, ayarlıdır. Tekâmül toplumsal plan içinde yürür. Aksi hâlde düzenden ve uyumdan söz edilemez.

* * *

Belli âlemlerin belli ortamlarında ya da belli kürelerinde bedenler daima birbirlerinin durumlarıyla karşı karşıyadırlar. Bu karşılaşma aynı zamanda yüksek ilkelerin ayarladığı bireysel planların başka bir mekanik yönden yönetilişini ifade eder. Bütün bu işler, bu düzenler ve sıralamalar yüksek

vazife planlarının organizasyon sistemleri içinde, vazifeli varlıkların işçilikleriyle yürütülür.

Bundan başka, bedenlerin sınama hayatlarında birbiriyle ortaklık kurduğu birçok konu vardır ki bu durum dünyanın üstüne, vazife planına hazırlanışın bir ifadesidir. Kısaca, bireysel plan üstünde toplumsal plan vardır. Toplumsal plan aynı zamanda bir amaca yöneltilmekle beraber, bireysel planları da ikinci derecedeki bir mekanizmayla ayarlayan karmaşık bir plandır.

Bu ayarlanmalar üniteden gelen direktiflere göre vazife planının tesiri ve denetimi altında meydana gelir. Yani bireyler, yaşamakta oldukları toplumsal plana, vazife planının çeşitli kademelerinden akan sayısız tesirin hazırladığı sonsuz hayat bileşimi içinde kendi sınama, sınav ve gelişim alanlarını bulurlar. Bireydeki tesirlerin yükü arttıkça, gelişim hızlandıkça, idrak olgunlaştıkça bireyin planıyla ilgili toplumsal durumlar da ayarlanır.

Burada dikkat edilecek nokta şudur. Tek birey için toplumsal durum değil, toplumsal kadronun her bireyi için toplumsal durum hazırlanır. Çok kaba bir örnek olan yüz bireylik bir toplumsal plan alalım. Bu fertlerden (a) için doksan dokuz bireyin durumu söz konusudur. Fakat aynı yüz kişiden (b) için diğer doksan dokuz kişinin, (a)'nın da dahil olduğu diğer doksan dokuz kişinin durumu söz konusudur. Aynı şekilde (c) için, (a) ve (b)'nin de dahil olduğu doksan dokuz kişinin durumu ayarlanır. Yani bir kişi için doksan dokuz kişi seferber edilmiş değildir. Vazifeliler son derece ince düzenlerle bu yüz kişiyi birbirleri için vazifelendirirler. Fakat bu yüz kişinin tekâmül ölçülerinin birbirinin aynı olmadığı kesindir. Herkesin ihtiyacı ve tekâmül icabı yine aynı ince mekanizmayla değişir. (a)'nın doksan dokuz kişiye karşı durumu ile (b)'nin durumu aynı değildir. Aynı şekilde bu toplumsal plan içinde maddeye karşı durum da her bir birey için değişir. Bütün bunlar vazifeli varlıkların vazifeleri icabı olarak gönderdikleri tesirlerin meydana getirdikleri madde bileşimlerindeki ve bedenlerdeki miktarsal değişmelerle meydana gelir. Buradaki mekanizmalardan haberi olmayan bireyler, anlayamadıkları birtakım esrarlı olaylar içinde yuvarlandıklarını sanırlar. Birinin plan içindeki icaplara tabi olarak gerçekleşen miktarsal değişmeleri bileşimine göre fakir oluşuna karşılık, ötekinin belli dereceye ayarlanmış miktarlar dolayısıyla orta derecede oluşu, bir diğerinin zengin oluşu, birinin

kültürlü, ötekinin cahil, birinin şoför, birinin müzisyen, bir diğerinin çöpçü oluşu, birinin mutlu, diğerinin mutsuz, birinin iyi, bir diğerinin kötü, birinin hastalıklı, diğerinin sağlam, huylu, huysuz, bencil oluşları ya da başkalarını düşünmeleri ve bütün diğer durumlar hep zaman ve mekân kadrolarında aslî ilkeye göre gelişimlerin icaplarının yerine getirilmesi için üniteden süzülerek gelen tesirler kanalıyla bireysel ve toplumsal miktar değişmeleri tekniği ile meydana gelir ki aynı mekanizmaya tabi maddelerin miktar değişmeleri de yukarıdaki durumlara göre ayarlanır. Bu bilginin tesirler ve varlıklar arasında kapsamını genişlettikçe daha yüksek sezgilere varmak mümkün olur. İşte toplulukların insanlara görünen amaçlarının ötesinde gizlenmiş hedefler bunlardır.

* * *

Bir millet topluluğu içinde böyle bir sürü ortaklaşa planların, yani toplulukların bulunduğunu söylemiştik. Bu toplulukların görünüşte birbirine bağlı görünen ve öyle görünmesi icap eden durumlarının, aslında vazife organizasyonlarının işlev görmelerine tabi olduklarını da bildirmiştik. Bu bilgiye göre bir millet, büyük bir topluluk içinde -yine aynı zorunluluklarla- kurulmuş olan küçük bir aile topluluğunu da bu ışık altında irdelememiz gerekiyor.

Hakiki anlamıyla aile, dünyaya gelişimleri için inmiş varlıkların uygulamalarına en zengin malzemeleri hazırlayan ve bu uygulamaya kuvvetli bir zemin oluşturan düzgün, düzenli bir toplum parçasıdır ki bunun da bütünü insanlık topluluğudur. Aile, insanları vazife planına hazırlayan mükemmel bir araçtır. İnsanlık topluluğunun amaçladığı büyük anlamlar, küçük bir aile topluluğundaki bütün gelişim malzemeleri zenginliği ile özetlenebilir. Bu hakikat, vazife planına doğru insanlığın hazırlanışında bir aile oluşumunun ne kadar önemli roller yerine getirdiğini gösterir.

Gerçekten dünyada alt ve üst hiçbir tekâmül unsuru, hazırlayıcısı yoktur ki aile bilgisinin kapsamı ve icapları dışında kalsın. Zaten bir ailenin bünyesi, insanlık hayatında mümkün olan bütün tekâmül malzemesi zenginliklerini bir araya toplayacak tarz ve şekillerde kurulmuştur. Kesinlikle herkes kendi ihtiyacı oranında ve derecesinde bir aile ocağından geçmiş ve bu ocağın nimetlerinden faydalanmıştır.

* * *

Bir aile topluluğunun en ilkel ve basit hazırlıkları hayvanlardan ve hatta bitkilerden başlar. Bu hazırlığın da en ilkel şekli cinsiyettir. Cinsiyet birçok mekanizmaların düğüm noktasıdır. Bu düğüm noktalarından bir tanesi de aile oluşumudur. Aynı şekilde cinsiyet dünyada acı, tatlı birçok olayların, mutlulukların, felaketlerin, ıstırapların kısacası gelişim unsurlarının da düğüm noktasıdır. Kısaca, cinsiyet, dünyadaki gelişim mekanizmalarını çeşitli yönlerden harekete geçiren bir unsurdur. Hem vazifeye hem nefsaniyete yönelen vicdan mekanizmasına, cinsiyet realitesi çeşitli şekillerde etkili olur. Cinsiyet, birçok erdemli, yükseltici olanaklara yol açabileceği gibi, felaketlerin, ıstırapların, azapların, mezarın ve akıl hastanesinin de kapılarını açabilir. Aile hayatının ilk güçlü hazırlayıcı unsuru cinsiyet otomatizmidir. Bu yüzden de bir sürü sınavın anahtarı onun içinde saklıdır. Cinsiyet anahtarıyla açılmış bir aile kurumu bütün icap ve zorunluluklarıyla insanları -otomatik yollardan bile olsa- sorumluluk ve vazife sezgilerine hazırlar ki bu hazırlanış da insanlar için tekâmül yolunun mükemmel bir yürüyüşü olur.

* * *

Vazife hazırlığı mekanizmasında bu kadar kuvvetli bir araç olan aile ocağının insanlara sağladığı gelişim malzemeleri nelerdir?

Bu sorunun cevabını toplumsal plan hakkında biraz önce verdiğimiz bilgiden de çıkarmak mümkündür. Bu bilgiden anlaşılacağı üzere, aile kurumunun hazırladığı gelişim unsurlarının -bazılarının akıllarına gelebileceği gibi- insanları mutlaka memnun ve mutlu edici, onların nefsaniyetlerini okşayıcı nitelikte olmaları gerekmez. Tam tersine, bunların çoğu sıkıntılı, zahmetli, güç, üzüntülü, ıstıraplı, azaplı ve hatta bazen işkenceli karakterler gösterir ki aslında aile kurumunun en kuvvetli ve gelişime en yararlı tarafını da onun bu sert, haşin ve düzgün yüzü oluşturur. Kurulmuş bir ailenin ilk anından son günlerine kadar geçen olaylarını dikkatlice inceleyenler, bu konuda oldukça derin sezgiler ve bilgiler kazanırlar. Aile daha kurulmadan öncesinde yer alan olaylar bile aile mekanizmasının işleyişinden beklenen sonuçları sağlamaya başlar. İki cinsten insanın bir araya gelmesi konusunda, ilk adımda onların her ikisine

ait bazı kolaylıklar görülmekle beraber, birçok güçlükler ve hatta adaylardan her biri tarafından ayrı ayrı yenilmesi gereken olanaksızlıklar da meydana çıkabilir. Ve bunların her biri iki tarafa da birer sınav ve gözlem konusu olur. Onların öz bilgilerinin, daha önce açıkladığımız şekilde artmasına sebep olur. Örneğin, bu sırada dargınlıklar, kırgınlıklar, tartışmalar, dövüşmeler, hatta cinayetler bile meydana gelebilir. Bunlar, bir ailenin daha başlangıcındayken olumsuz yollarda sayılan ıstıraplı fakat kuvvetli tekâmül malzemeleridir. Ailenin kurulmasından sonra geçim sorunu, eşlerin birbiriyle anlaşma sorunu, evlilik koşullarına uyum sorunu vb. bir sürü sorun ortaya çıkar. Bunlar hem erkeğe hem kadına ayrı ayrı yükler, vazifeler, görevler yükler. Onlar bu mücadelelerden ya zaferle ya da yenilgiyle çıkarlar ve her iki durumda da sınavların başarılı ya da başarısız görünen durumlarına göre acı, tatlı bir sürü sonuçlarla karşılaşırlar ve ona göre de vazife sezgisi yolundaki hızlarını kazanırlar.

Sonunda çocuklar doğar. Onların büyütülmesi, hastalıkları, sağlıkları, ölümleri, kazaları, acıları vb. ana ve baba için bazen sevinç, bazen keder yollarından geçen gözlemler sağlar. Bu sırada bütün bu deneyimleri başarıyla geçiştirmenin idraklerine vardıkları zaman duyacakları huzur onları olumlu ve mutlu yollardan yükseltirken, başarısızca, beceriksizce verilmiş sınavların sonucunda, kendilerince olumsuz sayılan durumlarda uğrayacakları acılar, hüsranlar da başka bir yoldan yine ilerlemelerine sebep olur.

Bundan sonra çocukların eğitim ve öğretimleri, iyi ya da kötü yetiştirilmeleri gibi sorunların ana ve babaya düşen sorumluluk duyguları, aynı şekilde yetişen evlatların ana ve babalarına, ailenin diğer bireylerine karşı davranışlarının sayısız sonucu, aile bireyleri için ayrı karakterler taşıyan sonsuz birer sınav, görgü ve deneyim konusu olarak sıralanıp giderler. Görünüşte çeşitli yollarda birer ıstırap ya da sevinç kaynağı olan aile hayatının bütün olayları aslında büyük vazife planının sezgilerini insanlara verir.

Kısaca, mutlu görünen bir aile, mutsuz görünen bir aile, felaketlerle dolu hayatlar geçiren bir aile, sakin ya da gürültülü bir aile, kısacası çeşitli hayat koşullarına tabi bütün aileler ancak bireylerin ihtiyaçlarına göre ayarlanmış ve onların gelişimlerine yönelmiş kuvvetli birer yükselme aracıdır. Bu

değerli araç bütün zevkleriyle, mutluluklarıyla, acılarıyla, felaketleriyle insanların hedefi olan vazife planı için gerekli sezgilerin hazırlanış uygulamasına mükemmel bir zemin olur ve bu uygulamanın her türlü olanağını hazırlar. Orada sevgiler doğar, sevgiler kaybolur, doğumlar, ölümler, ayrılışlar, kavuşuşlar birbirini takip eder. Bunların hepsi, sebep oldukları sevinçler ve kederlerle zengin birer gelişim malzemesi olur.

Dünyaya gelen çocuğu için sevinen bir anne ne kadar yükseliyorsa, ölen çocuğu için gözyaşı döken bir anne de durumunda o kadar ilerleme kaydeder. Fakat şu noktayı tekrar hatırlatacağız: Ailenin bütün bu durumları, gelişim yolundaki ilerlemeleri, yürüyüşleri, duruşları tamamıyla vazifeli varlıkların yardım ve denetimlerine tabidir.

Aile, evren sonuna doğru tekâmülün tam biçimini ifade eden birlik kavramına hazırlık yolunun dünyadaki en basit ve otomatik alıştırmalarına olanak verir. Çoğu zaman görüldüğü gibi, eşler arasındaki yüz ve karakter benzerlikleri aile topluluğu icaplarından olarak bedenlerin manyetik alanları arasında kurulmuş bir sentezin ifadesidir ki bu da varlıkların birbirlerine yaklaştıklarını gösterir. Bu manyetik alanlar sentezi ne kadar iyi kurulursa aile arasındaki kaynaşma o kadar mükemmel olur ve aile hakiki hedefine o kadar yaklaşmış olur.

* * *

Varlıkların dünyaya inmeleri, dünya maddeleri içinde kendilerine gerekli olan malzemelerle karşılaşıp onlardan faydalanabilmeleri içindir demiştik.

Güneş sistemimizin bütün küreleri arasında gelişim malzemesi en bol olanlardan biri dünyadır. Bu malzemelerin, çeşitli ihtiyaçlara göre sıralanması ve düzenlenmesi, insanların işlerine yararlı hâle getirilmesi gerekir. Bu işlerle vazifelenmiş vazife planının varlıkları, liyakatleri ve güçleri derecelerine göre, dünyaya ayrılmış çeşitli vazife organizasyonları içinde vazifelerini yaparlar. Doğal olarak bunun yukarılardan gelen direktiflere uygun olması gerektiğini unutmamak gerekir.

Bu yardımlarla dünya varlıklarının ve bu arada durumları daha kapsamlı olan insanların, gelişimlerine yararlı bir sürü sıralamalar, düzenler ve oluşumlar meydana getirilir. Örneğin, doğa olaylarının bir düzen içinde meydana getirilişleri, bütün dünyayı kapsayan siyasal, ekonomik, bilimsel

durumlar ve bu arada bütün ikincil oluşumlarıyla kurulmuş milletler, devletler, aşiretler, topluluklar hep ünitenin direktifleri altındaki büyük organizasyonlarda vazifeli organlar tarafından sevk edilip yönetilirler. Öyleyse dünyadaki millet, devlet, aile gibi bütün toplulukların sevk ve yönetimi yukarılara bağlıdır. Ve bu bağların amacı da vazife planı sezgisine hazırlanıp bu plana liyakat kazanabilmek ihtiyacıyla dünyaya inmiş varlıkların, yani insanların, hedeflerine ulaşabilmelerine yardım etmektir. Nitekim her insan, dünyada var olan bu oluşumların sonsuz olanaklarından çoğu zaman otomatik ve yarı idrakli olarak doğrudan ya da dolaylı yollardan, yani hem onların icapları içinde kendisi yaşayarak hem de o icaplarda yaşayan diğerlerini gözlemleyerek sonsuz faydalar sağlarlar. Buradaki otomatik kelimesinin anlamını daha önce biraz açıklamıştık. İnsanların bu topluluklardan faydalanmaları her zaman onların hakiki amaçlarını görerek gerçekleşmez. İnsanlar, hemen daima bu topluluklara -dünya realitelerine ve değerlerine göre- ancak kendilerine sağlayacağı çıkarlara karşı istekli ve hırslı olarak katılırlar ve bu istekle o topluluklarda canla başla çalışırlar. Bu isteklerin çeşitleri de her kişinin nefsaniyet parçalarının nitelik ve niceliğine göre değişir. Bu nitelik ve nicelikler bazen çok aşağılardaki bencillik seviyelerine kadar inebilir. Örneğin, büyük bir haydut çetesi kurulabilir. Fakat vicdan mekanizmasının üst seviyelerine uyum sağlamış dengelerle bu istekler çok asilce ve yüksek tezahürler de gösterebilirler. Örneğin, temiz bir sevgi içgüdüsüyle bir ailenin bütün yükleri altına seve seve girilebilir. Fakat görünüşte, bu gelip geçici maddesel çıkar duygularına karşılık, bütün bu oluşumların bazen tatlı, bazen de çok acı ve zahmetli yollardan insanları üstün ve hakiki kazançlara götürecek olan asıl büyük değerlerini hemen hemen kimse görmek ve düşünmek istemez.

* * *

Dünyada bulunan her şey gibi millet, devlet, aile oluşumları da amaç değil, araçtır. Bu araçların hakiki amaçları dıştan göründüğü gibi, dünyanın çok geçici olan ve dünya ötesine zerresi bile götürülemeyen maddesel kazançları ve realiteleri değil, bu realiteler içinde yaşayayım, bu kazançlar peşinde koşayım derken insanların karşılaşacakları acı ya da tatlı bir sürü

olayın vicdan mekanizmasında uğrayacakları uygulamalardan sonra ortaya çıkacak öz bilgilerin elde edilmesidir.

İşte bu noktada vicdan mekanizmasıyla öz bilginin zenginleşişi arasındaki ilişkiyi bir kere daha belirtmiş oluyoruz. Şimdi bu bilgileri, idraklerde karanlık ve belirsiz bir tarafın kalmaması için özetleyerek tekrarlayacağız.

* * *

Dünya idraki ile değerlendirilen vicdan realiteleri varlığın öz bilgisi değildir. Bunlar, varlığın kaba maddelerdeki bedenlenmelerinin icaplarına göre madde durumlarının, vazife-nefsaniyet düalitesi içinde çeşit çeşit biçimler sunan görünüşleridir. Bu realiteler herkeste mutlak olarak aynı sırayı takip etmezler, gerek ve ihtiyaçlara göre sıralanırlar. İşte bu zıt unsurların çarpışmaları sonucunda doğacak olaylardan alınacak kıyas bilgileri, idrak kanalıyla varlığın öz bilgisinin değerlerini arttıracak ve bu değerler de idrak biçimlenmeleri içinde ruhun tekâmül ölçüsü olarak ona yansıyacaktır. Bu durum, dünyada daima değişen realitelerin vicdan mekanizmasındaki durumlarını ve bütün bu mekanizmaların öz bilgiyi zenginleştirici rollerini ve sonunda varlığın, ruhun tekâmülüne ait yaptığı hizmetlerin özünü kısaca gösterir. Aynı şekilde, vicdan mekanizmasını işleten bu realiteler, bir taraftan öz bilgileri arttırırken diğer taraftan kuvvetini ve hızını öz bilgilerden alarak üst realitelere doğru kayabilmektedirler. Yani beyne bağlı realiteler, öz varlıktaki idrake ait ince madde bileşimleri karmaşıklarını zenginleştirirken, öz varlıktan beyne yansıyan aydınlık ışıklar da vicdan dengelerini üst seviyeye ulaştırmaktadırlar. Böylece, öz bilgiler arttıkça vazife bilgisi yolundaki vicdan mücadeleleri nefsaniyetin de seviyesini yükseltir. Ve bir an gelir ki vazife planının yakınlarında vazife ile nefsaniyet arasındaki mesafe kısalır. Ve idrakin vazife cephesine yönelmesi kolaylaşır. Vazife planına gelince oradan itibaren vicdan düalitesi ortada kalmaz. Onun yerine büyük vazife işlevleriyle yürüyen niteliği değişik diğer bir tekâmül düalitesi başlar. Ve bu düalite, varlığı üniteye kadar takip eder.

* * *

Bu mücadelenin en şiddetli anlarını oluşturan -özellikle orta insanlık kademelerinde- insanlar sürekli olarak huzur ve huzursuzluk içinde

nöbetleşe yaşarlar. Bu hâller, vicdan unsurlarının belirgin olarak meydana çıkan denge ve dengesizlik durumlarına karşılık gelir. Bu huzur, insanı, idraki oranında tatmin eden bir duruma sokar. Bu sayede o kendini çözülmüş sorunlar içinde görür. Fakat icaplara ve öz varlığın beliren ihtiyaçlarına göre vicdanın denge hattı yukarılara ya da aşağılara doğru bozulmaya başladığı anda onun keyfi kaçar. Yeni bir realite karşısında, eski realitesinin yıkılmak üzere olduğu hissi onu sıkıntıya sokar. Bu ıstırap, dengenin bozulma derecesiyle artar. Bu durum her devreye, her kademeye göre çeşitli nitelikler ve şekiller alır. Bazen -özellikle az ilerlemiş kademelerde- hakiki vicdan azabı hâlinde ortaya çıkar. Bu azap şekilleri, dengelerin aşağı doğru kayışlarında daha çok görülür. Varlığın ileri gelişim derecelerinde bu tür azaplar olmaz ama çeşitli karışıklık ve şaşkınlık hâl ve şekilleri meydana gelir ki bunlar da az önemli huzursuzluklardan sayılmaz. Bütün bu huzursuzluk ya da ıstırap hâlleri, vicdan realitelerinin daha üst seviyelerde denkleşmelerini ve bu sayede öz bilgilerin artmasını ve insanların, yazgı ile belirlenen vazife planlarına yaklaşmalarıyla sonuçlanır.

Öyleyse, bulunulan kademenin sindirilmiş, işlevini yerine getirmiş realitelerini takip eden karışıklık ve şaşkınlıkları bir an önce atlatmaya çalışarak üst realitelere ulaşmak gerekir ki böylece kazanılan üst liyakatler, zamanlarında işlevlerini yapmaya başlasınlar ve bunun sonucunda da öz bilgilerin gelişim yolundaki normal seyirleri kesintiye uğramadan devam etsin. İşte bir insan herhangi bir huzursuzluk ya da karışıklık ve şaşkınlık ya da ıstırap ile karşılaştığı, onun vicdanı herhangi bir azabın kıvılcımlarıyla yanmaya başladığı zaman, o insanın derhal kendini toplayarak idrakini vicdanının unsurları arasında dolaştırması, o zamana kadar ilgilenmediği vicdanının üst unsuruna yönelmesi, istekleriyle ona değerler göndermeye başlaması, buna karşılık, alt realiteye ait isteklerini, alışkanlıklarını, arzularını geri planlara atarak onları yeni değerlerle beslememesi ve her şeyden önce bunun için çok gerekli olan çabaları göstermesi gerekir. Bunu yaptıkça vicdan dengesi yavaş yavaş üst seviyelerde kurulmaya başlar. Bu da gerçekleşince yeni doğacak daha büyük bir huzur ve mutluluğun neşesi bütün geçmiş sıkıntı ve güçlüklerin hepsini siler süpürür. Fakat onların öz varlıktaki bilgileri zengin bir gelişim yükü hâlinde o insanı yüksek tekâmül

planlarına daha çok yaklaştırır ki aslında insanda huzurun artması da bu durumun sonucudur.

* * *

Acaba bu nefsaniyet unsuruna ne gerek vardı, daha doğrusu, insanlık hayatında belirgin nefsaniyet düalitesi olmaksızın da üstün realitelerin kazanılması ve öz bilgilerin artması, sonuç olarak vazife hazırlığının görülmesi mümkün olmaz mıydı gibi, insanların aklına bazı sorular gelebilir. Bunun cevabı zaten geçmiş bilgilerde vardır. Onları burada belirtelim.

Ruhun tekâmülüne yarayacak olan bilgilerin öz bilgi hâline geçmiş olması, yani varlığın öz malı olması şarttır demiştik. Bu da yine söylediğimiz gibi, ancak olaylar içinde varlığın yoğrulması ve bir sürü çaba harcaması ile sağlanacak bir niteliktir. Yani varlık, beden aracılığıyla, dünya olaylarının olumlu ve olumsuz yönleri karşısında onlarla boğuşarak yapacağı uygulamalardan sonra bazı sonuçlar elde edecektir ki işte öz bilgileri sağlayan bu sonuçlardır. Aslında insanların tekrarlanan bedenlenmeleri, olayların hem tatlı hem acı sonsuz görünümleriyle karşılaşabilmeleri içindir. Bunun sebebi de öz bilgileri arttırmaktır. Fakat burada bir zorunluluk daha belirmektedir. Eğer olayların içinde yoğrulma ve boğuşma olanak ve fırsatlarını hedef alan etkenler olmasaydı böyle zahmet verici, çabayı harekete geçirici olayların ortaya çıkmasına gerek kalmazdı. Ve eğer insanlar hak edilmemiş süreçlerle tekâmül yolunda yürütülebilselerdi o zaman belirli hareketlerin içinde hapsedilerek idraksizce sürüklenebilirlerdi. Fakat daha önce verdiğimiz bilgiler, insanlar hakkında böyle bir tekâmül sürecinin mümkün olamayacağını göstermektedir. Çünkü varlıkların idrak ve özgürlüklerini ilgilendirmeden tam bir makine gibi işleyen bu tür ilerleyişler ancak -daha önce açıkladığımız gibi- varlıkların henüz idrakten ve güçten yoksun bulundukları evrenin ilk aşamasındaki karanlık, sonsuzluk kadar uzun bir tutsaklık içinde geçen mekanik tekâmül ilkesine tabi olabilir. Ve bu ilke altındaki tekâmülün de varlıklara sağladığı en büyük sonuç, yine açıkladığımız gibi, hidrojen atomunun henüz idraklenmemiş ve tutsaklıktan kendilerini kurtarabilecek güçleri kazanamamış, sadece mekanik

hareketlere uyum sağlamak zorunda bırakılmış bir liyakat durumundan ileri geçmez.

Varlıklar hak kazanmadıkları olaylara sokuldukları zaman onlardan insanlık aşamasına layık yararları sağlayamazlar. Çünkü bu durumda sebep ve sonuçlarını belirleyip değerlendiremeyecekleri bu olayların görünmelerinde onların kıyas bilgisine girebilmeleri mümkün olmaz, kıyas bilgisi var olmayınca da öz bilgiler oluşamaz ve insanlıktan beklenen tekâmül gerçekleşemez. Ne olursa olsun, sebep ve sonuçları bilinmeyen olaylar insanlar için boş ve amaçsız kalır. Ancak hak edilmiş acı ya da tatlı olaylar arasında yoğrularak onların içinden zaferle ya da yenilgiyle çıkmanın nedensellik ilkesi karşısında geçirilecek kıyas bilgisi yardımıyla idrakine varılmış sonuçları, tekâmül unsuru olan öz bilgileri meydana getirir.

Demek ki insanların, tekâmül ihtiyaçlarına ayarlanmış olaylara hak kazanmaları gerekir ki böylece onlar bu hak edişlerinin idraki sayesinde, o olayların içinde yoğrulurken sonuca kendilerini ulaştıracak olan kıyas bilgilerini bulabilsinler ve bunların muhasebesini yapma olanağına kavuşsunlar. Niçin dayak yediğini bilmeyen bir çocuk o dayaktan layıkıyla yararlanamaz. Dayaktan yararlanamayınca da durumunun ölçüsünü takdir edip hâl ve tavırlarını iyileştirme çabasını gösteremez. Bu dayaktan yararlanabilmesi için onun idrakinin uyandırılması ve bunun için de hangi zayıf taraflarıyla dayağı hak ettiğinin belirtilmesi gerekir. Bu, onun pusuda bekleyen zayıf taraflarını harekete geçirip meydana çıkartmakla mümkün olur. Bütün bunlardan başka, ileride bildireceğimiz yazgı planının uygulamasında da bu çaba mekanizmasının rolü vardır. Bu bilgiler, vazife unsurlarının önüne niçin çetin ve sert birtakım sonuçlar doğuracak olan nefsaniyet parçalarının dikildiğini ve vazifeli varlıkların bu durumlara neden sebep olduklarını açıklamış olur.

Öyleyse, vazife-nefsaniyet mücadelesi mekanizmasına gerek vardır. Ve nefsaniyet bunun için gelişim yolunda değerli bir unsurdur.

* * *

Gelişim mekanizmasında vazife unsurunun karşısına nefsaniyetin dikilmesi boş ve gereksiz bir iş değildir. Nefsaniyet, bütünüyle ve

parçalarıyla çabaları kamçılamak ve biraz önce söylediğimiz gibi insanı kıyas bilgisine sürüklemek için konulmuş mükemmel ve esaslı bir araçtır. Tekâmül mekanizması hayatlar boyunca artan hızını, bu nefsaniyet unsurlarının, görünüşte olumsuz görünen güçlerinden alacaktır. Kırılacak odunun direnci olmazsa balta kullanmaya gerek kalmaz. Nefsaniyet bu odunun direnci gibidir. Balta da nefsaniyeti yenmek için yapılacak mücadelelere ait çabaları sembolize eder. Öyleyse, nefsaniyet olmazsa mücadelelere, çabalara gerek kalmaz. Böyle olmayınca da liyakatsiz, kendi kendine gelecek tekâmüller beklenir ki biraz önce açıkladığımız gibi, böyle bir şey mümkün olmaz. Bundan dolayı nefsaniyet olmalı ki üst unsurlara geçebilmenin çabaları gerçekleşme alanını bulabilsin. Bu çabalar gelecek aşamaların bilgilerini ve onların öz varlığa mal edilmelerini sağlayan temelli süreçlerdir.

* * *

Şimdi bu nefsaniyet parçaları ve vazife hazırlığı mücadelesi içinde çırpınan, çabalayan insanın bir birey olarak içinde yaşadığı âleme oranla durumuna ait bilgileri vereceğiz.

İnsan, bir ruhun evrendeki tekâmülünün aracı ve ifadesi olan varlığa ayrılmış madde parçalarından oluşmuş bileşimler bütünüdür. Demek ki beden, bir varlığın dünyadaki hizmetine ayrılmış, kendi gelişim zorunluluklarına göre kullanabileceği maddesel bir araçtır. Varlık, egemenliği altında ve hizmetinde bulunan bedenin kaba maddesel durumundan yararlanarak onun aracılığıyla dünya maddelerine tesir eder. Bu olaylar bedenin tabi olduğu yüzey zamanı realitesine göre gerçekleşir. Buna karşılık, maddelerden gelen tesirler küresel zaman idrakiyle değerlenerek varlığın idraki kanalıyla ruha yansırlar. Böylece ruhun tekâmül ihtiyaçları karşılanmış olur.

Varlığın sınavları, deneyimleri, gözlemleri kısacası planının icaplarından olan bütün ihtiyaçları için kullandığı bedenine, yardımcı olarak dışarıdan ve doğal olarak yine ancak o varlık kanalıyla milyonlarca tesir gelir. Bu tesirler çok yükseklerden gelebileceği gibi, çeşitli şiddet ve kuvvetlerde sonuçlar oluşturmak üzere çeşitli tekâmül seviyesindeki planlardan ve kademelerden de gelebilir.

Varlığın dünyadaki beden hayatına ait çizilmiş olan yazgı planının icaplarını yerine getirmek için bedene inen bütün bu tesirler üst planların daima denetim ve gözetimi altındadır. Bundan dolayı, bu tesirlerin en küçüğünden en büyüğüne kadar hiçbirisi boş, anlamsız ve gereksiz değildir. Bunların her biri daha önce söz ettiğimiz vicdan mekanizmasıyla ilgili durumlar gösterir ve organizmada ayarlanır. Bu ayarlanış, varlığın dünya planının icapları ve zorunlulukları uyumu içinde gerçekleşir.

* * *

Beden bir organizmadır. Bundan dolayı onu oluşturan hücreler, organlar, sistemler vardır. Bütün bu parçalar birbirine tabi olarak ve sistemleşerek beden organizmasının bütününü meydana getirirler ki bunun da organizatörü o bedene egemen olan beyindir. Fakat bu beyin de asıl varlığa bağlıdır. Bundan dolayı, beden organizmasını oluşturan daha küçük organizmaların da insanınkinden çok daha basit olmak üzere birer varlıkları, yani organizatörleri vardır ki onlar da kendi çaplarında nispeten daha basit ruhların tekâmüllerine hizmet ederler. Demek ki insan bedeninin bütün durumlarından bu bedene egemen olan varlık sorumludur.

Varlıklar bedenleri kullanabildikleri kadar kullandıktan sonra, yani onlardan elde edebilecekleri yararları elde ettikten sonra o bedenler üzerindeki kullanımlarından vazgeçerek onları sevk eden ve yöneten beyinle olan bağlantılarını keserler ki buna ölüm deriz.

* * *

Bir varlık üst varlıkların yardımıyla bir beden kurar, o bedenden yararlandığı sürece onu kullanır, bunun için de beyin aracılığıyla o bedenin bütün parçalarına egemen olur ve böylece maddesel ihtiyaçlarını o beden kanalından sağlar.

Bu bakımdan, henüz bir insan bedenini yönetebilecek durumda bulunan bir varlığın bu bedeni kullanmasıyla örneğin, madde ve varlık topluluklarından meydana gelmiş büyük bir güneş sistemini yöneten bir varlığın bu sistemi sevk edip yönetmesi arasında aslında fark yoktur. Bunların arasında sadece tekâmül, kapsam genişliği ve karmaşıklık farkları vardır. Bundan dolayı, bir insan varlığının bir bedene olan tesirleri hangi

anlamları taşıyorsa vazifeli bir varlığın da bir güneş sistemine olan tesirleri aynı anlamları daha kapsamlı ve karmaşık olarak taşımaktadır.

* * *

Bir insan doğduğu zaman varlığının belli bir gelişim seviyesine gelmiş durumu vardır. Aynı şekilde onun bu belli gelişim durumuna göre, dünyada yapması gereken belli işleri olacaktır. İşte bu işlerin yapılması onun o devredeki dünya hayatına ait vazifesidir. O insanın dünyada yaşaması, kendisine sahip olan varlığın, dünyaya inmeden önce diğer vazifelilerle birlikte hazırladığı dünya uygulaması planını gerçekleştirmesi içindir. Bundan dolayı, o varlık dünyaya gelmeden önce yapması gereken işleri tasarlamış, gözüne almış ve onları yapacağına söz vermiştir. Mademki o buna söz vermiştir, dünyaya inişi de bu verdiği sözün uygulaması içindir, öyleyse dünyaya indikten sonra onun verdiği sözü tutması ve borcunu ödemesi, yani tasarlanmış planı uygulaması şarttır. Çünkü vazife planının uygun görmesiyle kararlaştırılmış işlerin yapılması zorunludur. Böylece karar verilen işler vicdan mekanizması dengesinin uyumu içinde uygulanır.

* * *

Belli ihtiyaçlarla beden sahibi olmuş bir varlık, kendi gelişim durumuna uygun bir vicdan dengesi seviyesinde dünyada yaşamaya başlar ve planına göre çeşitli toplumsal durumlarda yer alır. Bu gelişlerin ve yerleşişlerin hiçbirisi keyfî ve rastgele değildir.

Bir birey planının yapılışı da basit bir iş değildir. Daha önce söylediğimiz gibi, onun yaşayacağı toplumsal planlarla sayısız ilişkileri vardır. Bunlar hep hesaba katılır. Örneğin o varlık, hangi milletten, hangi dinden, hangi örf ve âdetlere sahip topluluktan, hangi eğilimlere, liyakatlere, isteklere, güçlere sahip, hangi gelişim kademelerine ulaşmış aileden ve bireylerden gelecekse ve hangi ortak ihtiyaçlara göre onlarla toplumsal planlar kuracaksa bütün bunlar önceden ve doğal olarak hep vazifeli varlıkların yardımlarıyla ve kendisinin gelişim zorunluluklarına göre inceden inceye hesaplanmış, düzenlenmiş, ortaklaşa kararlaştırılmış ve planlaştırılmıştır. İşte dünyada uygulanması gereken plan budur. Varlık bu planla ayarlanmış olan dünyadaki çevresine inmeye hazırlanır. Bu ayarlanma sırasında o varlığın anası, babası olan bedenlerin varlıklarına danışılır, onların da

kararları alınır. Ve eğer bu kararlara göre ana, baba olacak bedenlerin de gerek bireysel, gerek toplumsal, hatta ekonomik durumlarında bazı iyileştirmeler ve değişiklikler yapılması gerekiyorsa bu işler de düzenlenir. Yani aralarına alacakları misafirlerine göre onların durumlarını da vazifeli varlıklar yoluna koyarlar. Kısacası her şey ayarlanır.

Bir varlığın dünyaya inişinde birçok vazifeli çalışır. Dünyada da o varlıkla ilgili bedenler genellikle otomatik olarak bu hazırlıklara katılırlar. Ana, baba, akrabalar, ebe, doktor, hastane, bakımhane, yetimhane, okul, topluluk, devlet, kısacası uzaktan yakından bir sürü beden, dünyaya inecek varlığın yakın ve uzak hayatı için bilmeden çeşitli şekilde vazifelenirler. Onlar da bu vazifelerini çoğu zaman otomatik olarak yaparlar. İşte bu otomatik vazifelerin yerine getirilmesi için harcanacak yine otomatik çabayla daha önce söylediğimiz kurumlar ve topluluklar içinde, yani toplumsal bir plan içinde insanlar büyük vazife planının sezgilerini kazanmaya çalışırlar.

* * *

Bu kadar ince hesaplarla hazırlanmış bir plan etrafında bir sürü vazifelinin faaliyeti, emeği geçerek meydana getirilmiş bir bedenin sahibi olan varlığın, bağlı olduğu toplumsal planın bireylerine karşı elbette borçları olacaktır. Ve bu borçları o, daha dünyaya gelmeden önce yüklenmiştir. Buna rağmen bir gün kalkar da bu hazırlayıcılar ve yardımcılar karşısında verdiği sözü unutur, kararlarından döner, borçlarını reddeder, planını uygulamakta tembellik gösterir, hatta üstelik intihar da etmeye kalkışırsa vazife sezgisine ne kadar aykırı ve uzak bir harekette bulunmuş olur. Vazife sezgisine bu kadar aykırı bulunan bir hareket o hayatın en alt nefsaniyet seviyesidir ve onun sorumluluğu ne kadar otomatik olursa olsun ağırdır. Bu ağır sorumluluğun otomatizmi de çok şiddetli ıstıraplar ve azaplı tepkilerle görünür. Böyle bir insanı ancak bu ağır otomatizmin zahmetli olan kıyas bilgileri, yarı idrakli durumlarda ileri doğru itebilir.

Beden bir varlığa hizmet eder ve kaba dünya maddelerinde o varlığın sembolü olur. Tıpkı ruhun sembolü de daha derin anlamda varlık olduğu gibi. Öyleyse dünyada, bedenden ruha kadar uzanan bu birbirinden farklı beden-varlık-ruh ilişkisi insanlarda, bedenin içinde ruh varmış sanısını uyandırır.

* * *

İnsan olarak dünyaya gelmiş bir varlığın bireysel tekâmülünü takip edebilmek için işi çok gerilerden alarak evrende hiçbir tekâmül ve gelişimin var olmadığı bir kademeyi kabul edelim. Burada gelişimin hangi etkenlerle seyrettiğinin sezgisini verebilmek için sembolik bir projektör şeması kullanacağız. Şunu tekrar etmek isteriz ki burada kullanacağımız şema ancak bu hakikatler hakkında sezgi verebilmek içindir.

Daha önce, niteliği hakkında hiçbir şey söyleyemeyeceğimizi bildirdiğimiz, hem ruhlara hem de evrenlere egemen yüksek ilkeden söz etmiştik. Bu yüksek ilke, bizim bilemeyeceğimiz sonsuz, bütün anlam ve nitelik kavramlarının dışında kalan bir ilkedir. Bu ilkenin sonsuz evrenlere ve ruhlara yönelik güçleri arasında bizim evrenimize yönelmiş olanının sezgisini ancak bu projektör sembolüyle vereceğiz. Fakat bu projektör, evrenlere ve ruhlara egemen olan aslî ilkenin kendisi olmayacaktır. Onun ancak evrenimizle, yani madde evreniyle ruhların ilişkisine ilişkin bir gücüdür. Bu ancak bu kadarla ifade edilebilir.

Dünyamızın bile basit hareketlerini açıklayamayan, güç kelimesiyle sembolize ettiğimiz, aslî ilkenin evrenimize ait durumu ya da yönü, elbette böyle bir kelimenin olağan anlamına sığmaz. Çünkü yalnız bu kelime değil, bütün evrenimizde bu durumu ifadeye yetecek hiçbir hareket, kelime, anlam ya da imge yoktur. Ancak çaresiz kaldığımız için bilinen anlamlarından soyutlayıp sırf bir sembol olarak, aslî ilkenin evrenimize ve orada uygulamalarını görecek ruhlara yönelik yönünü (bu ifadeler bile asıllarını ifade edemeyen sembollerdir) güç kelimesiyle ifade ediyoruz. Öyleyse bu sembolle yine sembolik olarak açıklayacağımız ifadeye göre güç, aslî ilkenin, ruhların evrenimize ilişkin tekâmül ihtiyaçlarına cevap veren bütün madde olanaklarının, bu ihtiyaçlarla uyuşturulmasına yönelik icaplarının bütünüdür. Bunu biraz daha açıklayalım: Aslî ilkenin bu gücünde hem ruhların sonsuz evrenlere ait ihtiyaçlarından ancak evrenimize ilişkin -tekâmül kavramıyla sembolize ettiğimiz- durumları saklıdır hem de bu ihtiyaçlara karşılık gelen, evrenimizin bütün madde olanakları saklıdır. İşte ruhların ihtiyaçlarını ve evren maddesinin bütün olanaklarını içeren aslî ilkenin bu gücünün ruhsal ihtiyaçlarla madde olanaklarını birleştirerek bir birlik hâline getirme amacının gerçekleşmesi, bizim tekâmül kelimesiyle

ifadelendirdiğimiz anlamın en son ve yüksek işaretini anlatır. Bu sezgi ruhların sonsuz evrenlerden bir teki olan madde evrenimize ait ihtiyacı hakkındadır. Burada diğer evrenler hakkında söylenmiş bir söz yoktur.

* * *

Evrendeki tekâmülün yürüyüşünü kuvvetli bir sembol olarak verdiğimiz projektör kavramıyla takip etmeye başlıyoruz. Bu projektörün ışıkları, aslî ilkenin söz ettiğimiz gücünü ya da icaplarını temsil etmektedir. Bu ışığın kaynağı aslî ilkenin kendisi de değildir. Onun ancak evrene yönelik olan gücüdür. Bu konuda bu kadar sezgiyle yetinmek ve daha ilerisine gitmeye kalkışmamak gerekir. Aksi hâlde insanlar, içinden çıkamayacakları büyük ve sonuçsuz karışıklık ve şaşkınlıklara düşmekten başka bir şey kazanamazlar. İşte yukarıda sezgisini verdiğimiz kaynaktan çıkan bu ışık bir koni hâlinde, o anda atıl, amorf ve pasif olarak bekleyen evren cevherine, aslî maddeye iner. Işığın tepesi o güçte, tabanı da aslî maddededir. Unutulmasın ki bu ışıkta hem ruhların ihtiyaçları hem de bu ihtiyaçlar karşısında maddede ortaya çıkacak olanakların hepsi saklıdır. Ve bu ihtiyaçlarla olanaklar ancak bu ışık içinde birleşecek ve tekâmül gerçekleşecektir. İşte ışığın bu gerçekleştirici güçlerine icap diyoruz. Demek ki her evrene göre ayrı bir yönü ve durumu bulunan icabın evrenimize ait olan yönü, ruhların ihtiyaçlarının, madde olanaklarıyla birliğini sonuçlandırmaya yöneltilen aslî ilkeye ait gücün kendisidir.

Bu projektör ışığının evrenimize ilk indiği yer aslî maddenin amorf hâlidir. Bu ifadeleri dünyadaki mekân kavramına göre düşünmeden sezmeye çalışmak icap eder. Yoksa ortada ne bir yer, ne de mesafe yoktur. Bu imgeler ancak büyük hakikatin insanlara hitap eden yönü hakkında ve sezgi verebilmek için anılmaktadır.

Işık konisinin amorf maddeye ilk düştüğü alan derhal aydınlanır. Işık konisinin aslî maddede bulunan tabanındaki bu aydınlık, uygulamaya başlayacak ilk ruhların ihtiyaçlarının, o temas alanındaki madde olanaklarıyla karşılaştığını ifade eder. Burada taban henüz pek az aydınlık ve tepeden çok uzakta bulunur. İşte onun için bu alana karanlık bir aşama diyoruz. Bu alanda olan durum şudur. Işığın madde ile temas eden son kısmında, yani koninin tabanında saklı olan, ruhların ihtiyaçları karşısında

atıl madde harekete geçmiş ve bu hareketle de ruhların mekanik tekâmül ilkesi işlemeye başlamıştır.

Bu durum gerçekleştikten sonra, yani amorf maddede ilk olanaklar göründükten sonra, projektör ışığının aydınlattığı alan, yani ışık konisinin tabanı daha çok aydınlanmaya başlar. Aynı zamanda taban yavaş yavaş tepeye doğru yükselir ve koninin tepesiyle tabanı arasındaki mesafe kısalmaya başlar. Fakat bu mesafeyi kilometrelerle ölçülecek bir uzunluk anlamına almamalıdır ve bunların birer sembol olduğunu unutmamalıdır.

Maddelerin olanak görünümleri artıkça koninin tabanı daha çok aydınlanır ve tepeye yaklaşmaya devam eder. Bu, maddenin olanakları gittikçe daha çok görünmekte ve bu görünüme sebep olan ruhların daha geniş çaptaki ihtiyaçları karşılanmakta, gelişimler artmakta ve alanlar aydınlanmakta demektir.

Böylece, evrendeki tekâmülün ilk mekanik ilkesi, yani daha önce uzun ve karanlık bir alan olarak ifade ettiğimiz hidrojen altı aşaması olgunlaşır.

* * *

Işık konisinin tabanı hidrojen aşamasının başlangıç alanına kadar yükselir. Buradan itibaren -daha önce açıkladığımız gibi- ruhlar artık maddelere bağlanır. Bu aşamada monoton, mekanik fakat geçecek pek uzun zaman içinde çok yavaş tempoyla karmaşıklaşan maddenin hareketlerine, ruhların pasif ve mekanik olarak ilk uyum sağlama uygulamaları başlar. İşte bu bakımdan bu aşamaya tekâmülün pasif uyumlar aşaması da deriz. Ruhlar bu aşamada, tutsaklık içinde bir pasiflikle sürüklenerek sadece maddenin hareketlerine, sonsuzluk kadar süren bir zaman süresinde alıştırılacaklardır. Işık konisinin tabanı burada biraz daha aydınlanmış ve zirveye biraz daha yaklaşmıştır.

* * *

Işık konisinin tabanı aydınlanmaya devam ederek hidrojen atomunun varlık aşamasına kadar yükselir. Buradan itibaren ruhların ilk basit aktif davranışlarıyla maddelerdeki gelişim ilkesi başlar. Burada hem ruhların ilkel bir faaliyeti hem de bu faaliyeti çok sıkı denetim altında tutan ve destekleyen bir otomatizm ilkesi vardır. Bundan sonra yükselmeye devam eden ışık konisi, idrakin ilk pırıltıları olan sezgilere varlıkları hazırlayıcı,

bitki bedenlerinin kurulması aşamasına yükselir. Bitkilerde ilk ilkel sezgilere geçiş alıştırmaları başlar. Bu aşamada özgürlüğün sınırı -yine pek dar olmakla beraber- bir miktar daha genişletilmiş ve sezgi otomatizmi başgöstermiştir. Koninin tabanı yükseldikçe bu sezgi otomatizmleri kapsamını artırarak hayvanlardaki sezgilere dönüşecektir. Hayvanlarda gelişim, bitkilerdekine göre biraz daha hızlıdır. Koninin tabanı hayvanlık aşamasından insanlık aşamasına doğru yükseldikçe hayvanlarda, insanlardaki bazı idrakî özelliklerin ilk hazırlıkları da belirmeye başlar ve insan melekelerine benzer bazı durumlar ve hâller görülür.

* * *

Işık konisinin tabanı aydınlanmasına devam ederek ve yükselerek idraklerin başladığı, hidrojenin insanlık kademesine kadar gelir. Buradan itibaren vazife planına hazırlığın yarı idrakli, öznel bir tekâmül aşaması başlar ki buradaki alan oldukça aydınlanmış durumdadır. Işık konisinin tabanı böylece tepesine doğru yaklaştıkça idrakler aydınlanır, vazife planından itibaren başlayacak olan aşamaya doğru hazırlıklar ilerler ve sonunda koninin tabanı insanüstü ve hidrojen âlemi ötesi olan vazife planı aşamasına kadar yükselir. Işık konisinin tabanı bu aşamaya ulaşınca artık alan iyice aydınlanmış olur. Buradan itibaren icaplar açık olarak görünürler. Bu durum, idraklerin icaplara hızla uyumlarını sağlar. Buradan itibaren ruhların davranışlarıyla icaplar birleşmeye başlayacaklardır. Varlıklar buraya kadar, ışık konisinin tabanını çeşitli mekanizmalarla sanki itilerek ve sürüklenerek yukarı doğru takip edebiliyorlardı. Bundan sonra idraklerin icaplarla meydana gelecek birleşme liyakatleri sayesinde varlıklar kendi idrakleriyle ışık konisinin ışın demetlerine tırmanarak, didinerek etkin bir şekilde tepeye doğru çıkmaya başlarlar. Bu da idraklerin icaplara uyum sağladığı, yani onlarla birlik hâline girebildiği oranda hızlı olur. Onun için buradaki yürüyüşe tekâmülün aktif uyumlar aşaması da deriz. Bu aşamada tekâmül geçmiş aşamaya göre nesnel karakterdedir. Bu kavramın sezgisi, biraz ileride zaman konusu açıklanırken daha iyi alınacaktır.

* * *

Vazife planından itibaren, ışık konisinin tabanından tepesine doğru gittikçe artan bir güç olanağı bolluğu ile tırmanmaya başlayan varlıkların

tepeye kadar katedecekleri mesafe henüz çok uzundur. Çünkü aslî maddeye inen ışık konisinin ilk aşamasındaki tabanının tepeye olan mesafesine oranla vazife planından itibaren olan mesafesi oldukça kısalmakla beraber yine, vazife aşamasının ilk kademelerinde bulunan tabanıyla tepesi arasında sonsuzluk kadar uzun denecek bir mesafe vardır.

Fakat vazife planında iyice aydınlanmış olan ışık konisinin tabanı aydınlığını bundan sonra pek büyük bir hızla arttıracak ve tepeye yükselme hızı öncekilerle kıyaslanamayacak derecede fazlalaşacaktır. Bu aşama hakiki bir tekâmül aşamasıdır. Dediğimiz gibi bu aşamadan itibaren artan ışık konisinin aydınlık alanları tepeye doğru yükseldikçe evrene ait olan icaplarla ruhların davranışlarının ve idraklerinin uyumlarına hız verecektir. Ve tepeye yaklaştıkça birlik alanı o oranda genişleyecektir.

Ruhların idrakleriyle icapların birleşme alanları böylece genişleye genişleye ilerlerken ışık konisinin tabanı sonunda öyle bir noktaya gelir ki orada icapların bütünü ile ruhların bu evreni ilgilendiren bütün davranışları ve idrakleri tam bir birlik hâline gelir ve böylece tepeye gelmiş olan koninin tabanı o tek aydınlık noktada yolculuğunu tamamlar. Bütün davranışların, idraklerin, olanakların, tesirlerin, kısaca icapların birleştiği bu tek aydınlık nokta ünite dediğimiz idrak birliğidir. Bu, bütün evrendir. Onun bir tek manyetik alanı vardır ki bu da evrenin tek manyetik alanıdır. Bu noktada ayrılık gayrılık yoktur. Her şey orada birleşmiştir. Burada bir tek idrak, bir tek davranış, bir tek icap, kısaca bir tek evren söz konusudur. İşte bu nokta, evrende tekâmülün gerçekleşmesini ifade eder.

* * *

Burada büyük bir yanılma olasılığını önlemek için şu noktayı belirtmek gerekir: Işık konisinin tepesi daha önce söylediğimiz gibi aslî ilkenin kendisi değildir. Onun bütün evrenlere değil, sadece evrenimize özgü bir gücüdür. Aynı şekilde, ruhların davranışları da ruhların kendileri değildir. Onların bütün evrenleri değil, ancak madde evrenini ilgilendiren ihtiyaçlarının ortaya çıkışıdır. Bundan dolayı, burada üniteyi aslî ilkenin, maddenin ve ruhların birleştiği bir durum olarak düşünmek hataların en büyüğü olur. Bunun da sebebini daha önce açıklamıştık. Buradaki bütün durumlar, ancak madde evreni kavramı etrafında toplanan ruhsal davranışlar

ve icaplarla açılır ve kapanır. Fakat onların ötesindeki sonsuz olaylar devam edip gider.

* * *

Burada açıkça anlatılmış oluyor ki ışık konisi, evrenin kendisidir. Ve evren ancak bu ışık konisi ile, aslî icaplarla var olmaktadır. O koninin ışın demetlerinden yoksun kalan evrenin bir tek noktası derhal kararmaya, amorf hâle düşmeye, yani insanların anladığı anlamda yok olmaya mahkûm bir duruma düşer. İşte evrenin hiçbir zerresi yoktur ki üniteden süzülerek gelen aslî tesirlerin kapsam ve kuşatması dışında kalsın. Evrende her kıpırdanış ancak ünitenin uygun görmesi ve denetimi altında mümkün olabilir hakikatinin sezgisine, bu bilgileri alanlar daha kuvvetle sahip olacaklardır.

* * *

Aslî güç ışığı konisine tabi olarak evrenin nasıl geliştiğini genel ve sembolik hatları içinde anlattıktan sonra insanlığın başlangıcından itibaren bir bireyin tekâmülünü daha geniş kadrosu içinde açıklamak gerekmektedir.

İnsanlık, geçirilmiş az çok pasif gelişim aşamalarıyla, gelecek aktif ve hakiki tekâmül planları arasında yarı idrakli ve öznel hazırlıkları sağlayan ara bir plandır. Ve onun bu hazırlayıcı durumu bakımından önemi çok büyüktür. İnsanlığı sonraki vazife aşamasına geçirecektir. İnsanlıkta idrakler henüz vazife bilgisiyle aydınlanmadığından vazife planına ait aktif uyumlar insan hayatında başlamaz. Çünkü insanlık aşamasında ruhların hiçbir davranışı henüz hiçbir icapla tam bir birlik oluşturabilecek güce ulaşmamıştır. İnsanlar üst planda olduğu gibi ışık konisine henüz kendi güçleriyle tırmanıp çıkabilecek duruma gelmemişlerdir. Bununla beraber, insanlık artık idrakli yükselişlerin başladığı vazife aşamasının eşiğine ulaşmış ve o aşamanın doğrudan doğruya hazırlıklarına başlamıştır. Bundan dolayı, insanlığın gelişimine ait gerekli sorunlar üzerinde durmanın burada sırası gelmiştir.

* * *

İleride zaman ve mekân konusu üzerinde dururken açıklayacağımız gibi, insanlık hayatı sayısız bedenlemelerine rağmen, başından sonuna kadar bir tek hayat gibi irdelenmelidir. Bu süre boyunca insanın bir sürü bireysel

gelişim kademesi olacaktır. Her kademenin sınırı, belli realitelerle çizilmiştir. Demek ki her insanın hayatında kendisine, kendi kademelerine özgü ayrı realiteleri vardır. Çeşitli realite kademelerinde bulunan insanların realite farkları, gelişim kademeleri birbirine yakın insanlarda küçüktür. Kademelerin arasındaki mesafe uzadıkça bu farklar da o oranda büyür.

* * *

İlk insanı ele alınca, onda diğer tekâmül kademelerine göre belirgin olan şey, idrak eksikliğinden doğan bir otomatizmin egemen durumda görünmesidir. O, çoğu zaman yaptığı işin ancak yarı idrakine varmış ya da hiç idrakine varamamış durumdan daha ileri güç gösteremez. Bu hâl insanlığın oldukça ileri kademelerine kadar birçok durumlarda böyle devam edebilir. Ve bütün insanlık boyunca da tam idrak yine kurulmuş olmaz. Zaten bütün bu otomatizmlerin amacının da insanları vazife bilgisine ve idrakine hazırlamak olduğunu söylemiştik.

* * *

İnsan bedenini kullanan varlıklar, dünyada bedenlerini kullandıkları çevrelerin olanak ve koşullarından yararlanarak, o koşullara tabi sayısız olay içinde yaşarlar. Çünkü insanları vazife sezgisine bu olaylar hazırlayacaktır. Vazife planının doğal ve alışıldık disiplini, bu olayların sert ve katı görünüşleri karşısında yapılacak sayısız uygulamayla öğrenilecektir. Demek ki faydalı olayların meydana gelmesi için insanların diğer varlıklara, yani toplumsal durumlara ihtiyacı vardır. Fakat bu toplumsal durumlar yalnız insanları kapsamaz. Bunların içine hayvanlar, hatta bitkiler de dahildir. Ve bu durum bir zorunluluktur, diğer deyişle dünyada büyük bir varlık kadrosu içinde, birbirini yetiştirerek derece derece hazırlanma zorunluluğunun bir icabıdır. Bunun en nesnel örneği beden hücreleridir. İnsanlar, bu ilkel varlıklarla yazgıları bağlı olarak geniş bir toplumsal plan içinde kucak kucağa yaşamaktadırlar. Örneğin, bir insanın kalbini oluşturan hücrelerin, gelişimlerini sağlamak için nasıl o insan bedenine ihtiyaçları varsa o insanın bedeni de yaşayabilmek için bu hücrelere o kadar ihtiyaç duyar. Birinin hastalığı diğerini etkileyeceği gibi, her ikisinin sağlığı da ortak esenliği sağlar. Demek ki bütün bu varlıklar arasında var olan toplumsal hayatlar boş ve anlamsız şeyler değildir.

* * *

Toplumsal plan, kendi olanakları içindeki gelişim icaplarını yerine getirmek için birbirine dayanarak ve birbirinden habersizce kuvvetler alarak yan yana yürüyen bireysel planların bir sentezidir ki bu da insanlık hayatındaki gelişim otomatizminin bir zorunluluğudur.

İnsanların, kendilerinden daha küçük varlıklarla olan toplumsal planlarının yanında, ondan daha önemli ve idrakli olarak hemcinsleriyle, hatta bazı bedensiz varlıklarla kurdukları planlar da vardır. Bütün bu toplumsal planlar gelişimin zorunluluğudur. Çünkü söylediğimiz gibi insanın gelişimi, vazife planına ait vazife sezgisi hazırlığı uygulamalarına girişmesiyle mümkün olur. Oysa büyük vazife planında her şeyden önce, tam anlamıyla bir eş güdüm ve iş birliği vardır. Yani orada, o plandaki organizasyonların gruplarına göre aralarında tam bir birlik, bütün faaliyetlerinde birbirinden ayrılmaz bir iş birliği vardır. Bu durum, o planın şaşmayan bir esasıdır. Oysa ayrı ayrı hâllerde çalışmakla bu kadar sıkı bir eş güdüm ve iş birliği hazırlığı uygulamasını yapabilmek söz konusu olamaz. Böyle olunca da ortaklaşa bir faaliyet içinde yürüyen vazife planına herhangi bir hazırlık yapılamaz.

* * *

Daha önce millet, aile ve toplumsal plan konularında söylediğimiz gibi, dünyadaki büyük küçük bütün topluluklar, ortak amaçlar etrafında birleşmiş insanlardan oluşmuştur. Vazife planında doğal olan ve dünya için ideal sayılan, hatta anlamı bilinmeyen tam bir iş birliği, yani belli noktalarda meydana gelmiş idrakli bir birlik dünya topluluklarında var olmamakla beraber, o ideale doğru bilmeden bir hazırlanış ve sürükleniş çabası insanlarda vardır ki bu da bu aşamadaki tekâmül denilen ihtiyacın zorunluluğudur. Bu hâl otomatik olarak akıp gider. Aslında dünyada hakiki bir vazife idrakiyle oluşan ve herhangi bir hedef uğrunda tek bir birey hâlinde yürüme gücünü gösterebilmiş bireylerden oluşan hemen hemen hiçbir topluluk yoktur. Bununla beraber, bütün bu topluluklar bambaşka ve genellikle çeşitli nefsaniyetleri harekete geçirici nitelikteki otomatizmleriyle insanların canla başla bir iş birliği yapma iştah, arzu ve çabalarını sağlarlar ki burada asıl gizlenmiş olan hedef, insanların hakiki

vazife idraki ve bilgisi ile tam bir birlik içinde iş birliği yükümlülüğünün anlamını sezmeye hazırlanmaları ve bunun alıştırmalarını bu otomatizmler yardımıyla yapmalarıdır.

Bir ailedeki bireylerin, bir okulda okuyan çocukların, bir fabrikada çalışan işçilerin, bir kışlada öğretim gören askerlerin, bir dairede çalışan memurların, bir toplantıda kararlar alan diplomatların, bir hastanede tedavi gören hastaların ve tedavi eden doktorların, bir milleti oluşturan vatandaşların, kısacası insanlar içinde sayısız toplulukların hepsi otomatik nitelikleriyle, büyük vazife planının yüksek sezgilerini hazırlayıcı uygulamaları sağlayan kuvvetli ve sürükleyici araçlardır.

* * *

Her insan toplumsal planlardan bir ya da birkaçına bağlanmıştır. Bu bağlanmalar bazen isteğe bağlıdır fakat çoğu kez zoraki olur. Bu zoraki itilişler de yine yüksek amaçlara yöneliktir. Aslında insanlar, hayatlarını kurtarmak endişesiyle bu sürüklenişlere gönüllüdürler. Bazısı nefsaniyet düşkünlüğünün sonucu olarak bir akıl hastanesinde ömrünü geçirir, kimisi bir hapishaneye kapatılır, kimisi bir lokma günlük ekmeğini kazanmak için örneğin maden ocaklarının en ağır hayat koşulları içinde bütün ömrü boyunca gömülü kalır... Bunlar hep vazife bilgisi sezgisine ulaşmak, yani ilahi icaba idrakine uyum sağlatabilecek, uyuma girebilecek durumlara gelebilmek içindir. İnsan bunu yapmakta ne kadar çaba gösterir ve başarılı olursa vazife planına o oranda hızlı ve emin olarak yaklaşır ve dünya hayatının ıstıraplı, ağır kademelerini de o kadar çabuk atlatır. Eğer bunu yapmaz da sürekli olarak nefsaniyetine yenilir, ondan kurtulma çabasını göstermez, geri hislerle, basit düşüncelerle bağdaşıp kalır ve dünyayı planının uygulamasına bir araç değil, nefsaniyetlerinin tatminine bir araç sayar ve ona göre hareket ederek planının icaplarını çiğner geçerse işler değişir. O zaman, onun aslında otomatik yürüyen toplumsal planları, hazırlıkları ve hayat koşulları bu hareketlerinin iyileştirilmesi yoluna yöneltilir. Bunu vazifeli yardımcılar yaparlar. O insan, hayat koşullarının birdenbire çatılan kaşları, ekşiyen yüzleri karşısında sebebini idrak etmeden çok güç durumlara düşmeye başladığını görür, işleri tersine yürümeye başlar, maddi, manevi üzüntüler, acılar birbirini takip eder. O hâlâ işin nerelerden geldiğinin farkında olmaz ve bıkkınlık gösterir. Suçu durmadan

kadere, talihe, topluma, insanlığa vb. şuna buna yüklemeye kalkışır. Fakat durum ve hareketlerine göre ayarlanmış olan planı gereğince şaşmayan gelişim mekanizması onun bu telaşına zerre kadar aldırış etmeden kendi yolunda işleyip gider. O hâlâ uslanmaz ve idrakini zorlamak istemezse ortalık kararmaya devam eder, tatsızlıklar gittikçe artar ve sonunda onu isyana sürükleyinceye kadar uğraşır. Fakat bu isyan, işi büsbütün çıkmaza sokar ve sonunda bir hapishaneye, bir hastaneye, bir akıl hastanesine, bir mezara ya da buna benzer çok ağır zorlayıcı hayat koşullarından birine onu sürükler. Bütün bunlar o insanın kendi idrakiyle başaramadığı o ana özgü tekâmülü için gerekli işlerin, vazifeli varlıklar tarafından kendisine yaptırtılması için vazife planının aldığı kararların uygulamasından meydana gelen olaylardır.

* * *

Öyleyse insanların ıstıraplı ve çetin olan dünyadan, bu ara ortamdan bir an önce başarıyla ayrılabilmeleri için yapacakları şey, vicdan mekanizmalarının başkalarını düşünmeye, vazife sevgisine bağlı olan realitelerini sindirmeye ve nefsaniyetlerinin baskısıyla bırakmak istemedikleri bencillik arzu ve iştahlarının kuvvetli bağlarından kendilerini idrakleriyle kurtarmaya çalışmalarıdır. Bunun da başarısı ancak feragat, özveri ve vazife sevgisi ile gösterilecek çabalara bağlıdır.

Bu mücadelede gösterilmesi gereken çabaların yönünün güven ve başarısını sağlayan âlemi kapsayan bir ölçüt veriyoruz. Bu bilgi, iyilikle kötülük kavramının ayırt edilebilmesini kolaylaştıracaktır. İyilik vicdanın üst realitelerini, kötülük ise alt realitelerini ilgilendiren kavramlardır. Bu kavramlar birbirinden iyi ayırt edilebilirlerse idrakler için vicdan yürüyüşünü düzenlemek kolay olur. Yapılan her işin aynı anda hem aşağıya hem yukarıya zarar vermemesi gerekir. İşte ölçüt budur. Örneğin, alt tarafa iyilik yapayım derken üst tarafa zarar vermek kötülüktür. Aynı şekilde üst tarafa iyilik yaparken alt tarafı zarara sokmak yine kötülüktür ve bu durumların ikisi de vicdan terazisinde sorumluluğu gerektirir.

Aslında idrakleri az çok ilerlemiş olanlar, yapacakları işleri bu kapsam içinde dikkate alırlarsa görürler ki alt ya da üstten birisine yapılan iyilik eğer hakiki iyilik ise diğer tarafa da yararlı olur, zarara sokmaz. Fakat eğer

bir tarafa yapılan iş diğer tarafı zarara uğratıyorsa o iş iki taraf için de hakiki bir iyilik olmaz. Örneğin, eğitimiyle yükümlü olduğu çocuğunu hırsızlık huyundan vazgeçirmek için döven bir babanın elinden -sırf çocuğa iyilik yapacağım diye- çocuğu kurtaran ve böylece onu kötü kaprislerinde cesaretlendiren bir insan belki yüzeysel bir görüşle çocuğa, yani aşağıya iyilik yapmış gibi olur ama babanın, yani üst tarafın vazifesini bozarak ona zarar vermiş olur. Bundan dolayı, aslında bu hareket baba için olduğu kadar çocuk için de kötülüktür.

Eğer insan böyle dikkatli hareket edip kötülüklerden kaçmayı başarırsa ne âlâ!.. Hızlı bir yoldan yükselir. Başaramazsa, bu başarıyı otomatik yollardan, onu zorlayarak sağlayacak olanaklar ve düzenler, vazifelilerin yardımıyla, örneklerini biraz önce verdiğimiz şekillerde onun önüne çıkartılır.

* * *

Böylece düşe kalka bir hayat içinde, beden olanakları çeşitli yollarda kullanılarak tüketilir. Sonunda beden hastalanır, ihtiyarlar, işe yaramaz duruma gelir. Varlık, o bedenin yeterliği sınırının üstündeki olanaklara sahip ortamlarda gelişimine devam etmek zorunda kalır. Bu durumda yine vazifelilerin yardımlarıyla eski beden terk edilir. Varlık bir üst kademenin koşullarına çıkarılır. Bunun için varlık, ölüm olayıyla dünyadan ayrılır. O andan itibaren, yani spatyoma geçişinin ilk anlarında ona kendi ruhundan gelen tesirler dışında, etrafından gelen bütün ikincil tesirler kesilir. O varlık yalnız kendi varlığı içinde soyutlanmış durumda yapayalnız bırakılır. Bu durum, bir insanın bir odaya kapatılıp onun bütün duyu organları ortadan kaldırıldıktan sonra her şeye karşı, hatta kendi bedenine karşı bile duygusuz olarak orada bırakılmasına yakın bir duruma benzer. Yakın diyoruz çünkü spatyom hayatı bundan daha çok derin ve içten bir yalnızlığı ifade eder. Öyleyse spatyom hayatı varlıklar için bir mekân değildir. Onların mekânı o anda yalnız kendi varlıklarıdır. Bundan dolayı, varlığın oraya ilk geçişinde ne dünya ile, ne dünya üstü ile, ne etrafındaki kendisi gibi diğer varlıklarla bağlantıya geçmesi, konuşması, görüşmesi mümkün olmaz. Onun çevresiyle olan bütün ilişkileri kesilmiştir. Bunun, hem o varlığın ağır bir bencillik içinde bulunmasından ileri gelen doğal sebepleri hem de biraz aşağıda söyleyeceğimiz diğer zorunlulukları vardır. Bu durum spatyomda

gerektiği kadar devam ettikten sonra etraftan gelmeye başlayan tesirlerle ortadan kaldırılır ve varlık bu tesirler sayesinde uyanan idrakiyle etrafını ve kimliğini, ihtiyaçlarını tanımaya başlar.

* * *

Ölümün ardından varlık doğal olarak serbestleşir ama vazife planının bütün hazırlık uygulamasını dünyada henüz tamamlayamamışsa insanlık aşamasını bitirmiş sayılmaz. Bundan dolayı, her ne kadar bedenden ayrılmışsa da o varlık yine bir insan aşamasında bulunmaktadır. Çünkü ne olursa olsun, yarım kalmış işini bitirmek üzere tekrar dünyaya dönmek zorundadır. Ve oradaki hazırlık uygulamalarını tamamlayıncaya kadar onun konutu dünya olacaktır, toplumsal planda insanlık!..

İşte oraya geçen, daha doğrusu ölünce bütün tesirlerden soyutlanan insan varlığı, spatyomda bir süre geçirmek zorunda kalır. Bunun da önemli sebebi vardır. Bir varlık, dünya hayatına ait planının uygulamasını yaptıktan sonra o uygulama sırasında kazandığı şeylerin muhasebesini yapmak, onları tamamıyla kendine sindirmek ve mal etmek ihtiyacındadır. Bunun için de bir süre onun inzivaya[19] çekilmesi, kendi öz bilgilerine dönmesi, yani son dünya hayatında elde ettiği bilgilerle eski bilgilerini karşılaştırarak onların muhasebesini yapması gerekir. İnsanların dünyada kazandıklarını uykuları sırasında şuurdışlarına atarak orada biriktirdiklerini daha önce söylemiştik. İşte, ölümün ardından varlığın, etrafla bağlantılarını keserek tam bir soyutlanma hâline girişi, onun bu bilgileri rahatça sindirebilmesi için gerekli uygulamaları yapmasına olanak verir. Öyleyse spatyom hayatı varlık için derin ve esaslı denetim ve muhasebe anıdır. Ve bütün bir dünya devresi boyunca devam eden insan hayatının aralarına ölüm denilen aralıkların sokuşturulmasının bir sebebi de bu olanağı sağlamak içindir.

Burada kıyas bilgilerinin en mükemmel uygulaması yapılır. Çünkü varlık bu sırada çevreden gelen realitelerle rahatsız edilmez ve serbestçe çalışan vicdan mekanizması, biriken bütün bilgilerin acı ya da tatlı kıyaslarını yapma ve onların sonuçlarını öz varlığa mal etme fırsat ve olanaklarını bulur.

İşte bu uygulamaya yardım etmek için ölümü takip eden anlarda dışarıdan gelen tesirlerin hepsi kesilir. İdrakini işgal edebilecek ve dışarı çekecek

hiçbir tesir ona gönderilmez. Vazifeliler buna engel olurlar. Bununla beraber, o yine vazife planının tam bir denetimi altında bulunmaktadır. Eğer aşağıdan kendisine bazı tesirlerin gelmesi onun muhasebesi ve denetimi için gerekli görülürse bu ancak vazifelilerin izni ve denetimi altında yapılabilir. Yani istediği zaman örneğin ölen (X.), dünyada kalan dostu (A.) ile temasa geçemez. (X.)'in o sıradaki denetim ve muhasebesine ait faaliyetlerle ilgili olan çok ince hesaplara göre bu işe ya izin verilir ya da verilmez. İzin verilmeyince de onun insanlarla temasa geçebilmesini hiçbir kuvvet sağlayamaz.

Spatyoma geçmiş bir varlık ilk zamanlarda diğer kendisi gibi varlıklarla da bağlantıya geçemez. Yukarıdaki kayıtlarla bu da izne bağlıdır. Çünkü orada keyfî hiçbir şey yoktur. Her şey vazife planının hesaplı, kitaplı denetimi altında gerçekleşir. Hayattayken nasıl en ince ihtiyaç ve zorunluluklar hesap ediliyorsa ölüm ötesinde de gerekli işlerin icapları aynı şekilde yerine getirilir.

Spatyoma geçen varlık dünyadan ve etraftan tesirler almayınca zorunlu olarak kendisinde var olan imgelerin izlenimleriyle baş başa bırakılmış olur ve onların içinde yaşamaya başlar. Bu durum çok derin ve kuvvetli bir rüya gibidir. Fakat bu yaşayış zevk için ya da ıstırap çekmek için değildir. Bu sırada zevkler ve ıstıraplar var olsa bile asıl amaç, dünyada elde edilmiş olan kazançların -kıyas bilgileriyle- varlığa mal edilmesidir. İşte orada gelişim mekanizmasının, vazife planının denetimi altında tam bir serbestlikle işleyişi, varlığı çoğu zaman ıstıraplı olan kıyas bilgileriyle zorla yapılan sentez ve analizlere sürükler. Bu sırada kıyasın tesirlerini hafifletici çevre tesirleri var olmadığından, kıyastan doğan acı duygular dünyadakinden binlerce defa artmış olarak varlığı sıkıntıya sokar. Ve bilgiler de ancak bu derece şiddetli bir hesaplaşmadan sonra sindirilip öz bilgi hâline geçebilir. Böylece bütün sonuçlar alınır. Bu hesaplaşma sırasında varlık için çok şaşırtıcı durumlar meydana gelebileceğinden bu duruma varlığın karışıklık ve şaşkınlık durumu deriz. Bu denetim ve muhasebe, dediğimiz gibi her zaman, hatta çoğu zaman rahat ve sakin geçmez. Özellikle ilk geçiş devrelerinde genellikle huzursuzluk, şiddetli ıstırap, azap ve ağır karışıklık ve şaşkınlık durumlarıyla bir arada olur.

Muhasebe ve denetimin zorunluluk ve icaplarına göre az çok rahat hâller de görülebilir. Bazen cehennem azabı yaşatacak derecede gürültülü de olur.

* * *

Böylece spatyomda bir sürü karışıklık ve şaşkınlık geçirip kazançlarının muhasebesini yaptıktan ve bilgilerini sindirdikten sonra varlığa yukarıdan tekrar yardımcı tesirler gelmeye başlar. Etraftan da tesirler alır. Bütün bunlar sayesinde karışıklık ve şaşkınlıktan kurtulur, kendisini ve etrafını tanır ve genişlemiş olan idrakiyle geleceği düşünmeye başlar. Kazanç ve kayıplarının derecesini takdir eder, eksiklerini tamamlamak için tekrar dünyaya dönme ihtiyacı duymaya başlar. Eğer onun bu ihtiyacının yerine getirilmesi icap ediyorsa bunu takdir eden vazifeliler yükseklerden gelen direktiflerle ona derhal yardım etmeye hazırlanırlar. Ve dünyada kendisine en gerekli ve yararlı olacak bireysel ve toplumsal planının, varlıkla beraber düzenlenip sıralanmasına koyulurlar. O, bu plana istekle bağlıdır. Çünkü esenliğinin ancak bu planın uygulamasıyla sağlanabileceğini takdir etmektedir. Bundan dolayı, dünyada bu plana sadık kalacağına söz verir ve bu sözle daha önce açıkladığımız şekilde dünyada bedenlenir. Bedenlenince tekrar yüzeysel zaman egemenliği altına gireceğinden, kendisinde küresel zaman idrakine ait zenginlikler silinir. Ve hepsi şuuraltına atılır. Yüzeysel zamana tabi olan idrak yeni koşullar içinde dünyada yaşamaya başlar. İşte onun dünyada, planını uygularken spatyomdan kalan izlenimleriyle beraber, vazifelilerin yardımları destek olacak ve bu planın uygulamasında rehberlik yapacaktır.

Böylece hayatlar birbirini takip ederek insanın her gelişinde öz bilgilerinin ve idrakinin artmasıyla vicdan mekanizmasındaki realitelerin üst taraflara kayma olanak ve zorunlulukları artar. Vicdan dengeleri artık üst kademelerde kurulmaya başlayacağından, ölümden sonra spatyomdaki muhasebelerin de acı tarafları yavaş yavaş kalmaz. Burada bir kural vardır: İdrakler ne kadar genişlemişse spatyomdaki soyutlanma hâli süresi o kadar kısalır. Çünkü orada yapılması icap eden muhasebe işleri o kadar hızla tamamlanır.

* * *

Dünyada yaşayan bir insan, her şeyden önce vazifesinin ne olduğunu, neye hazırlandığını, nereden gelip nereye gittiğini ve özellikle biraz önce tarif ettiğimiz anlamdaki iyilik-kötülük kavramına göre nasıl hareket edilmesi gerektiğini bilmelidir. Ve zaten bunları bilmedikçe daha yukarılara, vazife planına çıkmaya ne gerek kalır, ne de olanak. Çünkü bu durumda kaldıkça onun vazife planında yapabileceği iş yoktur. Bunun için onun üst plan icaplarına hazırlanması ve bedenlenme zincirinin çeşitli halkası içinde birçok defa dünyaya gelip gitmesi gerekir. En basit işleri bile yaparken idraki ancak otomatik yollarda çalışan bir insanın, 50-60 yıllık bir dünya bedenlenmesi sonunda, derhal âlemi kapsayan olayların ve madde bileşimlerinin nedensellik ilkesi ve yüksek icaplar karşısındaki ilişkilerini kavrayacak güce erişivermesini ve muazzam âlemlerin büyük işlerini, bütün sorumluluklarını anlayarak sevk edip yönetmek için gerekli olan idrak kapsamına varabilmesini kabul etmek mümkün olmaz. En çalışkan bir insanın idrakinin bile bütün bir hayat boyunca ne kadar ağır bir karınca ayağıyla geliştiğini gördükten sonra, böyle âlemi kapsayan bir idrake erişmenin birkaç dünya hayatında mümkün oluvereceğini düşünmek hatadır. Öyleyse tam bir vazife bilgisi liyakatine erişmesi, varlığın ancak dünyada on binlerce yıl insan bedeni içinde geçen hayat zinciri halkalarını tamamladıktan sonra mümkün olabilir.

* * *

Bu bilgilerden sonra kolayca anlaşılır ki dünyadaki insanlar için herhangi bir vazife yükümlülüğü söz konusu olamaz. Çünkü dünyadaki yüzeysel zaman idrakine bağlı realitelerle evrenin değişmez hakikatlere dayanan düzeni yürütülemez. İnsanların, böyle büyük işlere karışma onuruna kavuşabilmeleri için yukarılarda açıkladığımız hazırlık kademelerinden geçmesi gerekir ki burada da onlara yardımcı olan en mükemmel mekanizma vicdan mekanizmasıdır.

Vicdan mekanizmasının üst taraflara doğru kayması demek, onun denge seviyelerinin gittikçe bu büyük yükümlülükleri yerine getirebilmek için gerekli nitelikleri kazanmaya yaklaşmış kademelerde kurulması demektir. Yani onlar arasındaki dengelerin gittikçe vazife planına yakın realiteler alanında kurulması ve böylece birbirine zıt olan unsurların da vazife icaplarına yakın malzemelerden oluşması demektir. Bundan dolayı,

buradaki karşıtlık -aşağı kademelerde olduğu gibi- aralarında çetin uçurumlar bulunan çekişmeler şeklinde değil, birbirini destekleyen ve uzlaşmayı amaçlayan uyumlu bir yürüyüş hâlinde görünür. Zaten insanlık devresinin bitirilmesinin bir anlamı da vicdan düalitesi unsurları arasındaki karşıtlığın ortadan kalkması demektir. Örneğin aşağılarda, babasını öldüren bir insanı affetmek ya da öldürmek duyguları arasında zıtlaşan vicdan mekanizması yukarılarda, aynı katilin, bu kötü hareketiyle zaten duyacağı azaplarını elinden geldiği kadar hafifletebilmenin şu ya da bu yolunu ya da tarzını tercih etmek şeklinde bir düalite gösterir ki bu da insan için yorucu bir karşıtlık olmaktan çok vazife bilgisine daha idrakli bir hazırlanışın az çok tatlı bir faaliyeti olur.

* * *

Vazife planına hazırlanışın bu ilk vicdana dayanan akışlarını din ve ahlak kurumları açıklamış ve onları düzgün birtakım yaptırımlara bağlamıştır. Vicdanın bu ilk akışları, bu kurumlar tarafından erdemler ve kötülükler düalitesi içinde ele alınmış ve bu yaptırımlar, vicdanın üst zıddını oluşturan erdemlere insanlığı otomatik olarak yöneltmiştir. İyi olanlara vadedilen cennet, kötü olanlara özgü cehennem sembolleri bu otomatizmin en kuvvetli ve isabetli birer yaptırımı olmuştur.

Cennet ve cehennem sembollerinin isabetli olduğunu söyledik. Gerçekten vicdanın denge seviyesinin kurulduğu bencillik dediğimiz kötülüklere ait alt kademelerindeki bütün yürüyüşler belki cehennem kavramıyla bile ifadesi güç olan her çeşit azabı ve ıstırabı beraberinde taşır. Buna karşılık, vicdan düalitesinin yukarılarda kurulmuş denge seviyeleri feragatin, özverinin, sevginin ve özellikle vazife sevgisinin cennet sembolüyle ifade edilmeye çalışılmış mutluluk duygusunu içerir.

* * *

Vicdanın üst kademeleri feragat ve özveriyle bir aradadır. Bundan dolayı, oralara alt kademelerin tutkularıyla geçilemez. Üst kademeler bu tür bencilliklerle zerre kadar ilgisi olmayan vazife bilgisine en yakın basamaklardır. Böylece, aşağı kademelerde iş karşılığı olarak beklenen ücret kavramı yukarılarda yerini vazife sevgisine dayanan karşılıksızlık realitesine bırakmıştır. Hatta alt kademelerde hırsla peşinden koşulan kişisel

çıkarlar, üst kademedekiler için birer ıstırap kaynağı bile olabilirler. Böylelikle maddesel çıkarlarını sağlamak ve hatta bunu kendisine amaç edinmek durumundan uzaklaşıp işini, gücünü canla başla ve etrafındakilere hizmet amacıyla yapabilme gücüne erişmiş bir varlık artık dünya sınırının üst kademelerinden vazife alanlarına atlayabilecek olgunluğa gelmiştir. Ve bu dereceye gelince vazife planı tarafından kendisine verilecek uygun bir vazifeyi de tamamladıktan sonra doğrudan doğruya vazife planına geçer.

Ancak dünya okulunu bitirip de henüz vazife almamış insanların geçirecekleri ara plan vardır ki buna yarı süptil âlem diyoruz. İşte bu ara planı aştıktan sonra varlıklar büyük vazife planının ilk kademelerine ulaşacaklar ve asıl tekâmüllerine başlayacaklar.

* * *

Bir insan idrakinin, insanlığa ait üst sınır çizgisine varabilmesi için geçirmesi gereken hayatların miktarı, bir sürü özgürlükler ve sınavlar yüzünden her ne kadar kesin olarak söylenemezse de bunun ortalama 500-700 bedenlenmeyle sınırlı olduğu bir olgudur. Bu rakamın kesin olarak söylenememesi de gayet doğaldır. Nitekim, düzgün ve planlı olmasına rağmen insanın bir tek hayatının bile yazgı zorunlulukları yüzünden ne kadar devam edeceğini kesin olarak ifade etmek mümkün değildir. Yine aynı sebeplerden dolayı insanların planlarını uygularken, ne zamanda hangi gelişim kademelerine ulaşacaklarını da çok öncelerden kestirmek olanaksızdır. Çünkü burada varlığın çabalarının -kendisine tanınmış bazı özgürlükler sonucunda- onun eline bırakılmasıyla, o çabaların yazgı planınca takdir edilecek sonuçlarının daima değişebilmesi bu olanaksızlığa sebep olmaktadır.

* * *

Dünya ötesindeki ve üst planlardaki zaman ölçüsünün dünya zamanına uymadığını ve bunların aralarında büyük farkların bulunduğunu söylemiştik. Gerçekten dünya yönetiminde vazifeli olan planın zaman ölçüsü ve idraki, dünyadaki basit zaman idrakiyle kıyaslanamaz. Örneğin, dünya üstü zaman ölçüsünün bizim ölçümüze göre bir saniyesi içine dünyada yüzyılların yetmediği uzun süreli işlerin hepsi sığabilir. Bunun çok basit ve kaba olmakla beraber insanlara bir sezgi verebilecek olan örneği

rüyalardır. Aynı şekilde, özellikle boğulanların son saniyelerinde hayatlarının bütün aşamalarında en ince ayrıntısıyla yaşamaları da böyledir. Bununla beraber şu noktayı da asla unutmamak gerekir ki dünyaya özgü zaman idraki dünya için eksik, hatalı ve yetersiz değildir. Dünya zamanının dünya için değeri tam ve mükemmeldir. Yani dünyaya özgü zaman idraki dünya için, dünya maddesi gelişiminin gerçek ölçüsüdür. Ve insanların dünyaya ait teknik ve mekanizmaları öğrenirken dünyaya özgü zaman idrakini, evreni kapsayan zaman biçimleriyle kıyaslamaları gereksiz, hatta zararlıdır. Çünkü aradaki büyük fark, muazzam bir evren mekanizması içinde ihmali mümkün denecek kadar küçük bir parça olan dünyanın basit mimarisinin anlaşılmasını olanaksız kılar ve dünya realitelerini silip süpürür. Bundan dolayı, dünyaya gelişim doğrultusu vermiş unsur ve mekanizmaları incelerken dünyaya özgü zaman idrakini göz önünde bulundurmak, dünya bilgilerinin nesnelliği ve netliği bakımından daha hayırlıdır. Ve dünya gelişim icaplarının da bir zorunluluğudur.

* * *

Zaman kavramlarının genişlemesiyle idraklerin gelişiminin baş başa yürüdüklerini daima hatırlamak gerekir. Yani yüksek zaman idrakinin ortaya çıkması, gelişimin belli kademeleri aşabilmesiyle mümkün olur. Yüksek âlemlerde, o âlemlerin idraklerine hitap eden zaman durumları vardır.

* * *

Dünya idrakine uygun olan zamanın önemli niteliklerinden biri, onun bir başlangıç ve bitiş noktasıyla sınırlanması zorunluluğudur. Yani dünya hayatı içinde bazen konuşulan sonsuzluk fikirlerine rağmen, dünya idrakinin uygulamalarla eğitim ve tekâmülünde başlama ve bitme noktaları bağıntılarına ihtiyaç vardır ki bu ihtiyaç aynı zamanda dünyada geçerli olan ve dünya idrakine hitap eden zaman biçimine uygundur. Öyleyse her realitenin belli bir noktada başlaması ve belli bir noktada bitmesi ancak dünyada geçerli ve dünya idrakine kalıplanmış bir zaman ifadesidir. Bu bilgiyle şunu anlatmak istiyoruz ki aslında böyle başlayıp biten durumlar yoktur. Bütün âlemlerin oluş ve yürüyüşleri, icapların belirlediği amaçlara doğru kesiksiz olarak akıp giderler. Bu akışlar ancak geçtikleri aşamaların

idraklerine ve bu idraklerin değerlendirdiği zaman ölçülerine göre göreceli bir başlangıç ve son kavramına görünüm zemini olur. Yani dünyada, şurada başladı, burada bitecek ya da bitti diye değer verilen zaman anlayışları ancak dünya idrakine göre kalıplanmış ölçülere dayanır. Daha yüksek idrakler için bu başlangıç ve bitiş anlamları insanların düşündükleri değerleri taşımaz. Onlar yüksek idrak zamanının olanaklarında bambaşka anlamları içerirler. Bundan dolayı, yüksek âlemlerin olaylarını anlayabilmek dünya idrakiyle mümkün olmaz. Dünya realitelerine bol bol yeterli gelen dünya zamanı ölçüsü, yüksek âlemlerin zaman idraklerine oranla çok basittir. Bunun için dünya zamanıyla bağlı olan realiteler, yüksek âlemlerdeki hakikatlere göre pek kısır durumda kalırlar.

* * *

Dünya zamanının kısırlığının sebebine gelince: Zamanın idrakle ilgili olduğunu söylemiştik. İdraklerin kapsamı ne kadar artarsa tabi olacakları zaman sistemi de o kadar kapsamlı olur. Oysa idraklerin kapsamının artması; fazla değerler alması, değerlerinin artması demektir. Hemen hemen değerleri aynı kadrolar içinde bulunan insanlık âlemi idrakinin tabi olduğu zaman, basit bir sistemdir. Bu sistemin basitliği de onun bir odağının, belirli başlangıcının bulunması, geçmiş, şimdi ve gelecek durumlarının var olması zorunluluğundan ileri gelmektedir. Bu durum, dünya maddelerinin ve ona bağlı idrakin basitliğinin zorunluluğudur.

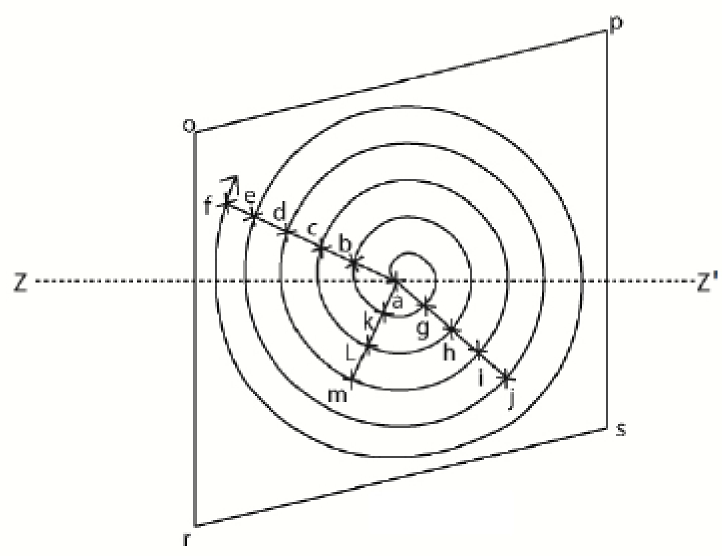
Dünya zamanı idrakinde bir sınırlılık vardır. Dünya zamanında, belli noktaların dönemler hâlinde, birbirini belli aralıklarla takip etmesi zorunluluğu vardır. Aynı şekilde her realitenin bir başlangıç ve son buluş noktası vardır. Oysa yüksek zaman idraki bu bakımdan büyük farklar gösterir. Ve bu farklar şüphesiz bu zamana ait idrak değerlerinin, basit zamanınkine göre çok zengin ve kapsamlı olmasının sonucu ve icabıdır. Bu idrak o kadar çeşitli ince madde bileşimlerine sahiptir ki bunlardan yayılan titreşimler, basit idraklerle kıyaslanamayacak kadar büyük bir hız ve kapsamla nitelenmiş zaman ölçüsüne kavuşmuş olurlar. Bu idraklere göre zaman akışında geçmiş, şimdi, gelecek durumları basit idraklerde olduğu gibi tek doğrultuda birbiri arkasından giden bir sıra takip etmek zorunluluğunda değildir. Yüksek idrakte bütün bu geçmiş, şimdi ve gelecek durumları, bir toplam olarak tek bir oluşa bağlanır. Fakat bu tek oluş sonsuz

yönlü biçimler gösterir. Yani bir an demek olan o tek oluş içinde, her doğrultuya yönelen sonsuz zaman kavramı toplanmıştır.

* * *

Bunu daha nesnel olarak açıklamak gerekiyor. Bazı sorunların iyi anlaşılabilmesi için zaman realitesini mümkün olduğu kadar kuvvetle sezmeye çalışmak gerekir. Bu işi kolaylaştırmak için zaman konusunu şema ve grafikle açıklayacağız.

Üç boyut anlamına tabi olan basit zamana yüzeysel zaman diyoruz. Çünkü bu zamanın akışı, aşağıdaki şemada gösterildiği gibi bir yüzey üzerine çizilmiş sarmal daireler hâlinde tek bir yöne doğru ilerler. (Şekil-A)

(Şekil-A)

Şunu söyleyelim ki bu şekil, zaman kavramını açıklamak için çizilmiş bir grafikten ibarettir ve basit zamanın nesnel olarak idrak edilebilmesini sağlamak için yapılmıştır.

Şemada görüleceği gibi yüzeysel zaman dümdüz bir hat üzerinde yürümez. Uzun bir hattın bir noktası etrafında, o hatta dik olan bir yüzey üzerinde devirler yaparak sarmal şeklinde döner. Bu şekilde bir (Z-Z') düz hattının, (a) noktasından dik olarak delip geçtiği bir (o-p-s-r) yüzeyi var. Bu yüzey (Z-Z') hattına tamamen diktir. İşte bu yüzey üzerinde, (a) noktasından itibaren çizilmiş bir sarmal var. Bu sarmal çizilirken (Z-Z') hattına dik yönde yürüdüğünden sarmalın uzunluğu ne kadar olursa olsun,

(Z-Z’) hattı üzerinde hiçbir mesafe katetmez, sadece hattın (a) noktası etrafında devirler yapar durur. İşte yüzeysel zaman idrakinin yürüyüşü budur. (Z-Z’) hattı ise evreni kapsayan aslî zamandır. Bu aslî zamanın, biraz sonra söz edeceğimiz üst âleme özgü küresel zaman olmadığını da belirtelim. Bu, âlemlerdeki bütün zaman realitelerini kapsamına alan ve evrenimizi baştan başa kateden evren üstü zaman ilkesinin evrendeki görünümüdür. Bundan şimdilik söz etmiyoruz.

Bu sarmalın ilerleyişi üzerinde, (a) noktasını bir insanın doğduğu an, (f) noktasını da öldüğü an olarak saptayalım. Onun doğumundan ölümüne kadarki gelişiminde devam eden bir durumunu, örneğin bir melekesini ele alalım. Şekilde görüldüğü gibi bu meleke (a) noktasından itibaren (f) noktasına giderken, önüne gelen sarmal daireleri birer birer (b, c, d, e, f) noktalarından katederek geçmiştir. Şekilde çok açık görülüyor ki bu noktaların her biri sarmalın akışı üzerinde birer dönem oluşturuyor. Örneğin, (a) ile (b) arasında bir daire tamamlanmış oluyor. Fakat derhal onun ardından daha geniş ikinci bir (b-c) dairesi ve onu da üçüncü bir (c-d) dairesi takip eder. Böylece son olarak (e-f) dairesine kadar daireler birbirinden daha büyük olarak birbirini kovalar. İşte bunların her biri birer dönemi, yani hayat boyu içindeki birer devreyi oluşturur. Ve bu dönemler bir sıra takip ederek birbirinin arkasından gelir. Burada geçmiş dönem, içinde bulunulan dönem ve gelecek dönem kavramı esas olarak bulunur ki bu da yüzeysel zaman idrakinin bir zorunluluğudur.

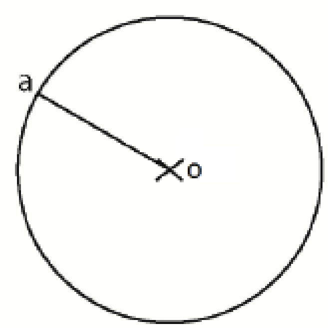
Hayatta bazı melekeler, bu (a-f) hattı gibi bütün hayat boyunca gelişimine devam etmiştir. Fakat bütün melekeler böyle olmaz. Örneğin, şekilde görüldüğü gibi, (a-j) melekesinin gelişimi, hayatın dört döneminde devam etmiş ve orada durmuştur. Aynı şekilde, (a-m) melekesi daha kısa sürmüş ve ancak üç dönem devam edebilmiştir. Bundan daha kısa, örneğin ancak bir dönemlik süresi olan meleke gelişimleri de vardır. Demek ki bir insan hayatında, onun bütün melekeleri aynı derecede gelişmez.

* * *

Şimdi yüksek zaman idrakini açıklayacağız. Her ne kadar bunu da şema ile anlatacaksak da dünyada var olmayan böyle bir idrakin olabildiğince sezilebilmesi için şemayı incelerken sezgileri oldukça zorlamak gerekir.

Burada imgelemeyi kullanmak ve anlatılmak istenen kavramları imgelemeyle sezmeye çalışmak gerekir ve sebatla düşünülürse çok değerli sezgiler elde edilir.

Yüksek zaman idrakine küresel zaman idraki ya da idrakî zaman diyoruz. Yüksek zaman idraki, öncekinde olduğu gibi, bir yüzey üzerinde kıvrılarak tek doğrultuda sarmallar hâlinde dönüp duran basit bir sistem değildir. Bu, bir kürenin bütünü içinde, her tarafa akarak yürüyen bir zaman karmaşığıdır. Burada kürenin merkezinden sonsuz olan çevre noktalarının her birine yürüyen sonsuz doğrultular ve bu doğrultulara uygun gelen sonsuz kapsama sahip zaman akışı kavramı söz konusudur. Aşağıdaki (Şekil-B) bir kürenin kesitidir.

(Şekil-B)

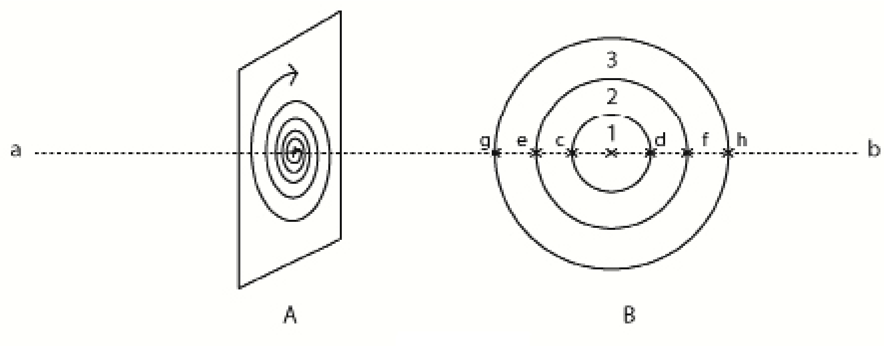
Yani içi dolu bir kürenin, örneğin bir topun, merkezinden geçen bir bıçakla iki eşit parçaya ayrıldıktan sonra görülen kesik yüzeylerinden biri gibidir ki şekilde görüldüğü gibi bu bir daire oluşturan yüzeyden ibarettir. (o-a) hattı bu dairenin yarıçapıdır. Şimdi bu yüzey üzerinde önceki (o) merkezi etrafında dönen sarmallar hâlinde, bir yüzeysel zaman akışı idrakinin var olması mümkündür ve doğaldır. Demek ki bu topun bir tek kesitinde bir yüzey zamanı idraki vardır. Bu, dünyada bir insan hayatının bütün realitelerini içine almaya yeterli gelen bir değerdir. Fakat bu kesit topta ya da kâğıt üzerinde değil de imgelemede canlandırılsın. Pozisyonunu değiştirmeden bu topun başka taraflarından da daima merkezinden geçmek koşuluyla diğer kesitler yapılabilir. Ve böylece hayalî olarak sonsuz kesitler elde edilir. Bıçağımız ne kadar keskin, tekniğimiz ne kadar mükemmel ve imgelememiz ne kadar geniş olursa bu topu o kadar defa ayrı ayrı yönlerden

ikiye bölebiliriz. Bu sırada topun pozisyonu sabit kalacağından, bu sonsuz yüzeylerdeki basit zamanı gösteren sarmalların doğrultuları birbirine uymaz, sonsuz doğrultuda yüzeysel zaman sarmalları meydana gelir. Öyleyse bir küre içinde sonsuz diyebileceğimiz kadar ayrı ayrı yüzeysel zaman olanağı vardır. İşte bütün bu ayrı zaman idraklerini birleştirip hayalî olarak bir tek oluşa bağladığımız anda küresel zaman idrakini canlandırmış oluruz. Buna kısaca idrakî zaman da demekteyiz. Dünyada yaşayan bir insan, bir anda ancak zamanın bir tek yüzey üzerindeki ilerleyişi içinde idrakini kullanabiliyorsa, dünya üstü planda yaşayan bir varlık, aynı anda bu idrakin hemen hemen sonsuz katı olan idrakî zaman içindeki idrakini kullanabilmektedir. Bu durum doğal olarak dünyada ancak imgelemeyle sezilebilir.

Bu bilgiler, idrakî zamanın yüzeysel zamanla kıyaslanamayacak kadar zengin bir kapsama sahip olduğunu öğretir. Buna göre, yüzeysel zaman idrakiyle insan, belli bir anda ancak bir tek doğrultuda hareket edebilir. Çünkü o, bütün idrakiyle, eylem ve davranışlarıyla yüzeysel zaman zorunluluklarına tabi olarak geçmiş, şimdi ve gelecek kavramları içinde bir tek sırayı takip etmek zorundadır. Ve bir sarmalın dönemlerinin birbirlerini takip edişlerine kesinlikle o da katılacaktır. Çünkü bunun dışına çıkmasına onun maddesel durumu uygun değildir. Oysa idrakî zamana tabi bir varlık sonsuz doğrultulardaki geçmiş, şimdi ve gelecek kavramlarını bir tek oluşa bağlayarak aynı anda yaşama olanağına sahiptir. Çünkü onun bulunduğu süptil madde ortamı, aynı anda bir kürenin bütün yüzeylerinde birden yaşamasına kolayca olanak vermektedir.

* * *

Yüzeysel ve idrakî zamanlar hakkındaki bilgiyi tamamlamak için bu iki zaman idrakini evrendeki aslî zamana oranla birbirine kıyaslayarak açıklamamız gerekiyor. Bu bilgiyi de yine şemalar üzerinde vereceğiz.

(Şekil-C)

(C) şemasında (a-b) hattı evreni kateden aslî zamandır. (A) şekli aslî zaman üzerindeki yüzeysel zaman akışını, (B) şekli ise küresel zamanı göstermektedir. Yüzeysel zaman, şekilde görüldüğü gibi, aslî zaman akışının bir (x) noktası etrafında devirler yapar ve dönemleriyle sarmal çizer. Bu sarmal ne kadar fazla devirli olursa olsun, aslî zaman üzerindeki (x) noktasından ayrılmamakta, hep yerinde sayarak uzanmaktadır. Öyleyse bir ömürlük süreyi gösteren (A) zaman realitesinde, aslî zaman üzerinde yürüyüş ve akış yoktur. Ancak, aslî zaman üzerindeki bir tek (x) noktasının realitelerinin uygulaması vardır ki bu da önceki şemalarda gösterdiğimiz gibi, yüzeysel zamanın birkaç döneminde ya da bütün dönemlerinde devam edebilir.

Oysa (B) şekli incelenince burada, 1, 2, 3 rakamlarıyla gösterilmiş, merkezleri aynı olan iç içe üç kürenin kesiti görülmektedir. Bu küreler birbiri içine girmiş üç tane ayrı küre gibi düşünülmemelidir. Bu, birinci kürenin, yani ortadaki en küçük kürenin her yöne doğru genişleyerek büyüyen üç aşamasını göstermektedir. Çünkü küre zamanının gelişimi, bir yüzey üzerindeki sarmalın bir tek doğrultuda uzayıp kısalması şeklinde olmayıp, merkezinden itibaren kürenin bütün yönlerine doğru aynı zamanda genişlemesi, yani büyümesi yoluyla meydana gelir. Örneğin burada, (1) numaralı küre, kürenin en küçük hâllerinden bir aşamayı göstermektedir. (2) numaralı küre onun genişlemiş ileri bir aşaması, (3) numaralı küre ise en geniş aşamasıdır. İşte idrakî zaman böyle gelişir. Bu gelişim (a-b) aslî zaman akışı üzerinde yüzeysel zamana kıyaslanırsa görülür ki burada idrakî zaman, yani küresel zaman birinci küre hâlindeyken aslî zaman akışı üzerinde (c-d) parçasını kapsamına almaktadır. Bu küre idraki gelişip (2) numaralı büyüklüğünü alınca aslî zaman akışında yürüyerek (e-f) parçasını

işgal etmekte ve daha genişleyip (3) numaralı küre hâline girince aslî zaman akışında (g-h) parçasını katetmektedir. Öyleyse yüzeysel zaman idrakinin gelişimi, aslî zaman akışı üzerinde hiçbir ilerleme yapmayıp bir tek nokta üzerinde durduğu hâlde, küresel zaman idrakinin her gelişim anı, aslî zaman akışı üzerinde yürüyüşle bir arada olmaktadır. İşte bundan dolayı asıl tekâmül, idrakî zamanın egemen olduğu dünya üstü vazife planından itibaren başlar. Gerçekten dünya hayatının icaplarından olarak muazzam çabalar harcanıp güçlükle alınacak bir sonucun milyonlarca katı, dünya ötesi âlemlerde en küçük bir çaba karşılığında elde edilebilir.

* * *

Zamanı bu şekilde şemalar üzerinde az çok bir kolaylıkla açıklarken, buna bağlı olan mekân üzerinde de durmamız gerekiyor. Çünkü mekân olmayınca zamanın varlığı, yani âlemlerdeki görünümü mümkün olmaz. Evrendeki aslî zaman akışının âlemlerde görünebilmesi için, o âlemlerin bünyelerine uygun mekân kavramına ihtiyaç vardır. Diğer deyişle, zaman mekanizmasının açıklaması maddesel ortama ve maddenin çeşitlemelerine ihtiyaç duyar. Böyle olunca, zaman ve mekân kavramlarını birleştirmedikçe âlemlerde ne zaman ne mekân tezahürü mümkün olmaz. Bu hakikati ileride daha ayrıntılı açıklayacağız. Mademki yüzeysel ve idrakî zamanlar yukarıda açıkladığımız gibi birbirinden büyük farklarla ayrılmaktadır, zaman idraklerine sıkı sıkıya bağlı olan dünya ve dünya üstüne ait mekânların da birbirinden o kadar farklı olması gerekir.

* * *

Şimdi, küresel zamana ait mekânı açıklayalım. Mekân, maddenin çeşitli unsurlarını sınırlandırmak zorunluluğunun bir ifadesidir. Bu ifadeyi her iki zaman realitesine göre açıklayalım. Öncelikle şunu belirtelim ki burada yapılan açıklamalar, herhangi bir cisim üzerinde uygulanarak değil, tarif edildiği şekilde imgelenerek düşünülürse mekân konusunu anlamak kolaylaşır.

İlk önce yüzeysel zamanda mekânı açıklayalım. Yüzeysel zamanda dönemlerin oluşabilmesi için üç koşulun gerçekleşmesi gerekir. Birincisi, zamanın akışını ve dönemlerin geçişini saptamak için maddesel bir ortam (bu ortam mekân değildir), ikincisi, bu dönemlerin oluşumu ve zamanın

akışı için hareket, üçüncüsü de hareketin olmasını ve dönemlerin saptanmasını takdir etmek için hareketi o ortama bağlamak. İşte yüzey zamanı için mekân budur.

Öyleyse, yukarıdaki koşulları bir araya getirdikten sonra yüzeysel zaman mekânını şöyle tanımlamak ve kabul etmek icap eder. Sarmal yönde gerçekleşecek bir hareketin akış doğrultusunu ve belli dönemlerinin başlangıç ve bitiş noktalarını saptamak ve takdir etmek için maddesel bir ortamın o harekete bağlanışı yüzeysel zaman mekânını meydana getirir. Burada geçen ortam ifadesi bir mekân değildir, o sadece sınırlandırılmamış madde unsurlarını ifade eder. Yani madde unsurları vardır fakat onların sınırlandırılmaları, diğer deyişle birbirine oranlanabilecek pozisyonları yoktur. Bu sınırlandırılmanın meydana gelmesi, mekânın oluşabilmesi için o unsurların yukarıda söylediğimiz gibi, herhangi bir harekete bağlanması gerekir. Öyleyse zaman ve mekân birbirinden ayrılamaz. Bu öyle bir oluştur ki biraz ileride açıklayacağımız gibi, aslî ilkeye bağlı iki büyük ilkenin, evrenin çeşitli âlemlerine göre ortaya çıkan ve bütün olaylarıyla, realiteleriyle, idrakleriyle o âlemleri kendilerine uyarlayan görünümleridir.

Yüzeysel zaman mekânını bir bedene kıyaslayarak şöyle ifade ederiz: Bedenin hareketlerinin maddeye olan bağlantısı ve maddenin bu bağlantılardaki değeri mekânın bütününü yaratır. Belirsiz görünen bu ifadeyi bir örnek ile aydınlatacağız. Havaya atılmış bir taş zihinde canlandırılsın. Öncelikle burada taşın hareketi ve bu hareketin başlangıç ve bitiş noktasıyla ifade edilebilecek dönem karakteri vardır, bu birinci koşul. Bundan sonra hareketi ve dönem noktalarını saptamaya ve takdire yarayan havada ortama gerek vardır, bu da ikinci koşul. Son olarak bu hareketin ve dönem noktalarının ortama kıyası ya da bağlantısı vardır, bu da üçüncü koşul. İşte bu üç koşulla beliren taşın boşluktaki hareketi yüzeysel zaman idrakine özgü mekânı meydana getirir.

Demek ki bir bedenin idraki karşısında, o bedenin hareketlerine bağlanarak hareketlerin dönemlerini, yani başlangıç ve bitiş noktalarını saptayan ortam bir mekândır. Bu ortama bütün maddeler dahildir. Bir madde sınırlandırılması kabul ettiğimiz bir beden karşısında mekân; taşıyla, toprağıyla, atı, arabası, uçağı ve insanlarıyla bütün sınırlandırılma bir mekândır. Mekân, bir bireyin bastığı bir metrekarelik toprak, başını kaldırıp

baktığı uzay, şehir, memleket, kıta ve dünya olarak sonsuz ince ayrımlarla derecelenir. Burada sonsuz mekân olanakları vardır.

* * *

Yüzeysel zaman idraki mekânına göre, sonsuz olanaklara sahip idrakî zamana ait mekânı idrak etmek değil, hatta en kuvvetli imgelemelerle bile sezebilmek, insanlar için o kadar kolay olmayacaktır. Bununla beraber biz bunun da sezgisini vereceğiz. Yalnız burada imgelemeyi kullanmak ve sezgilerle hareket etmeye çalışmak şarttır.

Öncelikle şunu söyleyelim ki dünya idrakine göre böyle bir mekân realitesi yoktur. Bundan dolayı, burada söylenecek şeyleri dünya maddeleri üzerinde canlandırarak görmeye uğraşmamalıdır. Dediğimiz gibi, bunun sezgileri ancak imgelemede canlandırılabilir. Fakat şunu da ifade edelim ki imgeleme de çok süptil bir madde ortamıdır. Bundan dolayı, imgelemede yaşatılan mekân gerçek ve hakiki bir değerdir.

İlk önce hayalî olarak bir küre zihinde canlandırılsın. Bu kürenin daha önce söylediğimiz gibi, bir tek yüzeyi üzerinde yine hayalî olarak yüzeysel bir zaman ve bu zamanla var olan mekân zihinde canlandırılsın, yani hayalî olarak düşünülsün. Bu basit bir zaman ve mekândır ve belli tek bir doğrultuya sahiptir. Bu basit zaman ve mekânı hayalî olarak canlandırdıktan sonra bunun gibi ikinci fakat yönü ayrı, basit diğer bir zaman ve mekân daha hayalî olarak canlandırılsın. Böylece, yönleri ayrı olmak üzere üçüncü, beşinci, yüzüncü, bininci, milyonuncu ve sonsuz basit zaman ve mekânlar hayalî olarak ayrı ayrı düşünülsün. Bunlar böyle ayrı ayrı zihinde canlandırıldıkça hepsi birer yüzeysel zaman ve mekândan ibaret kalır. Ancak kuvvetli bir sezgi faaliyetiyle bunların sentezini yapmak gerekir. Bunun için de hayalî olarak canlandırılan bir küre içindeki bu sonsuz doğrultuda, sonsuz zaman akışlarının ve bu akışları saptayıp bağlayan sonsuz ortamların hepsi birden bir tek zaman ve bir tek mekânmış gibi düşünülsün. Bu durumda, aynı anda sonsuz yönlere doğru akan bir tek zaman ve bu sonsuz yönlere kıyaslanarak o akışları saptayan, sonsuz ortam kavramından bir tek mekân ortaya çıkar ki bu da küresel mekândır. Çünkü bu mekân küre içinde zamanın akışını sağlamaktadır. Buradaki ortam, bizzat imgelemedir. Aslında ancak imgelemenin çok süptil maddelerinden

ibaret bir ortam, böyle sonsuz doğrultu ve dönem karakterini ifade eden hareketlerin akışlarını bağlayabilir. Yoksa bu durum dünyanın kaba maddeleriyle olmaz.

Demek ki bir küredeki sonsuz hareketleri, sonsuz yönlerdeki akışlara ve dönemlere kıyaslayarak onları saptayan imgelemedeki sonsuz ortamları, bir tek oluşa bağlayan imgelemenin -kendisi de dahil olduğu hâlde- bu hareketler ve ortamlarla beraber bütünü, idrakî ya da küresel mekânı meydana getirir.

Bu imgelemeyi yapabilmek için çok çalışmak ve düşünmek gerekir. Bununla beraber az çok bir çabayla burada kuvvetli sezgiler elde edilir. Dünyada, kaba bir ortamda yaşayan insanlar için dünya maddelerinde gerçekleştirilmesi mümkün olmayan bu yüksek zaman ve mekân mekanizmasını, dediğimiz gibi, ancak imgelemenin çok süptil malzemeleri ile bir dereceye kadar gerçekleştirmek, birçok insan için mümkün olur. Fakat insan imgelemesindeki süptil ortamlardan daha süptil olan üst âlemlerdeki varlıklar için bu yüksek idrakî zaman ve mekân realitesinde yaşamak doğal, hatta zorunlu bir durum olur.

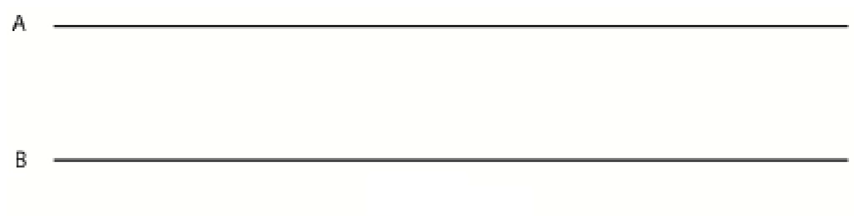
* * *

Yüzeysel zamanın aslî zaman üzerinde mesafe katetmediğini, idrakî zamanın aslî zamanda her an ilerlediğini söylemiştik. Şimdi, varlıkların tekâmülünde -bu bilginin değerinden yararlanarak- yüzeysel zaman idrakinde yaşayan bir insanın, yerinde sayarak gelişiminin; küresel zamanda yaşayan bir varlığın da aslî zaman üzerinde ilerleyerek tekâmülünün ne demek olduğunu ve bunların gelişim mekanizmasındaki sonuçlarının nasıl ortaya çıkacağını açıklayacağız.

Yukarıda zaman ve mekân hakkında verilen bilgiler, her ne kadar yüzeysel ve idrakî zaman ve mekânları ayrıntılı açıklıyorsa da biraz önce söz edilen sorunların çözümünü bu bilgilerden çıkarmak için ayrıca açıklamalarda bulunmaya ihtiyaç vardır. Aşağıdaki şemalar dikkatlice incelenirse bu önemli noktanın da kolaylıkla anlaşılması mümkün olur.

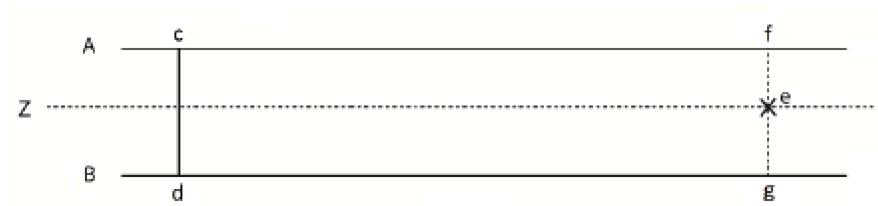
Bütün bir insanlık hayatında varlığın sonsuz yönüyle geçirmesi icap eden bir gelişim alanı vardır. Ve bu gelişim alanı belirli ve sınırlıdır. Çünkü onun

kendi realitesi içinde bir başlangıcı, bir de sonu vardır. Biz bu alanı (A, B) paraleli arasını dolduran mesafe ile gösteriyoruz. (Şekil-D)

(Şekil-D)

Burada, yüzeysel zaman idrakinin zorunluluğu olan bu gelişim alanının bir başlangıç ve bitiş noktası vardır. Başlangıç, (A, B) paraleli arasındaki alanda (c-d) hattı, bitiş de (e) noktasının bulunduğu yerden geçen (g-f) hattı olsun. (Şekil-E)

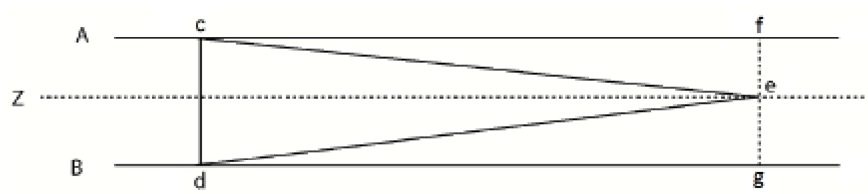

(Şekil-E)

İşte, insanlığın üst plana, yani idrakî zamanın egemen olduğu vazife planına hazırlanması için gelişmesi gereken ve (c-d) sınırında başlayıp (f-g) sınırında tamamlanan, bütün insanlık melekeleri ve durumları (c-d-g-f) alanını doldurmaktadır. Bu, insanın dünyada başladığı ilk hayatından, sayısız bedenlenmeleri ardından dünyayı bitirdiği son hayatına kadar geçen bütün dünya hayatı aşamasını gösterir. Buradaki (Z) hattı aslî zamandır. (e) noktası da bu zaman üzerinde alınmış bir andır. Demek ki aslî zaman üzerinde alınmış olan bu bir an; bir insanın, bütün insanlık hayatı boyunca geliştirilip olgunlaştırılması icap eden hazırlık melekelerinin toplamını içermektedir. Bir insanın, dünyadaki bütün insanlık aşamasının başından sonuna kadar hazırlığı, aslî zaman akışı üzerindeki bu an içinde olgunlaşacaktır. Doğal olarak şemada çizdiğimiz (c-d-g-f) yüzeyini, (Z) hattına dik ve o hattı ancak (e) noktasında katetmiş olarak zihinde canlandırmak gerekir. Bu (e) noktası, aslî zamanın belli bir anında insan varlığının, gelişimine başlayıp kendisinde var olan ve gelişimi icap eden

güçleri olgunlaştırdıktan sonra tekrar ulaşacağı bir noktadır. Yani varlığın insan hâlindeki tekâmülü, aslî zaman üzerinde bu noktadan başlar, yine bu noktada biter. Ve bu aşama tamamlanıncaya kadar aslî zaman üzerinde yürüyüş olmaz. İşte bundan dolayı insanlık aşamasındaki tekâmüle, öznel tekâmül devresi demiştik. Çünkü bütün insanlığın gelişim aşamasını oluşturan (c-d-g-f) alanı katedilmedikten sonra, (e) anının (Z) aslî zamanı üzerinde akışı yoktur. İnsanlık burada kendi güçleri içine kapanmakta ve sadece onların üstün bir plana hazırlığı ile uğraşmaktadır. Onun, bu alan dışına çıkabilmesi, nesnel bir tekâmül ilkesine girmesi ancak (c-d-g-f) aşamasının bütün icaplarını yerine getirmekle mümkün olur.

Öyleyse insanlığın başından sonuna kadar geçireceği birçok bedenlenmeler, sayısız hayat koşulları ve tekâmül malzemeleri hep bu (c-d-g-f) alanı içinde olup bitecektir. Fakat bu sırada bu alan, (e) noktasına en uzak ve insanlığın en ilkel kademelerini oluşturan (c-d) sınırından itibaren yavaş yavaş (g-f) sınırına doğru doldurulacak ve bu doluş çeşitli bedenlenmeler yoluyla olacaktır. Sembolik bir ifadeyle her bedenlenmeyi bir üçgen kabul ederek, bu alanın bu üçgenlerle nasıl doldurulduğunu ve bir insanın en geri kademelerinden, son kademesi olan (g-f) sınırına nasıl geldiğini açıklayacağız. (Şekil-F)

(Şekil-F)

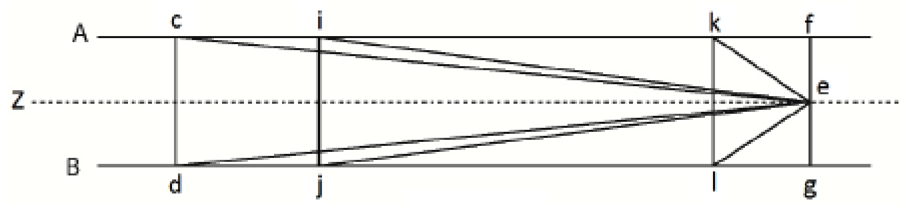
Üçgenin tabanı (A, B) paraleli üzerinde, ilk önce (c-d) hattından itibaren gittikçe (e) noktasına, yani tepesine yaklaşarak bu alanı kapatacaktır. Bu da dönemsel olarak daima tepeleri (e) noktasında olmak üzere diğer üçgenler eklenerek olacaktır. Bu üçgenlerin her biri, bir beden hayatını ifade etmektedir. Böylece, (c-d) hattı her bedenlenmede (A, B) paraleli üzerinde devre devre yürüyerek, (g-f) hattına yaklaşacak, sonunda (c-d) hattı (g-f) hattı üzerine uyum sağlayacaktır. Bunun anlamı şu demektir ki bir insan, insanlık aşamasına ait gelişmesi icap eden bütün melekelerini geliştirmiş ve bütün hazırlıklarını bitirerek (e) noktasından itibaren aslî zaman üzerinde

yürümeye başlayacak bir duruma gelmiştir. Bu bilgiyi grafik üzerinde biraz daha açıklayalım.

Mademki bütün insanlık hayatı, aslî zaman akışının bir anı olan (e) noktasında geçmektedir, öyleyse insanın bütün hayat devreleri, yani doğum ve ölümleri bu noktada olup bitecektir. Yalnız bu noktaya, bu anın icaplarına bağlı olan ve bir insanlık aşamasının gelişim alanını dolduran zorunluluklar vardır ki bunlar, insanlığın, (e) noktasından itibaren aslî zamanda ilerlemeler kaydedebilmesi için, hazırlanması zorunlu olan taraflarıdır. Ve sembolik olarak (c-d-g-f) alanıyla gösterilmiştir. Bu alanın (e) anına oranla uzak ya da yakın zorunlulukları vardır. Bu zorunlulukların en kaba, en ilkel durumları, gelişimin sonu olan (e) noktasından itibaren en uzaktaki (c-d) sınırıdır. Bu sınır, (e) noktasına yaklaştıkça alan daralır, hazırlıklar olgunlaşır ve (e) noktasının icapları gerçekleşir. Yani insanın (e) noktasından itibaren harekete geçebilmesi için istenilen işlerin bitirilmesi durumu ilerler. Sonunda (c-d) hattı tam (g-f) hattı üzerine gelince, yani son üçgenin tabanı olması gereken hat, aslî zaman üzerindeki (e) noktasına uyum sağlayınca bütün icaplar yerine getirilmiş ve alan tamamıyla taranmış ve temizlenmiş olur. İşte insanlık hayatının grafiği olarak gösterdiğimiz bu şema üzerinde, insanlık hayatının devrelerle, ömürlerle, kademelerle ya da atılımlarla (bunların hepsi aynı şeydir) her akışında bu (c-d) hattının (A, B) paraleli üzerinde nasıl kayarak (g-f) hattına yaklaştığını ve böylece insanlık aşaması icaplarının nasıl yerine getirildiğini açıklıyoruz.

Öncelikle ilk dünya insanı grafiğini çizelim. Bu insan, insanlık yetenek ve melekeleri en ilkel durumda olan bir varlıktır. Bundan dolayı, onun gelişmesi icap eden durumları gelişim alanının ideal noktası olan (g-f) hattından en uzak yerde bulunacaktır ki bu da (c-d) sınırıdır. Bu insan henüz ilk insanlık melekelerini geliştirmekle meşguldür. Bu yüzden onun hayatı (c-d) hattından başlayacaktır. Grafiği tamamlamak için (c) ve (d) noktalarını birer çizgi ile (e) noktasıyla birleştirelim. Meydana gelen (c-d-e) üçgeni ilk basit insanın ilk bedenlenme hâlinin grafiği olur.

Şimdi bu adamın ikinci hayatına geçelim (Şekil-G). Onun gelişim hattı (A, B) paraleli üzerinde (c-d) hattının (e) tarafında ve bu hatta en yakın noktalardan başlayacaktır. Grafikte daha açık olması için biz bu noktaları biraz uzaklaştırarak (i-j) hattı ile gösteriyoruz.

(Şekil-G)

Böylece ikinci hayatın grafiği olarak (i-j-e) üçgeni meydana gelir. İnsanın 3, 5, 10, 50. vb. hayatlarında meydana gelecek üçgenlerin tabanları (A, B) gelişim paraleli üzerinde gittikçe (f-g) hattına yaklaşa yaklaşa sonunda (k-l) noktalarına kadar gelir. O zaman (c-d-g-f) alanının (c-d-l-k) kısımları tamamen yaşanmış, bu kısımlardaki hazırlıklar tamamlanmış, ancak (k-e-f) ve (l-g-e) alanları henüz tamamlanmamış olur. Ve sonunda öyle bir an gelir ki bu insanın, insanlığa ait aslî zaman akışındaki (e) noktasının bütün icapları gerçekleşir, yani o varlık, insanlık aşamasına ilişkin bütün melekelerini geliştirir ve hazırlıklarını bitirir. Bu durumda üçgenin tabanı (f-g) hattına tamamıyla uyum sağlamış olur ve insanın dünyadaki hayatları da bitmiş olur.

Dikkat edilirse bu grafikte, insanlığın bütün gelişim aşamasını gösteren (c-d-g-f) alanında gelişimin ilk ilkel sınırı olan (c-d) hattı, insanın gelişimi ile adım adım (f-g) hattına yaklaşmak üzere (A, B) paraleli üzerinde kaymakta ve kaydıkça da bu alanın yaşanmış, gelişimi tamamlanmış kısımları büyümekte, henüz gelişmemiş alanları küçülmekte ve sonunda bütün alandaki gelişim tamamlanınca, alanın başlangıç sınırı olan (c-d) hattı, son aşamanın sınırı olan aslî zaman noktası üzerindeki (f-g) hattına uyum sağlamaktadır. Ve böylece de aslî zaman üzerinde bir an olan (e) noktasının insanlık aşamasına ait bütün icapları yerine getirilmektedir.

İşte, insanlığın gelişimi bu noktaya gelince yüzeysel zaman idraki realiteleri sona erecek, idrakî mekân olan üst vazife planlarında hakiki tekâmül devam edecek ve insan varlığı da öznel tekâmül sürecinden kurtulup, aslî zaman üzerinde yürüyen nesnel bir tekâmül akışına girecektir.

Yüzeysel zaman gelişim grafiği ile kolayca anlaşılabilecek bazı önemli noktaları belirtiyoruz. Yüzeysel zaman gelişiminde, gelişim paraleli bir insanlık aşaması boyunca değişmemektedir. Bu aşama zaman akışında bir an olan (e) noktasının icaplarıyla sınırlanmış, varlığın hazırlığına ait gelişim

alanıdır. Bundan dolayı öznel bir tekâmül aşamasıdır. Bu alan içinde her bedenlenme devresi, atılımlar hâlinde birbiri üzerine eklenmektedir. Fakat bu atılımlar gelişim paraleline hiçbir noktada geçememektedirler. Bunu grafiğe göre ifade edelim: Her yeni gelen üçgen, eski üçgenin üzerine eklenmekte ve gelişim alanındaki tamamlanması gereken hazırlıklardan bir miktarını daha öncekine katmaktadır. Öyleyse gelişimde kesintiler yoktur. Devreler birbirine sessizce eklenmektedir.

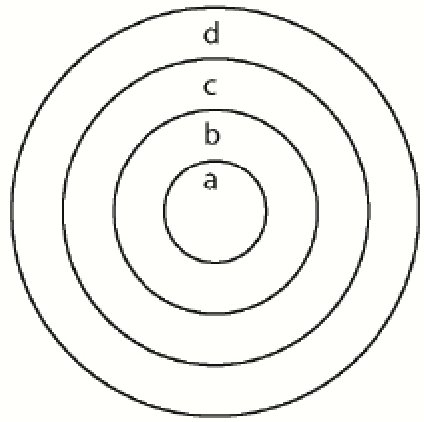
İşte aslî zaman üzerinde bir insanın, kendi hazırlık kadrosu içine kapanarak bütün insanlık boyunca kendi hazırlıklarıyla meşgul olması onun öznel tekâmülünü ifade ettiği gibi, birçok bedenlenme hâllerinin, sadece insanlık aşamasını tamamlamaya yöneltilişi de bütün bu beden hayatlarının, toplu olarak bir tek hayat olarak ele alınmasını icap ettirir. Yani bir gelişim devresinin bütün insanlık boyunca gerçekleşecek bedenlenmeleri, aslında bir tek hayatın zorunluluklarından başka bir şey değildir. Ve bu zorunluluk da aslî zamanda bir an olan (e) noktasının icaplarını yerine getirmektir.

* * *

Şimdi, tekâmülün idrakî zaman içinde yürüyüşünü diğer bir grafikle açıklayacağız. Burada en belirgin özellik, varlığın her tekâmül akışının, aslî zaman üzerinde daima mesafe katetmesiyle bir arada olmasıdır. O artık kendi âleminden çıkınca aslî zamanın akışı icaplarına uyma liyakatini kazanarak organizasyon sistemleri içinde nesnel ve aktif bir tekâmül durumuna girmiştir.

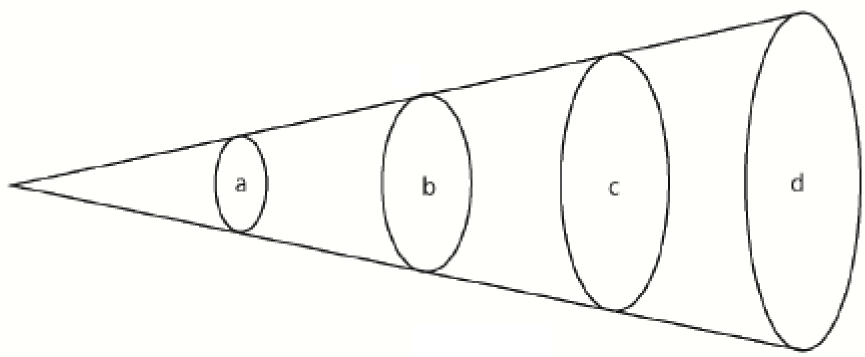
Daha önce küre zamanında, zamanın her yönde genişleyerek geliştiğini söylemiştik. İdrakî zaman gelişiminin başından itibaren meydana gelen genişleme farkları hem aslî zaman üzerinde yürüyüşler kaydeder hem de hızlı ve sınırsız bir gelişim ilerleyişi takip eder. Yani buradaki gelişim hatları paralel olarak gitmez, sürekli olarak birbirinden uzaklaşarak, açılarak genişler.

Bunu şema ile açıklamak için çeşitli büyüklükte birbiri içine girmiş dört tane küre alalım. (Şekil-H)

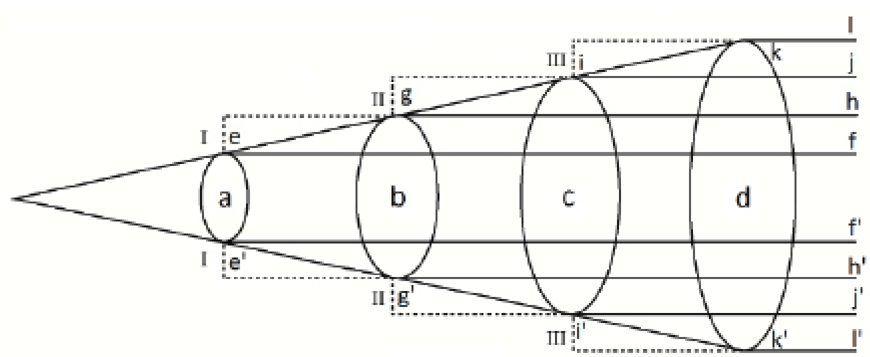
(Şekil-H)

Merkezleri ortak olarak iç içe girmiş bu dört küre, merkezinden geçmek üzere ortasından kesilip iki kısma ayrılınca bunlardan birisinin kesitine bakıldığı zaman, orada -şemadaki gibi- her küreye ait ayrı dört kesit görülür. Bu kesitler merkezden etrafa doğru (a, b, c, d) durumunu meydana getirirler. Bunların her biri bir kürenin, yani ortada bulunan en küçük kürenin gittikçe büyüyerek aldığı büyüklüğün dört ayrı aşamasıdır. Yani merkezdeki (a) büyüklüğünde bulunan kürenin genişleyerek büyümesinden (b, c, d) büyüklükleri meydana gelmiştir. Böylece (a) küresi gittikçe büyüyerek (d) büyüklüğünü bulmuştur. Şimdi kürenin bu genişleyişi içinde bu kesitlerin birbiriyle kıyasını yapabilmek için yukarıdaki şemada en küçük kesit olan (a) sabit tutularak en büyük (d) kesiti sanki bir fotoğraf körüğü gibi ondan uzaklaştırılsın. Bundan bir koni meydana gelir. Doğal olarak bu koninin tabanını en büyük ve dışta bulunan (d) küresinin kesiti oluşturur. Tepesinde, yani sivri tarafında en küçük (a) küresi bulunur (Şekil-İ). Aradaki (b, c) katlarını da çeşitli büyüklükteki iç içe kürelerin kesitleri oluşturur.

(Şekil-İ)

Burada koninin (a, b, c, d) kesitleri arasındaki genişlik farkları idrakî zamanın birbirine oranla olan gelişim değerlerini gösterir. Çünkü buradaki her kesitin, aslında birbiri üzerine gelişen bir kürenin genişlik farklarını gösterdiğini söylemiştik. İşte bir kesitin, önceki kesite göre genişliği, küre gelişiminin o ana özgü genişliğini gösterir. Böylece aşağıdaki şema her kesitin kendi kapasitesine ait gelişim genişliğini ifade etmektedir (Şekil-K). Buradaki genişlik farkı aynı zamanda gelişim esnasında aslî zaman üzerinde katedilen mesafeyi de gösterir.

(Şekil-K)

Örneğin (e-f) ve (e’-f’) paraleli, (a) küresine özgü gelişim derecesini gösterir. Bunu takip eden (g-h) ve (g’-h’) paraleli, (b) küresinin gelişim derecesini gösterir. Bu iki paralel arasındaki (I) mesafesi, iki gelişim kademesi arasındaki gelişim farkını ve aynı zamanda aslî zaman üzerinde katedilmiş mesafeyi gösterir. Aynı şekilde, gittikçe büyüyerek genişleyen (c) ve (d) kürelerine ait (i-j) ve (i’- j’) ile (k-l) ve (k’-l’) gelişim alanlarının da nasıl gittikçe genişlediklerini ve aralarındaki gelişim ve zaman akışlarına

ait (II) ve (III) farklarının nasıl meydana geldiklerini şemada görmek kolaydır.

Burada geçen gelişim farkı ifadesinin anlamı şudur. Daha önce, vazife planının başlangıcından itibaren idraklerin icaplara uyum sağlamaya başladığından ve böylece aslî ilkenin bütün ruh ve evren ilişkileri icaplarına idraklerin uyarak bir birliğe doğru gidilip, sonunda üniteye ulaşıldığından söz etmiştik. Ve onun için de vazife planından itibaren başlayan tekâmül aşamasına aktif uyum alanı denilmişti. İşte şimdi küre zamanının şematik açıklaması içinde bu hakikati de göstermiş oluyoruz. Çünkü kürelerin iki gelişim kademesi arasında görünen ve aslî zaman üzerinde yürüyüş diye nitelendirilen bu fark, aslında bu uyum alanının genişlemesinden başka bir şey değildir. Fakat bu küre gelişiminin elbette bir sonu vardır ve bu da evrenin sonudur. Zaten bu gelişimlerin artmasına, evrendeki hakiki uyum alanının genişlemesi eşlik eder. Uyum alanının genişlemesi ise ünite dediğimiz idrak birliğinin gerçekleşmesi demektir.

Yüzeysel zaman realitelerinin sürüp gitmesinde böyle bir gelişim, yani üniteye yürüyüş demek olan aslî zaman üzerinde ilerleyiş olmadığını hatırlatırız. Gelişim hatlarının buradaki gibi her an genişlemesi yüzeysel zaman gelişiminde söz konusu değildir. Orada sadece belli bir alan içinde aslî zaman üzerindeki bir noktanın bütün icaplarını yerine getirmenin hazırlıkları yapılır.

* * *

Gerek yüzeysel, gerek küresel zamanlara ait bu iki şema gösterir ki yüzeysel zamanda olduğu gibi, küresel zamanda belli bir alan içinde kalarak atılımların birbirine eklenmesi şeklinde kesintisiz devam eden gelişim tarzı yoktur. Burada, öncekinde olduğu gibi ayrı ayrı devreler de yoktur. Tam tersine, her an genişleyen yeni gelişim alanları vardır. Diğer deyişle burada, aslî zamanın bir tek anı içinde hapsolmuş, sınırlanmış alandaki dönemsel gidiş hareketleri değil, evrenin sınırlarına kadar dayanan sonsuzluk içinde genişleme, ilerleme ve gelişim alanları vardır. Ve bu ilerleyiş ünitede son bulmaktadır. İşte bununla da daha önce söylenen, hakiki tekâmülün küresel zaman idraki ile başladığı sözünün anlamını daha ayrıntılı açıklamış oluyoruz.

* * *

Şimdi burada çok önemli bir sorunun açıklanmasına sıra gelmiştir. Bu sorun, evrende aslî icaplara tabi olarak ilerleyen aslî zamanın âlemlere ilişkin durumlarının, o âlemlerdeki madde ortamlarına uyumlarını, bağlantılarını sağlayarak zaman biçimlerini meydana getiren mekânın niteliğidir. Bir tarafta zaman biçimini meydana getiren hareketler var, diğer tarafta da zaman idrakinin meydana gelmesi için bu hareketlere bağlanması icap eden madde ortamı var. Fakat zaman ve mekânın ilişkilerinde saydığımız üçüncü koşul, yani bu ortamın zaman hareketlerine bağlantısı sağlanmayınca mekân kurulamaz ve zaman biçiminin görünümü mümkün olmaz. Öyleyse burada, evren mekanizmasında esas rol alan büyük bir etken vardır. İşte bir âleme özgü mekânı oluşturmak ve zaman biçimini kurabilmek için, var olan madde ortamını zaman biçimine ait hareketlere bağlayan unsur, evren ötesinde aslî ilkeye tabi yüksek kader ilkesidir ki bunun evrende kader mekanizması hâlinde görünen icapları, aslî icaplarla ve aslî zamanla birlikte üniteden süzülerek evrene yayılmaktadır. Öyleyse kısaca mekân, kaderin âlemlerdeki ve evrendeki görünümüdür. Yani bir âlemde, zamana ait hareketlerle madde ortamlarının bağlanmasından ileri gelen mekân, kaderin o âlemdeki görünümüdür.

Demek ki kader, âlemlerdeki zamanı madde ortamlarına bağlayarak o âleme özgü zaman ve mekân biçimlerini meydana getiren ve zamanı kullanarak aslî icapların direktifi altında çalışan ve ona bağlı bulunan kader ilkesinin evrendeki akışıdır. Kader, âlemlerde o âlemlerin olanaklarına göre görünür. Örneğin, hidrojen âlemindeki yüzeysel zaman mekânı kaderin bu âleme özgü görünümüdür.

Öyleyse üniteden bütün evrene aslî icapları taşıyarak yayılan kader, yine aslî icaplara bağlı zamandan yararlanarak, âlemlerin bütün biçimlenme, biçimsizleşme ve dönüşümlerini meydana getirir. Şimdi daha ayrıntılı olarak açıklamış oluyoruz ki varlıkların otomatik, yarı idrakli ve idrakli olarak ihtiyaçlarına göre, maddelerde meydana getirdikleri bütün biçimlenmeler, dönüşümler ve biçimsizleşmeler ancak üniteden süzülüp gelen direktiflere göre aslî ilke, kader ve zaman ilkeleri kadrolarında vazifeli varlıkların yardım, müdahale ve denetimleriyle meydana gelmektedir.

Bu bilgi, kader ve zamanın evrendeki esas rollerine ait sezgileri insanlara verir. Eğer üniteden gelen kader ve zaman olmasaydı aslî ilke icaplarına göre, evren parçaları durumlarının, ruhların her anki davranışları ve liyakatleri karşısında olması icap eden sonsuz şekil değiştirmelerine ve şekil almalarına ait teknik faaliyet, odağını kaybederdi. Ruhların tekâmüllerine ait aslî ilkenin belirlediği icaplarla ruhların bu icaplara liyakat derecelerini ölçüp ayarlayarak takdir eden etken kaderdir. Yani aslî icapların evrendeki teknik unsuru kaderdir. Kader bu işlevini zaman unsurunun yardımıyla yapar ve onu ölçü olarak kullanır. Bu mekanizmayı kaba bir örnekle açıklayarak biraz daha aydınlatıyoruz.

Bir okul var. Bu okulun belli sınıfları var. Derslerin o okulda sınıflara göre kadrolarını belirleyen, öğrencilerin belli liyakatlere göre belli sınıflarda bulunmasını takdir eden yüksek vekillik makamı da var. Şimdi bir öğrenci, o okulun ilk sınıfından başlayıp hiçbir incelemeye tabi tutulmadan bütün sınıfları otomatik olarak atlayarak okulun kapısından çıkarsa okulu bitirmiş sayılamaz. Bunun için o öğrencinin her yıl ve hatta yılda birkaç defa yine vekillik tarafından yetkilendirilmiş memurları aracılığıyla yoklanması, denenmesi ve sınav denilen oldukça sıkı ve özenli denetimlerden geçmesi, kısaca kendisine o okuldan o ana özgü verilmesi icap edenle, onun bu verilmesi icap edene liyakat kazanıp kazanmadığının incelenmesi gerekir. Eğer çocuk bu sınav sonucunda, içinde bulunduğu sınıfın hakkı olan dersleri öğrenmiş ve onlara hak kazanmışsa sınavını başarmış, üst sınıflara geçmeye, okulu bitirmeye liyakat kazanmış olur. Aksi hâlde kendi liyakat ve bilgi derecesine en uygun olan sınıfta bırakılır ve ona göre eğitim ve öğretimlere tabi tutulur. Yani o okulda öğrenciler mutlaka şu kadar zaman boyunca şu ya da bu sınıfta kalacaklar ve o zaman bitince otomatik olarak sınıfları atlayarak okulu bitirecekler gibi bir kayıt yoktur. İşte hayat da bunun gibidir. En yüksek ve yetkili makam dediğimiz aslî ilke, dünya okulunun programını düzenlemiştir. Bundan kıl kadar sapmaya izin verilmez. Fakat yine bu program gereğince öğrencilerin, yani insanların oradaki sınıflara terfi edebilmeleri için çalışmaları, çaba harcamaları ve bu çabalarıyla orantılı olarak dünya okulunda kendilerine ayrılması icap eden sınıflara ve derecelere hak kazanmaları ve bunu da kanıtlamaları gerekir. İnsanlar bunu yaptıkça layık oldukları sınıflara terfi ederler, tam tersine

tembellik ve beceriksizlik sonucunda bulundukları durumun liyakatini gösteremeyenler ona göre, yani liyakat derecelerine göre işlemlere tabi tutulurlar. Bunun için de iki koşul gerekir. Bunlardan biri, insanların liyakatlerini kanıtlayabilmeleri için gerekli olan çaba özgürlüğü, diğeri ise bu liyakati takdir eden, onun aslî icaplara uygunluk derecesini ölçüp biçen ve ona göre o varlığın o icaplar karşısında, kendisine layık ve en uygun olan madde hâl ve durumlarını hazırlayarak düzenleyen bir etkenin varlığı.

İşte aslî icapların yerli yerinde uygulamasını sağlayan, varlıklarla aslî icaplar arasındaki uzlaşmanın derecelerini ve ölçülerini takdir edip saptayarak değerlendiren bu teknik etken, evrendeki kader mekanizmasıdır.

Demek ki evren üstünde bulunan aslî ilkeye bağlı kader ilkesinin evrende kader mekanizması hâlinde işleyen görünümleri, âlemler içinde o âlemlerin olanaklarına göre kader görünümlerini meydana getirir ki bunun da âlemlerdeki görünüşü, mekânın sonsuz hâl ve durumlarıdır. Öyleyse, varlıkların aslî icaplar karşısındaki liyakat derece ve ölçülerini takdir edip saptayan ve varlıkların evren akışındaki maddesel olanaklarını bu liyakate göre ayarlayan kader mekanizması, yüksek kader ilkesinin evrendeki görünümüdür. Belli mekân biçimleri içinde âlemimizde görünen kaderin, başka âlemlerde nasıl göründüğünü bu âlemin idrak ve görüşleriyle belirleyip nitelendirmek elbette mümkün olmaz. Yalnız şunu ifade ederiz ki bu görünümler, vazife planlarından üniteye doğru yükseldikçe bizim âlemlerimizde geçerli olan işlevini elbette kapsamıyla orantılı olarak değiştirir. Üniteye gelince bütün icaplarla, idraklerle, olanaklarla ve durumlarla birleşmiş bir birlik hâlini ifade eder.

* * *

Burada açıklanması gereken bir nokta var. Kader mekanizması evrendeki işlevini yaparken aslî ilkeye tabi bulunan zaman ilkesi ile birlikte yürür. Zaman ilkesinin evrendeki durumu aslî zamandır. Ve aslî zamanın, çeşitli âlemlerden geçerken o âlemlere göre görünümleri vardır. Bunlardan birini dünyaya özgü yüzeysel zaman idraki, diğerini de dünya üstü âlemlere özgü idrakî zaman diye biraz önce açıklamıştık. İşte kader mekanizması, dünyada işlevini ancak aslî zamanla birlikte yapabilir. Yani kader mekanizması, aslî

ilkenin muhasebesini ve teknik ifadelendirilmesini yaparken ölçü olarak zamandan yararlanır.

Zaman mekanizması hem çok gerekli hem de zorunludur. Çok gereklidir çünkü aslî ilkenin sınır ve öz olarak belirlediği gerçekleştirmede, kader ilkesinin ölçütü ve ölçüsü zamandır. Zaman olmayınca kader ilkesi ölçüsüz kalır ve teknik işlevini yerine getiremez.

Zorunludur çünkü zaman mekanizmasının değerlendirme niteliği olmazsa kader mekanizmasında uyum, bundan dolayı da aslî ilke ile vazife ve tekâmül planları arasında bağlantı ve bu ilkelerle, planlarla âlemlerin oluşlar ve akışlar düzenine uzlaşma olmaz ve sonunda değer farklanmalarının belirlenmesi ve değerlendirilmesi olanaksızlaşır, dolayısıyla miktar ve sonra nitelik düzensiz kalır ki bu durumda bütün uygulamalar odağını kaybederler.

* * *

Aslî zaman akışının dünyadaki görünümüne yüzeysel zaman diyorduk. Buna karşılık yine evren boyunca akıp giden ve her âleme özgü görünümler gösteren kaderin de dünyadaki görünümü mekân biçimleridir demiştik. İşte, dünyada zamandan ayrılmayan ve zamanla değer ve ayar ölçüsünü bulan mekân, kader ilkesinin dünyadaki işlevinin sonucudur. Bu bilgilerle de kaderin dünyada, zaman mekanizmasıyla birlikte görünen mekân hâlindeki görünümünü açıklamış olduk. Ve açıkça belirttik ki zaman ve mekânla var olan bütün realiteler, insanların özgürlük esasına dayanan çabalarıyla, layık olacakları ya da kazanabilecekleri derecelerin, yine zaman ve mekânla ölçülüp biçilmiş, yani zaman ve mekân kadrolarında vazifeli varlıklar tarafından takdir edilmiş birtakım icap zorunluluklarıdır.

Çünkü şurası bir hakikattir ki aslî icapların ve bu icaplara bağlı bütün mekanizmaların evrendeki uygulamaları aslî icap, aslî zaman ve kader mekanizması kadrolarında çalışan organizasyonların vazifelileri tarafından yapılması zorunlu yükümlülüklerdendir. İşte üniteden süzülerek aslî tesirlerle evren içine yayılan kader ve zaman mekanizmalarına ait tesirler, bu mekanizmaları yürüten kadrolar dahilinde vazifelenmiş büyük vazife planlarının evrensel faaliyetleriyle uygulama zeminlerini bulurlar. Ve bu

kadroların bütün elemanları yerli yerine yerleşmiş, vazifelerini hakkıyla idrak etmiş güçlü varlıklardır.

* * *

Zaman ve mekân hakkında verilen bu bilgilerden sonra iyice anlaşılır ki dünyada herhangi bir konuda şu adamın yazgısı buymuş demenin anlamı, o adamın o konuda, içinde bulunduğu olayları meydana getiren bütün madde bileşimlerinin belli zamanlara bağlı olarak bir araya gelişleri ve bağlanışları o anda o şekilde ortaya çıktı demektir ki mekânın tanımını iyi kavramış olanlar, bunun da o adamın etrafında ona göre mekânlar kuruldu demek olduğunu idrak ederler.

Aynı şekilde, kaderi yardım etmedi sözü de onun hakkında beklenilen bir konuya ait madde bileşimlerinin beklenildiği tarzda değil, başka şekillerde meydana geldiğini ifade eder ki bu da yine o konu etrafında arzu edildiğinden başka madde şekillerinden ve durumlarından kurulmuş bir mekân demek olur. Kısaca, mekânı ifade eden maddenin her hâl ve şekli, olayların her durumu kaderin bir görünümüdür. Elini oynatan bir insanın bu hareketine zemin olan ortam bir mekândır ve kaderin görünümüdür. Yürüyen bir insan için bastığı yerler mekândır, gökyüzüne bakan bir kimse için yıldızlarıyla, bulutlarıyla, renkleriyle, bütün görünüşü ve durumuyla gökyüzü mekândır ve kaderin görünümüdür. Dikkatini vücudunun herhangi bir noktasına çeviren insan için orası mekândır ve kaderin görünümüdür. Düşünen bir insan için imgelemesi mekândır, olaylar arasında ilişkiler kuran idrak bir mekândır ve kaderin görünümüdür. Kısaca, evrende görünen her şey, her varlık, insanın bizzat kendisi bir mekândır ve bunların hepsi kendi âlemlerinde kaderin birer görünümüdür. Çünkü bütün bunların şekillenmeleri, çeşitli tarzlarda birbirine bağlanmaları, sayısız bileşimler hâlinde analiz ve sentezlere tabi tutulmaları, yani bütün olayların ve madde hâllerinin meydana gelmesi mekânın türlü çeşitlenmeleridir ki bunlar da kader mekanizmasının işlevi içinde yürürler.

* * *

Varlıklar, sahip oldukları özgürlükleri sayesinde sürekli olarak sınavlar içinde bulunurlar. Bu sınavlar karşısındaki davranışlar, olumlu ya da olumsuz tepkiler, kısaca başarı ya da başarısızlıklar kaderin takdir edip

saptadığı madde bileşimlerinin, yani mekânların sonsuz hâl ve durumlarının meydana gelmesini sonuçlandırır ve varlıklar liyakatleri derecelerine göre bu olayların çeşitli durumlarında yaşarlar. İşte bütün olaylar ve onları meydana getiren bütün madde bileşimlerinin her biri kader mekanizmasının görünümü olan mekânlardan ibarettir. Kısaca, varlıkların eylem ve hareketlerine göre derecelerinin ölçülüp biçilerek aslî icaplardaki durumlara uydurulmaları için muhasebe uygulamalarından geçirildikten sonra ayarlanmaları ve biçimlere bağlanmaları kader mekanizmasının aslî icaplar altında, aslî zamanı kullanarak çeşitli madde ve olay biçimlerini ve düzenlerini meydana getirmesi demektir.

Artık bu bilgilerden sonra vazife planına henüz girmemiş ve en küçük hareketlerine kadar her durumları sınavlara tabi tutulmuş dünya insanlarının gelecekleri hakkında, isim ve zaman belirterek kesin dille konuşmak doğru olmaz. Çünkü insanlar, özgürlüklerini kullandıkları doğrultulara göre, çevrelerinin ve mekânlarının, yani bir tek kelimeyle kaderlerinin yürüyüşünü kendileri sonuçlandırmaktadırlar. Geleceğe ait sözler, bazı kayıtlar altında, ancak hakikatlerin gerçekleştiği vazife planlarında söylenebilir. Dünyada geleceğe ait kesin yargılar bütün insanların özgürlük yetkilerini reddetmek olur. Bir noktadan itibaren diğer bir noktaya yürümek üzere serbest bıraktığınız küçük bir karınca bile ister yolunda aynı hızla yürüyerek belli zamanda o noktaya varır, ister biraz eğlenerek ya da sağa sola saparak yolunu uzatır, isterse gerisin geriye dönerek yolunu büsbütün değiştirir. Bütün bunlar onun alacağı sonuçların şeklini, yani onun kaderlerini belirler. Yukarıdan beri verilen bu bilgiler, evrene bir projektör ışığı sembolüyle indiğini kabul ettiğimiz aslî icapların ruhları ve maddeleri kapsayan güçleri arasında kader mekanizmasının ve aslî zamanın da bulunduğunu ve aslî icaplar gerçekleştiği için bunların ne kadar önemli rolleri olduğunu anlatmaya yeterli gelir.

* * *

Şimdi, vazife aşamasına girildikten sonra oradaki yürüyüş hakkında da bazı bilgiler vereceğiz.

Vazife planı, tekâmüle açık bir idrakle devam edilmeye başlanabilen bir aşamadır. Vazife planına kadar gelen otomatik, yarı idrakli gelişimler

burada tam idrakli bir aşamaya girmiştir. Bunun da açık anlamı şudur: Varlıkların idrakleri bu planda tırmandıklarını söylediğimiz ışık konisi demetlerine kendi güçleriyle uyum sağlamaya başlamışlardır. Onun için vazife aşamasına aktif uyumların başladığı aşama da diyoruz. Bu aşamada ilerlendikçe idraklerin icaplara uyum alanları da genişler, yani idrakler, tekâmül ettikçe akan aslî zaman içinde, ruh ve evren ilişkilerine ait ilahi icaplara daha geniş çaplarda uyum sağlarlar. Diğer deyişle, bütün idrakler bu icaplarla ve dolayısıyla birbirleriyle birleşirler ki buna da birlik hâli, yani ünite deriz. Bununla beraber, vazife planının bu ilk kademelerindeki birlik, tam olmaktan henüz çok uzaktır ama gerçekleşmeye başlamıştır. Örneğin aslî ilkenin, ruhların ihtiyaçlarıyla evren cevheri olanaklarının ilişkilerine ait sonsuz icaplarını (n) adedi gibi sonsuz bir değer olarak kabul ettiğimize göre, vazifenin ilk kademelerinde bu değerlere o kademedeki varlıkların idrakleri, henüz pek küçük çapta uyum sağlayabilmiştir. Ve idrak hangi icaplarla uyum, yani birlik hâline geçmiş olursa orada hakikatleşir. Ve o varlık oradaki uyumun bir parçasını oluşturur. İşte bu, uyuma katılmak, uyumdan olmak demektir. Bu bilgi, vazife planının bir gerçekleşme planı olduğu ifadesinin de anlamını açıklar. İşte bu planın başlamasıyla beraber idrakler, evren hakikatlerine gittikçe daha büyük bir güçle nüfuz etmenin yolunu tutarlar. Yani o hakikatlerin uyumu içinde gittikçe kapsamları artar.

Aynı şekilde, bu bilgi diğer büyük bir hakikati daha açıklar. Aynı icaplarda tam bir uzlaşma hâline gelmiş çeşitli varlıklar, o noktada birbirleriyle de birlik hâline girmişler demektir. Öyleyse vazife planının çeşitli kademelerinde, belli icaplarda birleşmiş, birlik hâline gelmiş çeşitli vazife grupları vardır. Bunlar arasında dünyada olduğu gibi realite farkları yoktur. Çünkü aslında onlar hakikatlere uyum hâlindedirler. Orada realiteler değil, hakikatler vardır.

Bununla beraber tekrar ediyoruz, bu uyum birdenbire vazife planının bütününü kapsamamıştır. Tam ve bütün uyum ancak ünitede mümkün olur ki bu da vazife planının ilk kademelerine göre henüz sonsuzluk denecek kadar uzaktadır.

* * *

Ünitede artık realite diye bir şey yoktur. Aslî ilkenin evrendeki akışı olan aslî icaplar, kader ve zaman ilkelerinin evrendeki akışları olan kader mekanizması ve aslî zaman, oradaki idraklerle birleşerek birliği meydana getirirler. Orası hakikatin kendisidir. Evrenin son sınırı ve tekâmülün gerçekleşmesinin ifadesidir. Evrenin bütün yönetimi ancak buradan süzülerek yayılan tesirlerle mümkün olur.

* * *

Vazife planının ilk kademelerinden itibaren üniteye kadar uzanan ve sonsuz görünen yolların katedilmesi de çok karmaşık mekanizmalarla meydana gelir. Bu konuda bilgi vermek için projektör sembolündeki ışık tabanının, ilk vazife planı kademelerinde bulunduğu ana dönelim. Varlıklar yukarı, bu ışık konisinin tepesine doğru tırmanmaya başlamışlardır. Burada, belli icaplarda ortak olmuş idraklerden ve bu birleştikleri noktalarda onların bir tek varlık hâline girdiklerinden söz etmiştik. Böyle bir hâl vazife planının altındaki âlemde, örneğin dünyada yoktur. Çünkü insanların tam anlamıyla hiçbir hakikate ulaşmaları mümkün olmadığından insanlık, hakikatin yalnız görecelikleri içinde, yani realitelerde yaşamaktadır. Bundan dolayı dünyada ne kadar idrak varsa o kadar realite vardır. Çünkü dünyada hakikatin kendisi değil, idraklerin çeşitli kapasitelerine göre değişen; hakikatlerin çeşitli ve göreceli görünümleri söz konusudur. Her idrakin, böyle kendi kapasitesine göre değerlenebilecek şeyler elbette birbirinden farklı olacaktır. Bunun için dünyada hiçbir nokta üzerinde, idraklerin tam uzlaşması ve birliği mümkün olmaz. Bu ancak vazife planından itibaren başlar.

Vazife planında başlayan bu uzlaşmalar, varlıklara birtakım işler ve vazifeler yükler ve onları -uyum alanlarının genişliğine göre- birtakım yükümlülüklere tabi kılar. Onlar bu yükümlülükleri yerine getirirken gösterecekleri liyakatlerin derecesine göre uyum alanlarını daha çok genişletirler ve idrakî zaman ve mekânın geniş olanakları içinde, üniteye doğru yükselen vazife planı kademelerinin üst basamaklarına tırmanırlar. Fakat varlıkların bu yükümlülükleri aşağı planlarda akıllara gelebileceği gibi, verilip alınan şeyler değildir. Çünkü zaten hakikatle uzlaşma hâline girmek, onunla birleşmek demektir ki yükümlülük dediğimiz şeyin hakiki anlamı da bu birlikten çıkar. Öyleyse, varlıklar vazife kademelerinde

yükseldikçe yükümlülükleri de yazgı mekanizması altında otomatik olarak artar. Vazife planındaki varlıklara yükümlülüğü kimse yüklemez. Yeter ki onlar, bu yükümlülüklerinin -kader mekanizması karşısında- liyakatlerini arttırsınlar. Böyle olunca oradaki varlıklar da sınavlardan tamamıyla özgür değildirler.

* * *

Şimdi, bu yükümlülük liyakatlerinin nasıl meydana geldiğini belirtelim. Varlıkların, madde evreni içinde ve kader mekanizmasının icapları altında idrak birliklerinin ilk adımına vazife planında başladığını söylemiştik ve buna da idraklerin icaplara, hakikatlere ulaşması, gerçekleşmesi demiştik. İşte varlıkların vazife yükümlülüğünü sona erdiren zorunluluk, bu gerçekleşmeden ileri gelir. Bu gerçekleşmeler, idrakî zaman mekanizmasıyla yürürler. Vazifeliler de zaten idrakî zaman ve mekân koşullarına tabidirler.

Gerçekleşme -projektör sembolüyle ifade ettiğimiz- idraklerin aslî icaplara uyum sağlaması demek olduğuna göre, ilk gerçekleşmeler vazife planının ilk kademelerinde başlar, yüksele yüksele ünitede son kapsamına ulaşır. Öyleyse varlıkların, evrene inen aslî ilke ışığı demetine tırmanarak yukarılara çıkması demek, o ışık demetlerinin kapsamında var olan bütün icaplara idraklerinin uyum sağlamaları, onun uyumuna girerek gittikçe daha geniş çapta o uyuma karışmaları demektir. Bu tırmanış ünite dediğimiz, evrenin son olanak sınırlarına geldiği zaman, o varlığın idraki bu ışık demetinin içerdiği bütün icaplara uyum sağlamış, tam o uyumdan olmuş ve dolayısıyla evren parçalarına ve bütününe egemen bir durum almıştır. Yani evrenin bizzat kendisi olmuş gibi o büyük birliğe karışmıştır. Öyleyse, vazife planının ilk kademesinden itibaren varlıklar yavaş yavaş, yani aslî ilke ışığına tırmandıkça kendi bulundukları noktalara kadar olan uyumları derecesinde, evren parçalarına egemen durumlara geçerler ve bu egemenlik ünite içinde tamamlanır.

* * *

Bu yükümlülüklerin nasıl göründüklerine gelince, gerçekleşmiş idrakler bu gerçekleşme ile zaten hakikatlerin uygulamaları içine girmişler demektir. Ve bu uygulamanın her biri de birer yükümlülüktür. Böylece, belli

gerçeklerin uygulaması, belli idraklerin iş birliklerini zorunlu olarak sonuçlandırmaktadır. İşte bu noktadan itibaren birtakım kadrolar ve organizasyon sistemleri zorunluluğu ortaya çıkar. Onun için burada kadrolardan söz etmemiz gereklidir. Şurası bir hakikattir ki evrende ihtiyacın, tekâmül zorunluluğunun ve kader mekanizmasının dışında mümkün olabilecek bir durum düşünülemez. Keyfîlik diye bir şey yoktur. Bu ilke bütün gruplar, bütün bağlantılar, bütün kadrolar için geçerlidir ve değişmez. Bundan dolayı kadrolar, evrendeki tamamlanış ve akışların yürütülmesinde etken yüksek icaplara bağlı, evrensel mekanizmalarda vazifelenmesi gereken organizasyon sistemlerinin zorunlu birer sonucudur. Her organizasyon sisteminin hangi kadro dahilinde çalışması gerekiyorsa o sistem ona göre kurulur ve işler. Öyleyse kadroların kuruluşu esas ilkelere, ana mekanizmalara uygun olmalıdır. Örneğin, daha önce söz ettiğimiz kader mekanizmasının işlemesi de belli kadrolar içinde kurulmuş organizasyon sistemlerinin faaliyetleri ile düzenlenir.

* * *

Üniteden süzülüp gelen icaplara göre evrende üç ana kadro vardır.

1 - Aslî ilke kadrosunda vazifeli olan varlıkların kadro, plan ve teknikleri,

2 - Kader mekanizmaları kadrosuna dahil varlıkların kadro ve teknikleri,

3 - Aslî zaman kadrosuna dahil varlıkların plan ve teknikleri ve bunların hepsinin kendilerine özgü realitelerinin elde edilmesi mümkün konuları.

İşte bu üç ana kadroya bağlı olarak, ruhların evrendeki tekâmüllerine ait icapları bütün ayrıntısıyla yerine getiren sayısız organizasyonlar ve bu organizasyonların hiyerarşik düzenlerle birbirine bağlanmasından meydana gelen büyük organizasyon sistemleri vardır. Bunların hepsi evrende görülecek sayısız işlerde vazife planının ilk kademelerinden itibaren üniteye kadar vazifelendirilmiş ya da vazifelenmiş varlıklardan oluşmuştur ki bu vazifeli varlıklar kendi organizasyonları içinde, üniteden gelen yukarıda saydığımız üç genel ve eş güdümlü vazife kadrosunun ilkeleri ve direktifleri altında kıl kadar şaşmadan vazifelerini görürler. Bu vazifeler çeşitli âlemlere ait sayısız işlerdir. Örneğin, dünyaya özgü zaman istasyonları, kaba devinimsel hareketlerini yöneten istasyonlar, bireysel ve küçük grup tekâmül planlarını yöneten istasyonlar, sonunda gittikçe büyüyen, kapsamı

artan ve geniş çaplardaki kütlelerin genel tekâmül atılımlarını, planlarını ve onunla ilgili madde dönüşümlerini sevk edip yöneten, yürüten istasyonlar gibi sayısız ve birbirine bağlı organizasyonların gördüğü vazifeler vardır. Bugünkü dünyanın büyük dönüşüm faaliyetlerinde vazifelenmiş, yüksek vazife planından büyük bir organizasyonun dünya devrimine ait işleri arasında bu kitabın meydana getirilmesi yolundaki faaliyetler de bu vazifeler arasındadır. İşte böylece gittikçe kapsamı artan evren işlerinde vazifelenmiş varlıklar bir organizasyonlar sistemi, bir eş güdüm ve iş birliği ilkesi, bir hiyerarşi düzeni içinde vazife ile orantılı olarak vazifenin liyakatine uygun durumlar alırlar. Bu yürüyüş böylece tekâmül ederek düzen, sıralama ve uyum içinde evrenimizdeki ifadesiyle sezilebilen tekâmülün gerçekleştiği üniteye doğru akıp gider.

* * *

Organizasyon sistemlerinin vazife planından itibaren kurulduğunu bildirmiştik. Aynı şekilde, ilk organizasyonun da vazife planının ilk kademelerinde başladığını söylemiştik. Şimdi organizasyonların ilk kuruluşu hakkında da gerekli olan bilgiyi vermek gerekiyor.

İnsanların, dünyayı bitirince doğrudan doğruya vazife planına geçemeyeceklerinden ve yarı süptil bir ara âlemde bir süre kalacaklarından daha önce söz edilmişti. Çünkü insanların vazife planına geçmeden önce, dünyadayken dünyanın örneğin bugünkü koşullarının icaplarına göre, henüz tamamlayamadıkları bazı taraflarını düzenlemeleri gerekmektedir ki bu da onların ancak bu yarı süptil âlemde bir süre yaşamaları ile mümkün olacaktır.

Yarı süptil âleme gelince orada bütün dünya koşulları ve realiteleri sona ermiş, ancak oranın vazifeye hazırlayıcı ve insanların eksik taraflarını tamamlayıcı yeni durumları başlamıştır. Bu eksik kalan taraf da insanların dünyadayken sezip de tanıyamadıkları sevginin orada görünecek hakiki yönüdür. Orası bir sevgi planıdır.

Bu planda, vazife planındaki vazife idraki henüz başlamamıştır ama niteliklerini insanların bilemedikleri oradaki sevginin uygulamaları ve yükümlülükleri içinde vazife idraki liyakatlerini yavaş yavaş kurucu

unsurlar vardır. Doğal olarak bu hazırlıklar orada artık basit zaman idraki üstündeki idrakî zaman tekniğine tabidirler.

İşte yarı süptile geçen varlıklar orada bir süre geçirdikten ve yeterli derecede uygulamalarını yaptıktan sonra yavaş yavaş üçer beşer gruplar hâlinde vazife planının icaplarına ait ilk uygulamaları yapmaya başlarlar. Bu gruplaşmalardaki bağlantılara ait dünya insanlarının sezebileceği tek nokta, sevginin vazifeye doğru kayan türlü çeşitlemelerinin bulunacağı kavramıdır. Fakat ne bu sevgiyi, ne de onun çeşitlemelerini dünyadaki insanlar asıl anlamıyla anlayamazlar.

İşte oluşmuş küçük gruplarıyla vazife planına girişin son hazırlık uygulamalarını yapan varlıklar bu uygulamaları sırasında sessizce, belirsizce ve son derece tatlı bir akışla vazife planının ilk kademelerine kayarak geçerler ve derhal vazife planının ilk kademelerine ait işlerle vazifelenirler. Bunlar hep o küçük topluluklarını orada, yukarıda uzun uzadıya açıkladığımız uyum mekanizması yüzünden koruyarak tek bir birey hâlinde çalışan vazife planının artık vazifeli varlıkları olurlar. Orada dünyada olduğu gibi ölerek, yeniden doğarak geçişler olmadığı için bu geçiş, dediğimiz gibi uyanık ve çok tatlı izlenimlerle gerçekleşir. Yarı süptil âlemde ölüm yoktur. Çünkü oradaki maddelerin inceliği böyle şiddetli dönüşümlere gerek ve ihtiyaç hissettirmez. Bu hâller ancak, dünyamıza ait olan kaba maddeler âleminde geçerli zorunluluklardır.

* * *

Vazife planında teklik, yani bir tek birey hâlinde faaliyet söz konusu değildir. Orada ancak gruplar çalışır. Fakat her bir grup bir tek birey sayılır. Yani o grubun her bireyi grubun kendisidir, grup da bir tek bireydir. Bundan dolayı, vazife planındaki vazifeli bir varlığın örneğin bir işte vazifelenmesi demek, o vazifelinin tabi olduğu grup bütününün o işte vazifelenmesi demektir. Çünkü o gruptaki idraklerin hepsi bir tek idrak hâlinde o vazife üzerinde toplanır. Bundan dolayı, burada ayrı ayrı kimlikler söz konusu olmaz. İşte vazife planındaki bütünlüğün dünyada bilinmeyen ve uygulaması mümkün olmayan karakterlerinden biri de budur. Örneğin, çok seyrek vakalarda büyük bir vazifeyle dünyaya gelmiş, dünya çapında bir hareket yaratmak vazifesini üzerine almış bir tek bedenli vazifeli varlık

dünyadayken planından ayrılmıştır ve tektir. Fakat onu destekleyen planına bağlı tek bir varlık değil, bütün o varlığın tabi olduğu organizasyonun birlik hâlindeki organlarıdır.

* * *

Vazife planı, icaplara uyumlar planıdır demiştik. Öyleyse icaplara uyum sağlayan idraklerin de aynı zamanda birbiriyle uyum hâline girerek birlik oluşturması zorunlu olur. Böylece vazife planına geçmiş bir vazife grubu ya da üç beş kişiden oluşmuş bir tek organizma tam bir iş birliği içinde ilk vazifesini yapmaya başlar. Bu ilk vazife, vazife planının en alt kademelerine ait işlerdir. Çünkü bu kademeden itibaren birlik yolu boyunca amaca ulaşmak, yani aslî icapların bütününe uyabilmek ve uyuma bütünüyle karışabilmek için geçilecek daha sonsuz aşama vardır. Ünite ile bu ilk vazife kademeleri arasında sayısız faaliyetler, işler, vazifeler ve durumlar vardır.

Fakat vazife planının bu ilk ve nispeten en basit kademelerinde bile dünya ölçüsü ile çok büyük işler ve vazifeler bulunur. Örneğin, bunlar dünyadaki bir insanın tekâmülü ile vazifelenirler, klasik spiritlerin, okültistlerin ve mistik ekollerin koruyucu ruhlar, koruyucu melekler, yardımcılar, öğretmenler gibi az çok küçük ve büyük grupların faaliyetlerini destekleyen vazifelilerin bir kısmı genellikle vazife planının bu kademesine ait varlıklardır. Bunlar aynı zamanda kendilerinden daha üstün organizasyonlar tarafından, hatta yarı idrakli olarak daha büyük diğer işlerde de kullanılırlar.

* * *

Vazife planının ilk kademesine (A) diyelim. Buradaki vazife grupları çalışırken doğal olarak daima üstten gelen tesirlerin denetimi, hatta direktifi altındadırlar. Aslında üniteye kadar bütün vazife planları kademelerinde bu durum geçerlidir ve zorunludur. Daha önce verdiğimiz üniteden inen ışık konisi sembolü bu zorunluluğu daima açıklar.

(A) planındaki bir vazife grubu bir üstte bulunan (B) planındaki üst bir vazife grubunun gözetimi altında çalışırken, üstteki (B) grubuna organizatör, (A) planındaki gruba da organ deriz. Böylece (A) kademesindeki gruplar idrakî zaman tekniği ile vazifeler görerek aslî zaman akışında hızla mesafe alırlar ve bu faaliyetleri sayesinde uyum alanlarını

genişletirler. Bu sırada onların işleri, vazifeleri ve yükümlülükleri de o oranda artar ve kapsamı genişler. Böylece bir üste, yani (B) planına geçerler. Artık kolayca anlaşılır ki bu grupların (B) planına geçmesi demek, uyum alanlarının bir o kadar genişlemesi demektir. Yani (B) kademesine geçerken bu grupların idraklerinin diğer bazı gruplarınınki ile de birleşmeleri sonucunda bireyleri çoğalan, dolayısıyla idrakleri artan daha büyük gruplar meydana gelir ve doğal olarak idrakler de o oranda genişler. Bu şu demektir ki alt kademelerden üst kademelere yükseldikçe üst kademelerde grupların sayıları azalmakta, bireyleri çoğalmaktadır. Ve diğer grup bireylerinin idraklerinin katılımı ile birleşen gruptaki idrak seviyesinin kapsamı hızla genişlemektedir ki bu da uyumlar zorunluluğunun doğal bir sonucudur. Uyum alanları genişledikçe gruplar birleşir ve grupların sayısı azalır. Bu durum üniteye kadar böyle devam eder, üst kademelerde gittikçe çok geniş organizasyonlar içinde birleşen önceki planların nispeten küçük organizasyonları, üniteye geldikleri zaman bir tek organizasyon hâlinde toplanırlar. Bütün idrakler burada bir tek idrak hâline girer. O muazzam idrak hiçbir insanın sezgisine bile varamayacağı bir güç olur. Artık ona ne bir organizasyon, ne bir plan denemez. O, bir tek olarak evrene ait gücün tamlığı içinde ve evrenin bütün olanaklarıyla, icaplarıyla, idrakleriyle ve bütünüyle her şeydir. İşte bunu ancak ünite dediğimiz bir birlik idraki ile ifade ediyoruz.

* * *

Daha önce işaretlediğimiz bir noktayı burada son olarak tekrar belirteceğiz. Yukarıdaki ifadelerle dünyada geçerli olan bir vahdet-i vücut kuramının kastedildiği düşünülmemelidir. Burada söylenenler yalnız madde evrenine ait icaplar ve hakikatlerdir. Madde evreninin de ancak bir araçtan ibaret olduğu, kitapta tekrar tekrar ifade edilmiştir. Bu aracın amacı, ruhların ihtiyaçlarının evrenimize ait tekâmül diyebileceğimiz kısmının gerçekleşmesidir ki bu da ünite ile ifade edilir. Öyleyse yukarıdaki satırlarda verilen bilgiler, yalnız evrenimizde olup biten şeylere aittir. Onun ötesinde daha sonsuz ihtiyaçlar ve sonsuzluk kelimesinin bile ifade etmekten çok uzak olduğu hakikatler ve erişilmezlikler vardır ki bunlara evrenin gücü yetmez ve evren idraki ulaşamaz.

Aslında kitabın ilk kısımlarında da açıkça ifade edildiği gibi, bütün bu evren olaylarının ve evren oluşumlarının amacı, ruhlar dediğimiz ve niteliğini asla bilmediğimiz hakikatlerin evrenimize ait olarak tekâmül şeklinde kabul edilen ve ihtiyaç kavramı ile sembolleştirilen durumlarının gerçekleşmesidir. İşte tam idrakine varamadığımız ünite, bu gerçekleşmenin ifadesidir. Evren içinde her şey oradan gelir, evren oradan yönetilir. Evrenin her zerresi hâline girerek onu yürüten, var eden bütünsel ışık demetleri oradan fışkırır.

* * *

Kısaca ünite, varlıkların kavrayamayacakları ve ancak oraya girdikten sonra kavuşabilecekleri evrenin bütünsel bir idrak, icap ve olanak birliğidir. İnsanlara bundan daha ilerisini söylemek olanaksız ve gereksizdir.

15 Ucuna küçük bir ağırlık bağlanmış iple oluşturulan, yer çekiminin doğrultusunu belirtmek için sarkıtılarak kullanılan bir araç. MTİAD

16 Deneysel ruhçulukta tebliğ terimi, yüksek seviyeli ruhsal bağlantılarla alınmış çok değerli bilgiler içeren mesajları ifade etmek üzere kullanılır. MTİAD

17 Fiziksel medyomluk deneylerinde, deney yapılan yerde var olmayan eşyanın birden ortaya çıkmasıdır. MTİAD

18 Ruhçulukta, bir bedensiz ruhun bir bedenliyi (insanı) hükmedecek derecede etkisi altına alması olarak tanımlanır. MTİAD

19 Toplumdan kaçıp hiçbir şeyle ilgilenmeyerek tek başına yaşama. MTİAD

MADDE İLE SEN, HER ŞEYLE HİÇ OLAN

VE BU HER ŞEYİN AHENGİNE UYABİLEN SEN,

O AHENKTEN OLACAĞIN ANI ÖZLE.

Dünya, güneş sistemi içinde bir organdır. Onun da diğer bütün organlar gibi, belli hayat devreleri, gelişim aşamaları, devrimleri, etraftan ve yukarılardan aldığı sayısız tesirlerle bozulan ve tekrar kurulan denge durumları vardır. İşte dünyanın şimdiye kadar geçirdiği sayısız devrimlerden sonuncusu, yani önümüzdeki devrim ile ilgili burada vereceğimiz açıklama kitabın sonundaki bilgilerin anlaşılmasını kolaylaştıracaktır.

* * *

Bundan yaklaşık yetmiş bin yıl önce dünyada belli başlı iki büyük kıta vardı. Bunlardan birisi şimdiki Pasifik Denizinin bulunduğu alanı dolduruyordu. Bu, kuzey tarafı geniş, güney tarafı sivri büyük bir kara parçasıydı. İnsanlar buna Mu Kıtası derler. Diğeri ise Atlantik Okyanusunun bulunduğu yeri işgal eden büyük bir kıtaydı. Bu iki büyük kıta arasını dolduran bir sürü adalar, takım adalar, şimdiki Himalaya'nın bulunduğu yere karşılık gelen kara parçaları ve bunlardan başka bazı küçük kıtalar vardı. O zamanki dünyanın manzarası bu idi. Demek ki o zaman, bugünkü coğrafi durum yerine başka dünya yüzeyi şekillenmeleri vardı.

* * *

Bu kıtalar üzerinde bugünkü dünya insanlarına göre çok daha ileri ve uygar insanlar yaşıyordu. Onların dünya bilimlerine ait bilgi ve teknik güçleri, bugünkü dünya insanlarınınkinin çok üstündeydi. Örneğin, onlar bugünkü dünyada yeni yeni keşfedilen radyoaktif maddeleri, radyoları, televizyonları, elektronik aygıtları ve bunlara benzeyen teknik araçları

bugünkü dünya insanlarınınkine oranla, dünyalarının batışından çok daha önce keşfetmişler, hatta atom enerjisini kendi devrimlerinden bin yıl önce bulup kullanmaya başlamışlardı.

Gerçi onların da çok uygar ve ileri bu toplulukları yanında, nispeten basit, hatta vahşi kabileleri vardı. Fakat o vahşi insanlar bile bugünkü dünyada bulunan vahşilere göre daha tekâmül etmiş durumdaydı. Kısaca, geçen son dünyadaki insanlar her alanda bugünkülerden üstün bir uygarlığa sahiptiler.

* * *

Dünyadaki gelişimin zirvesine ulaşan insanların bu hâli, kendilerinde öyle bir gurur ve her şeye güçlerinin yettiği iddiası gibi öyle aşırı bir durum yaratmıştı ki bu durum onları, hidrojen âleminin kaba maddeleri içine daha çok gömerek dünyanın doğal koşullarını alışılmadık yollardan bozmaya eğilimli birtakım hareketlere sevk etti. Yine bunun sonucu olarak onlar lükse, zenginliğe, konfora, maddeye tapmaya, bencilliğe, her türlü tutkuya kapıldılar, hidrojen atomunun kaba bileşimleri içine gömüldüler ve bütün mutluluklarını bu bileşimlerden beklediler ki bu da son sınırına gelmiş maddesel ilerleme ve gelişimlerin varlıklarda sebep olduğu son bir çırpınıştı, bir tür yozlaşmaydı. Bu yozlaşma çok doğaldır ve gerçekleşecek her büyük devrimin öncüsüdür.

* * *

Bir çevrede gelişim genel olarak yürür. O çevreyi oluşturan -en küçüğünden en büyüğüne kadar- bütün varlıklar, kendi derecelerine göre gelişirler ve yükselirler. Örneğin, insanlar dünyanın en tekâmül etmiş varlıkları hâline gelirken, dünya planları dahilinde yaşayan diğer varlıkların her biri de gelişim olanaklarının üst kademelerine doğru ilerlerler. Bunun en açık örneğini kanserler oluşturur.

O zamanki dünyanın son devirlerine doğru, sebebi insanlarca bilinmeyen birtakım hastalıklar ortaya çıkmıştı. Bunlardan biri de kanserdi. İnsanlar arasında kanser vakalarının çoğalması biraz önce söz ettiğimiz sebebe bağlı, hücrelerde görünen bir yozlaşmadır.

İnsan bedenlerinde bulunan hücrelerin, organların her biri, nispeten ilkel varlıkların birer maddesel hayat alanıdır. Onlar bu madde alanlarında ve o alanların kendilerine verdiği olanaklar dahilinde gelişimlerini

yapmaktadırlar. Zamanla gelişen bu basit varlıklar, bir an gelir ki daha ileri gidebilmek için ihtiyaç duydukları şeyleri, içinde bulundukları maddelerden sağlayamazlar. Yani bu madde olanakları ve koşulları onların ileri atılımları kazanmalarına izin vermeyecek kadar kısırlaşır. Oysa varlıkların gelişim atılımları durmaz ve hiçbir sınır tanımadan daima ileri doğru atılmak ister. Bu durum, olanakları bol olan ortamlarda normal yürüyüşler hâlinde görünürken, böyle olanakları kısırlaşmış ve varlıkların daha geniş ve ileri atılımlarına yetecek alanları kalmamış madde ortamlarında; onların çırpınışlarıyla, huzursuzluklarıyla, karışıklık ve şaşkınlıklarıyla bir arada anormal, alışılmadık ve yozlaşmış görünen birtakım hareketlerine sebep olur. İşte Mu dünyasının batacağı anın öncesindeki zamanlarda kanser hâline girmiş madde ortamlarını, yani hücreleri yöneten varlıkların durumları da böyle olmuştu. Beden organizması içinde bulunan bu varlıkların, kendi paylarına ait maddesel gelişim ortamları, daha ileri gidebilmelerine yol vermez duruma gelmişti. Örneğin, bedeni oluşturan bir deri hücresinin nihayet o bedende kendisine ayrılmış belli bir işlev alanı vardır. Onun üstüne bu hücrenin çıkmasına bedenin fiziksel durumu uygun değildir. Böyle bir çıkış bedenin ahengine uymaz. O hücreyi kendisine bir gelişim ortamı yapan basit varlık, ilk zamanlarında işlevini mükemmel bir şekilde yaparken, ihtiyaç duyduğu gelişimi sağlayabiliyordu. Fakat bir an geldi ki o, bu gelişim devresini bitirdi. Daha üst gelişim ortamlarına hazırlanma ihtiyacını duymaya başladı. O hücrenin, içinde bulunduğu alışılmış biyolojik koşullar ve olanaklar bu ileri faaliyet ihtiyaçlarına cevap verecek durumda değildi. Bundan dolayı, hücre varlığı bedenine sığamaz oldu. İşte bu durumun sonucu olarak, daha önce normal bir deri hücresini alışılmış yollarda gerektiği gibi kullanan o basit varlık şimdi, bedenin düzeni ve uyumu dışına doğru yön almış durumda çırpınmaya başladı. Bu çırpınış, o hücrenin deri topluluğu içinde, o topluluğa uymayan birtakım hâl ve durumlarına sebep oldu ki bu da doğal olarak onun gelişiminde kanserleşme denilen düzensiz bir hâli meydana getirdi. Şurası da kesin ki deri hücresinin bu kanserleşmiş ve deri organizması dahilindeki uyum ve düzen dışı faaliyetlere yönelmiş hâli, artık bir gelişim aşamasını bitirip daha üst aşamaya geçmek için çırpınan fakat bulunduğu koşullar içinde buna

olanak bulamayan bir varlığın son bir çırpınış atılımından başka bir şey değildir.

Burada haksızlığa uğramış gibi görünen beden organizmasına gelince, o da aslında hiçbir şey kaybetmemekte ve başka varlıkların tekâmüllerine zemin hazırlamak konusunda yüklendiği otomatik bir yardımı ve hizmeti yapmaktadır. Bu vazifesini yapmakla o da kader mekanizması karşısında, daha üst bir kader görünümü olan mekânsal liyakatleri kazanacak ve üst plana geçebilmenin geniş olanaklarından böylece yararlanacaktır ki bu da onun ileri bir aşamaya atlaması, gelişmesi demektir. Bundan dolayı ortada haksızlığa uğrayan kimse ve haksızlık diye bir şey yoktur. Yüz kişilik bir toplumsal planın her bireyinin o yüz kişi için çalışarak kendi tekâmülünü sağladığını daha önce söylemiştik. En küçüğünden en büyüğüne kadar herkes birbirine dayanarak, birbirinden bir şeyler alıp vererek daima ileriye doğru atılımlar kazanmakta ve yükselmektedir. Bu yükselişe yönelik hareketlerin hiçbirisinde hiçbir varlık için haksızlık, ceza, ödül, zulüm, felaket diye bir şey yoktur. Her şey kader mekanizmasının ölçüsüyle kazanılmış liyakatlerin ve bu yolda gösterilmiş çabaların sonucudur.

* * *

Böylece, önceki dünya devrinin son zamanlarında, varlıklar bulundukları madde ortamları içinde, gelişimlerinin son sınırlarına yaklaşmış ya da gelmiş durumdaydılar. Bu durum, insanların ve diğer yüksek dünya varlıklarının bedenlerini oluşturan hücrelerden bitkilere, hayvanlara ve insanlara kadar her kademedeki madde ortamlarında tekâmül eden varlıklar için böyleydi. Bu sebepten dolayı kanser hastalıkları çoğalmıştı. Ve yine bu sebepten dolayı insanlar kaplarına sığamaz oldular ve ileri atılımlarına artık cevap veremeyecek duruma gelen madde koşullarının dışına çıkma ihtiyacıyla kıvranmaya başladılar. Fakat dünya maddesi koşullarının ötelerine taşan yüksek ihtiyaçlarını tatmin edebilmek için faaliyetlerini o madde dışı koşullara yöneltmeleri gerekirken (bu koşulların neler olduğu daha önce açıklanmıştı) insanlar bunu yapamadılar ve bu ihtiyaçlarını, yine içinde yaşamakta oldukları kaba hidrojen atomu dünyası koşullarında aramaya kalkıştılar. Aradıkları mutluluğu orada bulamayınca o maddelerin içine daha çok gömülerek kendilerini orada avutmak için çırpınıp durdular. İşte bu durum, insanların yozlaşması, kanserleşmesi manzarasını meydana

getirdi ki bu da her devrimin, her tekâmül devresi başlangıcının genellikle görülen bir icabı ve doğal karakteristiğidir. Bunu daha ayrıntılı açıklamak için bir örnek veriyoruz. Milyonları hayal eden ve bütün mutluluğunu bu milyonlardan bekleyen meteliksiz bir insan zihinde canlandırılsın ve 8-10 yıl sonra bu adam milyonlara sahip olsun. Vaktiyle ancak para ile geleceğine inandığı mutluluğun, şimdiki zenginliğine rağmen yine gelmediğini görünce bu adam ne yapacaktır? Beklediği ve umduğu mutluluğun parayla gelmediğini görünce onun hüsranını paraları içine daha çok gömülmekle unutmaya çalışacak ve bu da onun karışıklık ve şaşkınlıklarına sebep olacaktır. Oysa o, artık bu mutluluğun parayla gelmeyeceğini anlayacak ve onu başka yerlerde arayacaktı. O, bunu yapmadı. Aradığı mutluluğu bulamayınca ve ondan büsbütün uzaklaştığını görünce daha çok mutsuzluğa düştü.

Kısaca, dünya maddesinin son olanaklarını da kullanarak devrelerini bitirmiş geçen dünya devri insanları, varlıklarının daha ileri gelişim atılımlarına olanak veremeyecek duruma gelmiş olan dünya maddelerinden üstün sonuçlar beklemenin, sanki mermerden yağ çıkarmaya çalışmak demek olduğunu bir türlü düşünmek istemediler ve bütün çabalamalarına rağmen aradıkları mutluluğu maddelerde bulamadılar, ileri atılım ihtiyaçlarını tatmin edici, kendilerini ferahlatıcı hiçbir sonuca ulaşamadılar. Bu durum onları büsbütün şaşırttı, çözülmez karışıklıklıklara düşürdü, huysuzlaştırdı ve madde içindeki durumlarını yozlaştırdı. Öz varlıklarının, niteliğini bilmedikleri, bulamadıkları öz ihtiyaçlarını tatmin etme çabasıyla ve isteğiyle insanlar yanlış bir yola saptılar, dünya maddeleri içine saplandılar. Bu durumun sonucu olarak kendilerinde meydana gelen anlamsız bir gurur, sonuçsuz iddiacılıklar, her girişimin sonuçsuz kalması şeklinde ortaya çıkan başarısızlıklar onlarda şaşkınlıklar, hayal kırıklıkları yarattı ve onları bizzat kendileri için bile anlaşılmaz bir bilmece hâline koydu. O zaman insanlar, ne yapacaklarını idrak etmeksizin boş yere oraya buraya saldıran huzursuz varlıklar hâline geldiler. Bu gibi durumlarda insanların düştüğü böyle karışıklık ve şaşkınlık hâllerinin küçük örneklerini gösteren sayısız günlük örnekler içinde hatırlatacağımız şu küçük gözlem, bu konuda basit bir fikir vermeye yeterli olur. Birkaç gün önce sapanı ile kuş avlamaktan zevk duyan bir çocuk, yolda giderken rastladığı, kendi

kendine ölmüş bir kuş cesedi karşısında ıstırap duyarak onu uzun uzadıya gömmeye kalkışır. Fakat aradan iki gün geçtikten sonra onun bu ıstırabı, elindeki sapanı ile diğer kuşları öldürmesine engel olamaz. Bu küçük örneğin insanlar arasında kapsamını genişletmek ve böylece insanlığın içinde bulunduğu şaşkınlık hâlleri hakkında pek geniş gözlem olanakları elde etmek mümkündür.

İşte bütün bu hâller bir devrimin eşiğinde olmanın ifadesiydi. Çünkü artık yüksek ihtiyaçlarını duymuş, o ihtiyaçlar içinde çırpınmaya başlamış varlıkların, elbette kader mekanizmasında ölçülüp biçilmiş ve takdir edilmiş liyakatlerinin bir karşılığı olacaktı ki bu da onların layık oldukları daha yüksek mekânlara ulaşabilmelerini sağlayacak büyük bir dünya devrimiydi ve bu yüzden dünya, büyük bir devrimin eşiğine gelmiş bulunuyordu.

* * *

İnsanların bu çırpınışları da kanser hücresi varlığı hakkında söylediğimiz gibi, anlamsız değildi. Buradaki anlam, öz varlığın artık kabına sığmadığını ve daha yüksek gelişimlere, atılımlara, sonuçlara ve kazançlara ulaşma ihtiyacını duymaya başladığını ifade etmekteydi.

Kader mekanizması karşısında hiçbir liyakat gözden kaçmaz, ileri atılımlara yönelik ve aslî icaplara uygun hiçbir isteyiş geri döndürülmez, hiçbir çırpınış ve hiçbir çaba boşuna gitmez, özellikle öz varlığın hiçbir ihtiyacı tatmin edilmeden bırakılmaz. Bütün bunlar, kader mekanizmasında kılı kılına ölçülür, biçilir, hesaplanır ve bu ihtiyaçlara en uygun gelen yeni olanak alanlarından, yani gelişim ortamlarından -daha önce açıkladığımız tarzda- aslî zaman ölçüleriyle mekânlaştırılmış görünümler meydana gelir, yani yazgı belirir. İşte geçmiş dünya devrinin artık olgunlaşmış ve dünya maddelerinden yararlanamaz duruma gelmiş insanları da böyle yüksek kaderlerini, ileri ihtiyaçlarını karşılayacak yüksek mekânları, yüksek âlemleri beklemekteydiler. Henüz bu dereceye gelmemiş olanlarsa kendi basit durumlarına ve ihtiyaçlarına yetecek ortamları arıyorlardı. Bundan dolayı, bütün bu ihtiyaçların gerçekleşmesi için dünyanın değişmesi ve bunun sonucunda da yeni ihtiyaçları karşılayacak yeni mekânların, yani yeni kaderlerin ortaya çıkması icap ediyordu. Aslında birbirinden büyük

farklarla ayrılmış bu iki gruptaki ihtiyaç sahibi insanların aynı ortamda bulunması da uygun olmazdı.

* * *

İşte bu yüksek gelişim icaplarının sonucu olarak dünya bir devrimin, bir geçiş gününün gerçekleşmesine hazırlanıyordu. Dünyanın bu devrimi her devrede olduğu gibi, ilk önce onun dengesinin bozulması, sonra da yeniden kurulması şeklinde olacaktı. Bu denge bozuluşunun ilk belirtilerinden olarak, Mu Kıtasının orasında burasında insan gücünün önleyemeyeceği yer yer sarsıntılar, yer yarılmaları, volkan püskürmeleri görülmeye başladı. Bu hâller gittikçe artarak, şiddetlenerek ve sıklaşarak 80-100 yıl kadar sürdü.

Artık yazgıyla belirlenmiş olan geçiş günü yaklaşıyor, insanlar layık oldukları kaderlerine koşuyorlardı. İnsanların büyük bir kısmı, liyakatlerini yüksek mekânlarda hazırlamışlardı. Ve oraya gideceklerdi. Buna henüz hazırlanamadan geçiş anına girecek olanlarsa devrim dönemi kapandıktan sonra yine dünyada kalacaklar, yeniden liyakatlerini kazanıncaya kadar az ya da çok uzun bir süre boyunca bu dünyada geri kalan taraflarını yetiştirmek için yaşayacaklardı. Artık ihtiyaçları bakımından bir arada yaşaması mümkün olmayan bu iki sınıf insan kalabalığı birbirinden ayrı yollarda ve mekânlarda gelişimlerine devam etmek üzere bir çatal ağzına yaklaşıyordu. Zorunlu ve yazgıyla belirlenmiş olan geçiş günü gelip çattıktan sonra artık onu hiçbir kuvvet durduramayacaktı. O zaman her şey bir oldubitti olacak, liyakatlerin ölçüsü meydana çıkacak, varlıkların kader mekanizması ve aslî zaman karşısında kazanımlarının sonuçları gerçekleşecekti. Sonunda geçiş günü geldi.

* * *

Herkes işinde, gücünde çalışırken bir gün bütün kıtalarda birden, yani dünyanın her tarafında yerler oynamaya başladı. Bu sallanışın daha başlangıçlarındayken muazzam binaların, görkemli tapınakların, süslü sarayların çoğu yıkıldı ve büyük şehirlerin çoğu harap oldu. Yıkılan binaların altında birçok insan kaldı ve öldü.

Kıtalar allak bullak oldu. Denizler karalara saldırdı. Yerler çatladı. Korku ve dehşet içinde kaçışan insanlar kütleler hâlinde öldüler. Bu karmaşa üç gün devam etti, üçüncü günü iki kıta birden yerin dibine gömüldü ve

böylece dünyanın iki muazzam kıtasından biri Pasifik Okyanusunun, diğeri Atlantik Okyanusunun dibinde kaybolup gitti. Dünyanın görünüşü tamamıyla değişerek bugünkü coğrafi durumunu aldı.

* * *

Mu devri kapandıktan sonra dünya ilkelleşti ve vahşileşti. Dünyada kalan insanlar iki tesirin altında basitleştiler. Bunlardan biri büyük felaket sırasında meydana gelen -kendileri için- çok korkunç olaylardı ki bunlar insanların sinir sistemleri üzerinde şok tesiri yapmış ve onları deli etmişti. İkincisi, bundan daha önemli ve kapsamlıydı. Bu da bu işteki büyük vazifelilerin yüksek icaplara göre hazırladığı bir gelişim planının zorunluluğuydu. Dünya yeni bir devreye başlamıştı. Bu devre dünyanın en ilkel, amorfa en yakın ve basit bir hâliydi. Bunun da böyle olması gerekirdi. Çünkü insan altı beden gelişimlerini tamamlayıp ilk insanlığın gelişim kademelerine başlamak üzere bekleşen sayısız varlık vardı. Bunlar en ilkel birer insan hâliyle dünyaya inecekler ve gelişimlerine başlayacaklardı. Oysa dünya, böyle bir devrim geçirmeksizin ve yeni geleceklerin ihtiyaçlarına uygun olabilecek basit hâllere geçmeksizin bu ilkel varlıklara bir sığınak, bir tekâmül zemini olamazdı. Örneğin, onlar bugünkü gibi tekâmül etmiş bir dünyaya gelselerdi burada tekâmül etmek şöyle dursun, yaşayamazlardı bile. Bundan dolayı onların, ihtiyaç duydukları gelişimleri yapabilmeleri için en basit maddelere ve bu arada en ilkel ana ve babalara gerek vardı. Aklı başında, az çok şuurlu, idrakli insanlardan böyle bir sürü yamyam ve vahşi çocuklar doğamazdı ve onların arasında yaşayıp tekâmül edemezdi. Bu hem çocuklar için mümkün değildi hem de analar ve babalar için. Bu çocuklar basitlikleri, ilkellikleri, görgüsüzlük ve deneyimsizlikleri ile dünya hayatının insan kademesine ilk adımlarını atmış varlıklardı. Bundan dolayı, ilk insanlık karakteri olan vahşet devrinin bütün özelliklerinde yaşamak ve o devrenin bütün görgü ve deneyimlerini geçirmek ihtiyacıyla onlar dünyaya geliyorlardı. Öyleyse onlara vahşi maddeler, vahşi çevreler, vahşi bitkiler, vahşi hayvanlar, vahşi analar ve babalar gerekti. İşte evrende genel tekâmül ve gelişim mekanizmasının toplumsal icaplarına göre, dünyada kalanların otomatik olarak üzerlerine yüklenecek olan bu analık ve babalık vazifelerini hakkıyla yapabilmeleri için onların ilk kademelerdeki insanlar hâline inmeleri ve basitleşmeleri icap etmekteydi. Dünya, bu basit ve ilkel

devrinden itibaren çok uzun bir tekâmül yürüyüşüne tabi olarak ve çeşitli gelişim aşamalarından geçerek yetmiş bin yıl sonra bugünkü insanlık uygarlığına ve seviyesine ulaşabildi.

* * *

Geçmiş dünya devresinin kapanmasına karşılık gelen, yukarıda bildirdiğimiz kıtaların batışı, din kitaplarında iki büyük sembolle ifade edilmiştir. Bunlardan birisi Nuh Tufanı sembolüdür, diğeri de kıyamet sembolüdür.

Tufan sembolüne göre, bütün yeryüzünü sular kaplar, Nuh'un gemisinde kalıp kurtulanlardan başka canlı yaratıkların hepsi suda boğulur. Ve sular çekildikten sonra dünyada hayat tekrar devam eder. Bu sembolün taşıdığı hakiki anlam, dünyada bir devrenin tamamen kapanıp yeni bir insanlık devresinin açıldığını ifade eden anlamdır.

Kıyamet sembolüne gelince bu, tufan sembolünden daha kapsamlıdır. Burada, dünyanın bir son günü gelecek, insanların o gün sonları belli olacak, layık olanlar yüksek mekânlara geçecekler, henüz yetişmemiş olanlar da ıstıraplı yerlerde kalacaklardır. İşte kıyamet sembolünün bu açık ifadesi yukarıda anlattığımız dünya sonunun ta kendisidir.

Ancak her din, insanları nefsaniyet düşkünlüklerinden kurtarıp vazife sezgisine ulaştırma amacını taşımaktadır. Bu amaca ulaşmak için her din, insanların anlayabilecekleri her araçtan yararlanmış ve emirlerini ona göre düzenlemiştir.

Bu dünya devrinin din kademelerine erişen insanlar, daha önceki kademelerdekine göre çok ilerlemiş olmalarına rağmen, henüz bugünkü anlayış ve görüş seviyelerine ulaşamamışlardı. Bundan başka onların öz varlıklarında, henüz yakınlığı dolayısıyla, geçmiş felakete ait korku izlenimleri fazlasıyla bulunmaktaydı. Onlar, olayları bilgi ve idrak yönünden çok his yönünden irdeliyorlar, onlardan o yolda yararlanıyorlardı ki bu his yönünün de başlıca unsuru -dediğimiz gibi- korkuydu. Hatta bugünkü insanların bile birçoğunda geçerli olan bu duygu o zamanlarda vicdanlara tam anlamıyla egemen durumdaydı.

İşte dinler, insanların gelişimleri için bu korku içgüdülerinden yararlanmışlar ve bununla önemli bazı tekâmül otomatizmlerini

kurmuşlardı. Kısaca, insanlar ilk zamanlarda ancak bu korkuların tesiri altında vazife bilgisi sezgisine ait hazırlıkları yapmaya başlamışlar ve sonunda bugünkü vazife sezgisi gücüne az çok erişebilmişlerdir.

Bu sebepten dinler, dünyanın kapanışına ait sembollerin bu yönünden, yani his ve korku yönünden yararlanarak, henüz korku realitesinde yaşayan insanlara vazife sorumluluğunun otomatik sezgisini verebilmek için dünya batışını ödül ve ceza niteliği içinde gösteren Nuh Tufanı ve kıyamet sembolleri ile anlatmayı yararlı ve gerekli görmüşlerdir. Böylece bir taşla iki kuş vurulmuştur. Bunlardan biri büyük bir hakikatin, insanlara hiç olmazsa ilkel sezgisini vermek, o zaman için daha önemli olan ikincisi ise insanların gelişim uyumu içine girmelerinin ve birtakım insanlık vazifelerini -ceza korkusuyla bile olsa- yarı idrakle benimseyebilmelerini sağlamaktır.

Bu durumu şu küçük, basit örnekle daha iyi anlatabiliriz: Gök gürlerken annesi, yemeğini yememekte ısrar eden 2,5 yaşındaki çocuğuna, “Eğer yemeğini yemezsen gürgür baba seni kapacak!” der. Buna inanan çocuk, gürgür baba kendisini kapmasın diye, korkudan hemen yemeğini yemeye başlar ve amaç da gerçekleşir. Burada istenilen şey çocuğun, gerek ve zorunluluğunu henüz idrak edemediği yemek vazifesini, korkutarak ona yaptırtmaktır. O bunu yapar ve yararlanarak büyür, zamanı gelince de gürgür babanın ne olduğunu mükemmel bir şekilde öğrenir ve o zaman da bu bilgiden daha kapsamlı sonuçlar elde eder. İşte insanlar da böyledir.

Büyük din adamları birçok defa bu anneler gibi hareket etmek zorunda kalmışlar ve insanları zamana ve mekâna uygun olan bu süreçlerle iyiliğe, doğruluğa, başkalarını düşünmeye, feragate ve özellikle bir sürü diğer ibadet biçimlerini de emrederek vazife sezgisi hazırlığına alıştırmışlardır. Bu alışkanlık sayesinde de insanlar bugünkü vazife sezgisi seviyesine çıkabilmişlerdir.

Eğer bir zamanlar gelişimde çok değerli rol oynamış bu sembollerle, dinler insanların bu korku duygularından yararlanmamış olsalar ve hakikatleri bugün yapıldığı gibi, ancak bilgi kadrosunu genişletmek amacıyla insanlar arasında yaymaya kalksalardı, insanların henüz sezmeye başladıkları vazife duygularını bu duruma getirmekten çok uzakta kalırlardı.

Kaldı ki o zamanın insanlarının, hakikatleri aynen anlayabilmeleri ve onlara inanmaları da mümkün olamazdı.

* * *

Bugün artık korku ve his devri değil, bilgi, mantık ve idrak devri egemendir. Bundan dolayı, geçmişte büyük dinlerin, hakikatler karşısında zorunlu olarak kullandıkları semboller, alegorik açıklamalar ve ifadeler bugünkü idrakler karşısında istenilen sonuçları vermemektedir. Bugün hakikatleri dünyaya açıkça, olduğu gibi belirtmemiz gerekiyor. Çünkü insanlar artık hidrojen atomu âleminin son olgunluk noktalarına ulaşmışlar ve bu muazzam âlemin kapısından dışarı çıkmak üzere onun eşiğine adımlarını atmışlardır. Bu eşik ise ancak idrak ve bilgi olgunluğu ile aşılabilir.

Bu sözler açık ifadeleri taşırlar. Hidrojen aşaması, ruhların tekâmüllerinde ilk madde aşamasına ait karanlık, muazzam ve sonsuzluk kadar uzun mekanik bir gelişim aşamasını takip eden bir âlemin, varlıklar âleminin başlangıcıdır. Bu âlem bütün küreleriyle, güneş sistemleriyle, nebülözleriyle insanlar tarafından görülen mikrometrik ve makrometrik muazzam bir evreni oluşturur ki madde evreni denince insanlar yalnız bu evreni görürler ve kabul ederler. Çünkü bu, insanların bağlı oldukları, içinde yaşadıkları âlemdir. Onlar için bu âlem her ne kadar sonsuz görünürse de aslında madde cevherinin sonsuz gelişim aşamalarını içeren evrenin, sadece hidrojen atomu olanaklarına özgü belli ve küçük bir kısmından ibarettir ki buna hidrojen aşaması ya da hidrojen âlemi diyoruz. İşte bu hidrojen âlemi içinde, insanlar tarafından madde diye nitelendirilen ve kendilerine özgü zaman ve mekân mekanizmalarına tabi olan bütün cisimler, oluşlar ve realiteler toplanmıştır.

Bu topluluklar arasında sayısız miktarda nebülözler vardır. Bu nebülözler milyarlarca güneş sistemini içerir. Bu sistemler bir çekirdek etrafında dönen, o çekirdekle bir bütün oluşturan çeşitli madde parçalarından, yani gezegenlerden oluşmuştur. Bu sistemlerden bir tanesinin gezegenlerinden biri de dünyadır. Hidrojen aşaması idrakine bağlı bir görüşle, muazzam bir madde varlığı içinde bir nokta kadar değeri olmayan dünya, aslında hidrojen âlemi içinde göründüğü gibi küçük ve önemsiz değildir. Dünya,

hidrojen aşaması denilen bu çok uzun ve yarı idrakli madde âleminin en son duraklarından biridir. Bu muazzam ve sonsuz âlemin, kendisinden daha sonsuz yüksek vazife ve organizasyonlar evrenine açılan kapılarından bir tanesi de dünyadaki insanlık aşamalarında bulunur. Öyleyse artık insanlarca bilinmesi gereken aşağıdaki hakikatleri hiçbir sembole ihtiyaç duymadan açıklama zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

Hidrojen evreninin gelişim ortamlarını oluşturan sayısız nebülözün içinde milyarlar ve milyarca güneş sistemi vardır. Her güneş sisteminde çeşitli küreler vardır. Her kürenin etrafında, o küreye özgü bir manyetik alan bulunur. Bir sistemdeki kürelerin manyetik alanlarının birbiriyle uyumlanıp kurdukları ilişkilerden, o sistemin kendine özgü manyetik alan sentezi meydana gelir. Sistemin bu manyetik alanları da birbirleriyle ilişki ve denge hâlindedirler.

Sistemlerin kürelerinden bir tanesi kendi yerinde döner. Buna güneş ya da çekirdek derler. Diğerleri bu çekirdeğin etrafında dönerler. Bunlara da gezegen derler. Sanıldığı gibi bir sistemin gezegenleri o sistemin güneşinden koparak ayrılmış parçalar değildir. Bunlar, o sistemin bağlı olduğu nebülözün içinde ayrı ayrı -daha önce açıkladığımız mekanizmalarla- oluşmuş ve gelişim derecelerine göre manyetik alanlarının ilişki ve dengeleri sonucunda meydana gelen hareketlerle birbirine bağlanmışlardır. Bundan dolayı, bir sistem içinde güneşe ayrıcalık vererek onu bir tarafa, gezegenleri diğer tarafa ayırmak doğru değildir. Güneş de sistemin dereceleri içinde kendi yerini almakta ve gezegenleri arasına karışmaktadır. Derecesi de onlardan üstün değil, birçoğunun aşağısındadır. Yalnız biraz sonra söyleyeceğimiz gibi güneşte, bütün gezegenlerin yönetiminde rol alan vazifeli varlıkların daha çok toplanması, bu bakımdan ona sistem içinde ayrıca bir yer verilmesine sebep olur.

İşte böylece her sistemin güneş ve gezegenleri, o sistem içinde yetişmek üzere bulunan varlıkların en basitinden en tekâmül etmiş olanına kadar, hepsinin ihtiyaçlarını tatmin edici tarzda derecelenmiş ve düzenlenmiştir. Öyleyse bir sistemin her gezegeni, kendisinden bir üstün olan gezegeninin daha üstün olanaklarına varlıkları hazırlamak işlevini üstlenmiştir.

Bir sistem içinde tekâmül eden basit varlıklardan başka, sistemin bütün geri kürelerinde ve özellikle güneşinde o sistemin içindeki ileri gelişim aşamalarına varmış bedenlilerin tekâmülleriyle ilgili her türlü olanakları sevk etmek ve yönetmek vazifesiyle yükümlü, vazife planının güçlü varlıkları bulunur. Bunlar o kürelerin maddeleriyle bedenlenmiş değildirler. Onların bedenleri, hidrojen evrenine ait olmayan daha yüksek madde ortamlarından toplanmış malzemelerle yapılmıştır. Bu bakımdan onlara beden de demek uygun değildir. Onlar bu maddeleri, yükümlülüklerinin yerine getirilmesine en elverişli şekilde bizzat kendileri toplarlar. Ve vazifelerine uygun gelen o sistemin kürelerinden birinde ya da birkaçında bu süptil maddeleri araç olarak kullanıp vazifelerini yaparlar. Bunlar, enkarnasyon anlamında düşünülmemek koşuluyla, istedikleri kürede bulunabilirler. Örneğin, gereğine göre Güneş'i, Ay'ı, Merih'i, Jüpiter'i ziyaret edebilirler. Bunlar, sistemlerin çeşitli düzenlerinin uygulamalarında vazife gören, vazife planının varlıklarıdır.

Fakat dediğimiz gibi kürelerde bunlardan başka, tekâmül etmek üzere bedenlenen asıl o kürelerin sakinleri vardır. Bunlar dünyada olduğu gibi, o küreden kendilerine birer beden yapıp onlara bağlanarak, o bedenleri o küredeki hayatı boyunca kullanan bedenli varlıklardır. Bu varlıklar güneş sistemimizin bütün diğer gezegenlerinde dünyamızdakinden daha basit ve geri durumdadırlar. Bunlar, bulundukları kürelerde sayısız bedenlenmeler geçire geçire gelişip daha üst kürelere atlarlar ve sonunda sistemlerinin en tekâmül etmiş küresine gelirler. Sistemimizde bu tekâmül etmiş küre -söylediğimiz gibi- Dünya'dır ve onun en tekâmül etmiş varlığı da insandır.

İşte kürelerdeki basit bedenli varlıkların gelişimlerine, o sistemdeki, biraz önce söz ettiğimiz vazifeli varlıkların çeşitli yardımları dokunur.

Sonunda o sistemin en tekâmül etmiş küresini de, örneğin sistemimizde Dünyamızı da tamamlamış bedenli varlıklar hidrojen âlemini bitirmiş, üst âleme liyakat kazanmış durumlara girerler.

Öyleyse hidrojen âleminin sayısız nebülözünün, milyarlarca sisteminin, milyarlarca tekâmül etmiş küresinden milyarlarca varlık, evrenin üstün vazife âlemine geçmektedir.

* * *

Güneş Sistemimiz’in en tekâmül etmiş gezegeni Dünyamız’dır, Yeryüzü küresidir. Ve sanıldığı gibi örneğin Merih’te ya da sistemin diğer gezegenlerinde ya da Güneş’inde Dünya’dakinden daha tekâmül etmiş varlıklar yoktur. Çünkü gerçekten Güneş Sistemimiz’in tekâmül etmiş gezegenlerinden biri de Merih olduğu hâlde, buradaki varlıklar dünyadakilerden daha az tekâmül etmiştir. Sistemimiz’in en geri gezegenlerinden birisi Plüton’dur. Bu gezegenin en tekâmül etmiş varlığı, dünyamızın en geri varlığı olan küf’ten daha geridir.

Aynı şekilde, Güneş de sistemin geri bir küresidir. Aslında Güneş maddesinin bu basitliği yüzünden yönlendirimi kolay olduğu için sistemin diğer gezegenlerini ve özellikle Dünya’yı yöneten vazifeliler, daha çok Güneş’te bulunurlar. Fakat söylediğimiz gibi, bu vazifeliler diğer gezegenlerde de dolaşabilirler. Ve her kürede vazife görebilirler.

Demek ki Güneş Sistemimiz’de, hidrojen âleminin gelişim aşamalarını tamamlayıp oradan diplomasını alarak üst âleme terfi edecek varlıkların toplandıkları yer Dünya’dır. Dünyamız, Mu devrinin kapanışının ardından geçen yetmiş bin yıl süresinde artık bu devredeki vazifesini bitirmek üzere olan, üzerinde taşıdığı insanlara, layık oldukları âlemlerin kapılarını açma ve olanakları tükenmiş hidrojen âlemi kapısını da arkalarından kapama hazırlıklarına başlamıştır.

* * *

Dünya hayatı baştan başa hareketler ve olaylar karmaşığıdır. Bu olayların içine dalmış ve saplanmış olan insanlar, etraflarında bazen birbirine zıt olaylar, çeşitli uygunsuzluklar görebilirler ve bunları da birer düzensizlik sanırlar. Fakat bu görüş yanlıştır ve özellikle nedensellik ilkesi hakkındaki bilginin eksikliğinden doğan, olayları yanlış yorumlamanın bir sonucudur.

Olayların sonuçlarını sebeplerine bağlamaya yardım eden bir bilgi gücüyle dünyaya bakanlar, onun en küçük zerresinden bütününe kadar her durumunda, her olayında, her varlığında muazzam bir uyumun, düzenli bir sıralamanın var olduğunu görmekte gecikmezler. Nedensellik bağlarının düzenli ve sıralamalı oluşları büyük evren uyumunu meydana getirirler. Öyleyse bu uyumu gözlemleyebilmek için her hareketin ve olayın doğrudan ve dolaylı olarak, sonsuz bağlarla birbirine bağlı olduğu sezgisini insana

veren, bütün olaylar arasındaki nedensellik ve sebep ilişkilerini düşünmek ve bu alanda bir şeyler görmeye, duymaya çalışmak gerekir. Bu düşünüş ve görüşü sağlamak için âlemde hiçbir şeyin sebepsiz olmadığı, her şeyin bir sonuca bağlandığı hakkında daha önce verdiğimiz bilgiyi tekrar gözden geçirmek gerekir. Orada nedensellik ilkesi hakkında yeterli derecede bilgi vermiştik. Bu ilkeyi esas tutup dünya hayatını inceleyenler orada, biri diğerini sonuçlandıran ve başkası öbürünün sebebi olan, birbirine bağlanmış birçok olayı ve oluş hâlini zincirleme ve uyumlu bir akış içinde görebilirler. Bu akıştaki sıralamalar, düzenler ve büyük amaçlara doğru ilerleyen hareketler insanlara, âlemdeki büyük uyumun varlığını bütün gücüyle hissettirirler.

Küçük bir kuş yumurtasını ele alınız. Tek başına ele alınan bu basit kuş yumurtasının, büyük evren uyumu içinde muazzam sonuçlarla birbirine bağlı, çok düzenli ve sıralamalı sayısız durumları vardır. Yumurtanın bu büyük uyuma bağlı olan hayatını takip edelim. Bu yumurtadan zamanla küçük bir yavru meydana gelir. Bu yavrunun meydana gelmesi için de onun bir süre belli bir sıcaklık derecesinde korunması gerekir. Bunun için dişi bir kuşa yukarıdan, bu işle vazifeli olan bir plandan bazı tesirler gönderilir. Bu kuş bu tesirlerin altında bazı içgüdülere sahip olur. Bu içgüdüler sonucunda yumurtanın üzerinde bir süre sebatla oturur. Bedeninin ısısıyla onun içindeki tohumun bir yavru kuş hâlinde yetişmesini sağlar. Buraya kadar sıraladığımız, sebep-sonuç zincirinin birkaç halkasını yürüten düzen ve sıralama açıktır. Bu, büyük bir uyumun ifadesidir.

Yumurtadan çıkan ve koca evrenin içinde bir damla bile olmayan kuş yavrusunu hiçe saymak, hatta küçümsemek çok yanlıştır. Unutulmasın ki bu yavru da evrenin bir parçasıdır ve onun yaşaması ve büyümesi için evren mekanizmasının, onun hesabına düşen parçaları sürekli olarak çalışmaktadır. Nitekim, yumurtadan yeni çıkan yavru henüz basittir, deneyimsizdir, acemidir. Uçmasını bilmez, yemesini bilmez, düşmanlarını tanımaz, tehlikeleri görmez, gıdasını nerelerden, nasıl sağlayacağını belirleyemez. Bundan dolayı, eğer o, dünyaya gelir gelmez böylece kendi hâline bırakılıverirse yaşayamaz, ölür. Oysa onun yaşaması, birtakım işler görmesi gerekir. Öyleyse, bu işleri ona öğretecek ve yaptırtacak birine ihtiyaç vardır, bu biri de yine onun dünyaya gelmesine yardım eden dişi kuş

olacaktır. Fakat bu dişi kuş, bunu düşünemez ve yavrusunun bu ihtiyacını takdir edemez. O zaman, tekâmül düzeninde vazifeli olan varlıkların müdahalesi başlar ve ona öyle tesirler gönderilir ki o tesirlerin meydana getireceği içgüdülerle ana kuş bu defa canını bile tehlikelere atarak yavrularını beslemek, onları -kendilerini kurtarabilecek duruma gelinceye kadar- eğitip büyütmek zorunda olur. Yavru kuşun yaşamasına ve bunun için de dişi kuşa yukarıdan tesirlerin gönderilmesine gerek vardır. Çünkü o yavru dünyaya, kendi varlığının dünyada kuş hâlindeki gelişim ihtiyacını gidermek için gelmiştir. O, bu sayede dünyadaki kuş bedeninin bütün icaplarını yerine getirecek, görgü ve deneyimlerini -otomatik bir mekanizma içinde- kazanacak, çevresindeki diğer varlıklarla olan ilişkileri sayesinde de onların bazı uygulamalarına araç olacaktır. Bütün bu işler için gerekli olan düzenler, vazifelilerin yardımıyla kurulacak ve kuş böylece dünyadan alacağını almış, vereceğini vermiş olacaktır. Bütün bunlar olup bittikten sonra artık onun kuş bedenini bırakması gerekir. Çünkü o şimdi, daha ileri bir gelişim olanağına kavuşma ihtiyacını duymaya başlamıştır. Bu olanağı sağlamak için yeni bir düzene gerek vardır. Onunla vazifeli olanlar bu düzeni de yoluna koyarlar. Başka bir bedene girmek üzere dünyadan ayrılması icap eden bu kuşu, dünyadan uzaklaştıracak çeşitli araçtan -diğer varlıkların da tekâmül uyumuna- en uygun olanına başvururlar. Örneğin, o sıralarda günlerden beri yiyecek bulamamış, aç kalmış, yaşaması icap eden bir kedinin de bu olaydan yararlanması, yukarıdaki düzen mekanizmasına pekâlâ uygun gelir. Bundan dolayı, vazifeli tesirler o aç kalmış kediye inmeye başlar ve o kuşu yemek yolundaki faaliyetlere onu sevk eder. Kedi bu sayede hem karnını doyuracak hem de kediliğinin kendisine kazandırması icap eden bazı melekelerini geliştirecektir. Aynı tesirler, artık dünyadan ayrılması icap eden kuşa da iner, kuşu kedinin tam bulunduğu yere sürükler. Bu tesirin altında kuşun gözü kediyi görmez, doğruca kedinin kolayca uzanabileceği yere konar. Kedi kuşu yakalar ve yer. Şimdi olayın akışı diğer bir kola, yani başka bir varlığın planına da ayrılmış oldu. Fakat onu bırakalım, kuşun sonuna devam edelim.

Biz kuşun yumurtadan çıkıp ölünceye kadar geçirdiği hayat olaylarından ancak birkaçını ele aldık ve bunların ne kadar mükemmel bir düzenle belli amaçlara doğru ilerleyen sebep-sonuç bağlarını ve düzenlerini gösterdik.

Onun, bundan başka, kendisine özgü toplumsal planında bitki, hayvan ve hatta insanlarla doğrudan ya da dolaylı olarak diğer birçok ilişkisi olabilir. Bütün bunlar genel gelişim uyumunun çerçevesini kıl kadar aşmadan devam eder. Bunlar içinde iyi görünen hâller olduğu gibi, yemini sağlamak için yere konan kuşcağızın, canavar bir kedi tarafından durup dururken parçalanması gibi görünüşte kötü, bozucu, düzensiz görünen durumlar da vardır ama yukarıdaki bilgiden sonra burada uyumsuzluk değil, tam tersine uyumun ve düzenin en mükemmel mekanizması gözlemlenir. Çünkü bu düzenler sayesinde bu kuş, artık daha üstün ve gelişime daha uygun diğer bir bedende dünyaya gelecektir. Şimdi bu varlık, olanağı daha bol diğer bir hayvan bedeninde dünyaya gelmek için, yukarıda söylediğimiz düzenlerle dünyadan ayrıldıktan sonra, onun için yine analar, babalar, eğitmenler, çevreler, iklim koşulları, yardımcılar vb. her şey hazırlanır. O varlığın gelişimi için ne gerekiyorsa onlar, vazifelisi tarafından çeşitli düzenler, sıralamalar dahilinde meydana getirilir. O varlığın otomatik olan toplumsal planına girecek gerek kendi cinsinden, gerek kendi cinsinin dışında diğer varlıklarla çeşitli ilişkilerini belirleyip saptamak üzere sıralamalar ve düzenler birbiriyle ayarlanır. Örneğin, o bir köpek olacaksa köpek hayatındaki gelişim olanaklarını hazırlayan düzenler arasında, kudurarak ölmesi icap eden bir insanın o köpeğe sahip olması da sağlanır. Bütün bunlar dünyadaki genel tekâmülü yürüten büyük düzenin uyumu içinde gerçekleşir.

Köpeğin vakti gelmiştir. Ölecektir. Plan gereğince köpek kudurur. Bu sırada onun sahibi olan adam da dünyadaki işini bitirmiş, yeni bedenlerde gelişimine devam etmek üzere dünyadan ayrılacak duruma gelmiştir. Yine düzen ve plan gereğince kuduran köpek onu ısıracak, kudurtacak ve böylece ikisi de ölecektir. Bütün bunlar birbirine bağlı büyük uyum içinde yürüyen düzenlerdir.

Görülüyor ki şu varlığın ilk önce basit bir yumurta hayatındaki çevreyle olan ilişkilerinde, sonra kuş hayatındaki kedi, daha sonra da köpek hayatındaki insan hikâyelerinde birbirine zıt yönlerde, sakat gibi görünen hayat yürüyüşü, aslında genel tekâmül ve gelişim uyumuna uygun düzgün bir yürüyüş takip etmektedir. Bu yürüyüş de yetişkin bir kuşa analık vazifelerine ait ilk içgüdülerin hazırlıklarını kazandırmış, kuş bedeniyle bir

kedinin yaşamasını ve bazı melekelerinin gelişimini sağlamış, köpek bedeniyle bir insanın kudurmasına sebep olarak onun bireysel ve toplumsal planında birtakım sonuçların meydana gelmesine sebep olmuştur. Bunların hepsi bu varlıkların tekâmülleri için ihtiyaç duydukları en gerekli durumların meydana gelmesi içindir. İşte bu durum, büyük uyumun dünyaya ait tezahürünün küçük bir parçasıdır. Birbirine aykırı görünmesine rağmen tek bir amaca doğru yürütülen bu düzenler aslında büyük tekâmül düzeninin, bundan dolayı evren uyumunun icaplarındandır.

Basit bir yumurtayken ele aldığımız bu varlığın böyle sayısız bedenler içinde, sayısız diğer varlıklarla sonsuz ilişkiler ve bağlar kura kura, gittikçe bağlantı alanının kapsamını arttıra arttıra, sonunda günün birinde bir insan bedenine yükselerek onu kullanabilecek güce erişmesi ve bu ana gelinceye kadar çevresiyle olan milyarlarca ilişkilerinde evrende milyarlarca olayı meydana getirmesi ve bu olayların kıl kadar şaşmadan birbirine bağlı olması, birbirini desteklemesi bu uyumun düzenli sıralamalarının en canlı gözlemini meydana getirir.

Bu insanın çevresiyle, ailesiyle, dostlarıyla, diğer insanlarla, toplumla, milletle, sonunda doğrudan ya da dolaylı olarak bütün insanlıkla kuracağı toplumsal planlar içinde sayısız ilişkileri, bağları, tesirleşmeleri olacak ve insanlığının bütün hayatları boyunca devam edecek olan bu bağlar, ilişkiler, tesirleşmeler, sayısız düzenler ve bileşimler içinde bütün insanlığı, hatta evreni ilgilendiren sonuçlar doğuracak ve onun artık evrensel olan sonraki hayatı da evren uyumunun düzen ve sıralamalarına tam bir uzlaşma hâlinde üniteye doğru ilerleyecektir. Burada göstermiş oluyoruz ki basit bir kuş yumurtasının evrensel bir varlık hâline gelinceye kadar yürüyeceği yol üzerinde, onun bireysel planlarına bağlanmış toplumsal planı olacak, o toplumsal planın diğer toplumsal planlarla doğrudan ya da dolaylı düzenlerde ve sıralamalarda ilişkileri kurulacak, bütün bu bireysel ve toplumsal planların icaplarına uygun çeşitli çevre ve doğa koşulları var olacak, bu koşullarla bu planlar ayarlanacak, bu ayarlamalarda, düzenleşmelerde ve uyumlaşmalarda dereceleri çok değişik, kimisi tamamen otomatik, kimisi yarı idrakli, kimisi tam idrakli bir sürü vazifeli varlık vazifelenerek çalışacak ve bunların üstünde yüksek, üstün vazife planı varlıkları birer yönetici olarak üniteden aldıkları icap direktiflerine

göre, kendi direktif ve denetimleri altında onları sevk edecek ve yönetecek, sonunda o basit yumurta günün birinde büyük vazife planının yönetim mekanizmasında diğerleri gibi rol almış güçlü bir varlık hâline girecektir. Burada bu basit kuş yumurtasının çok ilerilerde, büyük bir vazifeli varlık hâline gireceğini gören ve daha basit bir yumurta hâlindeyken onun bu yüksek durumunu sağlayıcı gerekli ilk hazırlıkları düzenleyip belirleyebilen güç, o büyük uyumdan gelmektedir. Yani bir varlığın milyarlar ve milyarlarca yıl sonra gelecek durumlarının ilk hazırlıklarının belirlenerek kıl kadar şaşmadan, bu hazırlıkların hedefine doğru yürütülmesi ancak büyük uyumun gücüyle mümkün olabilir.

Artık açıktır ki bütün bu faaliyetler, evrende tekâmülü hedef alan ve evreni bütün olaylarıyla bir tek oluşa bağlayan ilahi düzenin büyük uyumu içinde gerçekleşmektedir. Ve dünya varlıklarının tek yönlü, kısır idrakleri karşısında genellikle olumsuz görünüşlerine rağmen, bu düzen tam ve şaşmayan bir uyum içinde akıp gitmektedir.

* * *

Bütün varlıkların gelişim ve tekâmüllerine ait hareketler, ancak bu evren uyumu içindeki düzenlerin, sıralamaların ışığı altında yürüyebilir. Her düzen, her olay ilahi icabın görünümü olan evren uyumunun, bütün varlıkları kapsayan tekâmül zorunluluklarını karşılar. Öyleyse, evrenin bütün âlemlerinde olduğu gibi, bu ilahi icabın kapsamına giren dünyamız da elbet bu büyük uyumun içindedir. Bundan dolayı bir kuşun aç bir kedi tarafından parçalanması, hem kuşun hem de kedinin gelişimi için ne kadar gerekli ve evrenin tekâmül planıyla ne kadar düzenli bir olay ise, bir liderin şu ya da bu gibi görünürdeki sebeplerle bir milleti savaşa sürüklemesi, birçok insanın ölümüne sebep olması, birçoklarının açlık, sefalet, ıstırap içinde kalmalarına yol açması bütün bu işe karışmış olan varlıkların ayrı ayrı paylarına düşen gelişimleri için o kadar gerekli ve evrenin genel tekâmül planında da o kadar uyumlu bir olaydır. Bunların birincisinde hem kuş hem kedi yüksek gelişim hedeflerine varmak için bu işe nasıl otomatik olarak sürüklenmişseler, ikincisinde de bu lider ve onun peşine takılanlar, aynı yoldaki büyük hedefe doğru kurulmuş uyuma, öylece otomatik olarak katılmaktadırlar. Bütün bunların sonucunda elbette sayısız gelişim atılımları yapılacak, sonsuz ilerleme olanakları o insanların önlerine açılacaktır.

Buradaki boğuşmaların, dövüşmelerin, vuruşmaların perişan, uyumsuz, bozuk ve düzensiz görünen manzarası, hakikatte insanların idraklerinin üstünde bir düzenle onların layık oldukları ve istedikleri ıstıraplı, azaplı, işkenceli yollardan gelişim olanaklarını sağlayan uyumlu bir durumun ifadesidir.

* * *

Doğanın bütün durumlarında ve olaylarında tekâmülün genel uyumuna göre, varlıkların her türlü ihtiyaçlarına uygun durumlar meydana getirilmiştir. Âlemdeki bu uyum, bu düzen bütün varlıkların tekâmülleri yolundaki yazgılarına egemen, ilahi icabın görünümüdür. Bu icap da büyük evren organizasyonlarında vazife almış her kademedeki vazifelilerin, üniteden gelen direktiflere göre, derece derece kapsamı artan işlevleriyle yerine getirilir.

Böylece bütün âlemler, bütün evren, büyük bir uyum içinde birbiriyle sımsıkı kucaklaşmış sayısız olaylar, oluşlar ve akışlar karmaşığıdır. Uyum evrenin bizzat kendisidir.

* * *

En yüzeysel bir görüşle bile, dünyada etrafına dikkatlice bakanlar, bu büyük uyumun doğaya yansımış sayısız görünümlerini görebilirler.

Yüksekten yeryüzüne bakıldığı zaman, karalarla denizlerin kavuşmasındaki uyumu herkes görebilir. Milyonlarca canlının hayatına en ufak bir zarar bile vermeyecek şekilde denizlerin karalarla kucaklaşması, tekâmül uyumunun dünya maddeleri üzerinde beliren görünümlerinden biridir. Denizler, derin bir saygı gösterircesine karalara karşı olan sınırlarını aşmazlar. Karalar, sakin bir ağırbaşlılıkla denizlere karşı olan durumlarını korurlar. Bütün bunlar dünyada yaşayan canlıların hayat koşullarına ve genel uyuma göre, vazifeli varlıklar tarafından ayarlanmıştır. Bu uyumun biraz bozulması, örneğin denizlerin seviyesinin 8-10 metre yükselmesi, birçok yerde birçok canlının hayatına mal olabilecek sonuçlar doğurur. Fakat böyle olmaması icap eden yerlerde bu uyum asla bozulmaz.

* * *

Dünyada hayatın sürmesi ve varlıkların gelişimi için kurulan bu büyük uyuma mevsimler güzel bir örnek olurlar. Mevsimler, hayat sahiplerinin

yaşama olanakları dahilinde kalan sıcaklık derecelerindeki belirli sınırlarını aşmaksızın, büyük bir düzen ve düzgünlük içinde birbirlerini takip ederler. Bunların akışlarındaki otomatizm, büyük vazifeliler tarafından kurulmuştur. Bu sayede örneğin ılıman iklimlerde, kızgın yaz günlerinden birdenbire kışın en soğuk günlerine atlanıvermez. Sıcaklık dereceleri en üst sınırdan en alt sınıra ve en alt sınırdan en üst sınıra gelinceye kadar kademe kademe, her gün biraz daha değişerek tatlı bahar akışları içinde yazlardan kışlara, kışlardan yazlara geçilir ve hiçbir zaman çizilmiş sıcaklık derecelerinin sınırları ne aşağıda, ne yukarıda, dünyadaki hayat sahiplerinin dayanamayacakları seviyelere uzanmaz. Bu durum, âlemlerin büyük uyumuna uyan yüksek planlar tarafından düzenlenmiş hesaplı bir düzendir.

Mevsimlerin sıcaklık soğukluk dereceleri, varlıkların her türlü ihtiyaçlarına cevap veren malzemelerle doludur. Burada da büyük bir düzen uyumu vardır. Ve bütün bu düzen ve sıralamalar, evrenin genel tekâmül akışı içinde, dünya varlıklarına sonsuz olanak kaynakları hazırlamak hedefi yolunda kurulmuştur. Bu uyumdan zerre kadar şaşmamak üzere sayısız vazifeli varlık bu kuruluşlarda vazifelenmişlerdir.

İlkbaharın tatlı ve hayat için gerekli olan nemli havaları bir sürü bitki ve hayvan bedeninin uyanmasına sebep olur. Her şey tazelenir, gençleşir. Yaz mevsimi, olgunluk devridir. Bütün meyveler olgunlaşır, her hayat sahibi kendinde var olan güçleri ortaya döker. Bu bir verimlilik mevsimidir. Sonbahar, belli bir devre boyunca vazifelerini görmüş bazı varlıkların, yeni hayatlarına hazırlanmak üzere geçici bir uykuya, ölüme ve dinlenmeye olan ihtiyaçlarını karşılar. Bu sırada yapraklar solar, dökülür. Ağaçlar gizli hayatlarına dönmeye başlar. Gelecek bahardaki yeni uyanışlarına kendilerini hazırlamak üzere birçok hayvan kabuğuna, yuvasına çekilir ya da kendisini geleceğe hazırlayan uykusuna ya da ölümüne dalar.

Kış, bütün bedenlilerin her türlü tekâmül malzemesini içeren bir mevsimdir. O mevsimde insanlar bir sürü sınavla, deneyimle, gözlemle karşılaşırlar. Nispeten çetin koşullar altındaki çalışmalar ve çabalar insanların olgunlaşmalarına, sağlamlaşmalarına yardım eder. Bütün bunlar birbirine bağlı düzenler içinde, karşılıklı alışverişlerle ve birbirine dayanışmalarla meydana gelirler. Bunların her biri dünyanın genel

uyumunu oluşturan ve bu genel uyum içinde birbirine sımsıkı bağlı olarak bulunan düzen ve sıralamalardır.

Her iklimin kendine özgü bir düzeni kurulmuştur. O düzen, o iklimde yaşayan varlıkların hayat olanaklarıyla ve dayanma dereceleriyle aynı ayarda yürütülür. Sıcak iklim bitkileri, hayvanları ve insanları, ihtiyaç duydukları hayat koşullarını o iklimde bulurlar. İklimler büyük bir sadakatle bu ahenge uyarlar. Hiçbir zaman tropikal bölgelerde buz dağları oluşmayacağı gibi, buz bölgelerinde de kızgın çöller, sıcak bölgeler bulunmaz. Çünkü bu gibi durumlar, oraların sakini olan bedenlerin yaşama olanaklarına uygun değildir.

Yerlerin kuruduğu, bitkilerin susuz kaldığı, hayvanların içecek su bulamadığı ve insanların kuraklıktan, mevsimsiz bir ölümle karşı karşıya kaldığı anda derhal büyük uyuma uygun faaliyetlerle vazifelenmiş varlıklar harekete geçerler ve o bölgeye tesirlerini göndermeye başlarlar. Bu tesirler sayesinde bulutlar toplanır, yeryüzüne inen yağmur suları ortalığı canlandırır, zararlı durumların meydana gelmemesi için mükemmel ve uyumlu bir otomatizm kurulmuş olur. Yerdeki sular, belli ısı derecesi ile buharlaşarak tekrar gökyüzüne çekilir ve gerekince yağmur hâlinde yine yere iner. Böylece bütün hâller ve yürüyüşler, genel tekâmül akışı uyumuna uygun bir düzen içinde kıl kadar şaşmadan yollarında devam edip giderler.

* * *

Geceler belli aralıklarla gündüzleri takip eder. Bu konuda yeryüzündeki her bölgenin mevsimine göre bir ayarı, dönemsel bir düzeni vardır. Belli mevsimlerde günlerin ve gecelerin süreleri daima sabit olarak kalır. Bütün bunlar, şaşmayan düzenler dahilinde gerçekleşen durumlardır.

Dünyada, her olayda ve durumda düzgün bir ritim dahilinde ve büyük bir uygunluk içinde meydana gelen durumlar ve düzenler, dünyanın genel uyumunun birer görünümüdür. Düzensiz, bozuk hiçbir şey yoktur. Bütün olaylar, derece derece her varlığın tekâmülü ile ayarlı ve ona yardımcı olarak ortaya konmuştur.

Dünya, muazzam bir uyum olan evrenin küçük bir parçasıdır. Burada meydana gelen şeylerin hiçbiri bu uyumun dışına çıkamaz. Çıkarsa var olamaz. Çünkü uyum, olayların büyük tekâmül yolunda her noktasında

birbirine uyum sağlaması, uygunluğu ve birbirini tamamlayıcı durumda bulunması demektir. Bu ise olayları meydana getiren bütün hareketlerin, birbirine tam anlamıyla kaynaşmış olmasını ifade eder. Oysa her varlık, her madde parçası, her titreşim birer hareket karmaşığıdır. Bütün evrenin hiçbir zerresinin, ışık demetlerinden özgür olamayacağını daha önce belirtmiştik. Bu ilahi ışık, uyumun kendisidir ve evrenin bütün hareketleri ancak bu ilahi ışık gücüyle var olabilir. Bu noktayı da belirtmiştik. Öyleyse, uyumdan ayrılmak demek, bu hareketlerden yoksun kalmak demektir ki hareketlerden yoksun kalmış hiçbir maddenin, hiçbir varlığın varoluşu ve devamlılığı düşünülemez. Demek ki nerede hareket varsa orada kesinlikle evren uyumunun bir görünümü vardır.

* * *

İnsanların bakışında iyilik, kötülük, bozukluk, düzensizlik, anlamsızlık, alçaklık, yükseklik, saygısızlık gibi görünen şeylerin hepsi görecelidir. Bunlar, insanların evren düzeni ve uyumu hakkındaki görüş eksikliklerinin sonuçlandırdığı kısır yargılardan ibarettir. Bir arslanın kendini savunamayan bir geyiğe saldırarak onu parçalayıp yavrularına yedirmesi, büyük balıkların küçük balıkları yutması, bitki, hayvan ve insan âlemlerinde sayısız öldürmelerin ve birbirini yiyişlerin; dünyanın kurulduğu andan itibaren sürekli olarak devam etmesi, insanların birbirlerine saldırarak kendi huzur ve rahatlarını yok etmesi, sayısız azap ve işkence ile dolu olan günlerini kendi eylem ve hareketleriyle bizzat kendileri davet etmesi ve sonunda dünyayı kendileri için bir cehennem, bir zindan hâline getirmesi gibi çirkin görünen durumlar aslında büyük uyumun icaplarına uygun yönetim mekanizmasına bağlı vazifelilerin denetimleri altında gerçekleşen gerekli, zorunlu ve kesinlikle yararlı durumlardır. Bunlar bütün varlıkların ve insanların daima yeni gelişim kademelerini hazırlama amacına göre yürüyen âlemin büyük düzen ve uyumu içinde akıp giderler. İnsanlar bu durumu ancak tekâmülleri oranında görebilirler ve göreceklerdir. Tekâmül düzeninde ve evrenin genel uyumu içinde bunların hiçbiri gereksiz, boş, çirkin ve yersiz değildir. Bütün bu çirkinlik ve gereksizlik kavramları yine tekâmül uyumu içinde görünen bir dünya hayatı zorunluluğuyla insanlar tarafından kabul edilmiş ve değer verilmiş, tek yönlü görüşlere dayanan

göreliliklerdir. Aslında hislerinden bir an ayrılıp dünyayı nesnel bir görüşle gözlemleyenler o anda bu hakikati bütün açıklığıyla görebilirler.

Böcekler âlemine baktıkları zaman, aralarındaki bütün kavgalarına, dövüşlerine rağmen, onların daima büyümelerini ve gelişmelerini sağlayan büyük bir uyumun var olduğunu ve bu uyum içinde, bu dövüşlerin ve kavgaların da büyük anlamlar taşıdığını takdir etmekte gecikmezler.

Bir karınca yuvası sakinlerinin, kendi yuvalarını korumak için hemcinsleri ile yaptıkları mücadeleler, dövüşler gereksiz ve boş hareketler değildir. Ötekilerin onlara saldırması, bunların da saldıranlara karşılık vermesi, karınca hayatının o varlıklara öğretmesi icap eden bazı melekeleri otomatik olarak onlara kazandıran düzenlerdir. Bütün bu durumlar bu karıncaların, bu arıların, bu böceklerin örgütleşmek, bir araya toplanmak, toplumsal planlara liyakat kazanmak ve sonunda günün birinde yüksek vazife planının yolunu tutmuş insanlar arasına karışma durumlarının en basit ve otomatik hazırlıklarını yapabilmeleri için aslî direktiflerden gelen büyük doğa düzeninin, bu varlıkların paylarına ayrılmış kısımlarıdır. Onlar, böylece otomatik olarak kurulmuş örgütleri sayesinde hayatlarını sürdürmek, nesillerini üretmek, topluluklarının esenliğini korumak ve bütün bu faaliyetlerin arkasında saklı bulunan gelişimlerini sağlamak uğrunda yüklendikleri bir sürü işi ve vazifeyi, birbirlerine zarar vermeden büyük bir sadakatle yaparlar. Ve bu işlerinde zerre kadar ihmal ve tembellik göstermezler. Birbirlerine zarar vermeden bu işi yaparlar dedik çünkü dünya idrakine göre her an birbirini yiyen dünya bedenleri, bu hareketleriyle aslında birbirlerine zarar vermeyip bilmeden ve idraksizce yardımlaşmaktadırlar ve bunun da böyle olması onların toplumsal planları içinde bir zorunluluktur. Böylece en küçüğünden en büyüğüne kadar bütün bitkiler, hayvanlar ve insanlar âleminde bazen olumlu, bazen olumsuz şekillerde görünen büyük düzen ve uyumun icaplarına bir uyuş, bir katılış hâli akıp gider.

* * *

Toplumsal plan icaplarının ahengine uyuş hâlinin insanlarda -daima büyük doğa düzeninin ve tekâmül uyumunun kadrosu içinde kalmak koşuluyla- çok daha geniş ve kapsamlı çeşitlemeleri görülür. Örneğin,

insanlar arasında bazı yerlerde büyük bir barış ve sükûnet içinde görünen uyum, diğer birçok yerde birbirini rahatsız etmek ve zararlara sokmak, boğmak, öldürmek tarzında yürüyen uyumdan farklı ve ayrı değildir. İnsanların bakışında uyumsuz ve bozuk gibi görünen bütün bu kargaşalıklar, evren uyumunun, dünya düzenine uygun olarak insanların çeşitli yetişme ihtiyaçlarına, güçlerine, liyakatleri derecelerine göre düzenlenmiş, ayarlanmış görünümleridir. Böylece taşından, toprağından itibaren bütün hayat sahiplerini ve onlara ait hareket ve olayları muazzam bir tekâmül uyumu içinde bağrına almış dünya hayatı bu yönüyle tek bir bütün olarak ele alınmalıdır. O öyle muazzam bir orkestradır ki ayrı ayrı ele alındıkları zaman çeşitli uyumsuz ve hatta kulak yırtıcı karakterler göstererek oradan çıkan bazı sesler, o orkestranın bütünü içinde dinlendiği zaman gayet güzel, uyumlu ve hatta orkestranın mükemmelliği için gerekli durumlar ve değerler hâlini alır. Kompozisyon ve orkestrasyon bilgilerinden anlamayan bir insan kalkıp da kendisine bozuk gelen bir aletin sesini, yine kendi keyfine göre düzelteyim derse o orkestranın uyumunu bozabilir. Oysa dünyanın bütün durumu böyle sıradan bir orkestranın yetersiz uyumuyla kıyaslanamayan sonsuz kapsama sahip bir uyum içindedir. Bu bakımdan dünya, bütün oluşumlarıyla, kurulmuş muazzam bir kompozisyondur. Bu kompozisyonu meydana getirenler de üniteden süzülüp gelen aslî icaplara uyum sağlamış büyük vazifeli sanatkârlardır. Yani büyük organizatörlerdir.

* * *

İşte, dünyanın büyük düzen ve uyumunun güçlü sıralaması içinde bugüne kadar emekleyerek gelen insanlar, artık bugün dünyadaki tekâmüllerinin zirvesine ulaşmışlardır. Büyük evren uyumunun süregelmiş olan düzenleri, şimdiye kadar dünyada bu düzenler içinde yetişmiş insan varlıklarının artık daha ileri tekâmüllerine izin verecek durumda değildir. Çünkü insanlar, hidrojen âlemi olanakları içindeki bütün görgü ve deneyimlerini yapmış, buraya ait bütün gelişim kademelerini aşmış ve devrelerini tamamlamış durumdadırlar. Onların öz varlıkları yeni ufuklara, yeni çevrelere, bol hayat ve gelişim olanaklarıyla dolu aydınlık ülkelere koşma ve ulaşma ihtiyacı içinde çırpınmaktadır. Onlar büyük evren uyumunun en geniş olanaklarına kavuşma ve o uyumdan olmaya çalışma özlemi ve sezgisi içindedirler.

Gerçi insan hâlindeki durumlarıyla bu sezgilerinin idraklerine tam olarak varmamakla beraber, insanlık bugün bu çırpınışın en ağır ve koyu karışıklığı, şaşkınlığı içinde yaşamaktadır. O nereye gideceğini, nereye gitmesi gerektiğini henüz kestiremiyor ama sebebini, niteliğini bilmeksizin, kabına sığmayan hareketleriyle kesinlikle bir yere gitme, bir aydınlığa kavuşma, ferah bir çevreye çıkma, içinde bulunduğu madde koşullarının ağırlığını delip geçme ihtiyacı içinde kıvranıp duruyor. Niteliğini idrak edemeyerek fakat şiddetle isteyerek her an peşinde koştuğu mutluluğun bir zerresini bile çevresinde bulamayınca, o mutluluğun hüsranı ile kendisini, madde oyuncaklarının gelip geçici zevkleri içine gömerek avutmaya çalışıyor. Fakat görünüşte şaşkınlığını arttırmaktan başka bir işe yaramaz görünen bu çırpınışları aslında kader mekanizması karşısında yine o aradığı, beklediği ve ihtiyaç duyduğu mutluluk yollarını kendisine hazırlıyor. İşte şiddetle istedikleri, bekledikleri bu mutluluğa insanların kavuşması için âlemin büyük uyumu içinde, gerekli düzenler elbette kurulmaktadır. Bu ileri düzenler, bugünkü dünya düzeninin yavaş yavaş değişmesi ve olgunlaşmış duruma gelen yeni istek ve ihtiyaçlara göre gerekli biçimlerin meydana gelmesi zorunluluğuyla, ilahi düzenin uyumu içinde takdir edilip saptanmıştır.

Öyleyse, gelecek bütün değişimler, insan idraki karşısında ne kadar büyük birer felaket niteliğinde görünürse görünsünler, insan varlıklarının ihtiyaçlarına en uygun ve mükemmel cevaplar verici sıralamalar ve düzenler altında gerçekleşeceklerdir. Yakında başlayacak olan olaylar, dünyada mümkün olabilen insan tekâmülüne uygun son sahneleri hazırlayacak ve yüzyıllardan beri süren ıstıraplı bir dünya aşamasının son perdesini bu sahnelerde kapatacaktır.

* * *

Doğada hiçbir varlığın hiçbir ihtiyacı ihmalle karşılanmaz. Bütün tekâmül ihtiyaç ve isteklerine uygun düzen ve sıralamalar derhal kurulur. Çünkü evren tekâmül içindir ve orada bütün tekâmül ihtiyaçlarının tatmin edilmesi bir zorunluluktur. Bu ihtiyaçlar karşısında kurulacak yeni düzen ve sıralamaların şekil ve doğrultularına gelince, insan varlıklarının daha üstün hayatlara aday duruma girdiklerini ve sonsuz parlak ülkelerin kapısına dayandıklarını söylemiştik. Fakat insanların layık oldukları bu yüksek ve

parlak hayatlara kavuşabilmeleri için, bu kapının açılması gerekir. İşte, özlemle peşinden kan ter içinde koştukları bu eşsiz mutluluk ülkelerine göç edebilmeleri için insanların yapacakları küçük bir iş daha kalmıştır ki o da zaten açılmaya hazır bir durumda önlerine dikilen bu kapıyı, bir fiske vuruşu ile ardına kadar açarak içeriye dalmaktan ibarettir. Fakat bunun gerçekleşmesi de yine çok düzenli ve uyumlu birtakım olayların akışları içinde mümkün olabilecektir. Ve bunun da böyle olması insanların esenliği için gereklidir.

Bu muazzam düzen içindeki uyumlu düzenlerin sağladığı büyük hazırlıklardan elbette birçok insan faydalanacak ve bu sayede büyük bir mutluluk havası ile sonsuz olanaklar diyarındaki esirî[20] âlemlerin sonsuz hayatları içinde uçmak üzere akıp gitmek fırsatını kaçırmayacaktır.

Yakında, doğa koşullarında meydana gelmeye başlayacak olan köklü değişimlerde hiçbir şeyin amaçsız ve körü körüne olmayacağını, en ufak bir olayın bile ancak üniteden gelen icaplara göre üstün vazifeli varlıklar tarafından şaşmayan ve aksamayan bir düzen ve uyum içinde meydana getirileceğini artık iyice belirtmiş bulunuyoruz. İşte biraz yukarıda söz ettiğimiz kapının açılması demek de bu hakikatin insanlar tarafından idrak edilmesi, benimsenmesi ve ona göre var olan düzenlere isteyerek, sevinerek gidilmesi, uyulması demektir. Öyleyse, yeryüzündeki doğa koşullarının değişmesiyle meydana gelecek yeni uyumun, insanlara bu kurtuluş olanaklarını sunması bakımından olağan-
üstü büyük bir değeri ve önemi vardır. Görünüşte bozuk düzen ve sıkıcı, hatta rahatsız edici gibi durumlarda görülebilecek olan bu hâllerin aslında insanlara yüksek kazançlar sağlamaya yarayacak değerli birer araç olduğunu unutmamak insanların çıkarları gereğidir. Çünkü insanlığın değişecek olan görünüşü ve yeni düzenlerle kurulacak uyum, ancak tamamlanmış bir dünya devresinin kapanışından sonra olacaktır. İşte bunun için dünyanın geçireceği son hazırlıklar vardır.

Bu hazırlıkların iki yönü vardır: Birinci yönü insanlara, bu dünyanın artık kendileri için elverişli bir konut olamayacağını anlatarak henüz eksik kalan gerekli bilgilerini, gözlemlerini ve imanlarını kazandırmak, diğer yönü de

sonradan gelecek basit bedenlerin tekâmüllerine elverişli yeni bir dünyayı meydana getirmektir.

* * *

Şimdi, bu doğa değişimlerinin, yeni ortaya çıkacak olayların, kısaca gerçekleşmesi yaklaşan büyük dünya devriminin nitelik ve şekillerini açıklamaya başlıyoruz.

Yakın olan bu büyük dünya devresi kapanışının ilk belirtileri diyeceğimiz bazı basit olaylar şu anda başlamış bulunmaktadır. Bunlar, insanların bakışında henüz kuvvetli anlamlar ifade etmeyen ve kör doğa kuvvetlerine bağlı, gelip geçici arızalardan ibaret sanılan bazı atmosfer değişiklikleridir. Bu durumlar gittikçe artacak ve yavaş yavaş yüksek işaretlerini daha kuvvetle hissettirmek üzere durmadan devam edecektir. Örneğin, vaktinde beklenen yaz sıcakları bazen bir türlü gelemeyecek, kış ortasında anormal sıcak havalar, yaz ortasında da soğuk havalar görülmeye başlayacaktır. Bazı yerlerde uzun süre devam eden kuraklıklar yanında, diğer bazı yerlerde sürekli yağmurlar selleri meydana getirecek ve önemli yıkımlar olacaktır. Kuvvetli rüzgârlar, tehlikeli hâller alarak esecek, yer yer büyük zararları gerektirecektir. Bu arada depremler meydana gelecek, şiddetli yer sarsıntıları, insanların felaket diye nitelendirecekleri doğa olayları arasında yeryüzünün orasında burasında kendilerini göstereceklerdir.

Denizlerde de alışılmadık olaylar meydana gelecektir. Örneğin, hiç gelgit olmayan sahillerde denizler bazen 8-10 metreye kadar kabaracak ve karalara saldıracaktır. Böyle gelgite alışmamış ve hazırlanmamış bazı şehirler su baskınları tehlikesi altında kalacak ve büyük zararlara uğrayacaktır.

Dünyanın çeşitli yerlerinde yer yer toprak kaymaları meydana gelecek ve bazı kasabalar ve yerler bu yüzden bir hayli korkulu ve endişeli anlar geçirecektir. Aynı şekilde bu toprak afetleri sırasında bazı yerler çatlayacak, oralardan dumanlar ve ateşler fışkıracaktır.

Kısacası alışılmadık olarak meydana gelen bütün bu büyük rüzgârlar, seller, yer sarsıntıları, depremler, deniz kabarmaları, su baskınları ve yer çatlamaları gittikçe insanların rahatlarını kaçıracak ve zararlarını arttıracaktır. Fakat bunların hiçbiri uyum dışı, düzen dışı olmayacak, hepsi

yerli yerince düzenlenmiş, biraz önce söylediğimiz hedeflere ayarlanmış adımların derece derece ilerleyişlerinin birer ifadesi olacaktır.

Bu durumlar, dünyada aşağı yukarı 40-50 yıl böyle sinsi fakat daima ilerleyen bir şekilde ve insanlar tarafından hakiki anlamlarına nüfuz edilebilmesine pek de yeterli gelecek güçte olmamak üzere devam edecektir. Bununla beraber bunlar, daha ileri aşamalara hazırlayıcı nitelikte derece derece bir ilerleme takip ederken gittikçe de şiddetlerini arttıracaklardır. Bu kitaptaki bilgileri okumuş, benimsemiş olanlar, bu hâllerin daha ilk zamanlarda işaret ettikleri anlamlarını sezmekte güçlük çekmeyecekler ve kendilerini, gelecek büyük güne rahatça ve kalp huzuruyla, hatta sevinçle hazırlayabilmenin olanaklarını elde etmiş olacaklardır.

* * *

Yaklaşık elli yıl sonra olaylar daha çok kendilerini hissettirmeye başlayacaklar ve insanları -daha doğrusu kendilerini gereği kadar hazırlayamamış olanları- çok rahatsız edici, korkutucu, zahmet ve ıstıraplar içinde bırakıcı karakterler almaya başlayacaklardır. Bununla beraber, bunlar da yine hakiki anlamlarını insanlara empoze edecek derecede şiddetlenmemiş olacağından, insanların bir kısmı bu olayların hakiki anlamlarını anlamaktan uzak kalacak, sadece büyük bir şaşkınlık içinde ne olduğunu, neye uğradığını bilmeyecektir. Örneğin, iklimlerde bazı acayip değişmeler ilk önce yavaş yavaş başlayacak, soğuk yerler derece derece ısınacak, bazı bölgeler alışılmadık bir şekilde sıcaktan kavrulmaya başlayacaktır. Bu hâllerin sonucunda, anormal rüzgârlar bazı korkunç tayfunları meydana getirecek ve bunlardan birçok zarar meydana gelecektir. Depremler sıklaşacak ve şiddetlenecek, yer çatlamaları, püskürmeler, çöküntüler artacak ve bütün bu durumlar yıllar ilerledikçe kendilerini daha açık olarak hissettirecektir.

Bazı şehirler büyük sarsıntılar sonucunda yok olacak, yerlerinde büyük çukurlar ya da göller meydana gelecek, bazı yerlerde büyük ve devamlı kuraklıklar başlayacak, birçok insan ve hayvan telef olacak, ağaçlık, verimli, ürün veren yerler bozkırlar, hatta susuz çorak çöller hâlini almaya başlayacak, yıllardan beri, hatta yüzyıllardan beri o yörede rahatça

yerleşmiş olan insanlar için oralar artık yaşanmaz hâle gelecek ve insanlar oralardan, daha verimli yerler aramak ve bulmak için ayrılacaklar, daha elverişli yerlere göç etmeye başlayacaklardır. Böylece dünyada yer yer büyük göçler başlayacak, bu durum insan toplulukları arasında önemli huzursuzluklar yaratacaktır.

Deniz kabarmaları artacak, dünya maddesi artık insanlara korkunç yüzünü göstermeye başlayarak, insanların kendisinden fazla bir şey beklememeleri, hatta artık hiçbir şey beklememeleri gerektiğini uygun bir dille onlara anlatmaktan bir an geri kalmayacaktır. Kısaca, dünya yavaş yavaş insanlar için gittikçe kısırlaşacak, tatsızlaşacak ve yaşanmaya uygun karakterlerini kaybedecektir. Zaten daha önce de açıkladığımız gibi, son zamanlara doğru büsbütün artacak olan kanser vakalarının çoğalması da artık dünya maddelerinin ihtiyaçlara cevap vermediğini insanlara açıkça gösteren önemli delillerden biri olacaktır. Kısaca, ellinci yıldan itibaren gerek kuraklıkların, gerek bazı diğer zorlayıcı doğa olaylarının meydana getireceği sonuçlar ve yer yer devam edecek büyük çaptaki göçler dünyada büyük kargaşalıklara sebep olacak ve doğanın insanlara karşı gittikçe ekşiyen yüzü ve çetinleşen durumu bu kargaşalığın derecesini hızla arttıracaktır.

* * *

Bu hâller çoğalarak yüzüncü yıla kadar devam edecek, yüzüncü yıldan sonra olaylar ve dünyada başlayan değişiklikler insanlara bütün bu olayların hakiki nitelikleri ve işaretleri hakkında bazı anlamlar verecektir. Şimdiye kadar basit değişmeler hâlinde devam eden durumlar, artık tam bir kargaşalık içinde ve eski dünya düzen ve sıralamalarının açıkça değişmelerini ifade edecek tarzda gelişmeye başlayacaklardır.

Soğuk bölgelerdeki buzlar erimeye başlayacaklar, bazı soğuk bölgeler gittikçe ısınacak, dünya iklimlerinde belirgin değişimler başlayacaktır. Görünüşte karmakarışık bir durum gösteren bu olaylarda, insanlar için gelecek kurtuluş ve müjde günlerinin gerçekleşmesini hazırlayıcı düzen ve sıralamalar vardır.

Dünya bir taraftan gittikçe ısınmaya devam ederken, diğer taraftan bazı yerlerde büyük mevsim farkları görülmeye başlanacaktır. Buralarda yazın

büyük sıcaklar egemen olacak, kışın da oldukça fazla soğuklar görülecektir. Son günlere doğru iklimler tamamıyla değişecek, şu anda ılımlı olan iklimler, tropikal bölgelerin cehennem gibi yanan durumları hâline girecek, daha önce soğuk olan iklimler, dünyanın sıcak yerleri hâlini alacaktır. Böylece birçok şehir sıcaktan yaşanmaz hâle gelecek, bir tarafta cehennem gibi sıcak bölgeler, diğer tarafta kurumuş, çöl hâline gelmiş eski muazzam verimli alanların dayanılmaz çoraklığı görülecektir.

Yüzüncü yılın ardından büyük doğa olayları başlayacak, bunlar kısım kısım insanların kütleler hâlinde ölmelerine sebep olacak ve insanlarca büyük felaket denilen durumlar birbirini takip edecektir. Bununla beraber, bu kadar ölümlere rağmen dünyanın nüfusu azalmayacak, tam tersine artacaktır. Örneğin, bugün 2,5 milyarı bulan dünya nüfusu o zamana kadar 6-7 milyara çıkacaktır. Bu artışın başlıca sebebi, dünyadan şimdiye kadar ayrılıp da spatyomda birikmiş varlıkların hepsinin dünyaya dönmesi olacaktır. Spatyomun bütün varlıkları bu son dünya devrinde yaşamak, o devrin gelecek hayatları hazırlayıcı büyük olanak ve bilgilerinden yararlanmak için tekrar dünyaya döneceklerdir. Bu da dünyada yer yer büyük çapta doğum vakalarının meydana gelmesine sebep olacaktır. Aslında spatyomdakilerin dünyaya akını daha şimdiden başlamış ve insanların nüfusu bugünlerden itibaren artmaya başlamıştır.

Bundan önce söz ettiğimiz Mu dünyasının son günlerine de o zamanki insanların aynı yollardan hazırlandığını burada belirtiriz. Bu söz ettiğimiz belirtiler orada da kendilerini göstermiş ve insanlara birçok şeyler öğretmişti. İşte aynı düzenler, bugünkü dünya insanları için de tekrar edilmeye başlanmıştır. Mu dünyasının kapanışından önceki olaylar hakkında daha önce verdiğimiz bilgilerin, bu son dünya devresi kapanışına ait olaylarla olan paralelizmini kıyaslayanlar arada hemen hemen hiçbir değişimin var olmadığını görürler.

* * *

Dünyanın kapanışına pek yakın zamanlarda, iklimlerin en son alacağı durumu özetleyerek bildiriyoruz:

Kuzey Rusya kışın olağanüstü soğuyacak (-60/-70), yazın ise ılıman iklimlerin sıcaklık derecelerini gösterecektir (0/+25).

Kuzey Grönland, İskandinavya, Avrupa Kuzey Rusyası, Kafkaslar, Afganistan, Tibet, Çin, Japonya, Alaska yazın oldukça sıcak olacak (+45), kışın oldukça soğuk olacaktır (-50).

Güney Grönland'da, İngiltere'de, Fransa'nın kuzeydoğu yarısından itibaren bütün Orta Avrupa memleketlerinde: İngiltere'de, Kuzey Fransa'da, Danimarka'da, Belçika'da, Hollanda'da, Almanya'da, İsviçre'de, Avusturya'da, Çekoslovakya'da, Macaristan'da, bütün Balkanlar'da, İtalya'nın kuzeydoğu yarısında, Türkiye'de, Yunanistan'ın kuzey kısmında, İran'da, Pakistan'da, Hindistan'ın kuzey yarısında, Çin Hindi'nde, Kanada'nın kuzey kısmında yazın tropikal karakterde sıcaklar olacak (+50/+70), kışın ise sıfırın altında soğuklar olacaktır (-20/-8).

Fransa'nın güneybatı yarısında, İspanya'da, İtalya'nın güneybatı yarısında, Sicilya'da, Yunanistan'ın güney kısımlarında, Akdeniz yöresinde, bütün Afrika'da, Madagaskar'da, Arabistan Yarımadası'nda, Hindistan'ın güney kısmında, Malaka'da, Endonezya'da, Yeni Gine'de, Filipin Adalarında, Avusturalya'da, Yeni Zelanda'da, Kanada'nın güney yarısında, bütün Birleşik Amerika'da, California'da, Meksika'da, Venezuela'da, Kolombiya'da, Bolivya'nın kuzey yarısında yazın ve kışın sürekli sıcaklar olacak, bu bölgelerde sıcaklık dereceleri sürekli olarak (+40/+70) arasında oynayacaktır.

Bu durum dünyanın son aşamasına aittir. İklimler bu durumlara ancak elli yıldan sonra yavaş yavaş girmeye başlayacaklardır. Yani dünya iklimleri bu verdiğimiz son sıcaklık derecelerine birdenbire geçmeyecek, uzun yıllar süresinde yavaş yavaş geçecektir.

* * *

Dünya devriminin son anına doğru bütün doğa olayları şiddetlenecek, yer sarsıntıları artacak, su baskınları, büyük seller, büyük kaymalar, yer çatlamaları ve birkaç şehri birden harabeye çevirebilecek büyük depremler birbirini izleyerek sürüp gidecek, insanlar henüz geçmiş bir felaketin sıcaklığı soğumadan, daha korkunç diğer bir felaketle karşılaşacaklardır. Bu sırada doğal olarak kütleler hâlinde ölümler olacak, hastalıklar çoğalacak, dünyada yaşamak çok ıstıraplı ve zahmetli bir duruma gelecek.

Akıllı, bilgili ve iyi hazırlanmış olan insanlar bu durumu görebildiklerinde gayet iyi anlayacaklar ki artık dünya insanları için dünya maddesi yeterli gelmemektedir ve dünya, bu hakikati insanların kafasına vururcasına göstermektedir. Ve böylece bir an gelecek ki insanların birçoğu artık kendileri için dünyada yaşanacak hiçbir yerin kalmadığını anlayacaklardır. İşte bu da insanların hakikati bütün çıplaklığı ile görebilmeleri için dünyanın kurulmuş en mükemmel bir sıralaması ve düzeni olacaktır ki bu düzenin ve sıralamanın gücüyle insanların çoğu, yukarıda söz ettiğimiz iki âlemi birbirinden ayıran kapıyı ardına kadar ve büyük bir özlemle açabilme kuvvetini kazanacaklar, yani idraklerinin ışığına kavuşmaya başlayacaklardır.

* * *

Bu kargaşalık gittikçe içinden çıkılmaz duruma gelip artarak insanları şaşkına çevirecek ve en sonunda bir an gelecek ki o andan itibaren, o zamana kadar can çekişmekte olan dünya en kısa zamanda gözlerini eski hayatına tamamıyla kapayacaktır. Bu durumdayken dünya, tam anlamıyla kaynayan bir kazana benzeyecektir. Ancak birkaç gün devam edecek olan bu son aşama sırasında bütün kıtalar ve denizler harekete geçecek. Yer ve gök sarsılacak.

Bu sırada yerler yarılarak parçalanacak. Bu parçalar muazzam bir rüzgârın önünde sallanan yapraklar gibi sürekli olarak sarsılacak. Aşağı yukarı inip kalkacak. Her adımdaki toprak sarsılacak. Çok büyük çatlaklar meydana gelecek. Bu çatlaklardan simsiyah dumanlar ve zehirli gazlar çıkacak. Bu dumanlar yavaş yavaş yeryüzünü örtecek. Ortalık kararacak. Bu dumanlar yer yüzeyi altı tabakalarında yanan kömürlerin sularla karışmasından ileri gelen nemli ve zehirli gazları içinde bulunduran duman bulutları hâlinde olacak. İnsanları kütleler hâlinde telef edecek. Yer yer açılmakta olan muazzam uzunluktaki yer çatlaklarının genişlikleri 30-40 kilometreyi bulacak. Ve zaten çoğu birer harabe hâline gelen şehirleriyle birlikte büyük arazi parçaları, kocaman dağlar bu açılmış geniş ateş çukurları içine yuvarlanmaya başlayacaklar. Örneğin, İzmit civarında meydana gelebilecek böyle elli kilometre genişliğindeki bir yarığa Türkiye, Van gölüne kadar olan bütün kısımlarıyla birlikte gömülebilecek. Bu muazzam ateş uçurumları yer yer dünyanın her tarafında açılacak ve buralarda bulunan

dağlar, tepeler, vadiler, ovalar, bütün yıkılmış şehirleriyle ve harap olmuş bayındır yerleriyle birlikte büyük arazi parçaları bu uçurumların içine yuvarlanacak. Ve oralarda yaşayan insanlardan sağ kalanlar da onunla beraber bu ateş çukurlarına gömülecekler. Bu arada bir kısım ateş çukurları, etraflarına kızgın küller hâlinde lavlar püskürtecek ve bunlar insanların üzerlerine ateş yağmuru hâlinde inecek. Aynı zamanda muazzam ve yoğun bulutlar dünyanın bütün göklerini kaplayacak. Şiddetli gök gürlemeleriyle inen sayısız şimşekler, yoğun siyah duman ve su buharı bulutlarını yararak sürekli olarak ortalığı aydınlatacak ve dünyanın her tarafına yıldırımlar yağacak.

Bir taraftan insan haykırışlarını boğan gök gürlemeleri, yeraltı uğultuları, patlayan ve açılan deliklerden ve yarıklardan etrafa fışkıran ve taşan gaz ve lav gürültüleri, boğucu ve yakıcı gazlar, yer yer açılan ateş uçurumları ve çukurları, yapraklar gibi sallanan arazi parçaları, yıldırımlar, şuursuzca insan haykırışları devam ederken, diğer taraftan kıtaların etrafını saran okyanuslar hiç görülmemiş şekilde yükselecek, milyarlarca tonluk su kütlelerini içeren ve her biri muazzam birer dağ gibi kabaran deniz parçaları kıtaların üzerine saldırmaya başlayacak. Bu durum artık dünyanın son saatleridir, yeryüzü batmaktadır. Yani devresini tamamlamış bir dünya hayatı sonsuza kadar kapanmak üzeredir. Nitekim kıtalara saldıran okyanuslar harap olmuş şehirleriyle, açılmış çukurlarıyla, ormanlarıyla, vadileriyle, geniş arazileriyle birlikte bütün karaları kaplamaya başlayacaktır. Önlerine kattıkları insanları sürüler hâlinde kovalayıp yutacaklar. Deniz sularının ateş çukurlarıyla ve yarıklarıyla birleştiği yerlerde büyük patlamalar ve müthiş su buharları ortaya çıkacak. Bu sırada kıtalar baştan başa çatlayacak ve üzerindeki yüzyıllardan kalma bir uygarlığın harap olmuş bütün bayındır yerleri ve eserleri ile birlikte bu açılan cehennem çukurlarının içine yuvarlanıp birkaç saat içinde kaybolacak. Onların gömüldükleri bu ateş çukurlarının üzerlerini derhal okyanusların muazzam su kütleleri örtecek ve en kısa zamanda dünyanın bütün kıtaları yok olacak. Onların yerlerinde, binlerce metre derinliğe sahip yeni okyanuslar oluşacak ve böylece o zamana kadar ulaştığı bütün uygarlığıyla ve maddesel zenginlikleriyle birlikte bir dünya devri daha kapanmış ve sonsuza kadar unutulmaya mahkûm geçmişe karışmış olacak.

İşte bu karmaşada insanların çoğu, kendi ihtiyaçlarına cevap verecek bir âleme gidecek, az miktarda kalanlar ise yeni dünyaya geçmek üzere, büyük felaketten geriye kalmış kaya parçaları üzerinde şaşkın durumda kalacaklardır. Çünkü denizlerin dibine gömülen eski kıtaların bazı yüksek yerleri, geleceğin küçüklü büyüklü adalarını ve takım adalarını oluşturmak üzere büyük kaya parçaları hâlinde denizlerin üstünde kalacaktır.

* * *

Yeryüzü batarken karmakarışık olan denizlerin dibinden büyük kara parçaları yükselecek ve böylece bunlardan yeni kıtalar meydana gelecek. Bu yeni kıtalar, gelecek dünya devrinin coğrafya uzmanlarına yüzyıllarca süren yeni birer araştırma konusu olacaktır.

Yeni dünya devri insanlarını, bugünkü dünyanın batışı sırasında, kıtaların yüksek yerlerinde ve tepelerinde kalan insanlar oluşturacaktır demiştik. Bu sıralarda denizin dibinden çıkan yeni kıtalarda henüz insan bulunmayacaktır. Bugünkü dünyadan, gelecek dünyaya geçecek olan insanların yaşamak zorunda olacakları adalarda toprak olmayacağından, bu insanlar sadece kayalardan ibaret, etrafı denizle çevrilmiş bu adalarda mahsur kalacaklardır. Böylece birkaç gün içinde olup biten bu işlerden sonra sükûnet geri gelecek, dünyada yıllardan beri bozulmakta olan genel denge, bu son birkaç günlük krizini atlattıktan sonra yeni dünya koşullarına uygun olarak tekrar kurulacak, her şey olup bitecek, güneş yine aynı parlaklıkla yeni dünyanın ufuklarından doğarak onu canlandırmakta devam etmeye başlayacaktır.

* * *

İnsanlara gelince, bu dünyadan gelecek dünyaya geçen insanlar her ne kadar beden yapılarını ilk anlarda koruyacak olsalar da bunların zihinsel durumlarında, zekâlarında, idraklerinde, duygularında, hafızalarında büyük gerilemeler meydana gelecektir. Bunlar şuurlarını kaybedecekler ve delireceklerdir. Bu insanlar geçen dünya devrine, büyük insan uygarlıklarına, kendi bireysel, ailevi ve toplumsal hayatlarına ait bütün bilgileri ve kavramları unutacaklardır. Hafızalarında ne geçmiş bilgilerinden, ne bilimlerinden, ne tekniklerinden, ne yeteneklerinden, ne alışkanlıklarından, ne de kendi eski kimliklerinden hiçbir şey kalmayacak,

çok ilkel birer insan hâlinde yalnız içgüdüleriyle hareket edeceklerdir. Onların içgüdülerinin başında korku gelecektir. Büyük dünya devrimi sırasında, gözleri önünde günlerce devam eden felaket olaylar, dünyanın korkunç ve gürültülü batışı, onların varlıklarında uzun süre devam edecek büyük bir korku içgüdüsüne sebep olacaktır. Fakat bu insanlar, geçmişe ait bütün bilgilerini kaybettiklerinden o anki durumda da şuursuzluk ve tam bir idraksizlik içinde bulunduklarından, bu korkularının ne sebebini ne de niteliğini asla bilemeyecekler, sadece onun devamlı baskısı altında yaşayacaklardır. Bundan başka, yeni girdikleri dünya ortamının gittikçe vahşileşen ve kabalaşan koşulları da insanların bu korku içgüdülerini daha çok arttıracak ve kuvvetlendirecektir.

Korku hissi bu ilkel insanları beşer, onar bir araya toplayacaktır. Bunlar her şeyden korkacaklar, korktukları zaman birbirlerine daha çok yaklaşacaklar ve sarılacaklardır. Bakışları korkak olacak, her hâl ve hareketlerinde korkunun bütün görünümleri görülecektir. Ara sıra ve genellikle bir şeyden korktukları zaman anlamsız, şuursuz birtakım sesler çıkararak bağırışacaklar, düşüncesizce oraya buraya koşuşacaklardır. Çünkü bunlar henüz konuşmasını bilmeyecekler ve işaretlerle bile anlaşabilmek liyakatinden yoksun olacaklardır. Örneğin, bir tanesi bağırmaya başladığı zaman, özellikle korku içgüdüsüyle diğerleri de ona uyarak bağırmaya başlayacaklar, bir süre birlikte bağırıştıktan sonra, korkularının biraz yatışmasıyla hep birden tekrar susacaklardır.

Önceki dünyadan yeni dünyaya geçen ve aç, çıplak, aletsiz, araçsız, hiçbir şeysiz, özellikle akılsız, düşüncesiz, şuursuz hâlde kalan ve sadece korku ve açlık içgüdüleriyle hareket eden bu zavallı insanların kayalar üzerinde, vahşi hayvanlar arasında geçirecekleri anlar pek çetin ve sert olacaktır. Bunlar yiyecek bulamayacaklar, giyecekten yoksun kalacaklar, sığınacak bir tek ağaç kovuğu göremeyecekler ve kayalarla çevrilmiş bir çevrede doğanın bütün olaylarıyla karşı karşıya kalacaklar. Güneşin ışığı vücutlarını yakacak, soğuk rüzgârlar ve havalar çıplak bedenlerini hırpalayacak. Vahşi hayvanların saldırılarından kaçışacaklar, beşi, onu bir arada kayaların aralarına ya da taş oyuklarına sığınacaklar. Bütün bu durumlar onlarda aslında var olan korku içgüdüsünü büsbütün arttıracaktır.

İdrak ve zekâları henüz taşları yontarak onlardan kendilerine av ya da savunma silahı yapabilecek durumdan çok uzak olduğundan, bu insanlar ilk zamanlarda henüz taş devrine bile girmiş olmayacaklardır. Yalnız kaba içgüdülerden ibaret olan bütün ihtiyaçlarını, çıplak ve hiçbir aletle donanmamış olan bedenleriyle ve doğal olarak hep içgüdüsel olarak gidermeye çalışacaklardır. Örneğin, açlık hissinin kendilerinde uyandırdığı ihtiyaçlarla, hayvanların en zayıfı olarak gördüklerine birlikte saldıracaklar ve bunlar arasında yine en zayıf buldukları kendi cinslerine saldırarak onları parçalayacaklar ve yiyeceklerdir. Yamyamlık, insanların ilk anlarındaki hayatları için en doğal ve zorunlu bir hareket olacak ve bu insanlar ilk dünya hayatlarına böylece birbirlerini yemekle, yani yamyamlıkla başlayacaklardır.

* * *

Yeni dünyanın, eski batan kıtaların deniz üzerinde geriye kalan kısımlarına ait bazı adalar ve takım adalarla denizin dibinden yükselerek meydana çıkan yeni büyük kıtalardan oluşacağını söylemiştik. Aynı şekilde, geçen dünyadan kalan insanların yaşadığı bu adaların, kayalıklardan ibaret olacağını, buralarda toprağın olmayacağını da belirtmiştik. Bundan dolayı, ilk insanların çevresinde bitki hayatı henüz var olmayacaktır. İşte bu hâlde bulunan yeni dünyanın ilk durumu kısa bir zamanda vahşileşmeye başlayacaktır. Her şey basitleşecek, ilkelleşecek, vahşileşecektir. Eski dünyada var olan zirveleri yuvarlak dağlar ve tepeler yeni dünyada görülmeyecek, onların yerine tepeleri sivri, testere şeklini almış dağlar ve sıradağlar meydana gelecek, keskin vadiler görülecek, her şey sivrileşecek, keskinleşecek ve sert bir görünüm alacaktır.

Varlıkların, yaşadıkları çevrelere uymaları zorunlu olduğundan daha önce söz etmiştik. Dünyaya gelecek varlıklar ancak içinde bulundukları çevrenin maddelerinden bedenlerini kuracakları için yeni dünyaya geçmiş olan insanların ve hayvanların da nesilleri üredikçe kabalaşacakları, kaba olan çevrelerine uyacakları doğaldır. Onların bu kaba çevreye uyumları sonucunda bedenleri hızla kabalaşacaktır. Geçen dünyadan yeni dünyaya geçen hayvanların ve insanların bedenlerinde görülecek bu kabalaşma hâli, ilkel çevrelerine ait ihtiyaçlarına bağlı olarak nesilden nesle artacak ve uzun süre devam edecektir. Örneğin, nesiller ilerledikçe büyük cüsseli hayvanlar

ortaya çıkacak, bu hayvanlar vahşi olacak, adalarda toprak ve sonuç olarak bitki olmadığı için, geçen dünyanın ot ve bitki yiyen uysal hayvanlarına buralarda rastlanmayacaktır.

Tıpkı bunun gibi bu yeni dünyaya geçen ilk insanların da nesilleri ilerledikçe beden şekillenmeleri değişecek, onlarda da bir kabalaşma durumu başlayacaktır. Haşin ve sert doğayla, vahşi hayvanlarla ve birbirleriyle boğuşmak, çarpışmak durumunda kalan bu ilk insanların hayat mücadelelerinin doğuracağı yeni ihtiyaçlara uygun olarak beden yapıları ve şekillenmeleri esaslı değişimlere uğrayacaktır. Yani nesiller ilerledikçe, bu kaba çevreye uygun beden şekillenmeleri bütün karakteristikleriyle görünecektir. Artık geçmiş dünyada olduğu gibi, ince uzun insan şekilleri kalmayacak, buna karşılık insanların bedenleri yayvanlaşacak, cüsseleri büyüyecek, adaleleri kuvvetlenecek, göğüsleri genişleyecek, kolları uzayacak, ayaklarında iş görme yeteneği artacak, ayak parmakları da icabında el parmakları gibi çalışacağı için onlar da büyüyecek, kolları ve ayakları kuvvetlenecek, kafatası da ona göre yeni şekiller alacaktır. Entelektüel hayattan çok duyusal içgüdülere hizmet etmek durumunda kalan o günkü beynin yükü, uygar bir insanın zihinsel faaliyetlerinden özgür olacağından, mükemmel bir beyne ve bu beynin korunmasına hizmet eden bir kafatasının oluşumuna gerek kalmayacak ve bunun sonucunda da alınlar küçülecek, kafatasının da küçülmesiyle geriye doğru çekik olacaktır. Buna karşılık yalnız et yemek zorunluluğuyla ağız ve çeneler gelişecek, dişler sivrileşecek, keskinleşecek, kuvvetlenecek, ağızlar büyüyecek, kabalaşacak ve öne doğru çıkık olacaktır. Şiddetli hava tesirlerine karşı korunmak için cilt yüzeyindeki kıllar sıklaşacak ve büyüyecektir.

Geçişin ardından yeni gelecek nesillerle başlayacak olan bu kabalaşma hâli 300 yıl kadar devam edecektir. Bu süre boyunca dünyaya insan hâlinde gelecek yeni nesiller, güneş sisteminin başka gezegenlerinde hayvanlık ve insan altı kademesi hayatlarına ait bütün gelişim aşamalarını tamamlayarak artık birer insan bedenini kurmaya liyakat kazanan ve insan hâlinde dünyaya gelme ihtiyacında olan varlıklardan oluşacaktır. Yani bu kabalık devrinde, geçen dünyadan geçmiş insanların evlatları, diğer gezegenlerin insan altı aşamalarını henüz bitirip de bu dünyaya girmekle ilk insanlık kademesine ayak basan varlıklar olacaktır. Zaten bu vahşi çevre de onlar

için hazırlanmıştı. Geçen dünyadan bu yeni dünyaya geçmiş insanların vazifelerinden biri de bu hayvanlıktan ve alt kademelerden insanlığa ilk geçecek varlıkları doğurmak, onlara analık, babalık yapmak olacaktır.

* * *

İnsanların bu kayalık adalarda geçirecekleri süre boyunca, henüz insan yaşamayan yeni kıtalarda toprak var olacak, buralara günlerce, aylarca muazzam yağmurlar yağacak ve bunun sonucunda da kıtaların bazı yerlerinde büyük gövdeli uzun ağaçlardan oluşmuş balta görmemiş vahşi ormanlar meydana gelecektir.

İşte kayalar üzerinde 300 yıl kadar sürecek olan insanların kabalaşma devrinden sonra, onlar bulundukları kayalık adalardan kalkıp bu kıtalara gidebilme gücüne erişecekler ve onların ormanlarından, bitkilerinden ve diğer olanaklarından yararlanmaya başlayacaklardır. Çünkü bundan önce onların, bulundukları yerlerden ayrılabilmelerine ne düşünceleri, ne güçleri, ne de içinde bulundukları olanak ve araçları izin vermeyecektir. Fakat 300 yıllık bir kabalaşma devrinden sonra gelişime doğru ilkel ve basit kıpırdanışlarla, içgüdülerinde meydana gelecek -yine basit olmakla beraber- biraz daha ileri ihtiyaçlar sonucunda, insanlar yavaş yavaş bu adaları terk edip büyük kıtaların kendilerine en yakın kısımlarına geçmeye başlayacaklar ve böylece yeni bir dünya kuruluşunun bütün sonraki icaplarını yerine getirmek üzere bundan sonra çok uzun ve ağır bir gelişim temposuna gireceklerdir.

Altmış bin yıl sürecek olan yeni dünyanın bu insanlık gelişimi devresi boyunca insanlar, yeni bir uygarlığa ulaşıncaya kadar taş, demir, tunç devirleri gibi uzun devirler geçirecekler; ilk çağ, orta çağ gibi birtakım çağlar atlatacaklar; kısacası Mu dünyasından bu dünyaya devredilen insanlarda olduğu gibi, bunlarda da yavaş yavaş içgüdüler sezgilere, sezgiler idraklere geçerek idraklerin gelişimiyle yavaş yavaş toplumsal ve yüksek toplumsal planlara geçilecektir.

Eğer bu sırada, geçen dünyanın son geçiş aşamasına kadar kendilerini yetiştiremedikleri için sonraki dünyaya kalmış olanlar arasında, gelişimlerinde büyük bir hız alıp çabucak vazife planına hazırlanmış olanlar bulunursa onlar 5-10 bedenlenmeden sonra, yani 8-10 yüzyıl süresinde

yukarıdan kendilerine -liyakatlerine göre- verilecek vazifelerini yapabildikleri zaman (vazife planına geçebilmek için mutlaka bir vazifeyi yerine getirmek şarttır) dünyanın sonunu beklemeden, geçen dünya devrimi sırasında yüksek planlara giden diğer mutlu insanların olduğu yerlere ulaşmak üzere dünyayı tamamen terk edip gideceklerdir. Diğer insanlar ise dünyanın altmış bin yıl sonra gelecek yeni devrim günlerini beklemek ve o günlere hazırlanmak üzere sayısız bireysel, toplumsal sınavlar, sıkıntılar, mücadeleler, savaşlar, vuruşmalar, ölümler, cinayetler, hastalıklar, tutsaklıklar, hapishaneler, zindanlar, engizisyonlar, akıl hastaneleri, hastaneler, ıstıraplar, sıkıntılar, yoksulluklar, açlıklar, ağır hizmetler vb. kısacası dünya hayatının insan tekâmülünü hazırlayan ve her dünya devresi tarihi boyunca geçirilen sayısız bütün gelişim malzemeleri içinde tekrar yaşamaya başlayacaklardır. Bu arada birbirine zıt görünen inançlar, realiteler, bilgiler, imanlar, dinler, mezhepler, ekoller ve kanaatler içinde bazen otomatik, bazen yarı idrakli çabalarla boğuşarak, didişerek hakikat diye bir sürü realitenin peşinde koşacaklar, bir sürü hayal kırıklığına, aldanmalara, hatalara düşmelere ve başarısızlıklara uğrayacaklardır. Bu sırada hayatın çetin mücadeleleriyle de karşılaşacaklar, çalışacaklar, didinecekler ve gelip geçici fakat kuvvetle çekici zevklerin aldatıcı çekimleri peşinde, asıl amaç ve hedeflerini unutmamaya çabalayarak altmış bin yıl sonra gelecek yeni bir dünya devriminin eşiğine çok ağır ve zahmetli yürüyüşlerle ulaşacaklar ve ancak o zaman, artık bu dünyayı tamamen bırakabilecek güce erişeceklerdir. Çünkü bu yavaş gelişim temposu içinde insanların çoğu artık maddenin anlamını, olanak sınırlarını, hangi amaçlar için olduğunu, insanlara ne dereceye kadar ve hangi yollardan faydalı olup hizmet edebileceğini anlayacak ve öğreneceklerdir. Kısaca, dünya okulu, her gelişim devresi sonunda, yetiştirdiği mezunlarını yüksek kurumlara vermek üzere, kapılarını onların arkasından kapayacak, gidenlerin boşalan yerlerine de yetiştirilmek üzere, yeni geleceklere kapılarını açacak ve böylece devirli olan sonsuz işlevlerinden bir tanesini daha yapmış olacaktır. Bu yalnız dünyanın değil, bütün dünyaların, bütün âlemlerin ve evrenin kaderidir.

* * *

Burada şunu tekrar belirtmek isteriz ki ne kadar gürültülü ve korkunç görünürse görünsünler bu durumlardaki, yani büyük dünya devrimlerinin görünüşlerindeki korkunçluk hâli görünürdedir. Burada ne korkulacak, ne ürkülecek, ne kaçınılacak, ne de endişeye kapılacak hiçbir şey yoktur. Çünkü bu korkunç manzaralar ancak dünya maddelerinin tabi olduğu realitelere aittir. Ve onlarla beraber dünyada kalacaktır. Öbür tarafa, yüksek planlara bunların bir zerresinin zerresi bile geçemeyecektir. Ölüm ise aslında hiçbir ıstırap ve acı vermeyen bir an meselesidir. Ölüme sebep olan olayların manzaraları aslında öz varlığa ait şeyler değildir. Bedene ve dünyaya ait durumlardır. Ölenler o an içinde bunların hepsini terk edecek ve anılarını bile unutacaklardır. Bundan dolayı, volkan ağızlarının kızgın ateşleri, su kütlelerinin azgın saldırışları, yer sallantılarının şiddetli hareketleri, yıldırımların gürültüsü; buradan gitmesi kararlaştırılanlar için ancak birer oyuncaktan ibaret kalan ölüm araçlarıdır. Çünkü dünyada kopan bu kıyametin insanlardan tek alabileceği şey, onların zaten burada bırakmayı seve seve kabullendikleri kaba bedenleri olacaktır. Buna da insanlar çoktan razıdırlar. Çünkü insanların belki o anda bile sezmeye başlayacakları yüksek, mutlu âlemlerin mutlu atmosferine bir an önce kavuşabilmeleri, bedenlerini terk edecekleri ölüm saniyesinin gelişine bağlıdır ve onlar idrak edebildikleri oranda, bu saniyenin bir an önce gelmesini bekleyeceklerdir. Bu, bir mutluluk, sevinç ve kurtuluş anıdır. Bu, binlerce yıllık ıstıraplı bir geçmişi olan dünya okulunun, ağır koşullar altında geçirilmiş zahmetli öğrenim devrelerinin tam ve başarıyla tamamlanması anıdır. Bu an, başarılı, başarısız hayatların çeşitli korkuları, ıstırapları ve hatta azapları içinde bir sürü ümitsizlik ve düş kırıklıklarıyla dolu koşullarının artık son bulduğu ve her şeyin en mutlu, en hızlı ve rahat yollardan yürüyerek aydınlık, berrak ve güçlü alanlara geçeceği bir andır. Bu, tam anlamıyla bir kurtuluş anıdır.

O kadar korkunç görünen bu karmaşada, o kadar dehşetli manzaralar gösteren bu kıyamet gününde on binlerce yıllık sıkıntı ve güçlükle dolu zincirli bir tutsaklık hayatı olan kaba hidrojen âleminden parlak ve mutlu bir üst âleme geçilecektir. Bu geçişi sağlamak için de insanların artık, bir tek nefes süresi kadar kısa bir zamanı beklemekten ve o tek nefesin verilişi gibi basit, kolay ve küçük bir uygulamayı geçirmekten başka bu dünyada

yapacakları iş kalmayacaktır. Burada asıl felaket ölemeyip, daha doğrusu o anda ölmek liyakatini kaybedip yaşamak ve basitleşmiş bir dünyanın, tekrar binlerce yıl devam edecek bekçiliğini yapmak hükmünü giymiş olan zavallı insanların başına çökecektir ki bu da ne bir zulümdür, ne de bir cezadır. Bu sadece onların, bütün bir dünya hayatı boyunca istedikleri, peşinden koştukları ve hatta tapındıkları madde arzu ve tutkularının yüksek kader mekanizması hükümleri karşısında gerçekleşmiş sonucundan başka bir şey değildir.

Meydana gelecek olan bütün bu olayların büyük sıralama ve düzenlere tabi olduğunu, hiçbir şeyin keyfî ve rastgele meydana gelmediğini tekrar tekrar söylemiştik. Bu sözlerin anlamı şudur ki dünyada olup bitecek olayların hepsi üniteden gelen direktif ve icaplara göre ayarlanmış ve öyle olmuştur. Her şey, varlıkların bizzat çalışarak kazandıkları liyakat derecelerine göre, aslî icapların direktifi altında ve aslî zamanın yardımıyla, kader mekanizmasının ölçüp takdir ederek hükümlendirdiği tarz ve şekillerde, vazife planının ilgili vazifelileri tarafından yapılmaktadır. Bundan dolayı meydana gelecek her şey büyük hesaplara, çok ince ve kapsamlı teknik esaslara dayanmaktadır.

* * *

Şimdi, yeryüzünün batışına ait yukarıda verdiğimiz bilgilere destek olan teknik mekanizma hakkındaki gerekli açıklamayı veriyoruz. Bu açıklamaya girişmezden önce biraz gerilere giderek daha önce belirttiğimiz bilimsel bir konuya tekrar döneceğiz.

Nebülözleri dolduran milyarlarca sistemin her biri, güneş denilen bir çekirdekle onun etrafında dönen gezegenlerden, yani o sistemin madde parçalarından oluşmuştur. Böyle bir sistem içinde, her kürenin kendine özgü bir manyetik alanının var olduğunu daha önce söylemiştik. Aynı şekilde, her biri bağlı olduğu madde parçasına ait ayrı ayrı karakter taşıyan bu alanların, bir sistem içinde birbiriyle çok sıkı temasları olduğu hâlde asla birbirine karışmadığını ve bu yüzden, bir küreye ait olan herhangi bir madde parçasının, o kürenin manyetik alanını terk edip diğer bir kürenin manyetik alanına giremeyeceğini ve eğer herhangi bir zorlama karşısında böyle bir durum gerçekleşirse, o cismin girdiği yeni manyetik alanın niteliğine

uymasının ve bunun için de kendi niteliğini zoraki bir şekilde değiştirmesinin zorunlu olduğunu açıklamıştık. İşte böylece, bir sistem içindeki çeşitli kürelerin çeşitli manyetik alanları, kendi aralarında o sistemin genel bünyesinin icaplarına göre karşılıklı olarak tesirleşir ve tam bir denge hâlinde olur.

Sistem içindeki çekirdeğin ve onun etrafında dönen madde parçalarının, yani kürelerin; yörüngelerinin şekilleri, uzunlukları, kısalıkları, eksenlerinin doğrultuları, gezegenlerin kendi eksenleri etrafındaki dönüşlerinin ve yörüngelerindeki yürüyüşlerinin hızları; o sistemin gelişimi sonucunda meydana gelecek hareketlerin durumlarıyla ve aralarındaki denge hâlleriyle belli olur ki bu hareketler de parçalar arasında ve üst tesirlerin denetimleri altında gerçekleşen karşılıklı tesirleşmelerle mümkün olur. Bütün bunlar -dediğimiz gibi- sistemlerin gelişim ve tekâmül derecelerine bağlıdır ve bu derecelere göre değişimlere uğrarlar. Yani bir sistemin madde parçaları arasındaki tesirleşmelerin, şu ya da bu tarzdaki hareketleri meydana getirecek şekillerde oluşu, o sistemin tekâmülüyle ilgili hâllere göre değişir.

Kısaca, bir çekirdek etrafında dönen çeşitli madde parçaları vardır. Bu madde parçalarının her birinin birer manyetik alanı vardır. O çekirdeğin ve etrafında dönen parçaların gelişim derecelerine göre, bu manyetik alanlar arasındaki karşılıklı tesirleşmelerin durumları da değişir. İşte bu tesirleşmeler sonucunda kurulan denge hâllerinin bütünü bir manyetik alanlar sentezi meydana getirir ki buna da güneş sistemi deriz.

Demek ki her sistemin, karmaşık bir manyetik alanlar sentezinden ibaret olan durumu vardır ve bu ancak o sisteme aittir. Böyle olunca, nebülözün içindeki diğer sistemlerin manyetik alanlarıyla da onun denge hâlinde bulunması icap eder ve bu manyetik alan dengesi gittikçe karmaşıklaşarak, genişleyerek nebülözler arasına kadar uzanır. Demek ki bir nebülözün manyetik alan karmaşıkları arasında da o oranda kapsamlı denge hâlleri vardır.

* * *

Bir sistem dahilindeki herhangi bir kürede meydana gelecek değişiklikler, o kürenin manyetik alanına yapılacak tesirlerle mümkün olur. Yani bir kürede icap eden sonsuz değişmeler, o kürenin manyetik alanına sistemin

güneşinden ya da başka bir yerden gelecek tesirlerle gerçekleşir ki bu tesirler de vazife planının o sistemde vazifelenmiş olan varlıkları tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak gönderilir.

Herhangi bir küre üzerinde -dünya hakkında yukarıda yazdığımız gibi- büyük bir devrim çapında değişimler icap ediyorsa, o zaman daha ağır ve kuvvetli tesirlerin gönderilmesi gereği ortaya çıkar. Öyleyse, gerçekleşeceği anlaşılan büyük dünya devriminin olaylarını meydana getirecek bu kuvvetli tesirin nereden geldiğini ve işlevini nasıl yaptığını açıklayalım.

Güneş Sistemi'ne bu olay için ulaşacak ilk kuvvetli tesir, bu sistemden çok uzak mesafelerde bulunan başka bir sistemin, Dünya'dan hemen hemen dört yüz defa daha büyük bir gezegeninin manyetik alanından gelecektir.

Dünya'dan büyük olmakla beraber, maddesi dünyadakinden çok basit ve ağır olan bu gezegenin, Güneş Sistemi'nden pek uzaklarda bulunan kendi güneşi etrafında alışılmış olarak katettiği bir yörüngesi vardır. İşte o, bu yörüngesini katederken, Dünya'nın tabi olduğu Güneş Sistemi tarafına rastlayan kısmında ondan ayrılıp, büyük bir kavis çizerek Güneş Sistemi'ne doğru yürümeye başlamıştır. Bu durum, bu yürüyüşle ilgili diğer bir sürü sistemde meydana gelecek büyük ve küçük devrimlerle vazifeli bir plan tarafından -üniteden gelen direktiflere göre- gönderilmekte olan tesirlerle gerçekleşmiştir.

Böylece o gezegen büyük kavisi üzerinde, Güneş Sistemi'ne yakın bir yerde kendisine o yüksek vazife planı tarafından çizilen belli bir noktaya kadar gelecek, ondan sonra yürüyüşünün doğrultusunu, yani kavisini tekrar sistemine doğru çevirerek geriye dönecek ve asıl sisteminin yörüngesine girip alışılmış olan kendi güneşi etrafındaki dolaşımına devam edecektir. Bu gezegenin, böyle alışılmış yörüngesinden ayrılıp, büyük bir yarım kavisle Güneş Sistemi'nin yakınlarına kadar yolculuğunu alışılmadık bir şekilde uzatması ve bu sırada Güneş'e çarpmadan belli bir noktadan itibaren tekrar geriye dönmesi elbette rastlantısal bir olay değil, üniteden gelen yüksek bir icabın sonucudur.

Bu gezegen şu anda yörüngesinden ayrılmış olup Güneş Sistemi doğrultusunda yürümekte ve her an ona yaklaşmaktadır. Şu anda görülmesi henüz mümkün olmayan bu gezegenin 150-200 yıl sonra Dünya'dan gözle

görülmesi mümkün olacaktır. Şimdi, bu gezegenin bu alışılmadık yolculuğunun sonuçları üzerinde duralım.

* * *

Söz ettiğimiz gezegenin bu yolculuğu, birçok sistemi ilgilendiren genel bir tekâmül sürecinin icabıdır. İlk önce, bu gezegenin bizzat kendisi Güneş Sistemi'ne yaklaşıncaya kadar birçok diğer sistemlerin manyetik alanlarıyla karşılaşacak ve onlarla çarpışacaktır. Her çarpışışında, kendi bünyesi üzerinde muazzam sarsıntılar, dengesizlikler ve allak bullak oluşlar ortaya çıkacak ve o gezegenin dünyadakinden çok basit ve ilkel olan varlıkları ancak o büyük sarsıntılar sayesinde gelişim hızlarını arttırabileceklerdir. İkinci olarak, bu gezegen Güneş Sistemi'ne gelinceye kadar karşılaşacağı diğer bir sürü sistemin çeşitli derecelerde dengelerinin bozulmasına sebep olacak, onların durumlarını da allak bullak edecek ve böylece diğer birçok kürenin gelişimine olanaklar hazırlayacaktır. Sonunda şimdi açıklayacağımız yoldan onun manyetik alanı Güneş Sistemimiz'e tesir edecek ve bu sistemin en tekâmül etmiş küresi olan Dünyamız, bu tesirin en şiddetli sonuçlarına uğrayacaktır. Şimdi, bu sonuçların ortaya çıkmasına sebep olan tesirlerin işleyiş mekanizmalarının açıklamasına başlıyoruz.

* * *

Dünya, Güneş etrafındaki yörüngesi üzerinde dik bir eksen etrafında dönmez. Bu eksen, dik duruma göre 23° 27' eğri bir doğrultuda bulunur ve bu doğrultu etrafında dönerek günlük devrelerini tamamlar. Bu koşullar altında dönen Dünya'nın belli yerlerinde, örneğin kutuplarında yerleşmiş devamlı buz bölgeleri ve kutuplar arasında kurulmuş bir ekvator iklimi vardır. Dünya'nın bu eğriliği doğrultusunda varsayılan eksenin alt ve üst uçları, güney ve kuzey kutuplarını oluşturur. Yani bu kutupların bulunduğu noktalar dünyanın, etrafında döndüğü ekseninin iki ucuna karşılık gelir. Dünya, ekseni üzerinde dönerken yaptığı hareketler bu noktada sıfırdır. Bu da daha önce söz ettiğimiz düalite ilkesine göre, dünya parçalarının oluşturduğu zıt karakterdeki manyetik alan değerlerinin, değer farklanmaları sonucunda meydana gelen sayısız denge bozukluklarının, dünya bütünü içinde kurdukları genel denge durumunun bir sonucudur. Bugün, yüzyıllardan beri bu denge -az çok belirsiz sapmalar kaydetmiş

olmakla beraber- sabit bir durumda bulunmaktadır. Bu durumun sonucunda da bugünkü coğrafi iklimler, mevsimler ve gece, gündüz durumları meydana gelmiştir.

Şimdi, Güneş Sistemi'ne yaklaşmakta olan gezegeni takip edelim. Bu gezegen bugün, Güneş Sistemi'nden henüz oldukça uzaktadır. Bundan dolayı onun manyetik alanı henüz Güneş Sistemi'nin manyetik alanı ile doğrudan temas hâlinde değildir. Fakat Dünya'dan dört yüz defa büyük olan bu gezegen, yörüngesinden ayrılıp Güneş Sistemi'ne doğru yürümeye başladığı andan itibaren, onun dolaylı olarak Güneş Sistemi üzerinde bazı tesirleri meydana gelmeye başlamıştır. Yani bu gezegenin şu anda temasta bulunduğu diğer sistemlerin manyetik alanlarıyla ilişkide olan Güneş Sistemimiz'in manyetik alanı bu yoldan, adı geçen gezegenin tesirlerini almaktadır. Ancak bu gezegenin henüz hem uzakta olması hem de tesirinin aracılı yollardan gelmesi yüzünden, Güneş Sistemi'ndeki sonuçları bugün pek zayıftır.

Fakat bu gezegen Güneş'e sürekli olarak yaklaşmaktadır. Bir an gelecek ki -yani bundan hemen hemen elli altmış yıl sonra- bu gezegenin manyetik alanı, Güneş Sistemi'nin manyetik alanı ile doğrudan temas hâline gelecektir. Bu durum meydana gelince, gezegenin çok ağır ve yoğun manyetik alanı, Güneş'in manyetik alanı üzerine kuvvetli bir baskı tesiri yapacaktır. Tüm gezegenleriyle bir bütün olan Güneş Sistemi'nin aldığı bu ağır tesir, sistemin gezegenleri üzerinde, daha doğrusu onların manyetik alanları üzerinde çeşitli tepkiler meydana getirecektir.

Misafir gezegenden gelen tesir çok kaba ve ağırdır dedik. Bundan dolayı, Güneş Sistemi'nin en tekâmül etmiş küresi olan Dünya'nın ince ve karmaşık manyetik alanı ile bu gezegenin kaba manyetik alanı arasında büyük bir kaynaşmazlık var olduğundan, Güneş Sistemi'ne gezegenden gelen tesirin en şiddetli sarsıcı sonuçları ve tepkileri Dünya küresinde görülecektir. Bu durumun sonucu olarak gezegenin bu kaba manyetik alanının basıncı altında Dünya'nın, bugün sabit olan ekseninin 23° 27'lık eğilimi, 13° daha artacak ve Dünya'nın ekseni, yörüngesine dik durumdan 36° derece eğri olacaktır. Kutupların ilk kayma hareketi misafir gezegenin Güneş Sistemi'ne gelecek ilk doğrudan tesirleriyle başlar.

Buradaki basınç kavramını kaba anlamda ele almamalıdır. Yani burada, dışarıdan gelen bir itilişle dünya çarpılıyor ya da eğiliyor gibi düşünmemelidir. Bunu açıklamak için ilk önce kendi ekseni etrafında dönen bir kürenin hareketlerini ele alalım. Bu küre, kutup dediğimiz iki sabit noktayı birbirine birleştiren ve eksen denilen bir düz hat etrafında döner. Buradaki kutup noktalarının oluşumu, kürenin bünyesindeki ve manyetik alanındaki zıt değerlerin, yani hareketlerin oluşturduğu denge toplamlarının sonucudur. Kutuplardaki hareketler sıfırdır. Buna karşılık, hareketlerin en fazla olduğu yer, küre üzerinde iki kutbun arasındaki mesafenin tam ortasından geçen ekvator dediğimiz kürenin kuşak kısmıdır. İşte hareketin ekvatorda en yüksek, kutuplarda en düşük hızları arasındaki oran -söylediğimiz gibi- küredeki hareket dengeleri toplamının sonucu ve görünümüdür. Bundan dolayı, küre dahilinde herhangi bir sebepten, bu dengelerde bozulma ve değişme meydana gelince o zaman sıfır noktaları, diğer deyişle kutup noktaları yerlerini değiştirebilir. Yani eski yerlerine göre kutuplar -denge değişmesi derecesinin şiddetine göre- küre üzerinde az ya da çok olmak üzere öne, arkaya, sağa, sola doğru kayabilir. Ve denge ilkesi gereğince, ekvator da derhal ona göre yerini değiştirir, yeni kutuplara göre küre etrafındaki uygun yerini alır. Bu durumun meydana gelmesi demek, kürenin kendi ekseni etrafında dönerken, eski dönüş doğrultusundan ayrılıp yeni kutupların arasında oluşan eksen etrafında, öncekine göre değişik bir doğrultuda dönmeye başlaması demektir.

İşte Dünya'da olacak şey de bunun aynıdır. Dışarıdaki gezegenden gelerek Dünya'nın manyetik alanına, oradan da bünyesine geçen tesirler kürenin iç hareketleri üzerinde etkili olarak onların ilk dengesini bozduktan sonra, bu denge değişimleri, Dünya'da meydana gelmeye başlayan yeni durumlar, yani yeni hareketler sonucunda -zincirleme değer farklanması mekanizmasına göre- dengenin tam kurulacağı sınıra kadar devam eder. Bunun sonucu olarak Dünya'nın daha önce var olan, bilinen yerindeki kuzey ve güney kutupları yerlerinden oynar. Kutuplar -biraz önce söylediğimiz gibi- kürenin genel dengesinin sonucu olduğundan, bunların yer değiştirmesiyle kürenin ekvatoru da derhal kutupların yeni durumlarına göre bulunması gereken yerini küre yüzeyinde almak üzere değişir. Demek ki kürenin oluşacak olan yeni kutupları arasındaki eksen doğrultusu, eski

ekseni doğrultusuna göre kutupların değişen yerlerinin ardından değişmeye başlayacaktır.

Örneğin, Dünya'nın kuzey kutbu, yavaş yavaş Sibirya tarafında güneye doğru kaymaya başlarken, güney kutbu da aynı ölçü dahilinde ters taraftan Güney Amerika'nın burnunun olduğu doğrultuda kuzeye doğru kaymaya başlayacaktır. Bunun sonucu olarak, ekvator da Dünya çevresinde bu iki yeni kutuptan aynı uzaklıktaki mesafede yerini alacaktır, yani onun da yeri kutuplara göre değişecektir. Bu durumda, Dünya daima kutuplar arasındaki ekseni etrafında döndüğünden ve bu eksen de öncekine göre daha eğrilmiş durumda olduğundan, Dünya'nın bu durumu öncekine göre biraz daha yatık durumda bir manzara gösterir. Aslında Dünya küresi pozisyonunu değiştirmemiştir. Örneğin, eski kutup noktasındaki Franz Josef Adası daha önce Dünya'nın yörüngesine göre ne kadar eğimli bir hat üzerinde bulunuyor idiyse yine aynı yerde bulunacaktır. Fakat daha önce kutup noktası oradayken şimdi orada değil, o adaya göre çok aşağılarda bulunacaktır. Aynı şekilde Taimyr Yarımadası da Dünya'nın yörüngesine göre eski yerinden kımıldamayacaktır. Ancak eski kuzey kutbu onun üst taraflarında bulunurken, yeni kuzey kutbu bu yarımadanın alt taraflarına inecek ve onun altında oluşacaktır. Bunun gibi güney yarım kürede de güney kutbu ona göre ayarlanmıştır. Örneğin, güney kutbu daha önce Alexander Adasının çok altında bulunurken, bu ada dünya yörüngesine göre yerini değiştirmemiş olduğu hâlde, güney kutbu onun hemen üst tarafına kayacaktır.

İşte, Dünya'nın yeni kutuplarına göre meydana gelen yeni ekseninin doğrultusu, eski eksenine göre, eski ekvatoruna biraz daha yatık duruma gelecektir ve yeni ekvator da ona göre değişerek yeni oluşan eksene dik bir yüzey üzerine çıkacaktır.

Öyleyse gezegenden gelen tesirle, dünyanın hareket dengeleri toplamının bozulması sonucunda kuzey kutbu Rusya tarafında güneye doğru kayacak, güney kutbu Güney Amerika'nın burnu doğrultusunda kuzeye doğru yükselecektir. Doğal olarak bu duruma göre Dünya'nın eski eksenine göre, yeni oluşan kuzey ve güney kutupları arasındaki ekseninin Dünya yörüngesine olan eğrilik derecesi, eski ekseninin eğrilik derecesine oranla fazlalaşacak ve bu fazlalık da 13°lik bir açı değerinde olacaktır. Bugünkü

coğrafi konumlara göre bu noktaların yerleri şunlardır: Yeni kuzey kutbu, bugünkü kuzey kutup dairesiyle yüzüncü meridyenin birleştiği nokta üzerine kayacaktır. Güney kutbu ise Güney Amerika'nın burnu doğrultusunda yükselecek ve bugünkü güney kutup dairesiyle sekseninci meridyenin birleştiği nokta üzerine gelecektir. Doğal olarak o zaman, bütün meridyenlerin ve paralellerin ve bu arada ekvatorun yerleri değişecek, bunlar da yeni kutuplara göre Dünya yüzeyi üzerindeki yerlerini alacaklardır.

* * *

Eski eksenin doğrultusu, dünya yörüngesine dik durumundan 23°lik açıyla ayrılmıştı. Kutup değişmesi yüzünden bu eksene eklenecek yeni eğim ise 13° olduğuna göre, yeni eksenin böylece yavaş yavaş eğilerek en son sınırını bulacağı eğim derecesi 23°+13°=36° olacaktır. Dünya'nın kendi etrafında dönüşü, daima ekseni etrafında gerçekleşeceğinden, eksenin değişen bu eğimlerine göre Dünya'nın da kendi etrafındaki dönüş doğrultuları değişecektir.

Demek ki Dünya'nın manyetik alanlarının bozulan dengeleri icabı olarak alacağı yeni dönüş tarzlarına göre kutup noktaları oluşacak ve eksenler de ona göre belli olacaktır. Bu kutup noktaları da -Dünya kendi etrafında dönerken hareketlerinin sıfır olduğu- küre yüzeyinde birbirinin antipotu[21] olan, yani iki yarıkürenin birbirine tam karşı gelen noktaları olacaktır ki bunlar da yukarıda gösterdiğimiz noktalardır. Fakat bu durum son aşamaya aittir, gezegenin hemen güneş sistemiyle doğrudan ilk temas ettiği anda meydana gelmeyecektir. İlk zamanlarda kuzey ve güney kutupları bu noktalara doğru çok yavaş olarak kaymaya başlayacaktır. Gezegenin bu şekilde ortaya çıkan ilk tesiri 50 yıl sonra belirsiz olarak başlayacak, 50-100 yıl arasında çok yavaş olarak devam edecek, pek az belirli bazı iklim değişimleri 50 yıl sonradan itibaren başlayacaktır. Bununla birlikte, bu durum henüz yine insanları meşgul edecek derecede olmayacaktır.

* * *

Gezegenin ilk tesiriyle dünyanın ilk dengesi bozulduktan sonraki denge durumlarının değişmesi dünya parçalarının hareketleri arasında sürüp

gidecek olan zincirleme değer farklanmalarıyla tam dengenin kurulacağı ana kadar devam edecektir.

Bu da şöyle olacaktır: İlk dengenin bozuluşundan sonra, eski kutuplar ısınmaya başlayacak. Bunun sonucu olarak denizler üzerinde bulunan eski kuzey kutbundaki buzlar eriyecek ve karalar üzerinde kurulu bulunan eski güney kutbundaki buzlar da aynı şekilde oranın ısınması yüzünden eriyecek. Kuzey kutbunun buzlarının erimesiyle oradaki denizlerin hacmi küçülecek, güney kutbundaki karalar üzerinde bulunan buzların erimesiyle de muazzam su kütleleri denize dökülerek Güney Denizindeki suların hacmi tam tersine artacak, böylece iki kutup çevresinde bulunan denizlerdeki dengesizlik sonucunda güneyden kuzeye doğru büyük bir su akımı başlayacak ve bu durum dünyanın manyetik alanı üzerinde yeni fakat gelen gezegenin yaptığı tesirden daha kuvvetli tesirler yapmaya başlayacak, dünyanın manyetik denge hatlarının daha çok değişmesine sebep olacak ve bunlar da diğer hareketlere yol açacaktır. Böylece kutuplar yukarıda gösterdiğimiz noktalara artık dıştan gelen bir tesirle değil, bu tesirin ardından yeryüzünün zincirleme değer farklanması mekanizmasıyla gerçekleşecek denge değişimleri sonucundaki tesirlerle yaklaşmaya başlayacaktır.

Demek ki kutupların küre üzerinde yer değiştirmesine ilk sebep olan tesir misafir gezegenden gelecek, ondan sonra bu işi tamamlayacak olan tesir de yeryüzünün bizzat kendi bünyesindeki hareketlerin, değer farklanması mekanizmasıyla devam edecektir. Böylece, dengesi bozulmuş olan dünyanın tam bir denge durumuna gelinceye kadar geçireceği denge değişimleri, yüzüncü yılı takip edecek yıllarda daha çok artarak kutup noktalarının yukarıda çizdiğimiz yerlere hızla yaklaşmasını sağlayacaktır.

* * *

Kutup noktalarının bu son duruma yaklaştığı sıralarda dönencelerinde de şu değişimler olacaktır. Yengeç dönencesi dünyanın güneşe karşı ekseninin yeni durumuna göre yeni ekvatordan 36 enlem derecesi kuzeyde, Oğlak dönencesi ise yine aynı şekilde ekvatordan 36 enlem derecesi güneyde bulunacaktır.

* * *

Yüzüncü yıldan itibaren iklimler yavaş yavaş bu son rakamların ifade ettiği hâllere belirgin şekilde yaklaşacaklardır. Son duruma gelince dünyanın dengesi birdenbire tamamıyla bozulacak ve söylediğimiz gibi, dünya yarım dairelik bir dönüşle en kısa bir zamanda tepesi üstü gelecektir. Yani kuzey kutbu güney kutbunun yerine gelecek ve güney kutbu da kuzey kutbunun yerine çıkacaktır. Fakat daha önce de söylediğimiz gibi bu değişimlerin, kürenin çarpılması ya da tepe taklak olması şeklinde değil, kutupların yer değiştirmesi tarzında olacağını tekrar belirtiriz.

* * *

Yukarıda açıklanan mekanizma ile dünya, yarım dairelik bir kavis çizerek tepesi üstü gelince, yeni dünya ekseninin de dünyanın yeni kurulmuş dengesinden meydana gelen dönüş durumuna göre yeni bir doğrultu alacağı doğaldır. İşte daha önce anlattığımız, dünyanın son aşamasındaki olaylar, yani dünyanın batış anları ve kıyamet, ilk önce kutupların yavaş yavaş kayarak işaret ettiğimiz son noktalara geldikten sonra, oradan itibaren birdenbire başlayan ve birkaç gün devam eden, sonunda birkaç saat içinde tamamlanan kuzey kutbunun güneye kayarak, güney kutbunun yerini alması ve buna karşılık güney kutbunun da kuzey kutbunun yerine çıkması, yani dünyanın tepesi üstü gelmesi sırasındaki büyük denge bozukluklarına karşılık geleceklerdir.

Fakat dünyanın bu yarım dairelik dönüşünden sonra kutupların altüst olması, yeni dünyada belirli bir değişim, hatta hiçbir değişim meydana getirmeyecektir. Çünkü aslında kutuplar altüst olduktan sonra ortada eski coğrafi durumlara ait hiçbir oluşum kalmayacağından, yeni kutupların kurulduğu noktaların eski memleketlerle ve coğrafi durumla kıyaslanması söz konusu olmayacaktır. Bundan dolayı yeni doğacak dünyanın da -eksen eğimi ne olursa olsun- yine bugünkü gibi bir kuzey, bir de güney kutbu var olacak ve geçmiş devreye ait olan kutupları ise bütün coğrafi oluşumlarıyla birlikte sonsuza kadar unutulan bir geçmişe karışacaktır.

* * *

Şurasını asla unutmamak gerekir ki bütün bu hareketleri ve sonuçları meydana getiren tesirler -daima tekrarladığımız gibi- üniteden süzülerek gelen aslî direktiflere göre, dünyanın ihtiyaç duyduğu durumları sağlamak

vazifesiyle yükümlü yüksek plandan doğrudan ya da dolaylı olarak dünyanın manyetik alanına inmektedirler. Bu tesirlerin dozları ne biraz fazla, ne de biraz eksik olmamak üzere tam değerleriyle gönderilir ve böylece aslî icaplar yerine getirilir.

Bundan dolayı, bütün bu hareketler plansız değil, muazzam bir tekâmül planının uygulaması amacına yöneltilerek belli ölçülere göre meydana getirilmektedir. İşte bütün bunlar, tekâmül yolunda, evrenin muazzam uyumu ve düzeni içinde kurulmuş bilgelikle dolu düzenlerdir. Bu karmakarışık günde, göründüğü gibi bir felaket yoktur. Burada olan şeyler bir taraftan dünyadaki tekâmül devrelerini başarıyla bitirmiş, sırtlarını artık kendilerini tatmin etmeyen dünya maddelerine çevirmiş insanların layık oldukları âlemlere geçişlerini sağlayacak, diğer taraftan da kaba maddeden bir türlü kendilerini kurtaramayan ve mutluluğun ancak o maddeye gömülmekle kazanılacağını sanan hazırlıksız insanların özlem duydukları kaba maddelere dönme ihtiyacını yerine getirecektir.

Kader mekanizması, insanların tekâmülde esas tutulan özgürlükleriyle tercih ettikleri, istedikleri ve ihtiyaç duydukları mekânlara kavuşmaları yolundaki çabalara göre liyakat derecelerini takdir eder ve ona göre icaplarını yerine getirir. Böylece, dünyanın kapanış aşamasında herkes istediğini bulacak, ihtiyacının karşılığını alacak, tekâmül merdiveninin liyakat basamaklarındaki yerine ulaşacak ve böylece ilerleyen ilerleyecek, gerileyen ise yerinde kalacaktır.

Bundan dolayı, bütün bu korkunç ve dehşetli görünüşlerine rağmen, dünyanın bu kapanış sahneleri, hazırlanmış insanlar için en büyük kurtuluş anı, en sevinçli ve mutlu günün doğuşu, yüzyıllarca beklenen büyük kurtarıcı şafağın söküşü olacaktır.

Burada göstermiş oluyoruz ki dünya, Mu devrinin kapanışından bu yana bir gelişim devresini daha bitirerek yüz binlerce defa tekrarlanan bu açılış ve kapanışlarına bir tanesini daha eklemek üzeredir. Yüksek ilkeler karşısında dünya için takdir edilmiş olan bu durum, tekrar tekrar devam edip gidecek ve böylece dünya, her defasında kendisinin bir devrelik bütün gelişim olanaklarından faydalanarak dünyaya özgü tekâmül hazırlıklarını bitirdikten sonra liyakatlerini kazandıkları ve ihtiyaç duydukları yüksek

âlemlere, insanların kütleler hâlinde geçmek üzere dünyadan tamamıyla kurtulabilmelerine ve ayrılabilmelerine zemin hazırlayacaktır.

* * *

Büyük dünya felaketinde ölerek dünyadan tamamıyla kurtulduklarını söylediğimiz insanların, doğruca gidecekleri yer, yarı süptil dediğimiz, dünyaya göre yüksek bir plandır ki biz buna sevgi planı diyoruz.

Bu planda egemen olan realite sevgidir. Daha doğrusu oraya geçecek olan insanlar o planda sevginin çeşitli uygulamasını görmek ve bu sayede vazife planının yüksek icaplarına tamamıyla uyum sağlayabilecek duruma gelmek için orada bir süre yaşayacaklardır. Öyleyse, yarı süptil âlem ya da sevgi planı, her şeyden önce bir ara plandır. Yani basit dünya realitelerinin ağır yüklerinden kurtulan insanların, çok süptil bir vazife planına geçişini rahat, tatlı ve mutlu bir yürüyüşle sağlayan bir ara ortamdır.

Maddesel gelişimin her aşamasının tamamlanmasından sonra bir üst aşamaya geçebilmek için bitki, hayvan, insan, bütün varlıkların böyle ara planlardan geçmesi zorunludur. Çünkü bu planların işlevleri çok önemlidir. Örneğin, herhangi bir aşamada bulunan varlık, bir hayvan varlığı, çok uzun süren hayvanlık aşamasını hakkıyla tamamlayıp bir üst aşamadaki bedeni, yani insan bedenini kullanabilecek liyakate erdiği zaman birdenbire hayvanlık aşamasından hemen insanlığa atlayamaz. Çünkü her ne kadar o, kendi çapında, gereği kadar gelişmiş olsa bile yine o zamana kadar kullandığı bir hayvan bedeniyle insan bedenini kullanmak arasında çok önemli ve derin farklar vardır. İşte beden realiteleri arasında belli geçiş kademelerini geçirdikten sonra o varlık, insanlığın icaplarına tamamıyla uyabilecek ve insan bedenini gerçekten kullanmaya alışacaktır. Öyleyse, onun böyle bir geçiş hazırlığını yapabilmesine olanak verecek bir planda yaşaması gerekir. İşte bu da onun yarı süptil âlemidir. Burada o varlık, insanlığın icaplarına kendisini hazırlayıcı birtakım durumlarla karşılaşır ve o durumlarda bir süre geçiş uygulamasını yaptıktan sonra, en ilkel aşamasından başlamak üzere insanlık âlemine adımını atar. Fakat yine hemen bağımsız bir insan varlığı hâline birdenbire giremez. İlk önce insan beyninin elemanlarını kurabilecek duruma gelir, uzun süre insan beyni hücrelerinde yaşayarak insan bedenini yönetme uygulamalarını gördükten

sonra gereği kadar, yani bir insan bedenini bağımsız olarak kullanabilecek liyakate ulaştıktan sonra o bedeni kullanıp sonraki tekâmüllerini yapmak için bir insan bedenine bağlantılar kurarak dünyaya bağlanır, insan hâlindeki bir bedenle bedenlenir ve bundan sonra -daha önce söylediğimiz gibi- insan bedeniyle bütün tekâmül kademelerini dünyada tamamlar.

* * *

İnsanların, insan üstü plana geçebilmeleri için atlatmaları gereken yarı süptil âlem; insan altı âleminden insan kademesine geçilirken yaşanması icap eden ara planlarla kıyaslanamayacak kapsam ve genişliktedir. Ara planların, alt plandan üst plana varlıkları hazırlamak için kendilerine özgü araçları vardır. Bu araçlar ne onların terk ettikleri planların realitelerine, ne de bir üst planın realitelerine aittir. Bunlar ancak alt plandan üst plana geçecek varlıkların, bu iki plan arasında var olan farklar karşısında herhangi bir sarsıntıya uğramadan geçebilmelerini, diğer deyişle üst planın hiç alışılmamış realitelerine alışabilmelerini, en kestirme yoldan sağlayan araçlardır ki bu araçlar birer yönüyle, bırakılan planın realitelerine temas ederken diğer yönleriyle de gelecek plana yakın bazı durumlar gösterirler. Fakat aslında onlar ne bırakılmış olan, ne de geçilmek üzere olan planların kendi realiteleri değildir, ancak ara plana özgü bir hazırlık mekanizmasıdır.

* * *

İnsanların dünyadan sonra girecekleri yarı süptil âlemin, yani ara planın hazırlayıcı aracı sevgidir. Buradaki sevgi hiçbir zaman, dünyada anlaşılan ve duyulan sevginin kendisi olmamakla beraber, bunun yine dünyadakine yakın bir yönü vardır. Her ne kadar dünyadaki sevgi, sevgi planındaki hakiki sevgi kavramından başka ise de yine o sevgiye insanları hazırlayıcı bir basamak olabilecek değere ve niteliğe sahiptir. Bundan dolayı sevgi âlemine, yani yarı süptile girmek liyakatini kazanan bir insan varlığı, dünyada geçirdiği bu hazırlığı sayesinde, dünyadakinden bambaşka ve onunla kıyaslanamayacak bir genişlik ve kapsam içindeki bu büyük sevgi mekanizmasına katılacaktır. O varlığın bu planda yapacağı şey, bu çok kapsamlı ve geniş sevginin türlü çeşitlemelerini kullanarak, onların daha üst vazife planına hazırlayıcı olanaklarından faydalanmak olacaktır. Demek ki buradaki sevginin, dünya insanlarınca anlaşılamayan niteliği, ara plandaki

varlıkları vazife planının yüksek realitelerine uyum sağlatan çok güçlü durumlar gösterir. Çünkü vazife planını tam anlamıyla kabullenmek ve ona uyum sağlayabilmek pek kolay bir iş değildir. Buradaki başarının da oldukça çaba gösterilmesini icap ettiren teknik konuları vardır.

* * *

Sevgi planındaki çabalar, dünyadaki kaba işlerde gösterilen çabalardan bambaşkadır. Dünyadaki çabalar sırasında insanların karşılarına daima dikilen zahmetlerin, sıkıntıların, ıstırapların, azapların, işkencelerin, hastalıkların, ölümlerin hiçbirisi burada yoktur. Buradaki çaba, varlıkların idraklerinin artışı oranında (bu da sevgi planında hızla gerçekleşir) daha çok zevkli ve mutluluk verici hazlarla dolu olur. Varlıklar bu yoldaki faaliyeti, sevgi faaliyetini büyük bir arzuyla özlerler ve ondan sonsuz mutluluk duyarlar. Nitekim daha dünyadayken insanların öz varlıklarında beliren bu büyük mutluluğun sezgi pırıltıları insanları kendisine çeker. Fakat insanlar bütün özlemlerine rağmen dünyadayken bu mutluluğu elde edemezler. Bununla beraber insanlar niteliğini bilmeden, ne olduğunu tarif edemeden, sürekli olarak onun peşinde koşarlar ve bütün hayatları boyunca onu sayıklar dururlar. İşte onlar özlemini duydukları, yüzyıllarca peşinden koştukları, buna rağmen bir türlü yakalayamadıkları, hatta niteliğini tayin edemedikleri bu mutluluğun, dünyayı terk ettikleri andan itibaren, sevgi planında kucağına atılacaklar, o zaman kendilerini tam anlamıyla tatmin edecekler, diğer deyişle dünyada hiçbir zaman ulaşamadıkları tatminkârlığın ne demek olduğunu o zaman anlayacaklardır.

Bu planda egemen olan sevginin ilk ilkel basamakları, sevgi adıyla dünyadan itibaren başlamakta, yarı süptil âlemin bütün hayatını işgal ederek vazife planının eşiğinde son bulmaktadır. Demek ki bu büyük ve kapsamlı sevgi de vazife planına doğru son aşamasına ulaşacak ve orada işlevini bitirecektir.

* * *

Sevginin bu işlevi, varlıkların vazifeye tam uyum sağlayabilmelerini sağlaması bakımından çok gerekli ve önemlidir. Çünkü vazifeye girebilmenin büyük olanaklarını bu sevgi işlevi sağlar.

Vazife planı bambaşka yüksek bir plandır. Daha önce bu plan hakkında gerekli bilgiyi verdiğimiz için onları burada tekrarlamıyoruz. Ancak şu kadarını söyleyeceğiz ki vazife planı, baştan başa bir uyum, bir düzen, bir beraberlik, tam ve karışıksız bir iş birliği ve eş güdüm planıdır. Orada en küçük bir uyumsuzluk, en küçük bir aykırılık ya da bir terslik yoktur. Oraya girecek varlıkların mutlaka ve kesin olarak bu ahenge uymuş durumda olmaları, hatta bu uyumdan olmaları şarttır ki bu da bu yolda geçirilecek olan birçok hazırlık aşamalarıyla mümkün olabilir. Zaten vazifeye hazırlık aşamalarının en sert, en ilkel, en zor ve ıstıraplı kademelerini, dünya hayatına ait uzun devreler içinde insanlar geçirmektedirler. Bundan sonra bu hazırlığın doğrudan doğruya vazife planına ulaştıran yarı süptil âlemdeki, yani sevgi planındaki son kademeleri ise -biraz önce söylediğimiz gibi- çok kolay, rahat ve mutlulukla dolu olarak sevile sevile tamamlanacaktır. Böylece bu âlemdeki yüksek sevgi mekanizmasıyla vazife planının uyumuna ve icaplarına uyma gücü kazanılacaktır. Öyleyse bu plandaki yüksek sevgi, büyük vazife planına ulaşmanın tatlı ve esaslı bir aracıdır.

* * *

Yarı süptil âlemde, sevginin çeşitlemelerinde yaşanırken, varlıkların karşılarına çıkacak, oranın kendisine özgü nefsaniyeti de vardır. Bu nefsaniyetin niteliğinden biraz aşağıda söz edeceğiz. Sevgi planında, varlıkların büyük vazife planına hazırlanmalarına engel olan bu nefsaniyetlerini bir an önce ortadan kaldırmaları ve ondan kurtulmaları zorunludur. Bu da söylediğimiz gibi, dünyadaki kaba nefsaniyetlerin kaldırılması sırasında çekilmesi zorunlu olan zahmet ve sıkıntılardan uzak, tam tersine varlıklar için çok zevkli bir çalışma ve uğraş alanı olan sevginin çeşitli uygulamalarıyla sağlanacaktır. Ve bu tatlı uğraşlar sonunda bu engel de ortadan kalkacak, varlıklar belirsiz bir akış içinde büyük vazife planının ilk basamaklarına adımlarını atacaklardır. Bunun için de dünyada olduğu gibi büyük şoklara, kaba gürültülü geçişlere, ölümlere orada gerek yoktur. Çünkü aslında dünyadan ayrıldıktan sonra varlıklar için bu gibi durumlar söz konusu olmayacaktır. Böylece sevgi planını tamamlayıp vazife planına geçen varlıklar, vazife planının ilk basamaklarına çıkacaklar ve orada hemen vazifeleneceklerdir.

* * *

Şimdi, yarı süptil âlemdeki sevgi mekanizmasının hazırlayıcı durumu üzerinde duracağız.

İnsanların dünyayı bırakmaları demek, dünyaya ait olan kaba hidrojen bileşimlerinden ibaret fizik bedenlerini terk etmeleri ve aslî hâllerine, varlık hâllerine dönmeleri demektir. İnsan bedenlerini kullanan varlıklar -daha önce söylediğimiz gibi- insan anlayışına göre, madde bile denemeyecek kadar dünya maddesi kavramından ve realitesinden uzaklaşmış çok süptil bir madde hâlidirler. Böyle bir hâl insanlar bakışında bir madde olamaz. Çünkü insanların tanıdığı ve kabul ettiği anlamda, bir varlığın hiçbir maddesel niteliği yoktur. Bundan dolayı, daha önce varlıklara sadece tesirler karmaşığıdır demiştik. Böylece bir tesirler ya da enerjiler karmaşığı olan varlık dünyayı, yani bedenini terk edince, tamamıyla bedensiz hâldeyken, sevgi planında bir tesir aracı olarak kullanmak üzere yarı süptil bir madde bileşimini yakalar ve ona bağlanır. O anda bu bileşim, onun kaba dünyadaki kaba bedeni yerine geçer. Bu madde, dünya maddeleriyle vazife planının süptil maddeleri arasında yarı süptil hâlde bulunur. Fakat o, hem kaba tarafıyla dünyaya hem de ince tarafıyla süptil olan vazife planına yaklaşır. Bundan dolayı, buna yarı süptil madde ve bu maddelerden oluşan yere de yarı süptil âlem diyoruz.

Yarı süptil âlemin varlıkları, kullandıkları bu maddelerin dünya maddelerine yaklaşan tarafından yararlanarak bunlarla, dünyadaki zaman ve mekân kavramlarına yakın realiteleri orada kurabilirler. Ve kurdukları bu gerçek imgelerde de yaşayabilirler. Bu mekânları kurabilmelerine yardım eden maddelerin incelik dereceleri, dünyanın pek duyarlı aletlerine çarpabilecek ayarda da olabilir.

Bu varlıklar henüz vazife planına girmedikleri için kendilerine -hatta otomatik olarak bile- hiçbir vazife verilmez. Bu yüzden onlar hiçbir varlığın tekâmülüne müdahale etmezler ve faaliyetlerine karışmazlar. Kendilerinde henüz böyle bir yetki yoktur.

Yarı süptil âleme girmiş bir varlık için asıl amaç vazife planına ulaşmaktır. Oysa varlığın orada bağlandığı yarı süptil madde, onun vazife planına girmesine engel oluşturur. Çünkü vazife planındaki madde hâlleri süptil

maddelerdir ve o planda vazife görebilmek için varlıkların yarı süptil bir tek madde bileşimine bağlı kalmaktan kurtulmaları gerekir.

İşte oradaki varlıkların bu engeli aşabilmeleri için çok kuvvetli bir araçları vardır ki o da sevgidir.

Öyleyse ara plandaki sevgi, o planın yarı süptil maddelerini, her türlü ıstıraptan ve elemden arınmış tatlı ve mutlu mücadelelerle yenmeye yarayan yüksek bir araçtır.

* * *

Vazife planına girmek demek, birtakım vazife yükümlülüklerini kabul etmek ve bu vazifelerin icaplarını yerine getirmek güç ve olanaklarına sahip olmak demektir. Bunun için de vazife planındaki varlığın, vazifelere uygun çeşitli maddeleri kullanması gerekir. Oysa henüz bu duruma gelmemiş bir varlık, dünyadan ayrılışının ardından yakaladığı yarı süptil bir madde bileşimini iyice benimser ve ondan ayrılamaz. Bu maddeden ayrılamayınca çeşitli süptil maddeleri kullanma olanağını elde edemez ve bunun sonucunda da hiçbir vazifeyi yapamaz. Çünkü o vazifeyi yapabilmesi için gerekli olan çeşitli süptil maddelerden ve ortamlardan yararlanması gerekir ki buna, onun bir türlü terk edemediği yarı süptil maddesi engel olmaktadır. Bundan dolayı oradaki varlıkların vazife planına geçebilmeleri için, bu ilk yakaladıkları, yani kendilerine bir tür beden gibi kullandıkları yarı süptil maddeyi bir an önce terk edebilmeleri şarttır. Bunu yapabilmelidirler ki ileride kendilerine düşecek herhangi bir vazifenin icaplarını yerine getirebilmek için, istedikleri değişik süptil ya da yarı süptil maddeleri kullanabilsinler ve icaplara göre onları derhal değiştirebilsinler.

İşte onların yarı süptil âleme geçer geçmez yakaladıkları ve bir türlü bırakamadıkları yarı süptil maddelerini bırakabilmelerine yardım edecek en güçlü araçları sevgi olacaktır. Sevginin çeşitli uygulamalarını yapa yapa bu varlıklar artık bir tek yarı süptil maddeye bağlanmak durumundan kurtulacaklar, o maddeyi istedikleri zaman terk edebilecekler ve onun yerine değişik maddeleri kullanabileceklerdir. Demek ki yukarıda da biraz söz ettiğimiz gibi, sevgi planına geçen varlıkların ilk yakaladıkları bu yarı süptil madde, oradaki hazırlıkların tamamlanması sırasında varlıklar için yenilmesi gereken, onların bir tür nefsaniyetleri olur. Onlar bu maddeyi bir

tarafa bırakmakla nefsaniyetlerini yener ve o andan itibaren de vazife planının ilk basamaklarına erişirler. İşte buradaki başarıyı sağlamaya yardım eden araç, sevginin türlü çeşitlemeleridir.

* * *

Bu planda, başlangıçtan itibaren tam başarıya erişinceye kadar belli bir sürenin geçmesi gerekmektedir. Bu sürenin devamı varlıklara göre değişir. Bazıları için oldukça uzundur, bazıları için ise kısa sürebilir. Bu sürenin dünya zamanıyla belirlenmesi güçtür. Çünkü bu süre için ölçü olarak kullanılan zaman, dünya idrakinin üstünde bir zamandır. Bundan dolayı, dünya zamanından çok kapsamlıdır. Örneğin, orada geçirilecek en fazla süreyi dünya zamanıyla 300 yıl kabul edersek bu süre oranın idrak zamanıyla 3000 yıl ya da daha fazla olabilir. Bunda da kesinlik yoktur. Oranın zamanı dünyanınkiyle oranlanamaz. Çünkü bu değerler idraklere göre daima değişir.

Dünya üstündeki işlerde, idrak zamanı ve idrak mekânı egemendir. Ancak sevgi planının varlıkları ilk zamanlarında, yani yarı süptil maddeye henüz çok kuvvetli olarak bağlı oldukları zamanlarda o maddenin dünyaya yakın yönünü daha çok kullanacaklarından, dünyaya yakın realitelerde yaşayabilirler. Bunun gibi, dünya dışında tamamıyla idrak mekânı egemenken, yarı süptil maddeleri kullanan varlıklar, bu maddelerin dünyaya yakın yönlerinden faydalanarak, az çok dünya mekânına benzer mekânlar da kurabilirler. Ancak bu varlıklar orada sevgi uygulamalarını yapa yapa idraklerini gereği kadar arttırıp yarı süptil maddeye bağlanmaktan kendilerini kurtardıkça, zaman ve mekânları da o oranda idrakî zaman ve mekânın kapsamlı karakterlerini almaya başlar ve yarı süptil madde bileşiminden tamamıyla kurtuldukları anda da artık onlarda maddesel realitelere ait faaliyetler kalmaz ve alacakları vazifelere göre icap eden yerlerde istedikleri maddeleri kullanarak o maddelerin tabi oldukları her türlü zaman ve mekân realitelerinden yararlanabilirler. Çünkü yarı süptil maddeden kurtulduktan sonra onların belli maddelerle devamlı bağı kalmayacağı için, süptil varlıklarıyla istedikleri maddeleri kullanıp terk edebilecek güce sahip olurlar. Öyleyse sevgi planındaki bir varlığın, yarı süptil maddesini bırakabilmesi ve vazife planına geçmesi demek, onun hiçbir maddeye bağlı olarak kalmaması, öz varlık hâlinde, yani gelişmiş bir

enerjiler karmaşığı hâlinde kalması ve bu enerjiyle istediği zaman, istediği maddeyi kullanabilmesi, kullandığı maddeler sayesinde de o maddelerin bağlı olduğu âlemlere tesir ve müdahalelerde bulunabilmesi, oralarda bir sürü işler görebilmesi, vazifeler yapabilmesi demektir ki yarı süptildeki bir varlık bu olanaklara ancak tatlı, mutlu haz ve zevklerle dolu sevginin çeşitli uygulamalarını yaparak kavuşacaktır.

* * *

Şimdi, yarı süptil âlemi tarif edelim. Yarı süptil âlem, daha önce açıkladığımız, madde âlemimizin çekirdeği olan hidrojen atomunun en yüksek bileşimlerine ait enerjilerden oluşmuş bir âlemdir. Bugünkü dünyamızın alışılmış realiteleri içinde var olmayan bu yüksek enerjiler, yarı süptil âlemin en kaba atomlarını oluştururlar. Bir yanlışlığa meydan vermemek için burada şu uyarıda bulunmayı gerekli görüyoruz. Daha önce söz edilen, henüz dünya bedenleri realitesinden kurtulamamış varlıkların ölümleriyle doğumları arasında alışılmış olarak geçirecekleri spatyom dediğimiz hâlle, yarı süptil ortamı birbirine asla karıştırmamalıdır. Spatyom bir ortam, bir mekân değildir. Orası sadece beden bağlarından belli bir amaçla geçici olarak ayrılan insanın kendi öz varlığına dönmesi ve bu sırada çevresiyle olan bütün ilgilerini ve ilişkilerini kesmesi hâlidir. O bu hâliyle yine bir insandır ve dünyadan çıkmamıştır. Ancak öyle bir insan ki dışarısı ile olan bütün ilgilerini kesmiş, yalnız kendi öz varlığı ile başbaşa kalmış durumdadır. O anda onun için herhangi bir mekân söz konusu değildir. Onun mekânı daha önce söz ettiğimiz varlığının toplanmış olduğu idrakî bir noktadan ibaret kalır. Oysa şimdi söz ettiğimiz yarı süptil âlem, hidrojen âlemi üstü, ona göre çok süptil ve kapsamlı bir ortamdır ve bir mekândır. Burası ancak dünyadan kesin olarak kurtulmuş varlıklara özgüdür. Bu ortam dünyanın en üstün ve tekâmül etmiş hidrojen bileşimlerinin kendiliğinden -daima yüksek vazifelilerin denetimleri altında- yaydıkları ince enerji parçacıklarından oluşmuş bir madde hâlidir. Bu âleme geçen varlıkların ilk kullandıkları ve bağlandıkları araç -söylediğimiz gibi- yarı süptil maddelerden oluşmuş belli bir madde bileşimidir. Varlıklar, bu bileşimi hem kullanarak hem de onunla sevgi yolunda mücadele ederek yeterliliklerini, liyakatlerini arttırırlar. İşte dünyadakine benzer yoğun maddeler olmadığı için, dünyada olduğu gibi

yorucu, bezdirici, zahmet ve güçlük verici ağır yürüyen faaliyetler bu planda yoktur. Yarı süptil maddelerin olanak genişliği yüzünden, bu âlemdeki varlıkların gösterecekleri en düşük çabayla; dünyada birçok güçlükler, zahmetler ve yorgunluklar çekilerek yıllarca süren çalışmalar sonunda ancak elde edilebilen sonuçların birçok katı burada kısa bir anda alınabilir. Onun için bu planda dünyada olduğu gibi zahmet, yorgunluk, ıstırap, didinme, mücadele gibi kaba durumlar yoktur. Burada bütün arzular, ufak bir irade darbesiyle, sadece bir istekle sanki otomatik olarak, kendiliğinden oluyormuş gibi gerçekleşiverir. Örneğin varlık, elindeki yarı süptil maddenin zengin olanakları sayesinde imgelemesi ile kendine bir mekân kurup orada istediği gibi yaşayabilir. Yine kullandığı aynı madde ile istediği şekilleri basit bir imgeleme faaliyetiyle meydana getirebilir ve onları kendisi için nesnel değerler hâline sokabilir. Bütün bu uygulamalar sırasında o varlık, insanların yorgunluk dedikleri şeylerin hiçbirisini duymaz.

Yarı süptil maddenin icaplarından olarak o planda kaba beden organlarıyla ilgili hastalık, sağlık, yorgunluk, tembellik, güçsüzlük gibi bozukluklar, ağrılar, sancılar, aynı şekilde bedenin yüksek organlarına ait zihin yorgunlukları, budalalıklar, delirmeler, uyku ve bayılma hâlleri, komalar, sıkıntılar, kaba tutkular vb. o âlemin maddelerinin kadrosu içine giremez. Yarı süptil âlemde böyle şeyler yoktur. Aynı şekilde orada fizik anlamdaki güzellik, çirkinlik, gençlik, ihtiyarlık gibi dünyaya özgü realiteler de yoktur. Özellikle dünya maddelerinin tabi olduğu en esaslı ve zorunlu ölüm realitesi yarı süptil âlemde hiçbir şekilde yoktur. Orada sadece kademeden kademeye belirsiz ve çok tatlı idrakli geçişler ve hâl değiştirmeler vardır. Oradaki varlıkların ellerindeki madde olanakları, onlara dünyanın varamadığı mekân ve zaman idrakini vermektedir. Bu sayede onlar, istedikleri imgeleri bizzat kendileri kurabilirler ve dağıtabilirler. Dünyadaki gibi sabit imgelerin tutsağı olarak kalmazlar. Buradaki hayat bir yönüyle de insanların esirî diye anladıkları hayata aşağı yukarı benzer. Fakat bu hayatın esas bünyesinde egemen olan unsur sevgidir.

* * *

Büyük din kitaplarında yarı süptil âlemin sezgilerini insanlara vermek için cennet sembolü kullanılmıştır. Bu, güzel ve kuvvetli bir semboldür. Yalnız -

bütün sembollerde olduğu gibi- burada da asla şekillere takılıp kalmamak icap eder. Çünkü unutulmasın ki her devrin çeşitli insan idraklerine hitap etmek ve bu yoldan birtakım sonuçlara ve amaçlara ulaşılmak için bu semboller konulmuştur. İşte din kitaplarında adı geçen cennet sembolü burada söz ettiğimiz, sevgi realitesinin egemen olduğu bu yarı süptil âlemi ifade eder.

Cennette, dünya zaman ve mekânına yakın bir zaman ve mekân idrakine ait bazı imgelerden söz edilmiştir. Buna göre cennete girenler, dünyadaki gibi zahmet ve yorgunluk çekmeden istedikleri gibi hareket edebilirler, istedikleri yerlere gidebilirler, istedikleri şeyleri karşılarında derhal hazır olarak bulurlar. Bu durum, şimdi tarif ettiğimiz yarı süptil ortamın olanaklarını ifade etmektedir. Çünkü dediğimiz gibi, yarı süptil âlemde de varlıklar istedikleri mekânı, istedikleri imgeleri yorulmadan ve emek harcamadan derhal yaratabilirler ve istedikleri gibi hareket edebilirler. Onların istekleri ve düşünceleri sanki kendiliğinden gerçekleşiverir. İşte cennet sembolüyle anlatılmak istenilen anlamlar da bunlardır.

Sevgi planında var olan, insanların anlayamayacağı derecede kapsamlı ve yüksek sevgi çeşitlemeleri, cennet kavramında en deneyimsiz insanların bile, basit anlamlarda da olsa, bir şeyler sezebilmesine yardım edici maddesel sevgi sembolleriyle açıklanmıştır. Cennet sembolünde yüksek makamlardan ve bu makamlarda ilahi sezgilere kavuşulmasından söz edilmektedir. Bu ifadeler, yarı süptil âlemin varlıklarının -en yüksek sevgi karmaşıklarından geçtikten sonra- ileri kademelerde varacakları vazife planı dediğimiz yüksek uyuma kavuşmanın anlamlarını taşır. Oralarda ilahi hakikatlerle, yani uyum dediğimiz ünitenin ışıklarıyla uyumlar, birlikler, cennet sembolünde ilahi ışıklara kavuşmak kavramıyla sembolleştirilmiştir.

* * *

Sevgi planındaki hayat; varlıkların, yüksek süptil vazife planlarına ulaşabilmelerine engel olan, bağlı oldukları yarı süptil maddelerden onların yavaş yavaş kurtulmalarını sağlar. Bu hedefe ulaşmak için sevgi, varlıkları gruplar hâlinde birleştirir. Gruplar arasında yavaş yavaş tam bir uyum ve beraberlik kurulur. Böylece varlıklar, vazife planının tam uzlaşma ve uyum icaplarına çabucak hazırlanırlar. Artık böyle, varlıkları grup grup bir araya

toplayan, o gruplar arasında tam bir uyum ve uzlaşma sağlayan sevginin, dünyadaki anlamından elbette çok daha derin kapsamı olacaktır.

* * *

Sevgi planı, sevginin insanlarca bilinmeyen geniş kapsamı içinde, mutlulukla dolu çaba ve faaliyetleri gerektiren ve daha yüksek planlara varlıkları hazırlayan esirî bir âlemdir. En hayalî peri masallarında anlatılan madde inceliği bu âlemin yanında pek kaba kalır. Kaldı ki her gerektiğinde türlü olanakları varlıkların önüne seren bu madde inceliğinin onlara verdiği büyük haz ve zevklerden başka, insanlarca bilinmeyen bir sevgi kapsamının varlıklara bağışladığı mutluluk, dünyada hiçbir şeyle kıyaslanamayacak kadar yüksek ve derindir. Çünkü dünyada daima olduğu gibi, mutluluk sayılan her zevkin sonunda gelmesi düşünülebilen endişelerin, orada varlıkların karşısına çıkması söz konusu değildir. Tam tersine, burada hakiki bir mutluluğu daha büyük bir mutluluk, varılmış bir huzuru daha anlamlı ve kapsamlı bir huzur takip eder.

Sevgi planının ilk kademelerinde başlayan ve az çok dünya zamanına ve mekânına yakın tarafları bulunan hâller, varlıkların hazırlıkları ilerledikçe daha süptilleşir ve dünyadaki durumlara yakınlıktan ayrılmaya başlar. Bu durum, varlıkların bağlı oldukları yarı süptil maddelerden gittikçe kurtulmalarının bir ifadesidir. Yarı süptil madde ile olan bağlantılar gevşedikçe, idrakî zaman ve mekân durumlarına girilir ve yarı süptil âlemin dünyaya benzer tarafları ortadan kalkar. Grupların vazife planına yaklaşmaları artar ve vazife planı icaplarının zorunlulukları daha çok belirir. Sevgi ile birbirine bağlanan gruplarda sevginin oraya özgü türlü görünümleri bu durumu destekler. Yarı süptil madde bileşimlerinden tamamıyla kurtulan varlıklar büsbütün serbestleşirler ve çeşitli maddeleri kullanmak üzere istedikleri gibi maddeleri değiştirme olanaklarını kazanırlar. Çünkü o zaman, bu işe engel olan yarı süptil bir madde bileşimine bağlı kalma durumu ortadan kalkmış olur.

Böylece vazife planına doğru gruplar hâlinde hazırlanarak yürüyen varlıklar beşer, altışar bireylik gruplarıyla birlikte, tam bir vazife anlayışı içinde ve idrakî zaman ve mekân olanakları dahilinde ilk vazifelerini alırlar. Bu, onların vazife planına girmiş olmaları demektir.

Öyleyse, vazife planına geçiş dünyadan yarı süptile geçiş gibi büyük gürültülerle, şiddetli sarsıntılarla, ölümlerle bir arada olmayıp gayet tatlı bir hazırlanışla, belirsizce ve derece derece bir akış içinde meydana gelmektedir. Ondan sonra bu varlıklar, gittikçe genişleyecek olan grupları ve bu grupların genişlemesiyle benzer olan idraklerin artması sayesinde, vazife planının ilk kademelerinden itibaren ilahi icabı taşıyan ışık konisinin zirvesine doğru gittikçe büyük bir olgunlaşma hızı ile tırmanarak yükselmeye başlarlar.

* * *

Sevgi planına geçecek olan insanları bekleyen yüksek son budur. Bundan dolayı, dünyadan yarı süptil âleme bu geçiş yüzyıllar boyunca öz varlıklarında yaşattıkları ve insan hâliyle bir türlü idrakine varamadan belirsiz sezgisi peşinde koşup didindikleri ve asla tatmin olunamadıkları mutluluğun tatminkârlığına varlıkları kavuşturacaktır. Ve insan varlığının değeri ve gücü de bu geçişte varoluşunu ve Gücü bilmesindedir.

20 Esir: Atomlar arasındaki boşluğu ve bütün evreni doldurduğu varsayılan, ağırlığı olmayan, ısı ve ışığı ileten cevher. Günümüzde teozofların “ether” dedikleri, maddenin insanın beş duyusu ile algılayamadığı; katı, sıvı ve gaz hallerine oranla yoğunluğu daha az, titreşimsel hızı daha yüksek, daha süptil ve daha akışkan haline verdikleri addır. MTİAD

21 Antipot: Yeryüzünde her noktanın dünyanın zıt tarafında antipot diye bilinen bir eş noktası vardır. Örneğin kuzey kutbu, güney kutbunun doğal antipodudur. MTİAD